

การจัดการเพื่อความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ
ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

Management for Sustainability of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats
Association, Na Thap Sub-district, Chana District, Songkhla Province

เกศกนก บุญเพชร
Keskanok Boonpech

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Arts in Human and Social Development
Prince of Songkla University

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การจัดการเพื่อความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ
ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

Management for Sustainability of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats
Association, Na Thap Sub-district, Chana District, Songkhla Province

เกศกนก บุญเพชร
Keskanok Boonpech

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Arts in Human and Social Development
Prince of Songkla University

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์	การจัดการเพื่อความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
ผู้วิจัย	นางสาวเกศกนก บุญเพชร
สาขาวิชา	พัฒนามนุษย์และสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญญาสุทธินันท์) (รองศาสตราจารย์ ดร.บัวพันธ์ พรหมพักพิง)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหีม) (รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ รุ่งตะวันเรืองศรี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญญาสุทธินันท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหีม)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้ารุ่งแสง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญาสุทธีรัตน์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหิมา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศกนก บุญเพชร)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศกนก บุญเพชร)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	การจัดการเพื่อความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
ผู้วิจัย	นางสาวเกศกนก บุญเพชร
สาขาวิชา	พัฒนามนุษย์และสังคม
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

งานวิจัยศึกษาในครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ใช้รูปแบบการออกแบบวิจัยแบบหลายขั้นตอน ซึ่งแบ่งออกเป็นขั้นตอนการวิจัย 3 ช่วง ดังนี้ ระยะเวลาที่ 1 การศึกษาวิจัยวิธีการเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม มีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 52 คน ซึ่งทำให้เข้าใจถึงบริบทของการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ในการนำแบบสอบถามเพื่อไปเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน ในการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ จากนั้น ระยะเวลาที่ 2 การศึกษาวิจัยวิธีการเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ออกแบบขึ้นหลังรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ซึ่งผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบ Multiple Regression โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 20 เท่า ของ 1 ตัวแปร จำนวน 160 คน และใช้วิธีการสุ่มอย่างมีระบบ จากนั้น ระยะเวลาที่ 3 การศึกษาวิจัยวิธีการเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในระยะเวลาที่ 1 และระยะเวลาที่ 2 มาศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม อันจักนำไปสู่แนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับต่อไป

ผลการศึกษา พบว่า การจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ โดยทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการตอบคำถามจากผู้เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ ซึ่งได้ประเด็นด้านการจัดการ ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสมรรถนะองค์กร ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และด้านเครือข่าย ส่วนประเด็น ด้านความยั่งยืน ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ จากนั้นนำมาเป็นแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล พบว่า ปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในด้านสมรรถนะองค์กร และด้านเครือข่าย ทำนายความยั่งยืนมีความสัมพันธ์กับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ อันนำไปสู่การหาแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับให้เกิดความยั่งยืน มีการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

Thesis Title	Management for Sustainability of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association, Na Thap Sub-district, Chana District, Songkhla Province
Author	Miss Keskanok Boonpech
Major Program	Human and Social Development
Academic Year	2018

ABSTRACT

This research employed mixed methods with a multi-stage design of three phases. Phase 1: Qualitative research starting with in-depth interview, participant and non-participant observation participated by 52 informants to understand the context of sustainability management of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association. Then, applied Delphi technique was employed to collect data using a questionnaire from 11 experts to validate the qualitative data. Phase 2: Quantitative research in which a questionnaire designed after qualitative data were collected was used to collect data from the population who were subjects involved with Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association. For multiple regression analysis, the sample size of 20 times 1 variable totaling 160 persons were selected through systematic sampling. Phase 3: Qualitative research in which the data collected from Phase 1 and Phase 2 were further explored using focus group discussions to obtain guidelines for sustainable development of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association.

The study found that the management of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association according to analysis of the data collected from in-depth interviews and responses from the experts had five aspects: leadership, participation, organizational competency, communication technology, and networking. Three sustainable aspects were found: environment, society, and economy. After that, these data were used to form a questionnaire from which it was found that management factors of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association which were organizational competencies and networking could predict sustainability of the association. This will lead to sustainability of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association and its work that will be continuous and with highest efficiency, and effectiveness.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม สำเร็จเสร็จสมบูรณ์ลุล่วงไปด้วยดี จึงขอขอบคุณ ความเมตตากรุณา ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญญาสุทธินันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหิมา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่คอยให้คำปรึกษา ชี้แนะ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น อีกทั้งเสียสละเวลา ช่วยตรวจทานความถูกต้องของงานวิจัยให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ด้วยความมุ่งมั่น และตั้งใจ รวมถึงการผลักดันและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ตลอดจนการวิจัยจนทำให้วิทยานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.บัวพันธ์ พรหมพักพิง ประธานกรรมการสอบและรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ รุ่งตะวันเรืองศรี กรรมการสอบ ที่ได้เสียสละเวลามาช่วยพิจารณา งานวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไข อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย เพื่อให้ งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคณาจารย์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม และคณาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอน ประสาทวิชา ให้ผู้วิจัยได้มีความรู้และความสามารถ รวมถึงคอยช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน และเอาใจใส่เป็นอย่างดี ตลอดจนทำให้ผู้วิจัยเป็นมหาบัณฑิตที่ดีมีคุณภาพ

ขอขอบคุณคณะกรรมการและสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับทุกท่าน รวมถึงหัวหน้ากลุ่มพัฒนาฟื้นฟูทรัพยากรจังหวัดสงขลา, ประธานสหกรณ์ประมงพื้นบ้านชุมชนบาราเซาท์แก้วแสน, ประธานสมาคมรักษ์ทะเลจะนะ, นายกสมาคมรักษ์ทะเลไทย, ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิสมาคมรักษ์ทะเลไทย, เจ้าหน้าที่สมาคมรักษ์ทะเลไทย, นักวิชาการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการมีส่วนร่วม (สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 6), เจ้าหน้าที่ส่วนบริหารจัดการทรัพยากรทะเลและชายฝั่งที่ 6, เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งสงขลาและเจ้าหน้าที่สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา ในฐานะผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการทำวิจัย อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนให้การต้อนรับเป็นอย่างดีและเป็นกันเอง อีกทั้งเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้ลงมือปฏิบัติศึกษา จนทำให้ผู้วิจัยเข้าใจในประเด็นที่ศึกษามากขึ้น อันเป็นประโยชน์ทำให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้อง รุ่นพี่ และเพื่อน ๆ สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม ที่เป็นแรงบันดาลใจ คอยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา ให้การช่วยเหลือ และอยู่เบื้องหลังความสำเร็จนี้มาโดยตลอด จนวิทยานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
ABSTRACT	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
รายการตาราง	(10)
รายการแผนภาพประกอบ	(12)
รายการภาพประกอบ	(13)
รายงานบทความที่ได้รับการตอบรับให้นำเสนอบทความและตีพิมพ์	(14)
บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดการจัดการ	6
แนวคิดความยั่งยืน	25
บริบทสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	30
กรอบแนวคิดการวิจัย	34
วิธีการวิจัย	35
ระยะที่ 1 การศึกษาวิจัยวิธีการเชิงคุณภาพ	36
ระยะที่ 2 การศึกษาวิจัยวิธีการเชิงปริมาณ	41
ระยะที่ 3 การศึกษาวิจัยวิธีการเชิงคุณภาพ	46
ผลการวิจัย	48
การจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	48
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการ	58
กับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	
แนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
สรุป	67
อภิปรายผล	70
ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	105
ภาคผนวก ก ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	106
ภาคผนวก ข รายนามกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	112
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเดลฟาย รอบที่ 1	114
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเดลฟาย รอบที่ 2	119
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเดลฟาย รอบที่ 3	128
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเชิงปริมาณ	137
ภาคผนวก ช ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม	144
ภาคผนวก ซ ภาพประกอบภาคสนาม	164
ภาคผนวก ด บทความนำเสนอ	167
ภาคผนวก ต บทความตีพิมพ์	179
ประวัติผู้วิจัย	198

รายการตาราง

ตารางที่		หน้า
1	อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อน	37
2	เกณฑ์ในการพิจารณาถึงความสัมพันธ์	43
3	ค่าแอลฟาแสดงความเชื่อมั่น	44
4	ผลการวิเคราะห์ด้านภาวะผู้นำ	49
5	ผลการวิเคราะห์ด้านการมีส่วนร่วม	50
6	ผลการวิเคราะห์ด้านสมรรถนะองค์การ	51
7	ผลการวิเคราะห์ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	53
8	ผลการวิเคราะห์ด้านเครือข่าย	54
9	ผลการวิเคราะห์ด้านสิ่งแวดล้อม	55
10	ผลการวิเคราะห์ด้านสังคม	56
11	ผลการวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจ	57
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการจัดการ	59
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความยั่งยืน	60
14	ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ กับความยั่งยืน	60
15	รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ กับความยั่งยืน	61
16	รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ กับความยั่งยืน	62
17	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง	145
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านภาวะผู้นำ	147
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านการมีส่วนร่วม	148
20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านสมรรถนะองค์การ	149
21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	150
22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านเครือข่าย	151
23	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านสิ่งแวดล้อม	152
24	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านสังคม	153
25	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านเศรษฐกิจ	154
26	ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ กับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม	155

รายการตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับ ความยั่งยืนด้านสังคม	156
28	ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ กับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ	157
29	รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ กับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม	158
30	รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ กับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม	159
31	รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ กับความยั่งยืนด้านสังคม	160
32	รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ กับความยั่งยืนด้านสังคม	161
33	รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ กับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ	162
34	รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ กับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ	163

รายการแผนภาพประกอบ

แผนภาพที่		หน้า
1	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	14
2	การหลอมรวมสื่อ	20
3	พลังเครือข่าย	24
4	กรอบแนวคิดการวิจัย	34
5	รูปแบบการวิจัยผสมผสาน	36
6	การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืน	111

รายการภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	การประชุมของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	165
2-5	การจัดกิจกรรมการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ	165
6-8	การสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนาความยั่งยืน	166

รายงานบทความที่ได้รับการตอบรับให้นำเสนอบทความและตีพิมพ์

เกศกนก บุญเพชร อุทัย ปริญาสุทธินันท์ และเกษตรชัย และหิม. (2561). *สมาคมเรือประมงชายฝั่ง คลองนาทับกับการจัดการและความมั่นคงทางอาหารของชุมชน ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา*. การประชุมวิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 8 วันที่ 22 มิถุนายน 2561. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

เกศกนก บุญเพชร อุทัย ปริญาสุทธินันท์ และเกษตรชัย และหิม. (2562). การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความมั่นคงทางอาหารเพื่อความยั่งยืนของชุมชน ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 39 (4), XX-XX.

สำเนาต้นฉบับที่ได้รับการตอบรับให้นำเสนอบทความ

SMARTS VIII

ขอมอบเกียรติบัตรนี้เพื่อแสดงว่า

นางสาวเกศกนก บุญเพชร

เป็นผู้นำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ ๘
ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๑

 อ.ดร.นิพล เชื้อเมืองพาน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	 รศ.ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์ คณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	 อ.เต็มศักดิ์ สุมวิบูลย์ คณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	 ผศ.ดร.วรางคณา นิพิทร์สุโขทัย คณบดีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
--	--	---	--

สำเนาต้นฉบับที่ได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์บทความ

ที่ ศธ 6803.16/ 0424

สำนักงานบริหารการวิจัย นวัตกรรมและการสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
อ. เมืองนครปฐม จ. นครปฐม 73000

20 กุมภาพันธ์ 2562

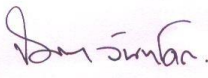
เรื่อง แจ้งบทความได้รับการตีพิมพ์ในวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร
เรียน คุณเอกกนก บุญเพชร

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิชาการ เรื่อง “การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความมั่นคงทางอาหารเพื่อความยั่งยืนของชุมชน ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา” เพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร นั้น

บัดนี้ กองบรรณาธิการขอเรียนให้ท่านทราบว่าบทความของท่านเรื่องดังกล่าวได้ดำเนินการตามขั้นตอนการพิจารณาบทความครบถ้วน และเห็นสมควรให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 39 ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม – สิงหาคม) พ.ศ. 2562

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ปิญา จันทโคต)
บรรณาธิการวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ประสานงานวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย
โทร. 065 070 4679
อีเมล. sujthai.surdi@outlook.com

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศ อีกทั้งรายได้ที่เกิดขึ้นจากทรัพยากรสัตว์น้ำสามารถเป็นตัวดัชนีชี้วัดที่สะท้อนให้เห็นได้ถึงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำภายในประเทศได้เป็นอย่างดี และสามารถที่จะบ่งบอกถึงสถานการณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้การส่งออกสัตว์น้ำของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2553 ทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดเป็นลำดับที่ 12 ของประเทศ (สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมศุลกากร, 2559) ซึ่งจากลำดับดังกล่าวในข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำของประเทศไทย อีกทั้งการส่งออกของทรัพยากรสัตว์น้ำสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการนิยามการบริโภคของทรัพยากรสัตว์น้ำที่มากขึ้น ทั้งนี้พื้นที่ในภาคใต้ของประเทศไทยมีจังหวัดที่อยู่ติดกับทะเลมากกว่าภาคอื่นถึง 12 จังหวัด และเป็นพื้นที่ที่อยู่ติดกับชายฝั่งทะเลทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน ซึ่งเป็นความได้เปรียบของพื้นที่ในภาคใต้ที่ทำให้มีทรัพยากรที่มีความหลากหลาย อีกทั้งส่งผลให้คนในภาคใต้ส่วนใหญ่ที่อยู่ติดกับชายฝั่งทะเลจะมีการประกอบอาชีพทำการประมงเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากมีทรัพยากรในทะเลที่มีความอุดมสมบูรณ์สามารถที่จะสร้างอาชีพและรายได้เป็นอย่างดี ฉะนั้นทรัพยากรสัตว์น้ำจึงถือได้ว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญในการหล่อเลี้ยงชีวิตของคนในพื้นที่ภาคใต้ให้สามารถดำรงอยู่ได้ในวิถีของชาวเล (สุพรรณิ ไชยอำพร และวิไลลักษณ์ รุ่งเมืองทอง, 2557, น. 110)

ทั้งนี้ สถิติการส่งออกของทรัพยากรสัตว์น้ำในภาคใต้ในปี พ.ศ. 2553 มีปริมาณถึง 312,355.4 เมตริกตัน และมีมูลค่าถึง 11,274.01 ล้านบาท แต่ต่อมาในปี พ.ศ. 2554 กลับมีปริมาณการจับทรัพยากรสัตว์น้ำลดลงเป็น 272,858.9 เมตริกตัน และมีมูลค่า 10,765.36 ล้านบาท (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559) ซึ่งจากสถิติข้างต้นจะเห็นได้ว่าความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในปีดังกล่าวของภาคใต้จำนวนของทรัพยากรสัตว์น้ำมีจำนวนลดลง เนื่องจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลที่เพิ่มขึ้น ทั้งเรือประมงพื้นบ้านและเรือประมงพาณิชย์ที่มาจับทรัพยากรสัตว์น้ำ อีกทั้งเครื่องมือในการทำประมงมีการพัฒนาก้าวหน้า จึงทำให้สามารถจับทรัพยากรสัตว์น้ำได้ในปริมาณที่มากขึ้น จนกระทั่งทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลไม่สามารถที่จะผลิตได้ทันต่อความต้องการของมนุษย์ที่นับวันมีแต่จะเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีขีดจำกัด ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลกลับหดหายลงไปเรื่อย ๆ จากผลกระทบดังกล่าวของทรัพยากรสัตว์น้ำที่ลดลง ส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของชาวประมง ในการออกทะเลหาทรัพยากรสัตว์น้ำลำบากมากขึ้น ทำให้ชาวประมงต้องหาทางออกในการใช้เครื่องมือประมงที่ผิดกฎหมาย เช่น ลูกกระตัง หรืออวนตาเล็ก เป็นต้น เพื่อให้สามารถจับทรัพยากรสัตว์น้ำได้ในปริมาณที่มากขึ้น โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมา (สุจิตราภรณ์ จุสปาโล, 2559, น. 55) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างรวดเร็วของมนุษย์อาจจะทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำลดลงไปเรื่อย ๆ จนไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ได้ ส่งผลให้การดำรงชีวิตของมนุษย์แย่ลง

อนึ่ง การเกิดวิกฤตการณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำลดลง ทำให้คนในชุมชน ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ติดกับทะเลฝั่งอ่าวไทยและคลองนาทับที่มีการประกอบอาชีพทำการประมงได้รับผลกระทบโดยตรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดวิกฤตทรัพยากรสัตว์น้ำลดลงของชุมชนเกิดจากการได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาจากภาครัฐผ่านโครงการต่าง ๆ และกลุ่มธุรกิจโรงงานอุตสาหกรรม หรือน้ำเสียจากบ่อกักกูลาดำ ที่ปล่อยสิ่งที่ไม่พึงประสงค์สู่คลองนาทับ ส่งผลทำให้สถานการณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำมีจำนวนลดลงอย่างน่าเป็นห่วง (สวรินทร์ เบญญ์เต็มอะหลี และอุทัย ปริญญาสุทธินันท์, 2555, น. 131) ซึ่งจากสถานการณ์ดังกล่าวนี้ ทำให้คนในชุมชน ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีการตื่นตัวและกระตือรือร้นในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำ จึงมีการรวมตัวกันของคนในชุมชน ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เป็นสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และมีการก่อตั้งธนาคารปูม้าคลองนาทับขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการทำงาน เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้กลับมา มีความอุดมสมบูรณ์ เพราะทรัพยากรสัตว์น้ำเปรียบเสมือนสายเลือดที่หล่อเลี้ยงชีวิตของคนในชุมชน หากปราศจากลำคลองและท้องทะเลที่มีทรัพยากรสัตว์น้ำ คนในชุมชนก็ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ เนื่องจากการประกอบอาชีพหลักของคนในชุมชนส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพในการทำการประมงเป็นหลัก อย่างไรก็ตามการเกิดวิกฤตการณ์นี้ก็ไม่ได้เป็นผลกระทบทางลบเสมอไป เพราะวิกฤตการณ์ในครั้งนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหม่ของคนในชุมชน ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ให้มีทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์ อีกทั้งการเกิดวิกฤตการณ์ในครั้งนี้เปรียบเสมือนบทเรียนครั้งสำคัญของคนในชุมชนได้เรียนรู้ ซึ่งสิ่งดังกล่าวนี้ทำให้คนในชุมชนได้เล็งเห็นถึงประเด็นของความสำคัญในปัญหาที่ดังก่อให้เกิดขึ้น จึงรวมตัวกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันและลดปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวหรือไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นซ้ำอีก (ชัยเสถียร พรหมศรี, 2553, น. 42)

สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ มีการดำเนินการก่อตั้งธนาคารปูม้าคลองนาทับขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำ โดยเริ่มต้นจากการให้สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เริ่มรู้จักเกี่ยวกับการเพาะฟักสัตว์น้ำ ซึ่งในการเพาะฟักสัตว์น้ำจะเริ่มต้นจากการเพาะฟักลูกปูม้าก่อนในเริ่มแรก เมื่อสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเกิดการเรียนรู้จนเกิดความชำนาญ จึงเริ่มเพาะฟักสัตว์น้ำอย่างอื่นต่อไป อีกทั้งทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการดำเนินงานในการทำซังกอพื้นที่แนวเขตอนุรักษ์ เพื่อเป็นการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ทั้งนี้ในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำจะต้องเริ่มต้นมาจากตัวของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับก่อน ซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำได้เป็นอย่างดี รวมถึงการเพาะฟักสัตว์น้ำและการทำซังกอพื้นที่แนวเขตอนุรักษ์ดังกล่าวเป็นการทำให้ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น อีกทั้งในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาสามารถเป็นกำลังที่สำคัญในการขับเคลื่อนทำให้เกิดการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นเพื่อทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำที่เป็นแหล่งโปรตีนที่มีความสำคัญของการดำรงชีวิตมีความอุดมสมบูรณ์ และมีความสมดุลระหว่างทรัพยากรกับผู้ใช้ทรัพยากร ทั้งนี้คลองนาทับและทะเลอ่าวไทยจึงเปรียบเสมือนตู้กับข้าวในการเก็บทรัพยากรสัตว์น้ำที่เปรียบเสมือนวัตถุดิบในตู้กับข้าวไว้ เพื่อที่จะ

สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ และหากวันใดที่ตู้กับข้าวไม่มีวัตถุดิบให้ได้ใช้ประโยชน์ก็จะทำให้ส่งผลกระทบต่อทางลบในการดำรงชีวิตของมนุษย์ได้

ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ อีกทั้งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ว่าเกิดความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้อย่างไร และแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลาควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้กับคนในชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในประเด็นดังกล่าวนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาทำให้ทราบถึงการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งนำไปสู่การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา และเป็นแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ทั้งนี้สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางหรือเป็นแบบอย่างที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนของหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ได้ เพื่อทำให้เกิดการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงการจัดการเพื่อความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ขอบเขตพื้นที่

กำหนดพื้นที่ศึกษาสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเฉพาะพื้นที่ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ขอบเขตประชากร

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ โดยแบ่งแยกเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายนโยบาย ประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 15 คน ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

จำนวน 1 คน และฝ่ายปฏิบัติ ประกอบด้วย แกนนำสมาชิก จำนวน 3 คน และสมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 681 คน รวมทั้งหมด จำนวน 696 คน

ขอบเขตกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ โดยแบ่งแยกเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายนโยบาย ประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และฝ่ายปฏิบัติ ได้แก่ แกนนำสมาชิก และสมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ซึ่งหลังจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบ Multiple Regression โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 20 เท่า ของ 1 ตัวแปร ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ของมี 8 ตัวแปร ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 160 คน

ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2560-กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา อันจักนำไปสู่การศึกษาแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลาต่อไป

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น การจัดการ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสมรรถนะองค์กร ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และด้านเครือข่าย ส่วนตัวแปรตาม ความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการ หมายถึง กระบวนการทำงานขององค์กรที่ทำให้องค์กรสามารถดำเนินกระบวนการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย ทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้ 1 ด้านภาวะผู้นำ เป็นบุคคลที่สมาชิกให้การยอมรับในการทำงานเพื่อมีส่วนร่วม และเป็นบุคคลที่กำหนดทิศทางหรือเป้าหมายในการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ อีกทั้งสามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี 2 ด้านการมีส่วนร่วม ทุกฝ่ายของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีส่วนร่วมทุกกระบวนการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่สนับสนุนทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง 3 ด้านสมรรถนะองค์กร เป็นสิ่งที่ทำให้การทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีประสิทธิภาพ และมีความต่อเนื่องในการทำงาน 4 ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร เป็นสิ่งที่สามารถทำให้การสื่อสารของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับรับรู้ได้อย่างทั่วถึงทั้งสมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับและบุคคลภายนอกได้รู้จักมากขึ้น และ 5 ด้านเครือข่าย การรวมกลุ่มกันของกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน เพื่อรวมพลังในการบรรลุเป้าหมายเดียวกันใน

การฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นแรงเสริมในการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เป็นอย่างดี และในการจัดการทั้งหมด 5 ด้านดังกล่าวข้างต้นนี้ ทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถขับเคลื่อนต่อไปได้และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ หมายถึง กลุ่มคนในชุมชน ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ที่มีการจัดตั้งเป็นองค์การนิติบุคคลให้เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อร่วมกันคิดร่วมกันแก้ปัญหา และร่วมกันป้องกันการกระทำต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรสัตว์น้ำ ทั้งนี้ภายในกลุ่มมีการก่อตั้งธนาคารปูม้าคลองนาทับ เพื่อเป็นแหล่งเพาะฟักสัตว์น้ำและปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ

ความยั่งยืน หมายถึง ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่มีความเชื่อมโยง ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสิ่งแวดล้อม สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการดำเนินงานในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์และเพียงพอต่อความต้องการในการดำรงชีวิต ด้านสังคม การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับทำให้เกิดการมีส่วนร่วมที่จะช่วยส่งเสริมและรณรงค์เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้ดีขึ้น อีกทั้งทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน และด้านเศรษฐกิจ การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำทำให้สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ที่ประกอบอาชีพการทำประมงได้เพิ่มขึ้น โดยไม่ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำ

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ดังนี้ ประเด็นที่ 1 แนวคิดการจัดการ ประเด็นที่ 2 แนวคิดความยั่งยืน ประเด็นที่ 3 บริบทสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และประเด็นที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งทั้ง 4 ประเด็นนี้ เป็นการเชื่อมโยงประเด็นการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ซึ่งนำไปสู่การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ทั้งนี้มีการรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ อันจักนำไปสู่แนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

แนวคิดการจัดการ

จัดการ สามารถแยกคำเป็น 2 ความหมาย โดยคำว่า จัด หมายถึง การทำให้เป็นรูปแบบ แบบแผน ส่วนคำว่า การ หมายถึง งาน ที่ทำตามแบบแผน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับที่มาของคำว่า Management ในภาษาอังกฤษ Management มาจากคำว่า Manual และ Manipulate โดย Manual หมายถึง การทำงานให้เสร็จด้วยมือ และ Manipulate หมายถึง การกำกับควบคุมงานจนบรรลุผล ซึ่งการจัดการ เป็นกระบวนการที่ทำให้องค์การเกิดการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนและทำให้องค์การประสบความสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่ตั้งไว้ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการบริหาร กับ การจัดการ จะมีลักษณะและความหมายที่มีความใกล้เคียงกัน จึงทำให้ผู้ที่นำไปใช้เกิดความสับสน ซึ่งทั้ง 2 คำนี้ มีความแตกต่างกันโดยการบริหารเป็นการจัดสรรทรัพยากรซึ่งนิยมใช้กับองค์การภาครัฐ และเรียกผู้รับผิดชอบในหน้าที่ว่าผู้บริหาร ส่วนการจัดการเป็นการทำงานให้สำเร็จ ซึ่งนิยมใช้กับองค์การภาคเอกชนและเรียกผู้รับผิดชอบในหน้าที่ว่าผู้จัดการ (สุรชาติ ฅ หนองคาย, 2552, น. 58, 59) ส่วนคำว่าการบริหารจัดการ เป็นการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นการดำเนินงานของหน่วยงานทุกภาค เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน รวมถึงหน่วยงานที่ไม่สังกัดของภาครัฐ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2551, น. 42)

ทั้งนี้ ลักษณะของการบริหารจะเป็นลักษณะของกิจกรรมสนับสนุน ในขณะที่ลักษณะของการจัดการจะเป็นลักษณะของกิจกรรมพื้นฐาน ซึ่งในกระบวนการจัดการ มีการคำนึงถึงคุณค่าที่ผู้รับบริการคาดหวังไว้ที่จะได้จากผู้ให้บริการ บางครั้งเรียกว่ากระบวนการสร้างคุณค่าเป็นการสร้างเพื่อให้เกิดคุณค่าตามมุมมองของผู้รับบริการ ความแตกต่างระหว่างคำว่าบริหารและคำว่าจัดการ จึงไม่สมควรที่จะใช้ทดแทนกันได้ แต่สิ่งหนึ่งที่เป็นตัวร่วมของทั้ง 2 คำนี้ คือ กระบวนการที่มุ่งให้เกิดความสำเร็จ ซึ่งความสำเร็จของการบริหาร คือ ความเป็นธรรมและเสมอภาคในการจัดสรรทรัพยากร โดยจะมีเรื่องนโยบายและอำนาจหน้าที่เข้าไปเกี่ยวข้อง ส่วนความสำเร็จของการจัดการ คือ การบรรลุเป้าหมายของงานที่ตั้งไว้ และการจัดการจะต้องกำหนดแผนการทำงานในการดำเนินงานไม่ว่าในกิจการใด ๆ จะต้องวางแผนหรือร่างกำหนดการว่าจะต้องทำอะไรบ้างเรียกสิ่งนี้ว่า

“แผนการทำงาน” คือ การรวบรวมเป้าหมายขององค์การ นำมาสรุปเป็นสิ่งที่หน่วยงานต้องทำตาม เพื่อบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ โดยการระบุน้ำที่ความรับผิดชอบของแต่ละคน สิ่งที่ต้องมีการคำนึงถึง ได้แก่ ความต้องการ คือ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์การที่ต้องดำเนินการให้สำเร็จ สิ่งต่อมา คือ ข้อจำกัดปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จได้ยาก และสิ่งต่อมา คือ ทางเลือกเป็นวิธีการที่จะทำให้องค์การประสบความสำเร็จ โดยใช้องค์ประกอบขององค์การมาเป็นข้อตัดสินใจวิธีการในการเลือกทางเลือกให้กับองค์การ ซึ่งการจัดการเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดกระบวนการในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด ในการออกแบบการจัดการที่ทำให้เกิดประสิทธิผลจะต้องเน้นความเชื่อมโยงกับลูกค้าผู้ส่งมอบ คู่ค้า และคู่ความร่วมมือ อีกทั้งต้องเน้นการสร้างคุณค่าให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการครั้งนี้เป็นสิ่งสำคัญ รวมถึงผลของการดำเนินการจัดการในการปฏิบัติการ เรื่องเวลา ความพร้อมต่อ ภาวะเร่งด่วน การประเมินผล และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (วรรณชาติ สิทธิชัย, 2553, น. 1, 4)

อีกทั้ง ในยุคปัจจุบันของการทำงานให้ประสบความสำเร็จองค์การต้องมีการพัฒนาปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอย่างไม่หยุดนิ่ง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของคนในปัจจุบันได้อย่างทันท่วงที เนื่องจากความต้องการของคนในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ หากองค์การใดสามารถตอบสนองได้เร็วกว่าองค์การนั้นจะเป็นฝ่ายได้เปรียบกว่าคู่แข่งอื่น ๆ ฉะนั้นยิ่งเร็วเท่าไร ยิ่งได้เปรียบ และได้เป็นผู้นำของความทันสมัย รวมถึงการนำเอาแนวความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ ๆ นำมาปรับใช้ในการจัดการ เพื่อให้เกิดการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงขององค์การ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อองค์การในปัจจุบัน หากองค์การหรือหน่วยงานใดไม่ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลง องค์การก็จะไม่สามารถตอบสนองความต้องการของคนในปัจจุบันได้ ทำให้องค์การนั้นประสบความสำเร็จล้มเหลว (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2554, น. 30) ทำให้การจัดการเป็นประเด็นและสิ่งสำคัญหลัก ๆ ขององค์การที่ทำให้องค์การมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยอาศัยผู้นำในการขับเคลื่อนองค์การให้บรรลุเป็นไปตามเป้าหมายขององค์การที่ตั้งไว้ และผู้ตามก็ต้องมีความตระหนักรู้ถึงหน้าที่ของตนในองค์การที่ต้องทำตามเป้าหมายขององค์การที่ตั้งไว้ให้บรรลุผล ทั้งนี้การจัดการขององค์การประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ส่วน คือ ผู้นำ ผู้ตาม และการจัดการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถทำให้องค์การมีการทำงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเป็นไปตามเป้าหมายและทิศทางขององค์การที่ตั้งไว้ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ตามความคาดหมายขององค์การ (พระมหาดินัย อุปวฑฒโน และอำนาจ บัวศิริ, 2558, น. 34)

ดังนั้น การจัดการจึงเป็นกระบวนการทำงานที่สำคัญหลัก ๆ ของทุกองค์การ รวมถึงการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ที่ส่งผลทำให้เกิดการขับเคลื่อนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพในการทำงานที่ดีขึ้น อีกทั้งประสบความสำเร็จตามความคาดหมายของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ซึ่งในกระบวนการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ไม่ยึดถือแต่สิ่งเดิม ๆ จนเกินไป เพราะจะทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับไม่สามารถดำเนินต่อไปได้และปิดตัวลง ในที่สุด ฉะนั้นต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพราะจะทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

อย่างสูงสุด ทั้งนี้ในการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ มีองค์ประกอบด้วยทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสมรรถนะองค์การ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และด้านเครือข่าย โดยผู้วิจัยได้มีการวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวคิดภาวะผู้นำ

ผู้นำเป็นบุคคลที่สามารถทำให้ผู้อื่นคล้อยตามได้และทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ และผู้นำจะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดของกลุ่มในการดำเนินการทำงานต่าง ๆ ของกลุ่ม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้นำสามารถที่จะประชาสัมพันธ์ให้คนที่มีความเกี่ยวข้องมารวมตัวกัน และมาดำเนินกิจกรรมร่วมกันได้ เป็นผู้นำที่ทำให้บุคคลอื่นอยากที่จะเป็นผู้ตามในการทำตามในสิ่งเหล่านั้นได้ สามารถทำให้ผู้อื่นเกิดความคล้อยตามในสิ่งเหล่านั้นได้ ฉะนั้นจะสังเกตเห็นได้ว่าผู้ที่จะสามารถเป็นผู้นำได้นั้นจะต้องเกิดจากการยอมรับของผู้อื่นด้วยไม่ใช่ว่าจะเป็นผู้นำที่ตนเองเป็นคนตั้งขึ้นได้ โดยปราศจากการยอมรับจากบุคคลอื่นจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างยากลำบากไม่ราบรื่น ดังนั้นผู้นำที่ดีต้องได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น และการดำเนินการทำงานจะสามารถดำเนินการทำงานได้อย่างราบรื่น ทั้งนี้ลักษณะของผู้นำสามารถที่จะแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ 1) ผู้นำแบบเป็นทางการ เป็นการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการให้ดำรงตำแหน่งในหน้าที่การงานมีอำนาจในการจัดการตามตำแหน่งที่ได้รับ และ 2) ผู้นำแบบไม่เป็นทางการ ไม่มีการแต่งตั้งแต่จะเป็นการได้รับความยอมรับของบุคคลให้ทำหน้าที่รับผิดชอบในหน้าที่นั้น ๆ ทั้งนี้สิ่งที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งไม่ว่าจะเป็นผู้นำแบบเป็นทางการหรือเป็นผู้นำแบบไม่เป็นทางการ จะต้องมีการปฏิบัติตามที่ปฏิบัติเป็นไปตามเงื่อนไขและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (เอกณรงค์ วรสีหะ, 2560)

อนึ่ง สภาพแวดล้อมที่ซับซ้อนขององค์การที่จะต้องเผชิญอยู่ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ซึ่งส่วนที่มีความสำคัญสำหรับหลาย ๆ องค์การที่ให้ความสำคัญกับความเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ในการบริหารองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด และเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงที่มีความสอดคล้องกันของผู้นำและผู้ตาม ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นส่วนส่งเสริมในการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง เพื่อความพร้อมในการรับมือกับสภาพแวดล้อมขององค์การที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด (Krishnan, 2002, p. 31) การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่อาจสามารถหลีกเลี่ยงได้ และในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อโครงสร้างองค์การที่ทำให้คนที่ทำงานภายในองค์การได้รับผลกระทบในการดำเนินงาน และยังส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมขององค์การด้วย ผู้นำจะต้องมีความตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงและมีมาตรการความพร้อมในการเตรียมรับมือต่อความเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อทุกเวลา เพื่อความยั่งยืน และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ ทำให้สามารถอยู่รอดได้ ทั้งนี้ผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องทำหน้าที่ในการวางแผนการดำเนินงาน ปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงาน และการลงมือปฏิบัติการดำเนินการทำงาน สิ่งที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องมีดังนี้ มีความสามารถในการวางแผนการดำเนินงาน จัดการต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น การวางแผนการดำเนินงาน การสื่อสารระหว่างกันกับผู้ส่งสารและผู้รับสารได้เป็นอย่างดี มีการให้กำลังใจในการทำงานซึ่งกันและกัน

สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีทำให้สามารถดำเนินการทำงาน ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว (ณัฐपालิน นิลเป็ง, 2560, น. 16-17)

ทั้งนี้ แนวคิดเดิมของภาวะผู้นำจะใช้คำสั่งในการควบคุม และกำกับ อำนาจจะอยู่แค่บุคคลเพียงคนเดียว จึงทำให้แนวคิดนี้ไม่สามารถเข้ากับบริบทในยุคปัจจุบันได้อย่างเท่าที่ควร เนื่องจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่หยุดนิ่ง ทำให้ผู้นำจะต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดโดยผู้นำจะต้องมีความเข้าใจถึงความแตกต่างของบุคคลขององค์การที่มีความหลากหลาย มีการช่วยเหลือให้การสนับสนุนผู้ตาม เพื่อให้ผู้ตามสามารถที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง ให้มีความเป็นผู้นำ ซึ่งจะทำให้องค์การสามารถที่จะปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2550, น. 340-341) อีกทั้ง ผู้นำในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีวิสัยทัศน์ที่ดี มีการกระจายอำนาจในการทำงาน เสริมสร้างการให้กำลังใจกับผู้ตาม มีคุณธรรม จริยธรรม และกระตุ้นให้ผู้ตามมีความเป็นผู้นำ เพื่อทำให้องค์การเกิดการผลักดัน และถูกขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ดีขึ้น ทำให้องค์การเกิดการพัฒนาย่างไม่หยุดนิ่ง รวมถึงผู้นำใน ศตวรรษที่ 21 จะต้องมีการรู้เชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่ทำให้องค์การเกิดการพัฒนาที่มีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งมี 4 ขั้นตอนหลัก ๆ ในการพัฒนาให้ผู้นำมีการรู้เชิงกลยุทธ์ ดังนี้ 1) การศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต 2) การมีจิตที่มีสมาธิ 3) การเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตและปัจจุบัน และ 4) การปฏิบัติอย่างมุ่งมั่น ซึ่งหลักดังกล่าวนี้สามารถสร้างความได้เปรียบให้กับองค์การ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์การสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และจาตุรนต์ ชุติธรรมพงษ์, 2560, น. 131) อีกทั้งภาวะผู้นำบุคลากรรุ่นใหม่จะต้องมีความสามารถ และมีทักษะการเป็นผู้นำที่ดี เพื่อที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของตัวองค์กรเองให้ดียิ่งขึ้น และทำให้ผลลัพธ์ในการดำเนินการทำงานเป็นไปตามเป้าหมายตามจุดประสงค์ขององค์การที่ตั้งไว้อย่างประสบความสำเร็จ ทั้งนี้แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำบุคลากรรุ่นใหม่จะส่งผลทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาให้ผู้นำเกิดความตระหนัก และการส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของตัวองค์กร (พสุธิดา ตันตราจิณ และธีระวัฒน์ จันทิก, 2559, น. 941)

อีกทั้ง ภาวะผู้นำ สามารถสรุปประเด็นได้ 10 ข้อ ดังนี้ 1) ผู้นำจะมีอิทธิพลต่อผู้ตาม โดยใช้อำนาจที่มีอยู่ ซึ่งส่งผลต่อผู้ตามให้ปฏิบัติตาม 2) ทฤษฎีภาวะผู้นำ สามารถแบ่งได้ 3 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่ ทฤษฎีคุณลักษณะภาวะผู้นำ ทฤษฎีพฤติกรรมภาวะผู้นำ และทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ 3) ช่วงแรกเป็นการศึกษาคุณลักษณะของภาวะผู้นำในการเปรียบเทียบระหว่างผู้นำกับผู้ตามไม่ค่อยเห็นผลลัพธ์เท่าที่ควร ต่อมาเป็นการศึกษาคุณลักษณะผู้นำประสิทธิผล ซึ่งเห็นผลลัพธ์ได้มากขึ้น 4) มีศูนย์การประเมิน เพื่อกำหนดผู้นำในอนาคต ปัจจุบันภาวะผู้นำได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางมากขึ้น อีกทั้งภาวะผู้นำได้มีการศึกษาไปสู่ทักษะที่มีความสัมพันธ์กับการทำงาน และลักษณะที่จะกำหนดผู้นำในอนาคต 5) สถาบันอุดมศึกษา 3 แห่ง ของสหรัฐอเมริกา ได้แก่ มหาวิทยาลัยไอโอวา มหาวิทยาลัยไอโฮโอ และมหาวิทยาลัยมิชิแกน ได้มีการกำหนดพฤติกรรมของผู้นำไว้อย่างชัดเจน แม้ว่าภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลจะออกมาไม่ได้เด่นชัดก็ตาม แต่ถึงอย่างไรพฤติกรรมที่ค้นพบได้นำไปประกอบกับทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ 6) ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์จะมีความซับซ้อนมากกว่าทฤษฎีคุณลักษณะภาวะผู้นำ และทฤษฎีพฤติกรรมภาวะผู้นำมีความซับซ้อนในการพัฒนาตัวแปรที่เป็นตัวกำหนดของภาวะผู้นำ 7) ภาวะผู้นำตามสถานการณ์เกิด

จากข้อสมมติฐาน 2 ข้อยี้ ผู้นำต้องเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อที่จะสามารถเข้าได้กับทุกสถานการณ์ ต่อมาผู้นำจะต้องเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส 8) ทฤษฎีแบบภาวะผู้นำ เป็นส่วนที่สามารถขยาย และสามารถเกิดขึ้นได้พร้อม ๆ กับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ 9) ทฤษฎีภาวะผู้นำร่วมสมัย ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ทฤษฎีสิ่งทดแทนภาวะผู้นำ ทฤษฎีอิทธิพลผกผัน และทฤษฎีเชื่อมโยง ทวิภาคีแนวตั้ง และ 10) ทฤษฎีภาวะผู้นำเป็นทฤษฎีที่มีคุณลักษณะหรือทักษะของผู้นำ พฤติกรรมของผู้นำ และปัจจัยสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอาจจะเป็นตัวกำหนดทำให้ผู้นำมีประสิทธิผลเกิดขึ้นได้ (Lunenburg and Omenburg, 2000, pp. 151-153 อ้างถึงใน สุนทร โคตรบรรเทา, 2560, น. 190-192)

แนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเริ่มมาจาก Burn (1978) ซึ่งผู้นำในการเปลี่ยนแปลงจะมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม ซึ่งผู้ตามจะมีความเชื่อมั่นในตัวของผู้นำ ทำให้เกิดความคล้อยตามกันระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ตามในการร่วมดำเนินการทำงานร่วมกัน และทำให้ผู้ตามมีความพยายามเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อที่จะทำให้ผู้ตามมีการพัฒนาความสามารถของตนเอง และทำให้ผู้ตามเกิดความตระหนักรู้ถึงหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ภูมิทัศน์ขององค์การเป็นอย่างดี ผู้นำสามารถที่จะจูงใจให้ผู้ตามให้เกิดความสนใจในกระบวนการทำงานมากขึ้น ทั้งนี้ (Bass and Avolio, 1994 อ้างถึงใน อรุณรุ่ง เอื้ออารีสุขสกุล และธีระวัฒน์ จันทิก 2559, น. 850-851; Gronn, 1996 อ้างถึงใน สุนทร โคตรบรรเทา, 2560, น. 155) มีการนำเสนอภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีอิทธิพลต่อผู้ตามในการปฏิบัติการทำงาน ซึ่งมีองค์ประกอบพฤติกรรมของผู้นำ 4 ด้าน เรียกว่า “4 ไอ” (Four I’s) มีรายละเอียด ดังนี้ 1) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration-I1) เป็นการจูงใจผู้ตาม โดยการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ตามเกิดความท้าทายในเรื่องการทำงาน และเป็นผู้นำที่สามารถจูงใจให้ผู้ตามเกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน มีการแสดงออกถึงความกระตือรือร้นในการทำงาน 2) การใช้ความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualism-I2) เป็นการเน้นความต้องการของผู้ตามเป็นรายบุคคล และผู้นำมีความสัมพันธ์อันดีต่อผู้ตาม มีการดูแลเอาใจใส่ผู้ตามทำให้ผู้ตามมีทัศนคติที่ดีต่อผู้นำ และผู้นำสามารถเป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้ตามได้เสมอ เพื่อที่จะสามารถพัฒนาผู้ตามได้เป็นอย่างดี 3) การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation-I3) เป็นอิทธิพลที่สามารถทำให้ผู้ตามเกิดการคิด และจินตนาการในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ และผู้นำจะต้องมีการกระตุ้นให้ผู้ตามได้ตระหนักถึงประเด็นของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้ตามเกิดความคิดในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ที่ดีขึ้นตามมา และมีการจูงใจ และสนับสนุนความคิดใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหาอยู่เสมอ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ และ 4) การมีอิทธิพลที่เป็นอุดมคติ (Idealised-I4) เป็นการสื่อสารและสร้างอารมณ์ทำให้ผู้ตามเกิดแนวคิดร่วมกันที่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ต่อองค์การ เพื่อสามารถทำให้องค์การเกิดการดำเนินงานได้อย่างราบรื่น ทั้งนี้ผู้นำจะต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้ตามเกิดความยกย่อง เคารพนับถือ ศรัทธา และเกิดความไว้วางใจ ทั้งนี้ยังทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจที่ได้ร่วมทำงานกับผู้นำด้วย

กรณีศึกษาเรื่องการศึกษาในระดับปฏิบัติด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ผู้บริหารให้ผู้ตามทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ต้องทุ่มเท และมีความเสียสละ เพื่อพัฒนาองค์กร ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายขององค์กรที่ชัดเจน และกระตุ้นให้ผู้ตามมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ด้านการกระตุ้น การใช้ปัญญาเมื่อองค์กรเกิดปัญหาผู้บริหารต้องแจ้งให้ผู้ตามในองค์กรทราบ เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารต้องมีการสนับสนุนผู้ตามในทุก ๆ ด้าน รวมถึงต้องมีความเสมอภาคให้ความเท่าเทียมกันกับทุกคนในองค์กร (พิบูล ปัทมาทร, ชยากานต์ เรืองสุวรรณ และธีระวัฒน์ เยี่ยมแสง, 2556, น. 166-167) อีกทั้งกรณีศึกษาเรื่องปัจจัยส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักบินกองทัพอากาศในด้านการใช้อิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้นำมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างสมดุลและมีความต่อเนื่อง โดยเน้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ในลักษณะทางตรงและทางอ้อม (ธนากร เอี่ยมปาน, 2559, น. 103,105)

สรุปได้ว่า ผู้นำเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กรเป็นอย่างมาก เนื่องจากจะทำให้ผู้ตามเกิดความเคารพ มีความเชื่อมั่น และมีความภาคภูมิใจที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของผู้นำ จึงทำให้การดำเนินการทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น ไม่ค่อยมีปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กร ทั้งนี้ผู้นำมีความใส่ใจ ดูแล ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาผู้ตามอยู่เสมอ ทำให้ผู้ตาม มีความผูกพันกับองค์กรเป็นอย่างมาก ทำให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้ต่อไป เปรียบเสมือนผู้นำคือเครื่องยนต์ ส่วนผู้ตามคือล้อรถ ที่มีการประสานการทำงานทำให้รถสามารถขับเคลื่อนเดินได้ หากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปก็ไม่สามารถขับเคลื่อนได้ทุกส่วนมีความสำคัญ การทำงานขององค์กรก็เช่นเดียวกัน ทุกคนเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนต่อไปได้

แนวคิดการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการทำงาน เพื่อเป็นการพัฒนา ที่สามารถที่จะร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของตนเองได้อย่างตรงจุด ตรงประเด็น และเป็นการพัฒนาที่ทำให้เกิดผลประโยชน์อย่างสูงสุด ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริงของประชาชน เป็นการทำให้การประชาชนสามารถที่จะพัฒนาขีดความสามารถของตนเองได้ในการจัดการ และควบคุมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของชุมชนได้เอง และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อการดำรงชีวิตในด้านของเศรษฐกิจและด้านสังคม รวมถึงกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์ก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นแนวความคิดที่มีรากฐานมาจากแนวคิดของระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงในประเด็นของเรื่องการดำเนินการทำงานใด ๆ ที่ส่งผลกระทบผู้ที่ได้รับผลกระทบก็ควรที่จะมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น และสามารถที่จะเสนอแนะแนวความคิดต่าง ๆ ได้ โดยต้องสร้างกระบวนการการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนด้วยในการปฏิบัติต่าง ๆ (จินตวิทย์ เกษมสุข, 2560, น. 2-3) ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลทำให้เกิดประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน ดังนี้ ด้านคุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนจะ

นำมาสู่การพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างตรงจุดและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ด้านใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง การมีส่วนร่วมจะช่วยลดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และทำให้กระบวนการทำงานสามารถดำเนินได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งความขัดแย้งนี้เมื่อเกิดขึ้นแล้วอาจจะทำให้เกิดค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงในการแก้ไขปัญหา และทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงานอีกด้วย ด้านการสร้างฉันทามติ จะช่วยทำให้ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ลดปัญหาข้อขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น ด้านการนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น เนื่องจากการมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความรู้สึกการเป็นเจ้าของ เมื่อจะต้องมีการดำเนินการในการทำงานก็จะมาช่วยกันอย่างกระตือรือร้น ด้านการหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้ายที่สุด เป็นการเปิดประเด็นข้อปัญหาให้เข้ามามีส่วนร่วมกันทุกคน เพื่อที่จะเปิดรับความคิดเห็นของทุกคน ซึ่งเป็นการลดความขัดแย้งได้เป็นอย่างดี ด้านการคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม เป็นกระบวนการดำเนินการตัดสินใจที่มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการคาดการณ์ความห่วงกังวลและทัศนคติของสาธารณชน จะช่วยทำให้สามารถคาดการณ์ได้ถึงปฏิภยาในการตอบสนองในกระบวนการตัดสินใจ และด้านการพัฒนาภาคประชาสังคม เพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด (เจมส์ แอล. เครย์ตัน, 2551, น 21-25)

อย่างไรก็ตาม การเสริมสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนก็สามารถเกิดปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการการมีส่วนร่วม ดังนี้ ภาครัฐไม่เปิดเผยข้อมูลทั้งหมด เปิดเผยเพียงบางส่วนทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนลดลง และเจ้าหน้าที่ภาครัฐขาดทักษะในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงในการจัดการเข้าร่วมกิจกรรมภาครัฐจะให้โอกาสกับภาคเอกชนมากกว่าภาคประชาชน ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนลดลงอย่างน่าผิดหวัง จนอาจจะนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนในที่สุด (สมฤดี นิโครพัฒน์ยั้ง, 2553, น. 49-50) หากประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจจะส่งผลทำให้ประชาชนขาดความรู้และความเข้าใจในการจัดการของการดำเนินงานของภาครัฐ และทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของ อาจทำให้กระบวนการในการดำเนินงานของภาครัฐเกิดปัญหาขึ้นได้ อีกทั้งในการดำเนินงานของภาครัฐผลลัพธ์ที่ได้อาจจะไม่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และปัญหาที่ยังคงอยู่ไม่ได้รับการแก้ไขก่อให้เกิดเป็นปัญหาเรื้อรัง (ขวัญภา สุขคร, พัชพร วิภาครินิมิต และสิริณัฐเศรษฐ สุภาจันทรสุข, 2560, น. 1978)

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ถวิลวดี บุรีกุล (2551, น. 10-11) จุฑารัตน์ ชมพันธ์ (2556, น. 93-95) เสนอแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สามารถแบ่งได้เป็นระดับขั้นตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งขึ้น ซึ่งมี 7 ระดับ และเรียงตามลำดับจากระดับที่ต่ำสุดไปหาระดับที่สูงที่สุด ดังนี้ 1) ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับที่ต่ำที่สุดและง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารของข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน แต่ยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามามีส่วนร่วมใด ๆ เช่น การแถลงข่าว การแจกใบปลิว จัดการแสดงนิทรรศการ การทำเป็นหนังสือพิมพ์ เพื่อเป็นการสื่อสาร ให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ นอกจากนี้ การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนจะต้องมีการกระจายข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง มีความถูกต้อง เทียบตรง ทันทต่อเหตุการณ์สามารถเข้าใจได้ทันที และต้องไม่มีค่าใช้จ่ายมาเป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการรับรู้ถึงเกี่ยวกับข้อมูล

ข่าวสารนั้น ๆ 2) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน เป็นระดับที่สูงมาอีกหน่อยจากระดับแรก โดยหน่วยงานภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีการแสดงความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าวได้มากขึ้น และสามารถประเมินข้อดี ข้อเสียได้อย่างอิสระ ทั้งนี้การรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวนี้จะเป็นข้อเท็จจริงที่ชัดเจนมาก ถ้าประชาชนที่มีส่วนได้ ส่วนเสีย ได้มีการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ข้อมูลดังกล่าวที่แสดงความคิดเห็นมีความถูกต้องและชัดเจนมากขึ้น 3) ระดับการปรึกษาหารือ เป็นการเจรจากันอย่างเป็นทางการระหว่างหน่วยงานจากภาครัฐและภาคประชาชน เพื่อประเมินความก้าวหน้า หรือประเด็นใด ๆ ที่เป็นปัญหาอยู่ 4) ระดับการวางแผนร่วมกัน เป็นระดับที่สูงมากขึ้น โดยจะต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผน และการดำเนินการทำงานต่าง ๆ รวมทั้งผลที่จะเกิดขึ้นด้วย เป็นระดับที่มีความเหมาะสมสำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากและเป็นประเด็นที่มีข้อโต้แย้งมาก 5) ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับที่หน่วยงานจากภาครัฐ และภาคประชาชน ร่วมกันดำเนินการ เป็นขั้นตอนที่มีการปฏิบัติร่วมกันในการดำเนินการทำงาน เพื่อที่จะให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 6) ระดับการร่วมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เป็นการติดตามการดำเนินการทำงานนั้นอยู่เสมอ และรูปแบบของการติดตามตรวจสอบ ประเมินผล อาจอยู่ในรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อคอยทำการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลที่ได้มาจากหลายฝ่าย มีการสอบถามข้อมูลจากประชาชน โดยการทำการสำรวจ เพื่อให้ประชาชนทำการประเมิน ซึ่งในการประเมินครั้งนี้มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะจะมีการพิจารณาในการที่จะจัดสรรผลประโยชน์ หรืออาจจะทำการยุติ หรือสามารถคงอยู่ไว้ได้ รวมถึงมีการปรับปรุงให้ดีขึ้น และ 7) ระดับการควบคุม โดยประชาชน เป็นระดับที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาหรือประเด็นใดที่เกิดความขัดแย้ง เช่น การลงประชามติ เป็นต้น

ข้อสังเกตในประเด็นที่เกี่ยวกับการลงประชามติจะสามารถเป็นสิ่งที่สะท้อนได้ถึงความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี และเมื่อได้ผลจากการทำประชามติแล้วก็จะมีผลบังคับใช้ที่จะต้องนำไปปฏิบัติ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสูงได้นั้น จะต้องเริ่มจากการมีส่วนร่วมในระดับล่างก่อนเสมอ ซึ่งจะทำการมีส่วนร่วมของประชาชนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด ดังนั้นการแก้ไขปัญหาในประเด็นดังกล่าวที่เกิดขึ้น ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุดอย่างยั่งยืนจะต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิดและร่วมทำอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการการสร้างความจิตสำนึกให้กับประชาชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น และการฝึกอบรมให้กับประชาชนได้มีองค์ความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นการให้ประชาชนเกิดความเข้าใจถึงประเด็นของปัญหาอย่างแท้จริง (จุฑารัตน์ ชมพันธ์ุ, 2556, น. 105) และการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการศึกษา ช่วยทำให้ชุมชนมีองค์ความรู้มากขึ้นและชุมชนมีความเข้าใจอย่างชัดเจน อีกทั้งชุมชนจะเห็นถึงคุณค่าของทรัพยากรในชุมชนมากขึ้น เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ทำให้คนในชุมชนรับรู้ถึงปัญหาและเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น และนำไปสู่การร่วมกันวางแผนเพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไข และมีส่วนร่วมในการร่วมกันปฏิบัติกรดำเนินการร่วมกันสามารถทำให้เป็นการสร้างจิตสำนึกร่วมกันของคนในชุมชน จนนำไปสู่เป้าหมายของการแก้ไขปัญหาได้ (แผนภาพที่ 1)

แผนภาพที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ที่มา : ถวิลวดี บุรีกุล (2551, น. 10-11) จุฑารัตน์ ชมพันธ์ุ (2556, น. 93-95)

อีกทั้งกรณีศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมแบบพหุภาคีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาการจัดการป่าชุมชนบ้านพุเตย จังหวัดกาญจนบุรี การทำสืบสานงานการอนุรักษ์ป่าชุมชน การมีส่วนร่วมดังกล่าวจะเป็นการเปิดพื้นที่ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะชุมชนได้ทำการตัดสินใจ และร่วมกันดำเนินการในการแก้ปัญหา เพื่อสามารถที่จะสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มเยาวชน เพื่อทำการสืบสานงานอนุรักษ์ป่าชุมชนได้ แต่ทั้งนี้การมีส่วนร่วมดังกล่าวไม่สามารถที่จะนำไปใช้ได้กับทุก ๆ กิจกรรม เนื่องจากมีข้อจำกัดที่เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ที่มีความแตกต่างกัน โดยชุมชนจะเป็นแกนหลักของการมีส่วนร่วมที่จะแสดงถึงบทบาทหน้าที่อย่างเต็มที่ และการสนับสนุนจากภายนอกชุมชนได้เข้ามามีบทบาทส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่จะอยู่ในระดับของการปรึกษาหารือ การวางแผน การร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันปฏิบัติ ติดตามตรวจสอบและอาจจะร่วมกันรับผลประโยชน์ด้วยจากการดำเนินการมีส่วนร่วมดังกล่าวด้วย (อภิชาติ ใจอารีย์, 2559, น. 129) และกรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการชุมชนในภาวะมหาวุทภัย ปี 2554: เรียนรู้ความสำเร็จจากชุมชนเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี การมีส่วนร่วมของชุมชนที่คนในชุมชนต้องเผชิญกับปัญหาเกี่ยวกับเรื่องภัยพิบัติต่าง ๆ ร่วมกัน ทำให้คนในชุมชน ได้เกิดการเรียนรู้จากความไม่สามัคคี คนในชุมชนจึงเกิดการรวมตัวกันและมีส่วนร่วมในการร่วมกันการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่เห็นแก่ตัวที่นึกถึงประโยชน์ของส่วนตนเองเป็นหลัก เช่น ในกรณีของชุมชนบางแห่งในจังหวัดนครสวรรค์ที่แต่ละคนต่างขนถุงทราย เพื่อไปกั้นน้ำที่บ้านของตนเอง แต่สุดท้ายน้ำก็ไหลเข้ามา

อยู่ดี ท่วมกันหมดทุกบ้าน จากกรณีดังกล่าวข้างต้น ทำให้แต่ละคนในชุมชนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก และเกิดความสามัคคีกันร่วมกันเอาชนะปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นดังกล่าวได้ (วิภาวี กฤษณะภุต และกิตติศักดิ์ ปลาทอง, 2556, น. 86) รวมถึงกรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา เขื่อนขุนด่านปราการชลอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก โดยภาครัฐได้มุ่งเน้นให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้สามารถมีน้ำใช้ได้อย่างยั่งยืน และเป็นแนวทางในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ (สุปราณี โล่ภักดีสวัสดิ์ และวิโรจน์ เกษภูลักษ์ณ์, 2558, น. 1474) และกรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการย้าทางเกษตรอย่างยั่งยืนของชุมชนในลุ่มน้ำลำเชียงไกร การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำด้านการปฏิบัติงาน ด้านการประสานงาน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนในการตัดสินใจ ด้านการทำประชาพิจารณ์ ด้านติดตามผล และด้านการรายงานผล ส่งผลต่อความยั่งยืนของชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อมช่วยฟื้นฟูและป้องกัน ด้านสังคมช่วยทำให้ชุมชนเข้มแข็ง และด้านเศรษฐกิจช่วยทำให้ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจดีขึ้น (มรธาธีร์ รักชาติเจริญ, 2558, น. 84)

สรุปได้ว่า กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการร่วมกันในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างราบรื่น ซึ่งการมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นได้จากความสามัคคี ร่วมมือ ร่วมใจ และมีความเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการดำเนินการทำงาน ทั้งนี้การมีส่วนร่วมเป็นการที่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการร่วมกันคิด ร่วมกันทำในการปฏิบัติ เพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างประสบความสำเร็จ และการมีส่วนร่วมนี้เองเป็นตัวที่สะท้อนทำให้เล็งเห็นได้ว่าชุมชนได้ให้ความสนใจกับประเด็นในเรื่องของปัญหาที่เกิดขึ้นมากขึ้น และมีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาให้ได้ ความมีส่วนร่วมของทุกคนถือได้ว่าเป็นพลังที่สำคัญที่ทำให้ข้ามผ่านปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนา และมีความเข้มแข็งภายในชุมชนมากขึ้น

แนวคิดสมรรถนะองค์การ

สมรรถนะ เริ่มมีมาตั้งแต่ปี ค.ศ.1970 เริ่มมาจากการพัฒนาแบบทดสอบเกี่ยวกับเรื่องบุคลิกภาพที่สามารถใช้เป็นตัวชี้วัดด้านทัศนคติ และด้านนิสัยใจคอ เพื่อที่จะสามารถบ่งบอกได้ถึงตัวของบุคคลที่มีความสามารถในระดับสูง ฉะนั้นแบบทดสอบดังกล่าวได้ถูกนำไปทดลองใช้กับการสรรหาบุคลากรแก่องค์การของข่าวสารในอเมริกา (The United State Information Agency, USIA) จากการพัฒนาเกี่ยวกับสมรรถนะดังกล่าว ต่อมาได้มีการนำไปประยุกต์ใช้กับแง่มุมต่าง ๆ ขององค์การมากขึ้น ในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ทั้งในหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน ดังนั้นสมรรถนะจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญต่อองค์การเป็นอย่างมาก โดยมีเป้าหมายพัฒนาศักยภาพขององค์การที่ซ่อนเร้นของบุคลากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์มีความเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างองค์การและบุคลากร ซึ่งองค์การก็จะได้ประโยชน์จากการปฏิบัติการทำงานของบุคลากร และในขณะเดียวกันบุคลากรก็สามารถที่จะมีความเข้าใจในการดำเนินการทำงานมากขึ้น และสามารถรับรู้ได้ว่าตนเองควรที่จะต้องมีการพัฒนาอย่างไร เพื่อให้ตนเองนั้นเกิดความก้าวหน้าในหน้าที่การงานขององค์การ (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2553, น. 3-4) ซึ่งหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนได้

นำเอากรอบสมรรถนะเข้ามาปรับใช้ในองค์กรมากขึ้น ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนที่นำเอากรอบสมรรถนะมาใช้ยังไม่เกิดพันธะผูกพันร่วมกันเท่าที่ควร เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐมีความกังวลถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ส่วนหน่วยงานภาคเอกชน พนักงานมีความกังวลในการสูญเสียสิทธิบางประการของตนไป ฉะนั้นการนำกรอบสมรรถนะมาใช้ ต้องมีการคำนึงถึงตัวบุคคลและเครื่องมือที่นำมาใช้ อีกทั้งองค์กรจะต้องให้ความสำคัญต่อ กระบวนการสื่อสารภายในองค์กร ซึ่งจะนำไปสู่ความผูกพันต่อการนำกรอบสมรรถนะมาใช้ใน องค์กร ทำให้การมีส่วนร่วมของคนภายในองค์กรเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การดำเนินงานของคนในองค์กร มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด (นิสดารก์ เวชยานนท์, 2552, น. 96) ซึ่งความอยู่รอด ขององค์กรมาจากปัจจัยร่วม 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยองค์การสมรรถนะสูง ประกอบด้วย การบรรลุ เป้าหมาย การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ และการเติบโตขององค์กร และปัจจัยการบริหาร จัดการ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดการการขึ้นและสั่งการ และการควบคุม ซึ่งปัจจัย ดังกล่าวนี้ส่งผลทำให้องค์การ มีความเข้มแข็ง สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ (วรัญญา เยาวรัตน์ ลี, ภัทรี พริสตัด และศักดิ์ชาย จันทร์เรือง, 2560, น. 124)

อีกทั้งในยุคปัจจุบันสภาพด้านสังคม ด้านการเมือง และด้านเศรษฐกิจ มีการ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทกับชีวิตมนุษย์เพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถ เชื่อมโยงได้ตั้งแต่บุคคล ครอบครัว สังคม องค์กร และประเทศ ดังนั้นการพัฒนาองค์การจำเป็นต้อง สร้างการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร และสร้างความพึงพอใจในงานให้เกิดขึ้น เพราะสิ่งเหล่านี้ สามารถทำให้องค์การเกิดการขับเคลื่อนและมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิผลอย่างสูงสุด (ปาริชาติ เยพิทักษ์ และธีระวัฒน์ จันทิก, 2559, น. 650) ซึ่งการเพิ่มขีด ความสามารถขององค์การด้วยการพัฒนาบุคคลจะช่วยให้้องค์การสามารถขับเคลื่อนได้อย่าง รวดเร็ว และสามารถที่จะพัฒนาองค์การให้มีระดับความสามารถที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้การพัฒนาระดับ สมรรถนะขององค์การจะใช้รูปแบบวิธีในการเพิ่มสมรรถนะแบบใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และ เป้าหมายขีดความสามารถขององค์การด้วย รวมถึงความพร้อมของแต่ละบุคคลในการพัฒนา สมรรถนะของตนเองและค่าใช้จ่ายภายในองค์กรสำหรับการพัฒนาสมรรถนะบุคคลขององค์การด้วย (ปิยะดา พิศาลบุตร และจิรารวรรณ คงคล้าย, 2559, น. 1324)

องค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง International Economic Development Council (2011, pp. 1-3) อธิบายว่า องค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงมีลักษณะ 8 ประการ ดังนี้ 1) การถูก ขับเคลื่อนโดยลูกค้า เป็นผู้ที่มีส่วนได้ และผู้ที่ได้รับส่วนเสีย ที่มาจากผลกระทบมาจากการดำเนินการ ทำงานขององค์กร 2) การร่วมกันวางแผนกลยุทธ์องค์กร การวางแผนกำหนดกลยุทธ์ ทำ ให้้องค์การมีความเตรียมพร้อมต่อการดำเนินกระบวนการทำงานได้เป็นอย่างดี ภายใน ระยะเวลาอันสั้นและมีความรวดเร็วในการจัดการ อีกทั้งองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงจะ มีความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม 3) การประเมินผลและการปรับปรุงเป็นการทำให้การทำงานขององค์กรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สามารถ ตรวจสอบได้ว่าผลจากการดำเนินงานที่ได้ดำเนินการไปนั้น ประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไร และ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้หรือไม่ เพื่อในการดำเนินการทำงานครั้งต่อไปดีขึ้น 4) การ กล้าเสี่ยงอย่างสร้างสรรค์ เป็นลักษณะของผู้ประกอบการที่มีความคิดในสิ่งใหม่ๆ ทำให้องค์การ

สามารถปรับตัว ให้เข้ากับสถานะที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดได้ 5) การสร้างพันธมิตรและเครือข่าย เป็นการสร้างโอกาสในการพัฒนาต่อกลุ่มที่เป็นพันธมิตรและเป็นเครือข่ายของตนให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงมีการจัดการประชุมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีการประสานงานในการดำเนินการทำงาน และมีการให้ความร่วมมือ ร่วมใจกันในการดำเนินการทำงานซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นการเพิ่มพลังให้แก่องค์กรมากขึ้น 6) การได้รับความไว้วางใจและความเคารพ สามารถตอบสนองความต้องการผู้อื่นได้เป็นอย่างดี เพื่อให้การดำเนินการทำงานขององค์กรมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด และองค์กรต้องรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้ร่วมองค์กร เพราะจะเป็นการสร้างความร่วมมือ ร่วมใจของคนในองค์กรได้เป็นอย่างดี เพื่อก่อให้เกิดความซื่อสัตย์ต่อองค์กร และมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน 7) การใช้ทรัพยากรและเงินทุนให้มีประสิทธิภาพ การที่องค์กรที่มีความมั่นคงด้วยทุนของตนเอง สามารถที่จะลดการพึ่งพาเงินทุนจากหน่วยงานของภาครัฐได้ โดยองค์กรจะต้องรู้จักในการวางแผนเรื่องงบประมาณขององค์กรเอง และ 8) การพัฒนาคนในองค์กร การที่องค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงต้องการที่จะมีการพัฒนาศักยภาพ และความเป็นอยู่ของคนในองค์กรให้ดียิ่งขึ้น โดยจะมีการฝึกอบรมให้คนในองค์กรสามารถที่จะปฏิบัติการทำงานได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ Wongphuka Chai-Aroon Phainoi & Boon-long (2017, pp. 144-145)

อธิบายสมรรถนะของผู้ประกอบการทางสังคมว่าความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ สิ่งเหล่านี้เป็นขีดความสามารถที่ทำให้การดำเนินการทำงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุดประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งประกอบ 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การจัดการเป็นความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการนำกลยุทธ์มาใช้ในทางปฏิบัติ อีกทั้งเป็นการจัดการการเปลี่ยนแปลงและจัดการความเสี่ยง 2) การทำงานเป็นทีม เป็นการสร้างทีมและแสวงหากคนมาเข้าร่วม โดยการสร้างความสัมพันธ์อันดีซึ่งกันและกัน สร้างบรรยากาศที่ระหว่งกัน เพื่อที่จะสามารถพัฒนาทีมให้มีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ 3) การสร้างเครือข่าย เป็นความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กรในหลาย ๆ ด้านในสังคม เพื่อสร้างความร่วมมือ ร่วมใจในการดำเนินการทำงานร่วมกันและเป็นการขยายเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกให้เกิดการทำงานร่วมกันเป็นแรงขับเคลื่อนทำให้องค์กรมีการทำงานที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น 4) การเรียนรู้ เป็นการรับรู้ความเข้าใจและเกิดการพัฒนาตนเองครอบคลุมถึงการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำให้การเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นระหว่างการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้การแลกเปลี่ยนความรู้สามารถสื่อสารได้หลายช่องทาง เช่น อินเทอร์เน็ต สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสิ่งพิมพ์ 5) การระดมทุน เป็นความสามารถในการจัดการด้านทรัพยากรต่าง ๆ ภายในองค์กรที่เป็นตัวเงินหรือปัจจัยในการดำเนินการทำงานของโครงการทางสังคม การดึงดูดความสนใจจากสาธารณชนหรือการบริจาคให้ความช่วยเหลือทางสังคม เพื่อให้ทรัพยากรในสิ่งนั้นเพิ่มขึ้น 6) การตลาด เป็นความสามารถในการแสวงหาโอกาสใหม่ ๆ เพื่อที่จะสามารถติดต่อหรือแนะนำสินค้าต่าง ๆ ต่อสาธารณะในสังคม ถือได้ว่าเป็นกระบวนการสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับองค์กรเอง 7) การสื่อสาร เป็นความสามารถในการเพิ่มช่องทางในการสื่อสาร เพื่อที่จะขยายข้อมูลข่าวสารให้เกิดการรับรู้เพิ่มขึ้น และ 8) การรายงานและประเมินผล เป็นความสามารถในการเขียนรายงานผลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับองค์กร ซึ่งเป็นการติดตามและประเมินผล เพื่อยกระดับองค์กรให้มีการพัฒนาที่ดีขึ้น

ขณะที่ Buytendijk (2006 อ้างถึงใน สุพัตรา ยอดสุรางค์, 2560, น. 110) อธิบายว่า องค์การที่มีขีดสมรรถนะสูง เป็นองค์การที่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และสามารถตอบสนองความต้องการได้เป็นอย่างดี เพื่อให้้องค์การนั้นสามารถอยู่รอดต่อไปได้อย่างเข้มแข็ง ซึ่งองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูงมีคุณลักษณะ 5 ประการ ดังนี้ 1) มีการตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจน ในการดำเนินการทำงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ที่ตั้งไว้ 2) มีการร่วมมือกันระหว่างผู้มีส่วนได้กับผู้มีส่วนเสียภายในองค์การ และผู้มีส่วนได้กับผู้มีส่วนเสียภายนอกองค์การ 3) มีการกำหนดกลยุทธ์และการจัดวางแนวทาง เพื่อเป็นการทุกคนภายในองค์การ รับรู้หน้าที่ในการดำเนินการทำงาน ซึ่งจะทำให้้องค์การมีการทำงานอย่างเป็นระบบในการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 4) องค์การมีการยืดหยุ่นสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็วทันต่อทุกสถานการณ์ และ 5) การสื่อสารของ้องค์การมีการจัดการ ้องค์การให้มีการประสานงานระหว่างกันภายใน้องค์การอย่างสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่า สมรรถนะของ้องค์การมีความสำคัญกับ้องค์การเป็นอย่างมาก ในการดำเนินการทำงานต่าง ๆ ของ้องค์การ สามารถทำให้องค์การมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ไม่ขาดช่วง เพื่อทำให้องค์การสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้อย่างเข้มแข็ง และสามารถดำรงอยู่ได้ในสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่ตลอดเวลา รู้จักปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมกับ้องค์การ ทั้งนี้้องค์การก็จะสามารถที่จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของ้องค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

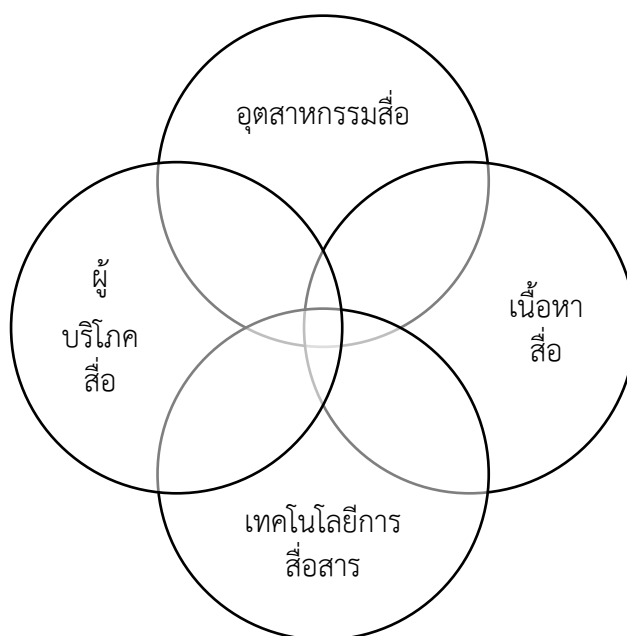
แนวคิดเทคโนโลยีการสื่อสาร

การพัฒนาเทคโนโลยีในปัจจุบันมีความก้าวหน้าเป็นอย่างมากในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งถือได้ว่าเทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตประจำวันของคนในปัจจุบัน ทั้งนี้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือเรียกสั้น ๆ ว่า IT (Information Technology) ที่ต่อมากณะกรรมมาธิการ การศึกษาของรัฐสภาอังกฤษ เห็นว่าการใช้คำว่า IT หรือ เทคโนโลยีสารสนเทศ ยังไม่มีความชัดเจนเท่าที่ควรจึงเพิ่มคำว่า Communication เข้าไปกลายเป็น ICT (Information Communication Technology) ต่อจากนั้นทางองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (UNESCO) จึงเริ่มใช้ตามและเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก อย่างไรก็ตามความหมายของคำว่า ICT และ IT ก็ไม่มีความที่แตกต่างกัน ดังนั้นคำว่า “เทคโนโลยีสารสนเทศ” และ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร” เป็นคำที่สามารถใช้ทดแทนกันได้ (สุชุม เฉลยทรัพย์ และคณะ, 2551, น. 6) ทั้งนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่ช่วยรวบรวมข้อมูลไว้ใช้ในการทำงานที่ประกอบด้วย การตัดสินใจได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศยังสามารถใช้ในการแข่งขันทางด้านของธุรกิจการค้า การบริหารจัดการ้องค์การ ทั้งของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงาน ภาคเอกชน การพัฒนาบุคลากรการศึกษา และสาธารณสุข เป็นต้น (ฐิตารีย์ วิลัยเลิศ, สมเจตน์ ภูศรี, และเสาวลักษณ์ โภคสถิตติอัมพร, 2554, น. 151) นอกจากนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยทำให้เกิดเป็นพื้นที่ของแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแบ่งปันความรู้ และประสบการณ์ร่วมกันที่มีความสะดวก รวดเร็ว (วิลาวัลย์ โพธิ์ทอง, 2561, น. 20)

ทั้งนี้ องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1 เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ซึ่งประกอบด้วยระบบ ฮาร์ดแวร์ที่มีองค์ประกอบหลัก 5 ส่วน คือ หน่วยรับข้อมูล, หน่วยประมวลผล, หน่วยความจำ, หน่วยติดต่อสื่อสาร และหน่วยแสดงผล นอกจากนี้ยังมีซอฟต์แวร์ ซึ่งเป็นโปรแกรมหรือชุดคำสั่งในการควบคุมการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ ซอฟต์แวร์ระบบ และซอฟต์แวร์ประยุกต์ อีกทั้งคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์โทรคมนาคม เครื่องประมวลผลคำ และเครื่องมือที่ประมวลผลได้ โดยอัตโนมัติอื่น ๆ สามารถรวบรวมจัดเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล การผลิต สื่อสาร บันทึก เรียบเรียงใหม่ และแสวงหาประโยชน์จากสารสนเทศ เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้และใช้งานร่วมกันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และ 2 เทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวก และรวดเร็วเป็นยุคที่ไร้พรมแดน ซึ่งทำให้เกิดสังคมการเรียนรู้ออนไลน์ ทั้งนี้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศมีมากมาย เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสารสนเทศ อำนวยความสะดวกในการเข้าถึง และลดปัญหาด้านเวลา รวมถึงนำมาประยุกต์ใช้งานในสาขาอาชีพต่าง ๆ ได้ และการให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวก และในการเข้าถึงผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (สุขุม เฉลยทรัพย์ และคณะ, 2555, น. 9, 21) อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ จำต้องรู้จักควบคุมตนเองในการใช้งาน โดยกำหนดระยะเวลาในการใช้งานในแต่ละครั้งอย่างเหมาะสม เนื่องจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากเกินไปอาจจะส่งผลกระทบต่อร่างกาย และจิตใจ (วรวิทย์ ชูชาติ และชุติมาวดี ทองจีน, 2559, น. 126)

อนึ่ง การปฏิวัติทางด้านโครงสร้างการสื่อสาร และด้านเทคนิค การสื่อสาร หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ และมีการสื่อสารผ่านดาวเทียม ต่อมานับจากทศวรรษที่ 1960 คอมพิวเตอร์มีขนาดเล็กลงแต่มีศักยภาพในการทำงานมากขึ้น ทำให้เทคโนโลยีการสื่อสารมีการเชื่อมต่อเป็นเครือข่ายกันทั่วโลก และการปฏิวัติทางการสื่อสารดังกล่าวก่อให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า “สื่อใหม่” ซึ่งสิ่งนี้ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตประจำวันของคนทั่วไป ทั้งนี้สื่อใหม่เป็นทั้งสังคมเทคโนโลยี และเป็นสื่อบนพื้นที่สาธารณะหรือเป็นพื้นที่ส่วนตัว อีกทั้งเทคโนโลยีการสื่อสารที่กำลังผสมผสานกันอย่างรวดเร็วได้ก้าวเข้าสู่การเป็นสื่อใหม่ในยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งการหลอมรวมกันทางเทคโนโลยีนี้ได้เกิดขึ้นในด้านของการปฏิบัติองค์การที่มีระบบเครือข่ายที่มีศักยภาพสูงและได้นำเอาระบบเครือข่ายต่าง ๆ ต่อรวมเข้ากับระบบสายโทรศัพท์ ระบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ระบบข้อมูลในคอมพิวเตอร์ และการถ่ายทอดภาพทางวิดีโอ ซึ่ง Straubhaar and LaRose (2000 อ้างถึงใน ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์, 2554, น. 128) ได้ให้ความหมายของการหลอมรวมสื่อว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วก้าวเข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศ (Information Society) เนื่องจากความก้าวหน้าของเครือข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสารโทรคมนาคม ทำให้เกิดการผสมผสานกลมกลืนหรือการหลอมรวมกันของสื่อต่าง ๆ ที่ไม่สามารถแบ่งแยกความแตกต่างของสื่อได้ อีกทั้งในการหลอมรวมของสื่อ (Media Convergence) ทำให้เกิดบริการใหม่ ๆ ของเทคโนโลยี (ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์, 2554, น. 128-129)

อีกทั้ง Jenkins (2006, p. 184) ได้ให้ความหมายของการหลอมรวมสื่อว่าเป็นคำที่ใช้ในการอธิบายลักษณะของเทคโนโลยี อุตสาหกรรม วัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งกระบวนการทำให้เป็นสื่อสามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างอิสระและไม่มีข้อจำกัดใด ๆ รวมถึงอิสระในการเผยแพร่ข้อมูลที่ต้องการจะสื่อสารได้ในหลากหลายช่องทาง โดยไม่จำกัดประเภทหรือรูปแบบของสื่อ ทั้งนี้ความร่วมมือระหว่างอุตสาหกรรมสื่อแต่ละสื่อ จะต้องอยู่ในระบบของสื่อร่วมกัน โดยมีเนื้อหาสาระการแพร่กระจายผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ เป็นกระบวนการที่ไม่สามารถหยุดยั้งหรือการมาบรรจบกันระหว่างระบบสื่อที่แตกต่างกัน โดยไม่มีลักษณะตายตัวเสมอไป (แผนภาพที่ 2)

แผนภาพที่ 2 การหลอมรวมสื่อ

ที่มา : ดัดแปลงจาก Jenkins (2006, p. 184)

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีการสื่อสารมีความก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลาในทุก ๆ วัน ทุก ๆ ชั่วโมง ทุก ๆ นาที และทุก ๆ วินาที ซึ่งเทคโนโลยีการสื่อสารได้เป็นส่วนหนึ่งที่มีสำคัญของการใช้ชีวิตดำรงชีวิตประจำวันของคนในยุคปัจจุบันที่จะต้องมีการติดต่อสื่อสารหรือติดตามข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ และในยุคสมัยนี้บุคคลใดหรือหน่วยงานใดที่มีข้อมูลข่าวสารที่มากกว่าก็จะเป็นข้อได้เปรียบ อีกทั้งเทคโนโลยีการสื่อสารก็จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การค้นหาข้อมูลหรือติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว รวมถึงการหลอมรวมสื่อที่ทำให้เทคโนโลยีการสื่อสารสามารถพัฒนาได้หลากหลายรูปแบบและได้ใช้งานกันอย่างแพร่หลาย

แนวคิดเครือข่าย

เครือข่ายเป็นการดำเนินกระบวนการทำงานของกลุ่มหลาย ๆ กลุ่มที่มาร่วมตัวกัน ซึ่งการรวมตัวกันจะอยู่บนพื้นฐานของความต้องการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มีความสอดคล้อง ซึ่งเครือข่ายเป็นการเชื่อมโยงในระดับบุคคล องค์กร กลุ่ม หรือสถาบัน ที่มีการร่วมกันทำกิจกรรม เป็นระบบที่มีความสัมพันธ์ที่สามารถสร้างความเข้มแข็งในการเกิดพลังในการต่อรองที่เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการรวมตัวตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของเครือข่าย และสมาชิกของเครือข่ายจะมีความคิดเห็นที่มีความสอดคล้องกันเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อดำเนินกระบวนการทำงานร่วมกัน เครือข่ายเริ่มจากการจัดตั้งกลุ่มและกลุ่มนั้นมีการพัฒนาการจากการรวมกลุ่มเล็ก ๆ กลายเป็นกลุ่มใหญ่และเป็นเครือข่ายในที่สุด ซึ่งการเกิดเป็นเครือข่ายจะเป็นพลังที่มีความสำคัญในการต่อรองให้กับชุมชน ต่อมาเป็นการสร้างเครือข่ายเป็นการจัดการในระดับของกลุ่มองค์กร ที่มีวัฒนธรรมในการดำเนินงานที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งแต่ละองค์กรจะมีการดำเนินงาน ที่มีความเหมือนหรือแตกต่างกันก็ได้ แต่มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการดำเนินการทำงานร่วมกันอย่างชัดเจน เป็นการบ่งบอกถึงวัฒนธรรมขององค์กรใหม่ ๆ ที่มีการการทำงานในรูปแบบใหม่ ๆ ที่มีการเน้นการสร้างความสัมพันธ์ของคนในองค์กรและระหว่างองค์กรให้มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เพื่อให้การประสานหรือติดต่อซึ่งกันและกันเป็นไปอย่างราบรื่น (กิตติชัย รัตนะ, 2559, น. 1)

อนึ่ง การมีส่วนร่วมของเครือข่ายจะเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการพึ่งพิงร่วมกัน แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นร่วมกัน หรือมีการจัดการประชุมร่วมกัน และประเภทของเครือข่ายมีการแบ่งประเภทของเครือข่ายตามวัตถุประสงค์ของเครือข่าย ยกตัวอย่างเกณฑ์ของการปฏิรูปการศึกษา ดังนี้ 1) ขนาดของกลุ่ม สามารถแบ่งได้เป็น เครือข่ายรวมและเครือข่ายย่อย 2) พื้นที่ สามารถแบ่งได้เป็น เครือข่ายระดับหมู่บ้านในพื้นที่ตำบล, เครือข่ายระดับหมู่บ้านข้ามพื้นที่ตำบล, เครือข่ายระหว่างตำบลในอำเภอ, เครือข่ายระดับตำบลข้ามพื้นที่อำเภอ, เครือข่ายระดับอำเภอในจังหวัด, เครือข่ายระดับอำเภอข้ามพรมแดนจังหวัด และเครือข่ายระหว่างจังหวัด 3) ประเด็นที่สนใจร่วม สามารถแบ่งได้หลากหลาย ซึ่งหนึ่งเครือข่ายอาจมีประเด็นที่สนใจที่มีความหลากหลายรวมอยู่ก็ได้ 4) วิชาชีพของสมาชิกกลุ่ม สามารถแบ่งตามระดับของสมาชิกในเครือข่าย 5) บทบาทของกลุ่ม เป็นการพิจารณาจากการทำงานของเครือข่าย 6) ลักษณะภาคีที่ร่วมในเครือข่าย จะเป็นเครือข่ายแนวนอน เป็นเครือข่ายที่มีลักษณะทางสังคมที่คล้ายคลึงกัน และเครือข่ายแนวตั้ง เป็นเครือข่ายที่มีความแตกต่าง และ 7) ระดับความผูกพัน สามารถแบ่งได้จากจุดศูนย์กลางของเครือข่ายต่าง ๆ เป็นต้น อีกทั้งกลยุทธ์ที่เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการประสานความร่วมมือ ร่วมใจของทุกฝ่ายในการดำเนินการทำงาน เพื่อก่อให้เกิดเป็นเครือข่ายที่เข้าสู่กระบวนการความเคลื่อนไหวจนบรรลุผลลัพท์วัตถุประสงค์ เครือข่ายจะต้องมีการกำหนดวิถีทางความสำเร็จตามจุดหมายที่กำหนดโดยใช้วิธีการในการดำเนินการทำงานอย่างมีเป้าหมายในสิ่งที่ตั้งใจ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, นิรัชกร ทองน้อย และฉลาด จันทรสุมบัติ, 2555, น. 195, 198, 200-201)

ทั้งนี้ ลักษณะของเครือข่ายที่มีความสำคัญ ดังนี้ 1) แกนนำและสมาชิกมีความเข้มแข็ง สามารถที่จะดำเนินการกระบวนการทำงานต่าง ๆ ได้อย่างราบรื่น และสามารถที่จะพัฒนาเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด 2) ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ของเครือข่าย ซึ่งเกิดมาจากสมาชิก หรือชุมชนในท้องถิ่น หรือภายนอกชุมชน หรือเป็นการบูรณาการภูมิปัญญาอย่างเหมาะสมกับเครือข่าย 3) การมีสัมพันธภาพที่ดี เครือข่ายมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันจะสามารถที่จะดำเนินการกระบวนการทำงานของเครือข่ายได้อย่างราบรื่นจนเป็นที่ยอมรับและประสบความสำเร็จ 4) การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิก เครือข่ายมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้สมาชิกได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารตลอดเวลาอย่างทั่วถึง 5) การทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เครือข่ายสามารถดำเนินการทำงานของตนเองได้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ 6) ทรัพยากรและการแบ่งปัน เครือข่ายมีทรัพยากรในการดำเนินการทำงานอย่างเพียงพอ โดยมีการจัดหาของเครือข่ายด้วยตนเองหรือมีการแบ่งปันกับองค์กรและเครือข่ายอื่น ๆ ทำให้เครือข่ายสามารถที่จะดำเนินการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด 7) การเรียนรู้และนวัตกรรม สมาชิกของเครือข่ายมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สามารถนำมาสร้างเป็นนวัตกรรม ในรูปแบบของที่เป็นองค์ความรู้ และในรูปแบบของที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เป็นประโยชน์ได้ 8) การสื่อสาร เครือข่ายสามารถที่จะมีการสื่อสารข้อมูลข่าวสารระหว่างกันกับเครือข่ายที่เป็นสมาชิกได้อย่างง่ายดาย สะดวก และมีความรวดเร็ว ทำให้สมาชิกทุก ๆ คนได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง สามารถดำเนินการทำงานได้อย่างราบรื่น ไม่ติดขัดหรือเกิดปัญหาเกิดได้ 9) การบริหารจัดการที่ดี เครือข่ายมีการดำเนินการทำงานอย่างเหมาะสมกับเครือข่าย ทำให้เครือข่ายสามารถดำเนินการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด และ 10) ระบบการติดตามและประเมินงาน เครือข่ายมีระบบการติดตามและประเมินงานที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งมีฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายอย่างเพียงพอ มีความถูกต้อง และชัดเจน ซึ่งสามารถให้การสนับสนุนอย่างเหมาะสม หรือให้การช่วยเหลือสมาชิกในเครือข่ายได้อย่างทันที่ (สนธยา พลศรี, 2550, น. 264-265)

นอกจากนี้ เครือข่ายทางสังคมจะมีความสัมพันธ์ระหว่างกันในการทำงาน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งในการทำงานระหว่างกัน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มบุคคลหรือกลุ่มองค์กรเป็นการดำเนินงานที่มีวัตถุประสงค์เดียวกันในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายเดียวกัน ทั้งนี้มีการจำแนกระดับของเครือข่ายทางสังคมออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้ 1) ระดับความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งโดยแต่ละบุคคลจะสามารถสร้างจุดเชื่อมโยงกับบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว 2) ระดับความสัมพันธ์ของกลุ่มและองค์กร ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงของกลุ่มถาวรและชั่วคราว 3) ระดับความสัมพันธ์ของสังคม ซึ่งเป็นระดับความสัมพันธ์ระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร และ 4) ระดับความสัมพันธ์ของโลก ซึ่งเป็นระดับความสัมพันธ์ของสังคมทั่วโลก และองค์การระหว่างประเทศ (Jan Van Dijk, 2006, pp. 25-26) อีกทั้งเครือข่ายทางสังคมเป็นกลุ่มของบุคคลที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งในการที่จะวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมจึงควรที่จะเน้นใน

ส่วนของบุคคลหรือกลุ่มที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างกันเป็นจุดสำคัญ รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคล และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มบุคคล (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2558, น. 126) ซึ่งองค์ประกอบของการเกิดเครือข่ายมีดังต่อไปนี้ 1) ต้องมีคนรวมตัวกัน เป็นการทำข้อตกลงของคนที่มารวมตัวกัน โดยยอมรับการตกลงดังกล่าวเพื่อที่จะสามารถเข้ามาดำเนินการทำงานร่วมกันได้ หากไม่มีบุคคลใดเข้ามาร่วมกันสักคนเครือข่ายก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ การรวมตัวกันไม่ได้หมายความว่า จะต้องอยู่ด้วยกันตลอดเวลา แต่เป็นการรวมตัวกันในเวลาที่มีการดำเนินการทำงานร่วมกัน 2) ต้องมีความสนใจในสิ่งเดียวกันหรือเป้าหมายเดียวกัน ทุกคนที่มารวมตัวกันกลายเป็นเครือข่ายนี้จะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความต้องการเดียวกัน ซึ่งปัญหาดังกล่าวไม่สามารถทำได้โดยลำพังต้องใช้ระยะเวลา 3) ต้องมีงานร่วมกัน การดำเนินงานร่วมกันจะต้องมีการข้อตกลงในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ อีกทั้งการเป็นเครือข่ายในการดำเนินงานจะเป็นการดำเนินต่อจากฐานเดิมของกลุ่มหรืออาจจะมีการผสมผสานจากหลาย ๆ คน ของกลุ่มต่าง ๆ จนกลายเป็นการดำเนินงานอีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ทุกคนในเครือข่ายสามารถดำเนินงานได้อย่างประสบความสำเร็จ 4) ต้องมีการสื่อสารในกลุ่มเครือข่าย การเป็นเครือข่ายมีสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องมีการสื่อสารระหว่างกัน เพื่อสามารถที่จะประสานในการดำเนินงานต่าง ๆ ที่มีความสำคัญได้อย่างสะดวก และ 5) ต้องมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล หรือกิจกรรมระหว่างกัน เพื่อช่วยให้เครือข่ายได้เกิดการเรียนรู้ และสามารถที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ระหว่างสมาชิกของเครือข่ายด้วยกันเองในหลาย ๆ ระดับ เมื่อความต้องการทั้ง 5 ประการนี้พร้อม เครือข่ายก็จะสามารถเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ และเครือข่ายจะต้องมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้เครือข่ายดำรงอยู่ได้ (จรัส จันทนาวิวัฒน์, 2557, น. 21-26)

รวมถึงพลังของเครือข่ายจะเป็นลักษณะได้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ได้แก่

- 1) เมื่อเกิดเครือข่ายขึ้นจะเกิดการรวมคนในเครือข่ายเพิ่มมากขึ้นของกลุ่มคนที่เข้าร่วมเป็นเครือข่าย ซึ่งจะสามารถทำให้เพิ่มขีดความสามารถของคนแต่ละคนให้เพิ่มขึ้น และมีความสามัคคีเพิ่มอีกด้วย
- 2) เมื่อเกิดเครือข่ายขึ้นจะเกิดการรวมทรัพยากรเข้าด้วยกัน ทำให้เครือข่ายสามารถที่จะดำเนินการทำงานได้มากขึ้น สามารถหิบบีม เครื่องมือ อุปกรณ์ระหว่างกันเหมือนกับมีอุปกรณ์ในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น 3) เมื่อเกิดเครือข่ายขึ้นจะเกิดการรวมทักษะ ความรู้ และความชำนาญ เครือข่ายสามารถที่จะเป็นแหล่งของการรวมทักษะ ความรู้ และความชำนาญงานด้านต่าง ๆ ไว้ในที่เดียวกัน ซึ่งเป็นการรวมความรู้ และสามารถที่จะต่อยอดความรู้เหล่านั้นได้เป็นอย่างดี 4) เครือข่ายช่วยเพิ่มโอกาสประสบความสำเร็จและแก้ไขปัญหาที่ยากขึ้น เนื่องจากมีจำนวนคนมากขึ้นจะทำให้เครือข่ายมีองค์ความรู้และทักษะในการทำงานในด้านต่าง ๆ รวมถึงเครื่องมือและทรัพยากรในการทำงานมากขึ้นด้วย
- 5) เครือข่ายที่ดีจะเกิด กระบวนการสื่อสารระหว่างสมาชิกอย่างทั่วถึง และแม่นยำ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถคลี่คลายในปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังสามารถช่วยแก้ไขปัญหาและข้อขัดแย้งในประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ 6) เครือข่ายช่วยเสริมสร้างการต่อยอดได้เร็วและกว้างขวาง มีการเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันมากขึ้น และเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ ได้

อย่างชัดเจน จนทำให้เครือข่ายสามารถดำเนินงานได้อย่างคล่องตัวมากขึ้น และสามารถปรับตัวให้เข้ากับเงื่อนไขได้อย่างเหมาะสม 7) เครือข่ายที่พัฒนาตนเองและเงื่อนไขรอบข้าง รวมถึงการพัฒนาสังคมโดยรอบของเครือข่าย สามารถที่จะช่วยทำให้สังคมหรือชุมชนโดยรอบของเครือข่าย เกิดความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันกับสมาชิกของเครือข่าย มีความเป็นหนึ่งเดียว และสามารถพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าต่อไป และ8) เครือข่ายสามารถที่จะเดินไปสู่เป้าหมายในทิศทางเดียวกัน ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนทำให้เกิดความเสถียรภาพอย่างแท้จริง (จำรัส จันทนาวิวัฒน์, 2557, น. 26-29) ทั้งนี้พลังเครือข่ายจึงเป็นส่วนประกอบที่มีความสำคัญกับการก่อให้เกิดความสำเร็จและความเข้มแข็งของเครือข่ายเป็นอย่างมาก (แผนภาพที่ 3)

แผนภาพที่ 3 พลังเครือข่าย

ที่มา : จำรัส จันทนาวิวัฒน์ (2557, น. 27)

สรุปได้ว่า เครือข่ายเป็นการรวมตัวของกลุ่มบุคคลที่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเดียวกันมาทำงานร่วมกัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่คาดหวังไว้ให้ประสบความสำเร็จ และสามารถที่จะช่วยแก้ไขปัญหาประเด็นที่เกิดขึ้นเหล่านั้นให้ดีขึ้น การสร้างเครือข่ายยังสามารถที่จะเป็นการต่อร่องในประเด็นของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ได้รับแนวทางการแก้ไขอย่างดีที่สุด

แนวคิดความยั่งยืน

สหประชาชาติได้มีการนำเสนอการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals หรือ MDGs) เพื่อที่จะสามารถใช้เป็นแนวทางการพัฒนาของโลกระหว่างคริสต์ศักราช 2000-2015 จำนวน 8 เป้าหมาย อันจักประกอบด้วย เป้าหมายที่ 1 การขจัดความยากจนและความหิวโหย เป้าหมายที่ 2 การให้เด็กทุกคนได้มีการรับการศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษา เป้าหมายที่ 3 การส่งเสริมบทบาทของสตรีและความเท่าเทียมกันทางเพศ เป้าหมายที่ 5 การลดอัตราการตายของเด็ก เป้าหมายที่ 5 การพัฒนาสุขภาพสตรีที่มีครรภ์ เป้าหมายที่ 7 การต่อสู้กับโรคเอดส์ โรคมมาเลีย และอื่น ๆ เป้าหมายที่ 7 การรักษาและการจัดการกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และ เป้าหมายที่ 8 การส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วน เพื่อสามารถที่จะพัฒนาในประชาคมโลกได้ ค.ศ. 2012 มีการประชุมเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่เมืองริโอ เดอ จาเนโร หรือ การประชุม Rio+20 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อปรึกษาหารือผลักดันการพัฒนาอย่างยั่งยืนอย่างจริงจัง 2) เพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ 3) เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นการประชุมชื่อว่า “The Future We Want” ที่ได้รับการรับรองโดยมติของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติที่ A/RES/66/288 และในการประชุมมีความคิดเห็นถึงประเด็นปัญหาความยากจนและแนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจน ที่จะต้องคำนึงถึงมิติการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสิ่งแวดล้อม และมิติด้านสังคม ทั้งนี้เลขาธิการสหประชาชาติได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาต่อจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals หรือ MDGs) ที่จะสิ้นสุดลงคริสต์ศักราช 2015 ทำให้มีการจัดตั้งคณะทำงาน UN System Task Team (UNTT) เพื่อนำเสนอข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาภายหลังจาก (Millennium Development Goals หรือ MDGs) นอกจากนี้ได้มีการจัดประชุมในระดับภูมิภาค (regional consultations) หัวข้อ (thematic consultations) เพื่อให้ได้มุมมองความคิดเห็นที่มีความหลากหลายในการดำเนินแนวทางภายหลังจากปี 2015 (กมลินทร์ พินิจภูวดล, กิตติภูมิ เนียมหอม และพันธรับ ราชพงศา, 2559, น. 11, 19)

ทั้งนี้ วันที่ 14 กรกฎาคม 2014 มีการนำเสนอเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน 17 เป้าหมาย 169 ตัวชี้วัด ต่อมาวันที่ 4 ธันวาคม 2014 มีการนำเสนอรายงานการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และวันที่ 25 กันยายน 2015 มีการประชุมที่สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ ซึ่งผู้นำจากสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ จำนวน 193 ประเทศ ในนครนิวยอร์ก ให้มีมติรับรองเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals หรือ SDGs) ในการประชุม “Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development” โดยจะนำไปใช้เป็นการพัฒนาของโลกในอีก 15 ปีข้างหน้า ค.ศ. 2016-2030 ซึ่งมี 17 เป้าหมาย ดังนี้ เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน เป้าหมายที่ 2 ขจัดความหิวโหย สร้างความมั่นคงทางอาหาร

เป้าหมายที่ 3 ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของคนในทุกวัย เป้าหมายที่ 4 ส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ เป้าหมายที่ 5 สร้างความเท่าเทียมทางเพศสตรี และเด็กหญิงทุกคน เป้าหมายที่ 6 จัดการน้ำอย่างยั่งยืนและพร้อมใช้สำหรับทุกคน เป้าหมายที่ 7 ให้ทุกคนเข้าถึงพลังงานที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 9 ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ยั่งยืนและนวัตกรรม เป้าหมายที่ 10 ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ เป้าหมายที่ 11 สร้างเมืองและการตั้งถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป้าหมายที่ 12 สร้างรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 13 ดำเนินปฏิบัติการอย่างเร่งด่วน เพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ 15 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ของระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสันติภาพและการเข้าถึงระบบยุติธรรมอย่างเท่าเทียม และ เป้าหมายที่ 17 สร้างความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations, 2015)

อีกทั้ง การพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับเริ่มเกิดขึ้น ตั้งแต่ทศวรรษ 1980 เป็นต้นมา โดยมีการเขียนรายงานเรื่อง “อนาคตร่วมของเรา” (Our Common Future) หรือที่เรียกว่า “Brundtland Report” ได้มีการนิยาม การพัฒนาอย่างยั่งยืน ว่าเป็นการพัฒนาที่จะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของคนในปัจจุบันได้ โดยไม่เป็นการกระทบที่ส่งผลกระทบต่อคนรุ่นหลัง ทั้งนี้แนวคิดนี้มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรโลกได้ ซึ่งสามารถทำให้มนุษย์ใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างไม่เป็นการเกิดกำลังในการผลิตของธรรมชาติ และมีการเน้นถึงความสมดุลในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม หรือ Profit-People-Planet ในมุมมองของ Triple bottom line ที่มีความเชื่อมโยงระหว่างกัน ทั้งนี้ แนวคิดนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนี้ 1) แนวคิดด้านเศรษฐกิจ สามารถที่จะสร้างรายได้อย่างสูงสุด ในขณะที่ใช้ต้นทุนในการปฏิบัติน้อย จึงมีความสำคัญที่จะสามารถใช้ประโยชน์จากแนวคิดนี้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด 2) แนวคิดด้านสังคม เป็นการเน้นที่จะค้นหาและรักษาไว้ ให้เกิดเสถียรภาพของระบบในด้านสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งเป็นการสร้างความเท่าเทียมซึ่งกันและกัน ขจัดความยากจนรักษาวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย และการมีส่วนร่วมของทุกระดับในสังคม และ 3) แนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมเป็นการเน้นการรักษาหรืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และชีววิทยา อีกทั้งเป็นการพิทักษ์รักษาความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศ เพื่อให้เกิดความเสถียรภาพในระบบนิเวศ (อนันตชัย ยุธประถม และคณะ, 2557, น. 25-27) ทั้งนี้แนวคิดความยั่งยืนได้ถูกนำมาพัฒนาต่อโดยองค์การสหประชาชาติ ซึ่งสามารถนำมาเป็นกรอบในการจัดทำเป็นเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน เรียกว่า 5 P's อันจักประกอบด้วย ดังนี้ ด้านที่ 1 คน (people) เกี่ยวกับในเรื่องของด้านสังคม ด้านที่ 2 ความมั่งคั่ง (prosperity) เกี่ยวกับในเรื่องของด้านเศรษฐกิจ ด้านที่ 3 โลก (planet) เกี่ยวกับในเรื่องของด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวที่ได้กล่าวมาในข้างต้น ถือว่าเป็นไปตามแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนแล้ว แต่ทางด้านขององค์การสหประชาชาติได้มีการเพิ่มเติมเกี่ยวกับด้านความยั่งยืนอีก 2 ด้าน เพื่อทำหน้าที่เชื่อมโยงด้านที่กล่าวมาข้างต้นเข้ามารวมไว้ด้วยกัน ต่อมาเป็น ด้านที่ 4 สันติภาพ (peace) และ ด้านที่ 5 ความเป็นหุ้นส่วน (partnership) (กมลสินทร์ พิณิจภูวดล, กิตติภูมิ เนียมหอม และพันธ์รบ ราชพงศา, 2559, น. 12-13)

สรุปได้ว่า แนวคิดหรือเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนล้วนแล้วมีการเชื่อมโยง และมีประเด็นความสัมพันธ์กันทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ในแต่ละแนวคิดหรือเป้าหมายจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไปที่จะสื่อให้เห็นถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนในกระบวนการดังกล่าว ซึ่งในกระบวนการพัฒนานี้เองที่จะนำไปสู่ความยั่งยืน

มิติสิ่งแวดล้อมของความยั่งยืน กรณีศึกษายุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรประมงแบบมีส่วนร่วมที่หาดสำราญ อำเภอสำราญ จังหวัดตรัง พบว่า การจัดการทรัพยากรประมง โดยการสร้างปะการังเทียมในการฟื้นฟูทรัพยากรประมง ซึ่งจะไม่มีการจับสัตว์น้ำในช่วงฤดูวางไข่ อีกทั้งได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ ดังนี้ 1) ยุทธศาสตร์การฟื้นฟูของระบบนิเวศ และการแก้ไขปัญหาแหล่งการประกอบอาชีพทำการประมง ซึ่งเป็นความร่วมมือของชาวประมงพื้นบ้านร่วมกับกรมประมง กำหนดช่วงในการทำประมงอย่างเหมาะสม เพื่อให้สัตว์น้ำได้มีการวางไข่และขยายพันธุ์ต่อไป อีกทั้งการสร้างปะการังเทียมยังเป็นที่อยู่อาศัยของพวกสัตว์น้ำวัยอ่อนได้อีกด้วย 2) ยุทธศาสตร์เพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำให้เป็นแหล่งเพาะเลี้ยง โดยจะมีกรมประมงจะเป็นหน่วยงานหลักที่ร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นให้มีการจัดกิจกรรมในการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำคืนสู่ธรรมชาติ เช่น ธนาคารปูม้า การปล่อยหมึก ปล่อยกุ้ง และอื่น ๆ ให้กลับคืนสู่ธรรมชาติ ทำให้แนวโน้มของจำนวนทรัพยากรสัตว์น้ำมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำของชาวบ้านสามารถใช้ได้อย่างยั่งยืน ไม่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและส่งกระทบของทรัพยากรสัตว์น้ำ (กฤษฎา พราหมณ์ชูอม และดำรง โลหะลักษณะเดช, 2557, น. 610) ทั้งนี้กรณีศึกษาการพัฒนาศักยภาพชุมชนในการวิจัยด้านกระบวนการเรียนรู้ด้านการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของทรัพยากรป่าชายเลนชุมชนบ้านบุโบย ตำบลแหลมสน อำเภอละงู จังหวัดสตูล พบว่า ชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการป่าชายเลนกับเครือข่าย ทั้งนี้มีกระบวนการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นได้ถึงคุณค่าของทรัพยากรในการที่ใช้ประโยชน์ของทรัพยากรได้ทั้งทางตรง และทางอ้อม ซึ่งในการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ จะมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม จึงต้องใช้หลักการทางด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมร่วมด้วย ทั้งนี้เมื่อชุมชนได้มีการนำแนวคิดและหลักการนำไปปฏิบัติ ทำให้ชุมชนเกิดความตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและอนุรักษ์ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืน (เสาวลักษณ์ รุ่งตะวันเรืองศรี, ฤทธิพิงศ์ แก้วทอง และหัตยา คุณไฉน, 2556, น. 30)

กรณีศึกษาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการจับผึ้งหลวงเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนบ้านถ้ำพระพุทธรอยต่อระหว่างจังหวัดตรังและจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การอนุรักษ์ผึ้งหลวงตามภูมิปัญญาชาวบ้านที่จะเน้นในเรื่องของความเชื่อที่เกิดขึ้นจากมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติ ทำให้ชาวบ้านมีการเคารพธรรมชาติสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้ โดยไม่เกิดผลกระทบที่ทำให้เกิดความเสียหายซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ความเชื่อเป็นกลอุบายอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการปลูกฝังในเรื่องของภูมิปัญญาและเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่คนรุ่นหลังต่อไป ซึ่งเป็นการอนุรักษ์ผึ้งหลวงให้อยู่คู่กับชุมชน นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความสามัคคีให้กับชาวบ้านในชุมชน ทำให้ไม่เกิดการแย่งชิงทรัพยากร เนื่องจากมีการทำข้อตกลงร่วมกันภายในชุมชน ทำให้เกิดการร่วมมือในการปฏิบัติเป็นอย่างดี ส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (ทิพย์ทิวา สัมพันธ์มิตร, วัฒนรงค์ มากพันธ์ และวิชุดา กล้าเวช, 2556, น. 65) ทั้งนี้กรณีศึกษา

Innovation cycles, niches and sustainability in the shrimp aquaculture industry in Thailand พบว่า การเปลี่ยนแปลงการจัดจำหน่ายของกุ้งกุลาดำแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของอุตสาหกรรมในประเทศไทยที่เกิดจากประสบการณ์และการปรับตัวของเครือข่ายที่มีอยู่ของเกษตรกรและนักธุรกิจ การวิเคราะห์เป็นการประเมินผลการดำเนินงานที่นำไปสู่ความยั่งยืนได้อย่างชัดเจนที่สะท้อนให้เห็นถึงการทำงานและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ทั้งนี้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ผู้บริโภคสามารถบริโภคได้ตามความต้องการของผู้บริโภค โดยไม่เกิดผลกระทบในด้านลบของทรัพยากรสัตว์น้ำ (Lebel Mungkung Gheewala & Lebel, 2010, p. 300) อีกทั้งกรณีศึกษาแนวทางการสร้างความยั่งยืนในการผลิตก๊าซชีวภาพระดับครัวเรือนและชุมชน กรณีศึกษา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี พบว่า ความยั่งยืนของการผลิตก๊าซชีวภาพในบางพื้นที่ที่มีการศึกษาในการผลิตและใช้ประโยชน์จากก๊าซชีวภาพยังไม่ได้รับความสนใจจากคนในชุมชนมากนักทำให้การดำเนินการทำงานในการผลิตและใช้ประโยชน์จากก๊าซชีวภาพยังไม่มีความต่อเนื่องในการดำเนินการทำงาน และมีบางครัวเรือนได้มีการกลับมาใช้ก๊าซหุงต้ม ทำให้ระบบผลิตก๊าซชีวภาพถูกปล่อยทิ้งร้างไม่มีการดำเนินการทำงานใด ๆ เนื่องจากคนในชุมชนยังไม่เห็นถึงปัญหาในด้านของพลังงานมากนัก แต่ยังมีบางพื้นที่ที่ครัวเรือนมีการดำเนินการทำงานในการผลิตและใช้ประโยชน์จากก๊าซชีวภาพซึ่งสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้ อีกทั้งในการผลิตและใช้ประโยชน์จากก๊าซชีวภาพยังเป็นการใช้ประโยชน์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (รสสุคนธ์ ชัยแก้ว, 2559, น. 157)

มิติเศรษฐกิจของความยั่งยืน กรณีศึกษาการพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนด้วยการจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษาตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ พบว่า ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งได้เกิดขึ้นมาจากความพยายามในการช่วยกันพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดภาวะสถานการณ์ผลผลิตด้านการเกษตรล้นตลาด ราคาตกต่ำส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนตกต่ำ จึงทำให้มีการจัดทำศูนย์จำหน่ายสินค้าเกษตร หรือ ทำให้เป็นตลาดน้ำ เพื่อที่จะจำหน่ายสินค้าทั้งด้านการเกษตรและด้านสินค้าท้องถิ่นอื่น ๆ ควบคู่กันไปกับการกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว ส่งผลทำให้ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งมีการส่งเสริมอาชีพ รายได้เพิ่มขึ้น มีการจ้างงานมากขึ้น มีกองทุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและมีการออมทรัพย์ของชุมชนมีจำนวนมากขึ้นด้วย (จริยาวัฒน์ โลหะพูนตระกูล, 2553, น. 8, 13) กรณีศึกษาคุณภาพชีวิตในชุมชนท่องเที่ยวโฮมสเตย์ กรณีศึกษา โฮมสเตย์บ้านปราสาท อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา พบว่า แนวทางในการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนและหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องควรที่จะให้ความสำคัญในด้านของเศรษฐกิจ เพราะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตได้เป็นอย่างดี อันประกอบด้วยด้านรายได้ และด้านการเงินออม ซึ่งทั้ง 2 ด้านนี้มีความสัมพันธ์ในการมีส่วนร่วมของการท่องเที่ยวที่สามารถเพิ่มรายได้ และช่วยทำให้มีเงินออมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ให้นักในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นการกระจายรายได้ และทำให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น อีกทั้งเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนร่วมกัน ช่วยรักษาวินัยธรรมดั้งเดิมของชุมชนให้สามารถดำรงอยู่ได้ รวมถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการท่องเที่ยวยังสามารถสร้างเป็นอาชีพเสริมได้ให้กับคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี โดยอาจจะใช้กลุ่มเดิมที่มีอยู่ภายในชุมชนนำมาพัฒนาให้มีสินค้าที่มีความหลากหลาย ทำให้สินค้านั้นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ตลอดจนการส่งเสริมการตลาด และขยายตลาด เป็นการ

รองรับสินค้าของชุมชนที่มีการผลิตที่เพิ่มขึ้นอีกด้วย (ไพจิตร ประดิษฐ์ผล และมนสิชา เพชรานนท์, 2553, น. 107)

มิติสังคมของความยั่งยืน กรณีศึกษาแนวทางในการสร้างความยั่งยืนของกิจกรรมธนาคารปูม้า ชุมชนตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี พบว่า กิจกรรมของธนาคารปูม้าที่จะส่งผลไปสู่ความยั่งยืนของชุมชน ซึ่งการที่จะก่อให้เกิดผลของความยั่งยืนนี้ได้ต้องทำให้คนในชุมชนทุกคนเล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากร อันเป็นการสร้างจิตสำนึกให้กับคนในชุมชนได้รู้จักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร โดยคนในชุมชนจะต้องมีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายเดียวกันในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อที่จะทำให้กิจกรรมในการฟื้นฟูทรัพยากรปูม้าที่มีจำนวนปูม้าที่ลดลง โดยไม่มีการเกี่ยงกันว่าเป็นหน้าที่ของใครแต่คนในชุมชนจะต้องร่วมกันรับผิดชอบร่วมกัน เนื่องจากเป็นผู้ที่ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ร่วมกัน นึกถึงประโยชน์ของส่วนร่วมเป็นหลักและถือประโยชน์ส่วนตนเป็นรอง รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนในการเกี่ยวข้องมีการมาสนับสนุนเข้ามาให้ความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินการทำงานต่าง ๆ ของคนในชุมชน เพื่อให้การดำเนินการทำงานของคนในชุมชนได้ มีการดำเนินการทำงานอย่างต่อเนื่อง ไม่ขาดช่วงในการดำเนินการทำงาน และเกิดการพัฒนาทำให้กิจกรรมของธนาคารปูม้าเป็นแหล่งของการเรียนรู้ทางทรัพยากรทางทะเล ให้กับคนในชุมชนหรือบุคคลที่มีความสนใจได้เข้ามาเรียนรู้ในองค์ความรู้นี้ เพื่อเป็นการปลูกฝังสร้างจิตสำนึกให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ และรู้จักถึงการเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวมเป็นหลักจะทำให้เกิดความยั่งยืนได้ (ไกรวัล ขวัญอ่อน และคณะ, 2559, น. 467)

กรณีศึกษาแผนอนุรักษ์และการจัดการป่าชายเลนด้วยตนเองจากการใช้เครื่องมือประเมินชนบทแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงในกันช่วยฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าชายเลน อีกทั้งชุมชนได้รับการสนับสนุนในด้านวิชาการและในด้านการสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรม ทำให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าชายเลนร่วมกัน มีการจัดทำแผนการจัดการป่าชายเลนด้วยตนเอง และชุมชนมีการเรียนรู้การดำเนินกิจกรรมในเชิงรุกมากกว่าการตั้งรับ ส่งผลให้ชุมชนเกิดการพัฒนาตนเองได้เป็นอย่างดี มีศักยภาพในการจัดการป่าชายเลนในหลายประเด็นที่โดดเด่นเพิ่มขึ้น อันได้แก่ ความพร้อมขององค์การชุมชนในการดำเนินการจัดทำกิจกรรม ทรัพยากรป่าชายเลนมีความอุดมสมบูรณ์ มีทรัพยากรประมงที่เป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจ มีภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงพื้นบ้าน และการทำสมุนไพรจากไม้ในป่าชายเลน อีกทั้งมีวัตถุดิบที่สามารถแปรรูปให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสัตว์น้ำ และเป็นการสร้างเสริมกิจกรรมให้กับกลุ่มอาชีพได้เป็นอย่างดี (พิไลวรรณ ประพฤติ และพรพิมล เชื้อดวงผุย, 2559, น. 154, 157) กรณีศึกษาการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษา ชุมชนพุนบำเพ็ญ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า ชุมชนมีความสามารถในการพึ่งตนเองได้ เนื่องจากชุมชนมีวิสัยทัศน์ที่ดี มีความรักและหวงแหนชุมชน รู้สึกความเป็นเจ้าของของชุมชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวที่สะท้อนทำให้เห็นถึงความเข้มแข็งของชุมชนพุนบำเพ็ญ ซึ่งเกิดขึ้นจากปัจจัยสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสัมพันธ์เชิงสังคมแบบเครือญาติ ลักษณะการเรียนรู้เพื่อชีวิตของคนในชุมชน เครือข่ายของชุมชน ผู้นำตามธรรมชาติ และลักษณะด้านเศรษฐกิจ ในการพัฒนาของชุมชนที่มีความเข้มแข็ง จะทำให้ชุมชนเกิดความยั่งยืนได้ ชุมชนจะต้องมีการสานการอนุรักษ์พื้นที่ทางการเกษตร สร้างจิตสำนึกให้ตระหนักเล็งเห็นถึงความสำคัญ มีการจัดกิจกรรมการพัฒนาชุมชน

อย่างต่อเนื่องไม่ขาดช่วงในการดำเนินการทำงาน มีการประชาสัมพันธ์ในการอนุรักษ์ และค้นหากลุ่มผู้นำรุ่นใหม่ สร้างเครือข่ายในการประสานต่อกิจกรรม อีกทั้งยังสามารถมีการต่อยอดจัดทำเป็นแม่บทในการพัฒนาชุมชน มีการติดตาม และตรวจสอบการดำเนินการทำงานของกิจกรรมอยู่เสมอ (กมลศักดิ์ วงศ์ศรีแก้ว, จิระพงศ์ เรืองกุล และสายใจ ชุณประเสริฐ, 2560, น. 56)

สรุปได้ว่า ความยั่งยืนจะมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างกันทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ซึ่งทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวนี้อาจส่งผลต่อกันอย่างเกี่ยวโยง ทั้งนี้ความยั่งยืนจะเกิดขึ้นได้เมื่อทุกคนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ และทุกฝ่ายให้ความร่วมมือร่วมใจ ทั้งนี้ต้องยึดถือประโยชน์ส่วนร่วมเป็นหลัก และถือประโยชน์ส่วนตนเป็นรอง ทำให้เกิดเป็นความยั่งยืนอย่างแท้จริง

บริบทสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

ทรัพยากรของชุมชนตำบลนาทับมีความอุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายของทรัพยากร เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีระบบนิเวศทั้งควน ป่า นา และลำคลองที่สามารถไหลผ่านลงสู่ทะเลอ่าวไทยได้ อีกทั้งวิถีชีวิตของคนในตำบลนาทับจะมีความผูกพันกับการประกอบอาชีพในการทำประมงเป็นส่วนใหญ่ ทำให้คนที่นี่มีทักษะในการประกอบอาชีพการทำประมงเป็นอย่างดี ในการออกทะเลหาทรัพยากรสัตว์น้ำและทักษะในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการทำประมงเป็นอย่างดี ถือได้ว่าลำคลองและทะเลอ่าวไทยเป็นดั่งเส้นเลือดใหญ่ที่หล่อเลี้ยงชีวิตของคนในชุมชนตำบลนาทับ ทั้งนี้ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ในตำบลนาทับนี้เองที่เป็นเสน่ห์และแรงดึงดูดให้โครงการต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาในตำบลนาทับ ด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้คนในชุมชนจะต้องมีการตื่นตัวและตื่นรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เท่าทันกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับชุมชนตำบลนาทับ ทั้งนี้เพื่อรักษาผลประโยชน์ไว้ให้กับคนในชุมชน และเป็นการป้องกันสิ่งที่จะสร้างความเดือดร้อนมาให้กับคนในชุมชนตำบลนาทับอีกด้วย

การเริ่มจัดตั้งสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

พื้นที่ตำบลนาทับเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เป็นที่หล่อเลี้ยงชีวิตของคนในชุมชนในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้วิถีชีวิตของคนในชุมชนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพการทำประมง เนื่องจากคนในชุมชนมีความผูกพันกับลำคลองและทะเลอ่าวไทย ซึ่งน้ำในลำคลองนาทับสามารถไหลผ่านลงสู่ทะเลอ่าวไทยได้ และนำพามาด้วยสารอาหารต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของทรัพยากรสัตว์น้ำ และเหตุปัจจัยนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ทะเลอ่าวไทยมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำมากกว่าทะเลอ่าวอันดามัน เนื่องด้วยทะเลอ่าวไทยมีอ่าวที่เยอะกว่าทะเลอันดามันจึงทำให้ทะเลอ่าวไทยมีสารอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของทรัพยากรสัตว์น้ำมากกว่า จึงไม่แปลกใจที่ทะเลฝั่งอ่าวไทยจะเหมาะแก่การประกอบอาชีพการทำประมง และทะเลฝั่งอ่าวอันดามันจะเหมาะแก่การท่องเที่ยวมากกว่า ทั้งนี้พื้นที่ของตำบลนาทับเป็นพื้นที่ที่มีความได้เปรียบในเรื่องของความหลากหลายของทรัพยากรเป็นอย่างมาก ซึ่งหากช่วงเดือนไหนที่ไม่สามารถออกไปทะเลอ่าวไทยได้ก็ยังสามารถที่จะออกไปหาทรัพยากรสัตว์น้ำในลำคลองนาทับได้หรือไม่ก็มีพื้นที่ที่เป็นควน พื้นที่ที่เป็นป่า และพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การทำนาก็ยังสามารถหาเลี้ยงชีพได้ ถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายและมีความอุดมสมบูรณ์เป็นอย่างมาก ถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่ไม่มีที่ใดเหมือนในฐานะของความหลากหลายของ

ทรัพยากร ทำให้คนในชุมชนสามารถหาเลี้ยงชีพได้เป็นอย่างดี และข้อดีเหล่านี้เองที่เป็นสิ่งที่ดึงดูดของ นักลงทุนต่าง ๆ ให้เข้ามาลงทุนหรือทำโครงการต่าง ๆ ภายในชุมชนเพิ่มขึ้น ทั้งโครงการที่เป็นของ ภาครัฐและภาคเอกชน ทำให้คนในชุมชนต้องมีการตื่นตัวและตื่นรู้อยู่ตลอดเวลาในการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารและสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนของตน เพื่อปกป้องสิทธิและประโยชน์ของคนในชุมชนที่ พึ่งจะได้ การที่มีกลุ่มนักลงทุนเข้ามาลงทุนในพื้นที่ก็เหมือนกับเป็นดาบสองคม ย่อมที่ทั้งด้านดีที่ทำให้ คนในชุมชนดีขึ้นและด้านที่ส่งผลกระทบต่อคนในชุมชน ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่าการเข้ามาของโครงการต่าง ๆ เป็นการพัฒนาที่ทำให้เกิดความเจริญมากขึ้น แต่การพัฒนานี้เองที่ทำให้สิ่งแวดล้อมภายในชุมชน เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไป และทำให้ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนในชุมชนอีกด้วย

ทั้งนี้เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2554 ได้มีการอนุญาตให้มีการก่อสร้างโรงไฟฟ้าชุดที่ 2 ที่มีขนาดกำลังผลิตสุทธิ 766 เมกะวัตต์ ซึ่งก่อนหน้านี้ได้มีการก่อสร้างโรงไฟฟ้าชุดที่ 1 ที่มีขนาดกำลัง ผลิตสุทธิ 710 เมกะวัตต์แล้วเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2548 นี้ก็เท่ากับว่าโรงไฟฟ้าที่จะจะมีโรงไฟฟ้าอยู่ 2 ชุด ที่มีขนาดกำลังผลิตสุทธิ 1,476 เมกะวัตต์ และในส่วนของกระบวนการทำงานของโรงไฟฟ้า จะต้องใช้น้ำในการที่จะต้องนำมาหล่อเย็น ซึ่งโรงไฟฟ้าจะใช้น้ำจาก 2 คลองด้วยกัน คือ คลองนาทับ และคลองโพนมา แต่หลัก ๆ จะใช้น้ำที่มาจากคลองนาทับมากที่สุด เพราะจะต้องนำน้ำมาใช้ในระบบ หล่อเย็น 33,958 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ทำให้ส่งผลกระทบต่อคนในชุมชนตำบลนาทับโดยตรงอย่าง หลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากเป็นคลองหลักที่ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ทาง สมาคมรักษ์ทะเลไทย และ OX FAM GB สถานทูตญี่ปุ่นได้เล็งเห็นถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้กับคน ในชุมชนนาทับจึงเข้ามาให้การสนับสนุนกับคนในชุมชนตำบลนาทับได้มีการวางแผนให้เกิดการ รวมกลุ่มของ คนในชุมชนนาทับ เพื่อเป็นการสร้างพลังและอำนาจของคนในชุมชนตำบลนาทับให้เกิด การต่อรองอำนาจในการรักษาผลประโยชน์ของคนในชุมชนด้วยพลังและอำนาจของคนในชุมชนเอง จึงได้มีการก่อตั้งเป็นสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ที่เกิดจากการรวมตัวกันของคนในชุมชน ตำบลนาทับ อำเภอนาทับ จังหวัดสงขลา และได้มีการจดทะเบียนขึ้นเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2554 ซึ่ง ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 19/5 หมู่ที่ 2 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา วัตถุประสงค์ของสมาคม เรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เพื่อประสานความร่วมมือกับชุมชนประมง หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงาน ภาคเอกชน และหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องในการจัดการทรัพยากรทางทะเลและคลองนาทับอย่าง จริงจัง ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวประมงพื้นบ้านให้ดีขึ้น ทั้งนี้เพื่อระดมทุนจากสมาชิก หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุลสู่ การใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน อีกทั้งเพื่อส่งเสริมด้านอาชีพของชุมชน และส่งเสริมพัฒนา ศักยภาพของชุมชนประมง ตลอดจนงานข้อมูลและองค์ความรู้ต่าง ๆ สามารถจัดการทรัพยากรเองได้ โดยชุมชน

สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับการดำเนินงานธนาคารปูม้าคลองนาทับ

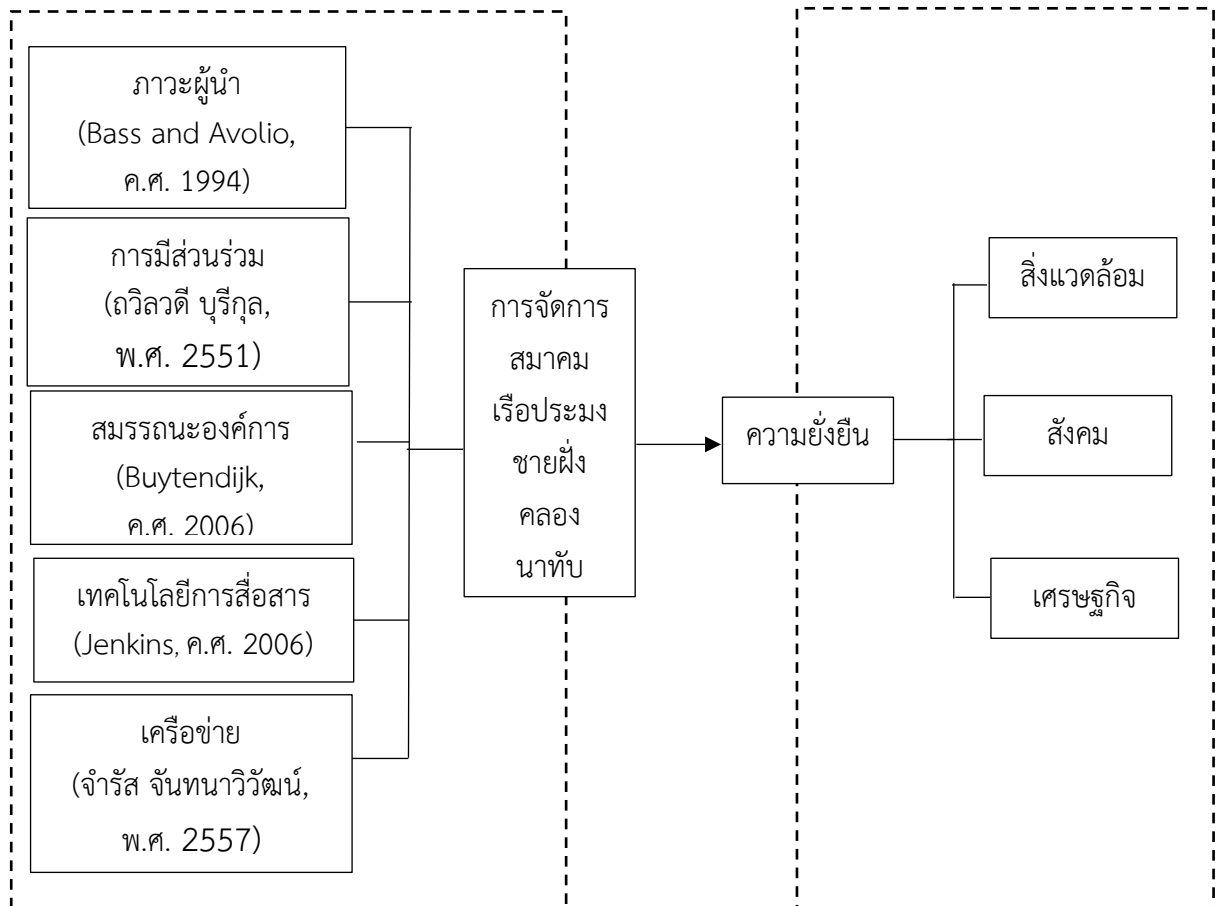
การดำเนินการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเริ่มที่จะเป็นรูปธรรมมากขึ้นในการดำเนินงานเพื่อสร้างรากฐานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับให้เข้มแข็ง จนทำให้หน่วยงานต่าง ๆ เริ่มที่จะสนใจเข้ามาให้การสนับสนุนกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และเมื่อปี พ.ศ. 2555 โรงไฟฟ้าจะนะก็ได้มีการสนับสนุนให้สมาชิกของสมาคมเรือประมงคลองนาทับได้มีการไปศึกษาดูงานของธนาคารปูม้าฝักเบี้ยว จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเป็นการส่งเสริมในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ทำให้ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเกิดความสนใจที่จะนำวิธีการดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่ของตน จนกระทั่งทำให้ปลายปี พ.ศ. 2555 ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจึงได้มีการดำเนินการร่วมกันก่อตั้งธนาคารปูม้าคลองนาทับขึ้น ซึ่งได้รับเงินทุนสนับสนุนในการก่อตั้งจำนวน 58,000 บาท และเงินทุนจากสมาชิกจำนวน 4,000 บาท รวมเงินทุนที่ได้ทั้งหมดจำนวน 62,000 บาท ทั้งนี้ได้มีการขอใช้สถานที่ในการตั้งเป็นธนาคารปูม้าคลองนาทับในพื้นที่ของนายอดิเรก หมัดหมาน (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาทับ) จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2557 บริษัท เอ็กซ์-วัน อินเตอร์เทรต (ประเทศไทย) ได้มีการสร้างท่าเทียบเรือทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จึงเป็นเหตุที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงสถานที่ในการดำเนินการทำงานของธนาคารปูม้าคลองนาทับ ทำให้ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการทำหนังสือขอขออนุญาตต่อโครงการพัฒนาโรงไฟฟ้าจะนะชุดที่ 2 และได้งบประมาณในการก่อสร้างและอุปกรณ์ต่าง ๆ จำนวน 120,000 บาท อีกทั้งได้งบประมาณสนับสนุนจากบริษัทเอ็กซ์-วัน อินเตอร์เทรต (ประเทศไทย) จำนวน 400,000 บาท รวมเงินทุนสนับสนุนทั้งหมดเป็นจำนวน 520,000 บาท

จนกระทั่งปลายปี พ.ศ. 2557 จึงได้มีการเปิดดำเนินการทำงานของธนาคารปูม้าคลองนาทับในสถานที่แห่งใหม่อีกครั้ง ซึ่งตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 2 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา อีกทั้งในวันที่ 25-27 ตุลาคม 2557 ได้มีการจัดโครงการส่งเสริมอาชีพในการทำลอบปู เพื่อเพิ่มรายได้ โดยได้รับงบประมาณในการสนับสนุนจากเทศบาลตำบลนาทับจำนวน 120,000 บาท และงบประมาณในการสนับสนุนจากบริษัท เอ็กซ์-วัน อินเตอร์เทรต (ประเทศไทย) จำนวน 10,000 บาท รวมเงินทุนสนับสนุนทั้งหมดเป็นจำนวน 130,000 บาท ต่อมาได้เกิดปัญหาภายในกลุ่มในการจัดการงบประมาณของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และจากสถานการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นในครั้งนี้นำให้ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้ มีการยุติการดำเนินการทำงานประมาณ 1 ปี ทั้งนี้การจัดการงบประมาณภายในกลุ่มเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากหากองค์กรหรือสมาคมใดไม่สามารถจัดการได้ก็อาจจะเกิดปัญหาภายในกลุ่มได้ อีกทั้งงบประมาณที่เข้ามาสนับสนุนอาจเปรียบเหมือนดาบสองคม งบประมาณอาจจะช่วยในการขับเคลื่อนกิจกรรมหรือองค์กรให้ดีขึ้นได้ แต่ถ้าองค์กรใดคาดหวังและใช้งบประมาณเป็นตัวหลักในการดำเนินการโดยละทิ้งอุดมการณ์ก็อาจจะสร้างความเสียหายให้กับองค์กรได้เหมือนกัน ซึ่งบทเรียนที่ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เรียนรู้ในครั้งนี้อยู่ที่ ถู้อได้ว่าเป็นบทเรียนที่ทำให้ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เรียนรู้และพยายามหาแนวทางในการที่จะแก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้นด้วยความร่วมมือร่วมใจ

ของสมาชิกที่ยังมีการรวมกลุ่มกันอยู่กับทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่พยายามเปลี่ยนแปลงและพยายามแก้ไขบทเรียนครั้งนี้ที่ได้รับให้ดีขึ้นให้ได้

จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2560 ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการฟื้นตัวขึ้นมาใหม่อีกครั้ง โดยได้ทำการจัดตั้งคณะกรรมการของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับชุดใหม่ขึ้นมาดำเนินการจัดการปฏิบัติงานแทนคณะกรรมการชุดเก่า ถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และมีความคาดหวังว่าการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้จะเปรียบเสมือนฟ้าหลังฝนที่เมื่อได้ผ่านเรื่องราวร้าย ๆ มาได้ก็จะมีแต่ความสดใส ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นครั้งใหม่ของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่น่าจับตามดู ทั้งนี้เมื่อปี พ.ศ. 2561 ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้มีการจดทะเบียนเป็นชุมชนชายฝั่งของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งสามารถจัดการทรัพยากรของชุมชนได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และยังได้รับการสนับสนุนจากกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างเต็มที่อีกด้วย ทั้งนี้ถือได้ว่าเป็นการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาอย่างตรงจุดและตอบสนองต่อความต้องการของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งถือได้ว่าภาครัฐเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนได้มีการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น อีกทั้งเป็นการให้ภาคประชาชนได้มีส่วนร่วมในการร่วมกันวางแผน ร่วมกันตัดสินใจ และร่วมกันปฏิบัติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย

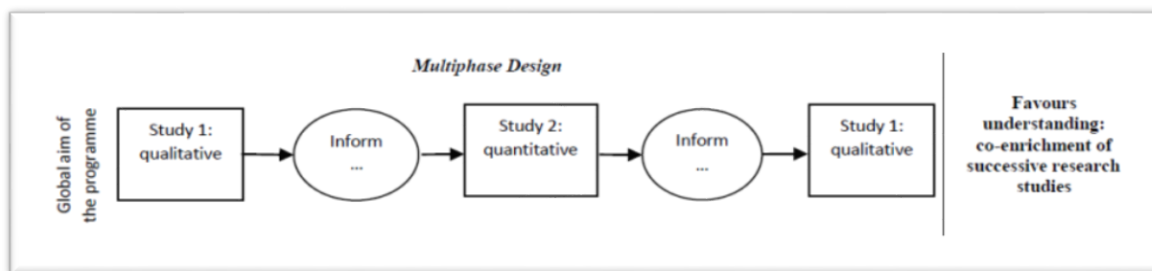
วิธีการวิจัย

งานวิจัยศึกษาในครั้งนี้ เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ใช้รูปแบบการออกแบบวิจัยแบบหลายขั้นตอน (The Multiphase Design) ซึ่งแบ่งออกเป็นขั้นตอนการวิจัย 3 ช่วง (ดังแผนภาพที่ 7) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาวิจัยวิธีการเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 52 คน โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักแบ่งเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายนโยบาย ประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 15 คน ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 1 คน และฝ่ายปฏิบัติ ประกอบด้วย แกนนำสมาชิก จำนวน 3 คน และผู้ให้ข้อมูลรอง ประกอบด้วย สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 25 คน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 6 คน และนักวิชาการ จำนวน 2 คน ซึ่งทำให้เข้าใจถึงบริบทของการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ (ภาคผนวก ก) จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ในการนำแบบสอบถามเพื่อไปเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน ในการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อสังเคราะห์ความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

ระยะที่ 2 การศึกษาวิจัยวิธีการเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ออกแบบขึ้นหลังรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร โดยมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และสมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ซึ่งผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบ Multiple Regression โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 20 เท่า ของ 1 ตัวแปร จำนวน 160 คน และใช้วิธีการสุ่มอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องและมีความสมบูรณ์

ระยะที่ 3 การศึกษาวิจัยวิธีการเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 มาศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม อันจักนำไปสู่แนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ที่ผ่านการยอมรับโดยสมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา (แผนภาพที่ 5)

แผนภาพที่ 5 รูปแบบการวิจัยผสมผสาน

ที่มา : Creswell and Plano-Clark, 2011, pp. 69-70 (อ้างถึงใน Condomines and Hennequin, 2014, p.11)

ระยะที่ 1 การศึกษาวิจัยวิธีการเชิงคุณภาพ

พื้นที่ในการทำวิจัย

ผู้วิจัยเลือกใช้พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เฉพาะตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา โดยจะต้องเป็นสมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ซึ่งมีเป้าหมายของการทำงานในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ

ผู้ให้ข้อมูล

1. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 52 คน โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักแบ่งเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายนโยบาย ประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 15 คน ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 1 คน และฝ่ายปฏิบัติ ประกอบด้วย แกนนำสมาชิก จำนวน 3 คน และผู้ให้ข้อมูลรอง ประกอบด้วย สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 25 คน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 6 คน และนักวิชาการ จำนวน 2 คน

2. เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยพิจารณาคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล และเป็นแกนนำของกลุ่มประมงพื้นบ้าน อีกทั้งเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 11 ท่าน โดยจำแนกเป็น 2 กลุ่มได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ นายสายัญ ทองศรี, นายสมบัติ กาญจไพโรหาร, นายบรรจง นระแส, นายจรัส หวังมณีย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤทธิ ดวงสุวรรณ

กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญที่ประกอบอาชีพการทำประมงพื้นบ้านหรือเป็นแกนนำของกลุ่มประมงพื้นบ้าน จำนวน 6 ท่าน ได้แก่ นายชำนาญ มานิล, นายสมพล ดีเวยะ, นายรุ่งเรือง ระหมันยะ, นายสักริยา อะยามา, นายสาธิต สำหนิ และนายวิโชคศักดิ์ วัฒนรงค์ไพรี

อีกทั้ง การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 กลุ่มข้างต้นดังกล่าว ผู้วิจัยพิจารณา คัดเลือก โดยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง และคัดเลือกเฉพาะผู้ที่ยินดีเสียสละเวลาสามารถตอบ แบบสอบถามได้จนเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัย

ทั้งนี้ หลักการในการคัดเลือกจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย แบบประยุกต์ เพื่อแสดงถึงอัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อน

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	ช่วงของความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อน
1 – 5	1.02 – 0.70	0.50
5 – 9	0.70 – 0.58	0.12
9 – 13	0.58 – 0.54	0.04
13 – 17	0.54 – 0.50	0.04
17 – 21	0.50 – 0.48	0.02
21 – 25	0.48 – 0.46	0.02
25 - 28	0.46 – 0.44	0.02

ตารางที่ 1 อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อน

ที่มา : Macmillan. (1971, p.17)

อีกทั้ง งานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 11 ท่าน (ภาคผนวก ข) ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ กล่าวคือ อยู่ในเกณฑ์ที่มีอัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.04 หรือมีความคลาดเคลื่อนต่ำตามเกณฑ์ข้างต้น

เครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างสำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นเครื่องมือในการศึกษาการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยจะกำหนดประเด็นหลัก ๆ ของข้อคำถามไว้ ซึ่งในข้อคำถามนั้นผู้วิจัยสามารถปรับเปลี่ยนเองได้ เพื่อให้ข้อคำถามมีความเหมาะสมตามสถานการณ์ของผู้ตอบคำถามในแต่ละท่าน ทั้งนี้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างเป็นการสัมภาษณ์ที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง ทำให้ผู้ตอบคำถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ และเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยที่จะได้รับข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

2. ผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม เป็นเครื่องมือในการศึกษาการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมผู้วิจัยจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในทุกขั้นตอน เพื่อที่จะสามารถเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับให้มีความถูกต้อง อีกทั้งในการสังเกตแบบมีส่วนร่วมทำให้สามารถสร้างความคุ้นเคยและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ส่งผลทำให้มีความเป็นกันเองมากขึ้น มีความสนิทสนม และทำให้การให้ข้อมูลสามารถเก็บได้มากขึ้นอีกด้วย และ

ส่วนการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมผู้วิจัยจะไม่เข้าไปมีส่วนร่วมกับการดำเนินกิจกรรมของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับแต่จะสังเกตอยู่ห่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้ตามความเป็นจริงมากที่สุด

3. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามสำหรับเทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ เป็นเครื่องมือในการศึกษาการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยทำการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาของการวิจัยโดยละเอียด ผนวกกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อสร้างข้อคำถาม ในกระบวนการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายนี้จะให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 รอบ ดังนี้

แบบสอบถามรอบที่ 1 แบบสอบถามปลายเปิด (Opened End) เป็นการถามคำถามอย่างกว้าง ๆ ให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาของการวิจัย เพื่อเก็บรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกไว้ (ภาคผนวก ค)

แบบสอบถามรอบที่ 2 แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) (ภาคผนวก ง) เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการตอบคำถามในแบบสอบถามในรอบที่ 1 มาสังเคราะห์ เพื่อสร้างข้อคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าจะใช้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนให้น้ำหนักความสำคัญของแต่ละข้อ รวมถึงการให้เหตุผลที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย จากนั้นวิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถามรอบที่ 2 โดยการนำคำตอบในแต่ละข้อมาหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

แบบสอบถามรอบที่ 3 แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) (ภาคผนวก จ) เป็นการพัฒนาขึ้นจากแบบสอบถามรอบที่ 2 โดยนำข้อคำถามชุดเดิมมาระบุตำแหน่งของค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และแสดงตำแหน่งที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ตอบคำถามในแบบสอบถามรอบที่ 2 เพื่อเป็นข้อมูลให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญใช้ประกอบการตัดสินใจในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งวิธีการเข้าถึงข้อมูลและรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นการสำรวจข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ประกอบการศึกษา ได้แก่ หนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสาร และบทความหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเอกสารทางวิชาการที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งของภาครัฐและเอกชน เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐาน ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา และเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยได้อย่างถูกต้อง

การรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ผู้วิจัยทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม และแบบสอบถามจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปสู่การได้มาซึ่งแนวคิดความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อแรกของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในระยะที่ 1 ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม โดยการสังเคราะห์ข้อมูล และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งได้ตีความตามเนื้อหาและจำแนกวิเคราะห์ตามประเด็น ส่วนข้อมูลที่ได้จากเทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ ผู้วิจัยมีการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

1. นำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปจากภาคสนามมาทำความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่ได้ และพิจารณาประเด็นที่สำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้
2. รวบรวมข้อมูลทั้งหมด นำมาเรียบเรียง และจัดหมวดหมู่ของข้อมูล เพื่อทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ในการหาข้อสรุปของการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้
3. ทบทวนการเก็บข้อมูลและตรวจสอบข้อมูล เพื่อความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของข้อมูลในการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากเทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามในแต่ละรอบ ดังนี้

แบบสอบถามรอบที่ 1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามในรอบที่ 1 ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิดมาประมวลผลวิเคราะห์คำตอบโดยละเอียด ตัดข้อความที่ซ้ำซ้อนกันออก รวบรวมความคิดเห็นในลักษณะเดียวกันเข้าด้วยกัน โดยให้คงความหมายเดิมไว้ผนวกกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์ เพื่อสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยผู้วิจัยกำหนดค่าของระดับไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

แบบสอบถามรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามในรอบที่ 2 มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ และทำการพัฒนาเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 โดยนำข้อมูลข้อคำถามชุดเดิมมาระบุตำแหน่งของค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และแสดงตำแหน่งที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ตอบคำถามในแบบสอบถามรอบที่ 2 เพื่อเป็นข้อมูลให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญใช้ประกอบการตัดสินใจในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 ต่อไป

แบบสอบถามรอบที่ 3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามในรอบที่ 3 ซึ่งเป็นการพิจารณาลงความเห็น เพื่อหาข้อสรุปของกลุ่มเป็นการยืนยันคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในประเด็นคำถามเดิมว่ามีความประสงค์ยืนยันคำตอบเดิมหรือมีความประสงค์เปลี่ยนแปลงคำตอบหรือไม่

ทั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ มัธยฐาน และพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลด้วยการคำนวณหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยมีหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่ามัธยฐาน ผู้วิจัยคำนวณหาค่ากลางของข้อมูล โดยพิจารณาค่าตำแหน่งของข้อมูลที่อยู่กึ่งกลางของข้อมูลทั้งหมด โดยในการคำนวณหาค่ามัธยฐานสำหรับข้อมูลที่มีการแจกแจงความถี่จะใช้สูตรคำนวณทางสถิติ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

ค่ามัธยฐานระหว่าง	4.50 – 5.00	หมายถึง	มีระดับความเป็นไปได้มากที่สุด
ค่ามัธยฐานระหว่าง	3.50 – 4.49	หมายถึง	มีระดับความเป็นไปได้มาก
ค่ามัธยฐานระหว่าง	2.50 – 3.49	หมายถึง	มีระดับความเป็นไปได้ปานกลาง
ค่ามัธยฐานระหว่าง	1.50 – 2.49	หมายถึง	มีระดับความเป็นไปได้น้อย
ค่ามัธยฐานระหว่าง	1.00 – 1.49	หมายถึง	มีระดับความเป็นไปได้น้อยที่สุด

2. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผู้วิจัยคำนวณหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ด้วยการคำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์บนหรือควอไทล์ที่ 3 และควอไทล์ล่างหรือควอไทล์ที่ 1 โดยในการคำนวณหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์สำหรับข้อมูลที่มีการแจกแจงความถี่จะใช้สูตรคำนวณทางสถิติ ทั้งนี้หากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 ถือว่ามีความสอดคล้องกัน

การเชื่อมโยงข้อค้นพบจากการวิจัยระยะที่ 1 สู่การวิจัยระยะที่ 2

เมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยระยะที่ 1 ทำให้ได้รายละเอียดของข้อมูล และองค์ประกอบของตัวแปรที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ว่าเป็นอย่างไร และจะนำไปสู่ความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजันนะ จังหวัดสงขลา ว่าเป็นอย่างไร ผู้วิจัยจึงนำข้อค้นพบเหล่านี้มาสร้างเป็นแบบวัดเพิ่มเติม โดยก่อนที่จะสร้างแบบวัดก็ต้องทำการปรับให้มีบริบทที่ตามปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงที่นอกเหนือจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 2 เพื่อศึกษาว่าข้อค้นพบ การวิจัยระยะที่ 1 มีความสัมพันธ์กับความยั่งยืนของชุมชนหรือไม่อย่างไร

ระยะที่ 2 การศึกษาวิจัยวิธีการเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประกอบด้วย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ โดยแบ่งเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายนโยบาย ประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 15 คน ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 1 คน และฝ่ายปฏิบัติ ประกอบด้วย แกนนำสมาชิก จำนวน 3 คน และสมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 681 คน รวมทั้งหมด จำนวน 696 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ โดยแบ่งเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายนโยบาย ประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และฝ่ายปฏิบัติ ได้แก่ แกนนำสมาชิก และสมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ซึ่งหลังจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบ Multiple Regression โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 20 เท่า ของ 1 ตัวแปร ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ของมี 8 ตัวแปร และวิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้ต่อไปนี้

$$20 \times 8 = 160$$

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 160 คน

เมื่อผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยผู้วิจัยจะจัดเรียงลำดับรายชื่อของประชากรไว้แล้วอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะมีการกำหนดช่วงของการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือก 1 คน เว้น 10 คน ซึ่งผู้วิจัยเริ่มนับจากจุดเริ่มต้นจนครบตามจำนวน 160 คน เพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

เครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถาม เป็นขั้นตอนหนึ่งในการรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการใช้เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ เพื่อนำไปใช้ในประเด็น การศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับ ความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เพื่อ ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของงานวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ สถานภาพ อายุ ศาสนา วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามแบบปิดให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสมรรถนะองค์การ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และ ด้านเครือข่าย ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบคำถาม โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) เป็นเครื่องมือทางสถิติและผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกตอบคำถามแบบให้คะแนนตามน้ำหนักของความคิดเห็นที่ตรงกับประสบการณ์จริงของผู้ตอบ

ส่วนที่ 3 ความยั่งยืน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ลักษณะ ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบคำถาม โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) เป็นเครื่องมือทาง สถิติและผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบคำถามแบบให้คะแนนตามน้ำหนักของความคิดเห็นที่ตรงกับ ประสบการณ์จริงของผู้ตอบ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ โดยลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้สมาชิกของสมาคม เรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอันจะเป็นข้อมูลที่น่าไปสู่ แนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลาต่อไป

โดยในขั้นตอนของการสร้างแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของตัวแปรที่ ใช้และกำหนดเกณฑ์การวัดระดับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การวัดระดับ

สำหรับส่วนที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มาก
ระดับ	3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	น้อย
ระดับ	1	หมายถึง	น้อยที่สุด

เมื่อคำนวณค่าเฉลี่ยแล้วนำค่าที่คำนวณได้แล้วนั้นมาเทียบเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยถืออัตราการแปรผลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

การใช้เกณฑ์ในการพิจารณาถึงความสัมพันธ์ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 เกณฑ์ในการพิจารณาถึงความสัมพันธ์

ช่วงค่าน่าจะเป็น	ความหมาย	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ	สัญลักษณ์ที่ใช้
.000 - .0009	แตกต่าง/สัมพันธ์กัน	*** ที่ระดับ .001	*** P < .001
.001 - .009	แตกต่าง/สัมพันธ์กัน	** ที่ระดับ .01	** P < .01
.01 - .049	แตกต่าง/สัมพันธ์กัน	* ที่ระดับ .05	* P < .05
.05+	ไม่แตกต่าง/ไม่สัมพันธ์กัน	-	P > .05

ตารางที่ 2 เกณฑ์ในการพิจารณาถึงความสัมพันธ์

ที่มา : เกษตรชัย และหิเม (2558, น. 243)

การใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย 5 ระดับความสัมพันธ์ ดังนี้

ค่า r	ความหมาย
≥ .81	มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก
.61 ถึง .80	มีความสัมพันธ์ระดับสูง
.41 ถึง .60	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
.21 ถึง .40	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
≤ .20	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำมาก

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ได้จากการใช้เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ในรอบที่ 3 ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสิ้นสุดของกระบวนการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ในการวิจัยครั้งนี้มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. หาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการนำแบบสอบถามที่ได้แล้วมาทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ชุมชนบาหลีเซาท์เก๊าเส็ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ซึ่งที่มีความใกล้เคียงกันกับกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา โดยเก็บข้อมูลจำนวน 45 ชุด ก่อนเก็บข้อมูลจริง เพื่อนำกลับมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และนำผลของข้อมูลที่ได้เฉพาะที่มีการวัดมาตราส่วนประมาณค่ามาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาตามแนวคิดของครอนบาค (Chronbach, 1970 p.161 อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี 2552, น. 175-177) ซึ่งจะต้องมีค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.70 ถึงจะสามารถยอมรับได้ และงานวิจัยในครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 0.964 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ค่าแอลฟาแสดงความเชื่อมั่น

ตัวแปร	ค่าแอลฟาแสดงความเชื่อมั่น
ปัจจัยด้านการจัดการ	
ด้านภาวะผู้นำ	0.854
ด้านการมีส่วนร่วม	0.872
ด้านสมรรถนะองค์การ	0.909
ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	0.897
ด้านเครือข่าย	0.822
ความยั่งยืน	
ด้านสิ่งแวดล้อม	0.796
ด้านสังคม	0.853
ด้านเศรษฐกิจ	0.723

ตารางที่ 3 ค่าแอลฟาแสดงความเชื่อมั่น

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นกรรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณตามแบบสอบถาม ที่ออกแบบไว้เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในศึกษการวิจัยครั้งนี้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ผู้วิจัยทำการศึกษาและการรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับของชุมชน ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

แบบสอบถาม ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการใช้เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของงานวิจัย อีกทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยคณิตศาสตร์ หรือสถิติขั้นสูงด้วยการป้อนข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งในปัจจุบันมักจะนิยมใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในระยะที่ 2 ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าคำนวณทางสถิติของความถี่และร้อยละ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม

2. ผู้วิจัยใช้การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ซึ่งการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน โดยมีทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสามารถสร้างภาพกระจัดกระจาย เพื่อดูทิศทางของความสัมพันธ์ โดยมีลักษณะ 3 แบบ ดังนี้ 1 สหสัมพันธ์ทางบวก คือ ตัวแปรตัวหนึ่งเพิ่มหรือลดลง อีกตัวแปรหนึ่งก็จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงไปด้วย 2 สหสัมพันธ์ทางลบ คือ ตัวแปรตัวหนึ่งมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลง อีกตัวหนึ่งจะมีค่าเพิ่มหรือลดลงตรงข้ามเสมอ 3 สหสัมพันธ์เป็นศูนย์ คือ ตัวแปรสองตัวไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

3. ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณเชิงเส้น โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของตัวแปรในการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับตัวแปรตามความยั่งยืน เพื่อร่วมกันทำนายหรือพยากรณ์ หรืออธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้

การเชื่อมโยงข้อค้นพบจากการวิจัยระยะที่ 2 สู่การวิจัยระยะที่ 3

เมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยระยะที่ 2 จะทำให้ได้รายละเอียดข้อมูลถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรของการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสมรรถนะองค์การ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และด้านเครือข่าย ว่ามีความสัมพันธ์กับความยั่งยืนได้อย่างไร ข้อค้นพบเหล่านี้ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์ และนำมาเรียบเรียงข้อมูลสร้างเป็นแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ ซึ่งจะนำไปสู่การวิจัยระยะที่ 3

ระยะที่ 3 การศึกษาวิจัยวิธีการเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เป็นผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และสมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลในระยะนี้จะต้องเป็นผู้ที่ผ่านการทำแบบสอบถามเชิงปริมาณในระยะที่ 2 แล้ว และสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อประเด็นเกี่ยวกับความยั่งยืน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

เครื่องมือในการวิจัย

การสนทนากลุ่ม หลังจากการใช้แบบสอบถาม ซึ่งนับว่าเป็นเครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณเสร็จเรียบร้อยแล้ว และในส่วนของการเสนอแนะ ความคิดเห็นของผู้ทำแบบสอบถามที่ได้แสดงความเห็นหรือข้อเสนอแนะในส่วนนี้ ผู้วิจัยจะนำไปจัดประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เพื่อให้เกิดสถานการณ์การนั่งสนทนากันระหว่างนักวิจัยกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อพูดคุยในประเด็นเรื่องของความยั่งยืน และคาดว่าเป็นกลุ่มที่สามารถตอบประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ได้ดีที่สุด สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ และมีคำตอบที่เป็นเหตุเป็นผลมากที่สุด เพื่อสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ได้ต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งวิธีการเข้าถึงข้อมูลและรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ตามแบบสอบถาม ที่ออกแบบไว้เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในศึกษาการวิจัยครั้งนี้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นการสำรวจข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ประกอบการศึกษา ได้แก่ หนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสาร และบทความหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเอกสารทางวิชาการที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งของภาครัฐและเอกชน เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา และเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยได้อย่างถูกต้อง

การรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ผู้วิจัยทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ดังนี้

การสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ทั้งนี้นำมาวิเคราะห์และสรุปผล จะพบว่าในส่วนของการเสนอแนะที่เป็นคำตอบคำถามปลายเปิดของกลุ่มตัวอย่างนั้น สามารถเป็นข้อมูลเบื้องต้น เพื่อนำไปสู่กระบวนการจัดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อผู้วิจัยจะทำการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับประเด็นความยั่งยืน อันจักนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ได้เป็นอย่างดี เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ของงานวิจัย และใช้เป็นแนวทางการ

พัฒนาความยั่งยืนอย่างเหมาะสม อีกทั้งเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปจากภาคสนามมาทำความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่ได้ และพิจารณาประเด็นที่สำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้

2. ทบทวนการเก็บข้อมูลและพยายามหาข้อสรุปที่เป็นไปได้ในการตอบคำถามการวิจัยในครั้งนี้ อีกทั้งนับว่าเป็นการตรวจสอบข้อมูล เพื่อความน่าเชื่อถืออีกครั้งก่อนนำไปออกแบบแนวทางความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เพื่อให้แนวทางดังกล่าวเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การจัดการเพื่อความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ในส่วนของผลการศึกษาทั้ง 3 ระยะ ผู้วิจัยพบว่าประเด็นที่น่าสนใจ โดยจะนำเสนอ 3 ประเด็น ได้แก่ การจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการตอบคำถามของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน มาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ ซึ่งการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ทั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอการวิเคราะห์แบบสอบถามรอบที่ 3 จากการทบทวนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านกับความคิดเห็นรวมของผู้เชี่ยวชาญทั้งกลุ่ม โดยใช้ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ซึ่งทำให้รู้ระดับความคิดเห็นและความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยมีรายละเอียด (ตารางที่ 4-11)

การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง โดยประกอบด้วยด้านภาวะผู้นำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่เป็นแรงผลักดันสำหรับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เป็นอย่างดี ด้านสมรรถนะองค์การเป็นความสามารถของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ทำให้เกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ด้านเทคโนโลยีการสื่อสารช่วยให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นที่รู้จักและเกิดการยอมรับจากสังคมภายนอกมากขึ้น และด้านเครือข่ายช่วยเสริมสร้างสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น ซึ่งรายละเอียดในแต่ละด้านจากผลการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ ดังนี้

ด้านภาวะผู้นำ ตารางแสดงต่อไปนี้เป็นผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในด้านภาวะผู้นำจากแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้ายในกระบวนการเทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ โดยแสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความคิดเห็นและความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีรายละเอียด (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ด้านภาวะผู้นำ

รายละเอียด	ค่า มัธยฐาน	ค่า พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ คิดเห็น	ความ สอดคล้อง ของกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญ
1. มีการสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิกในการทำงาน	4	1	มาก	สอดคล้อง
2. ในการทำงานมีความใส่ใจต่อสมาชิกเพื่อให้กระบวนการทำงานเป็นไปตามเป้าหมาย	4	1	มาก	สอดคล้อง
3. มีการกระตุ้นทางความคิดให้กับสมาชิกได้เรียนรู้อยู่เสมอ	4	1	มาก	สอดคล้อง
4. สมาชิกให้การยอมรับในการเป็นผู้นำ	5	0.5	มากที่สุด	สอดคล้อง
5. มีความซื่อสัตย์ในการทำงานอย่างโปร่งใส	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
6. มีความเสียสละทำเพื่อส่วนรวม	5	0.5	มากที่สุด	สอดคล้อง
7. มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย	5	0.5	มากที่สุด	สอดคล้อง
8. มีความใฝ่รู้หาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ	4	1	มาก	สอดคล้อง
9. มีความกล้าตัดสินใจในการทำงาน	4	1	มาก	สอดคล้อง
10. มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
11. เปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น	5	0.5	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 4.50-5.00 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ 4. สมาชิกให้การยอมรับในการเป็นผู้นำ 5. มีความซื่อสัตย์ในการทำงานอย่างโปร่งใส 6. มีความเสียสละทำเพื่อส่วนรวม 7. มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย 10. มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง และ 11. เปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น ส่วนข้อที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 3.50-4.49 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ 1. มีการสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิกในการทำงาน 2. ในการทำงานมีความใส่ใจต่อสมาชิกเพื่อให้กระบวนการทำงานเป็นไปตามเป้าหมาย 3. มีการกระตุ้นทางความคิดให้กับสมาชิกได้เรียนรู้อยู่เสมอ 8. มีความใฝ่รู้หาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และ 9. มีความกล้าตัดสินใจในการทำงาน ซึ่งทั้ง 11 ข้อที่กล่าวมานี้มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 ซึ่งถือว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน

ด้านการมีส่วนร่วม ตารางแสดงต่อไปนี้เป็นผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในด้านการมีส่วนร่วมจากแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้าย ในกระบวนการเทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ โดยแสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความคิดเห็น และความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียด (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ด้านการมีส่วนร่วม

รายละเอียด	ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
12. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการให้ข้อมูลข่าวสารกับสมาชิกอย่างทั่วถึง	4	1	มาก	สอดคล้อง
13. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
14. การปรึกษาหารือในการทำงานร่วมกัน	4	1	มาก	สอดคล้อง
15. การวางแผนในการทำงานร่วมกัน	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
16. การร่วมตัดสินใจในการทำงานร่วมกัน	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
17. การร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกัน	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
18. การร่วมติดตามตรวจสอบในการประเมินผลการทำงานร่วมกัน	4	1	มาก	สอดคล้อง
19. การร่วมรับผลประโยชน์ในการทำงานร่วมกัน	4	1	มาก	สอดคล้อง
20. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นตัวแทนของชุมชนในการทำเพื่อชุมชน	5	0.5	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่า ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 4.50-5.00 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ 13. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ 15. การวางแผนในการทำงานร่วมกัน 16. การร่วมตัดสินใจในการทำงานร่วมกัน 17. การร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกัน และ 20. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นตัวแทนของชุมชนในการทำเพื่อชุมชน ส่วนข้อที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 3.50-4.49 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ 12. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการให้ข้อมูลข่าวสารกับสมาชิกอย่างทั่วถึง 14. การปรึกษาหารือในการทำงานร่วมกัน 18. การร่วมติดตามตรวจสอบในการประเมินผลการทำงานร่วมกัน และ

19. การร่วมรับผลประโยชน์ในการทำงานร่วมกัน ทั้ง 9 ข้อที่กล่าวมานี้มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 ซึ่งถือว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน

ด้านสมรรถนะองค์การ ตารางแสดงต่อไปนี้เป็นผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในด้านสมรรถนะองค์การจากแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้าย ในกระบวนการเทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ โดยแสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความคิดเห็น และความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียด (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ด้านสมรรถนะองค์การ

รายละเอียด	ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
21. มีการตั้งเป้าหมายก่อนการทำงานอย่างชัดเจน	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
22. มีการปฏิบัติงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
23. มีการร่วมมือกันของทุกฝ่ายในการทำงาน	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
24. มีการกำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน	4	1	มาก	สอดคล้อง
25. มีแผนงานยุทธศาสตร์การทำงานที่ชัดเจน	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
26. มีแผนปฏิบัติตามยุทธศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
27. สมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับระบบในการทำงานขององค์การ	4	1	มาก	สอดคล้อง
28. มีการแบ่งหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนอย่างชัดเจน	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
29. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความยืดหยุ่นในการทำงาน	4	1	มาก	สอดคล้อง
30. ความโปร่งใสในการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	5	0.5	มากที่สุด	สอดคล้อง
31. การสื่อสารของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถรับรู้ได้อย่างทั่วถึง	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 6 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ด้านสมรรถนะองค์การ

รายละเอียด	ค่า มัธยฐาน	ค่า พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ คิดเห็น	ความ สอดคล้อง ของกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญ
32. การระดมทุนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถจัดการดำเนินการเองได้	4	1	มาก	สอดคล้อง
33. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถพึ่งพาตนเองในการดำเนินงานเองได้	4	1	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่า ด้านการสมรรถนะองค์การ พบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 4.50-5.00 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ 21. มีการตั้งเป้าหมายก่อนการทำงานอย่างชัดเจน 22. มีการปฏิบัติงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน 23. มีการร่วมมือกันของทุกฝ่ายในการทำงาน 25. มีแผนงานยุทธศาสตร์การทำงานที่ชัดเจน 26. มีแผนปฏิบัติตามยุทธศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม 28. มีการแบ่งหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนอย่างชัดเจน 30. ความโปร่งใสในการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และ 31. การสื่อสารของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถรับรู้ได้อย่างทั่วถึง ส่วนข้อที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 3.50-4.49 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ 24. มีการกำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน 27. สมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับระบบในการทำงานขององค์การ 29. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความยืดหยุ่นในการทำงาน 32. การระดมทุนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถจัดการดำเนินการเองได้ และ 33. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถพึ่งพาตนเองในการดำเนินงานเองได้ ทั้ง 13 ข้อที่กล่าวมานี้มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 ซึ่งถือว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน

ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ตารางแสดงต่อไปนี้เป็นผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในด้านเทคโนโลยีการสื่อสารจากแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้ายในกระบวนการเทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ โดยแสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ระดับความคิดเห็น และความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียด (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร

รายละเอียด	ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
34. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต	4	1	มาก	สอดคล้อง
35. มีการเพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้แก่บุคคลภายนอกได้รู้จักมากขึ้น	5	1.5	มากที่สุด	สอดคล้อง
36. มีการติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์ เช่น Facebook, LINE	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
37. การสื่อสารผ่านทางออนไลน์ช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อสื่อสารหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	4	1	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่า ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร พบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 4.50-5.00 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ 35. มีการเพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้แก่บุคคลภายนอกได้รู้จักมากขึ้น และ 36. มีการติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์ เช่น Facebook, LINE ส่วนข้อที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 3.50-4.49 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ 34. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต และ 37. การสื่อสารผ่านทางออนไลน์ช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อสื่อสารหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ทั้ง 4 ข้อที่กล่าวมานี้มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.5 ซึ่งถือว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน

ด้านเครือข่าย ตารางแสดงต่อไปนี้เป็นผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในด้านเครือข่ายจากแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้ายในกระบวนการเทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ โดยแสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความคิดเห็น และความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียด (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ด้านเครือข่าย

รายละเอียด	ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
38. เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ร่วมกันจนสามารถเกิดประเด็นหรือแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาของชาวประมงพื้นบ้าน	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
39. เกิดการร่วมมือช่วยเหลือร่วมกันของเครือข่ายประมงพื้นบ้าน	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
40. การร่วมกันของเครือข่ายประมงพื้นบ้านสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	5	0.5	มากที่สุด	สอดคล้อง
41. มีการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่า ด้านเครือข่าย พบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 4.50-5.00 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ 38. เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ร่วมกันจนสามารถเกิดประเด็นหรือแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาของชาวประมงพื้นบ้าน 39. เกิดการร่วมมือช่วยเหลือร่วมกันของเครือข่ายประมงพื้นบ้าน 40. การร่วมกันของเครือข่ายประมงพื้นบ้านสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และ 41. มีการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ทั้ง 4 ข้อที่กล่าวมานี้มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 ซึ่งถือว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน

ความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และเศรษฐกิจ ทั้ง 3 ด้านนี้มีความเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์ระหว่างกันอันทำให้เกิดความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ซึ่งรายละเอียดในแต่ละด้านจากผลการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ ดังนี้

ด้านสิ่งแวดล้อม ตารางแสดงต่อไปนี้เป็นผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ในด้านสิ่งแวดล้อมจากแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้าย ในกระบวนการเทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ โดยแสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความคิดเห็น และความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียด (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ด้านสิ่งแวดล้อม

รายละเอียด	ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
42. สถานการณ์ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในคลองนาทับ	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
43. สถานการณ์ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลอ่าวไทย	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
44. มีการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
45. มีการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
46. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
47. เครื่องมือที่ใช้ในการทำประมงถูกต้องตามกฎหมาย	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 9 จะเห็นได้ว่า ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 4.50-5.00 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ 42. สถานการณ์ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในคลองนาทับ 43. สถานการณ์ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลอ่าวไทย 44. มีการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น 45. มีการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น 46. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ และ 47. เครื่องมือที่ใช้ในการทำประมงถูกต้องตามกฎหมาย ทั้ง 6 ข้อที่กล่าวมานี้มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 ซึ่งถือว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน

ด้านสังคม ตารางแสดงต่อไปนี้เป็นผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในด้านสังคมจากแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้ายในกระบวนการเทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ โดยแสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความคิดเห็น และความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียด (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ด้านสังคม

รายละเอียด	ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
48. มีการมุ่งส่งเสริมการพัฒนาคนให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรสัตว์น้ำ	5	0.5	มากที่สุด	สอดคล้อง
49. เกิดความตระหนักมีจิตสำนึกในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
50. สมาชิกเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน	5	0.5	มากที่สุด	สอดคล้อง
51. เกิดการส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการเพาะฟักสัตว์น้ำ	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
52. เกิดการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปล่อยสัตว์น้ำลงสู่ทะเล	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
53. เกิดการส่งเสริมการสร้างแนวเขตอนุรักษ์ให้กับทรัพยากรสัตว์น้ำ	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
54. เกิดการรณรงค์ห้ามจับสัตว์น้ำวัยอ่อนเพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำโตเต็มวัย	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
55. เกิดการช่วยเหลือของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่มีต่อสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	4	1	มาก	สอดคล้อง
56. มีการตั้งกฎกติกาของชุมชนโดยชุมชนและเพื่อชุมชน	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
57. มีการใช้มาตรการทางกฎหมายเข้ามาควบคุม	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่า ด้านสังคม พบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 4.50-5.00 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีจำนวน 9 ข้อ ได้แก่ 48. มีการมุ่งส่งเสริมการพัฒนาคนให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรสัตว์น้ำ 49. เกิดความตระหนักมีจิตสำนึกในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ 50. สมาชิกเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน 51. เกิดการส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการเพาะฟักสัตว์น้ำ 52. เกิดการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปล่อยสัตว์น้ำลงสู่ทะเล 53. เกิดการส่งเสริมการสร้างแนวเขตอนุรักษ์ให้กับทรัพยากรสัตว์น้ำ 54. เกิดการรณรงค์ห้ามจับสัตว์น้ำวัยอ่อนเพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำโตเต็มวัย 56. มีการตั้งกฎกติกาของชุมชนโดยชุมชนและเพื่อชุมชน และ 57. มีการใช้มาตรการทางกฎหมายเข้ามาควบคุม ส่วนข้อที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 3.50-4.49 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ 55. เกิดการช่วยเหลือของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่มีต่อสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ทั้ง 10 ข้อที่กล่าวมานี้มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 ซึ่งถือว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน

ด้านเศรษฐกิจ ตารางแสดงต่อไปนี้เป็นผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ในด้านเศรษฐกิจจากแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้าย ในกระบวนการเทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ โดยแสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความคิดเห็น และความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียด (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจ

รายละเอียด	ค่ามัธยฐาน	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
58. เกิดการสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพการทำประมง	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
59. การประกอบอาชีพการทำประมงมีความมั่นคงต่อการดำรงชีวิต	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
60. มีการใช้ภูมิปัญญาในการสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น การส่งออกการทำลอบปู เป็นต้น	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
61. เกิดการขยายตัวของตลาดภายในชุมชนสู่ตลาดชุมชนภายนอก	5	0.5	มากที่สุด	สอดคล้อง
62. ตลาดภายในชุมชนสามารถแข่งขันกับตลาดชุมชนภายนอก	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
63. ภาครัฐมีนโยบายเข้ามาสนับสนุนเศรษฐกิจภายในชุมชนซึ่งมีความสอดคล้องวิถีชีวิตของคนในชุมชน	5	0.5	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่า ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ข้อที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 4.50-5.00 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ 58. เกิดการสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพการทำประมง 59. การประกอบอาชีพการทำประมงมีความมั่นคงต่อการดำรงชีวิต 60. มีการใช้ภูมิปัญญาในการสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น การส่งออกการทำลอบปู เป็นต้น 61. เกิดการขยายตัวของตลาดภายในชุมชนสู่ตลาดชุมชนภายนอก 62. ตลาดภายในชุมชนสามารถแข่งขันกับตลาดชุมชนภายนอก และ 63. ภาครัฐมีนโยบายเข้ามาสนับสนุนเศรษฐกิจภายในชุมชนซึ่งมีความสอดคล้องวิถีชีวิตของคนในชุมชน ทั้ง 6 ข้อที่กล่าวมานี้มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 ซึ่งถือว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสมรรถนะองค์การ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และด้านเครือข่าย
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ
3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
4. รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น
5. รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ
ปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสมรรถนะองค์กร ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และด้านเครือข่าย ซึ่งผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการจัดการ

ปัจจัยการจัดการ	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. ด้านภาวะผู้นำ	3.81	0.97	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วม	3.84	0.98	มาก
3. ด้านสมรรถนะองค์กร	3.83	1.00	มาก
4. ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	3.43	1.19	ปานกลาง
5. ด้านเครือข่าย	3.69	1.12	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.77	1.03	มาก

จากตารางที่ 12 จะเห็นได้ว่าข้อมูลปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสมรรถนะองค์กร ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และด้านเครือข่าย พบว่า รวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.77 ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม อีกทั้งเมื่อพิจารณารายข้อของการมีส่วนร่วม (ภาคผนวก ข ตารางที่ 19) ข้อที่สูงที่สุดมีอยู่ 2 ข้อ ที่เท่ากัน คือ ข้อที่ 12 สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการให้ข้อมูลข่าวสารกับสมาชิกอย่างทั่วถึง และ ข้อที่ 17. การร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกัน และข้อที่ต่ำสุด คือ 19. การร่วมรับผลประโยชน์ในการทำงานร่วมกัน และด้านที่ต่ำสุด คือ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ซึ่งเมื่อพิจารณารายข้อของเทคโนโลยีการสื่อสาร (ภาคผนวก ข ตารางที่ 21) ข้อที่สูงที่สุด คือ 37. การสื่อสารผ่านทางออนไลน์ช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อสื่อสารหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และข้อที่ต่ำสุด คือ 36. มีการติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์ เช่น Facebook, LINE

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

ความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Dev.) ซึ่งผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความยั่งยืน

ความยั่งยืน	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.90	0.98	มาก
2. ด้านสังคม	3.88	0.98	มาก
3. ด้านเศรษฐกิจ	3.86	0.98	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.88	0.98	มาก

จากตารางที่ 13 จะเห็นได้ว่าข้อมูลความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ พบว่า รวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.88 ทั้งนี้เมื่อพิจารณา รายด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านสิ่งแวดล้อม อีกทั้งเมื่อพิจารณารายข้อของสิ่งแวดล้อม (ภาคผนวก ข ตารางที่ 23) ข้อที่สูงที่สุด คือ 46. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ และข้อที่ต่ำสุด คือ 45. มีการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น และด้านที่ต่ำสุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเมื่อพิจารณารายข้อของเศรษฐกิจ (ภาคผนวก ข ตารางที่ 25) ข้อที่สูงที่สุด คือ 59. การประกอบอาชีพการทำประมงมีความมั่นคงต่อการดำรงชีวิต และข้อที่ต่ำสุด คือ 63. ภาครัฐมีนโยบายเข้ามาสนับสนุนเศรษฐกิจภายในชุมชนซึ่งมีความสอดคล้องวิถีชีวิตของคนในชุมชน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสมรรถนะองค์กร ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และด้านเครือข่ายกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ โดยนำเสนอข้อมูลในค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืน

ความยั่งยืน &	t	p-value	r	95% ช่วงความเชื่อมั่น	
				ขอบเขตล่าง	ขอบเขตบน
1. ด้านภาวะผู้นำ	7.917	0.000	0.533	0.412	0.636
2. ด้านการมีส่วนร่วม	7.539	0.000	0.514	0.390	0.620
3. ด้านสมรรถนะองค์กร	11.916	0.000	0.688	0.597	0.762
4. ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	9.340	0.000	0.596	0.486	0.688
5. ด้านเครือข่าย	12.936	0.000	0.717	0.632	0.785

จากตารางที่ 14 จะเห็นได้ว่าข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างความยั่งยืนกับการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ พบว่า ปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง ส่วนปัจจัยการจัดการด้านเทคโนโลยีการสื่อสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และส่วนปัจจัยการจัดการด้านเครือข่ายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง

รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น

รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสมรรถนะองค์การ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และด้านเครือข่าย กับ ความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ โดยนำเสนอข้อมูลในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น ด้วยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย และค่าความคลาดเคลื่อน (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืน

ความยั่งยืน	Estimate	Std. Error	t-value	p-value
ค่าคงที่	1.340	0.208	6.445 ***	0.000
1. ด้านภาวะผู้นำ	0.140	0.078	1.809	0.072
2. ด้านการมีส่วนร่วม	-0.153	0.094	-1.627	0.106
3. ด้านสมรรถนะองค์การ	0.356	0.122	2.910 **	0.004
4. ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	0.042	0.052	0.801	0.424
5. ด้านเครือข่าย	0.294	0.061	4.814 ***	0.000
Residual standard error = 0.4564		Degree of freedom = 154		
Multiple R ² = 0.5828		Adjusted R ² = 0.5693		
F-statistic = 43.03		p-value = 0.000		

*** P<.001

จากตารางที่ 15 แสดงผลการนำตัวแปรทั้งหมดเข้าไปในสมการของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืน ด้วยวิธีการนำตัวพยากรณ์ทั้งหมดเข้าไปในสมการ (Enter Method) ผลปรากฏว่าปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านเครือข่าย ส่วนปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ การจัดการด้านสมรรถนะองค์กร และปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีทั้งหมด 3 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยการจัดการด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยมีประสิทธิภาพของการพยากรณ์ร้อยละ 56.93 และความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์เท่ากับ 0.4564

รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น

รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสมรรถนะองค์กร ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และด้านเครือข่าย กับ ความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ โดยนำเสนอข้อมูลในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น ด้วยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย และค่าความคลาดเคลื่อน (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืน

ความยั่งยืน	Estimate	Std. Error	t-value	p-value
ค่าคงที่	1.418	0.195	7.279 ***	0.000
3. ด้านสมรรถนะองค์กร	0.329	0.075	4.403 ***	0.000
5. ด้านเครือข่าย	0.325	0.056	5.856 ***	0.000
Residual standard error = 0.46			Degree of freedom = 157	
Multiple R ² = 0.5677			Adjusted R ² = 0.5622	
F-statistic = 103.1			p-value = 0.000	

*** P<.001

จากตารางที่ 16 แสดงผลรูปแบบสุดท้ายหรือสมการที่เหมาะสมที่สุดของ ปัจจัยการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ โดยวิธีการนำตัวแปรออกจากรูปแบบ (Backward Method) พบว่า สมการที่เหมาะสมที่สุดของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีทั้งหมด 2 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์กร และปัจจัยการจัดการด้านเครือข่าย โดยมีประสิทธิภาพของการพยากรณ์ร้อยละ 56.22 และความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์เท่ากับ 0.46

แนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก เทคนิคเดลฟาย แบบประยุกต์ และการวิเคราะห์ค่าทางสถิติที่ได้ ตลอดจนประเด็นข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้ร่วมในการอภิปรายสนทนากลุ่ม และมีประเด็นที่น่าสนใจ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แนวทางการพัฒนาความยั่งยืนด้านสมรรถนะองค์การ

ประการที่ 1 การขับเคลื่อนกระบวนการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้แสดงถึงตัวตนของตนเองและแสดงถึงจุดยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้อย่างชัดเจน

ประการที่ 2 การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีอำนาจในการต่อรองเกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ที่จะเข้ามาสู่ภายในชุมชน โดยอำนาจในการต่อรองที่เกิดขึ้นนี้เป็นอำนาจที่เกิดขึ้นมาจากในส่วนของภาคประชาชนหรือคนในชุมชนที่รวมกลุ่มกันเป็นสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ซึ่งถือได้ว่าการรวมตัวกันของกลุ่มคนในพื้นที่ที่ใช้ในนามของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นตัวแทนของคนในชุมชนที่จะรักษาผลประโยชน์ของชุมชนของตนเองไว้

ประการที่ 3 การดำเนินงานของคณะกรรมการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องมีการจัดระบบระเบียบของการเก็บข้อมูลไว้อย่างเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้สะดวกในการใช้ข้อมูลที่จะต้องใช้ในการพัฒนาสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

ประการที่ 4 สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องมีการวางแผนและกระบวนการทำงานต่าง ๆ ของสมาชิกภายในสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับก่อนการดำเนินงานเสมอ และมีการสรุปงานหลังเสร็จสิ้นการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับดีขึ้น และมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

ประการที่ 5 การทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องไม่ใช่รูปแบบของการทำงานที่ให้ประธานเป็นตัวหลักเพียงคนเดียวในการตัดสินใจหรือการดำเนินงานต่าง ๆ แต่เพียงลำพัง แต่คณะกรรมการและสมาชิกทุกคนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาท และมีหน้าที่ในการดำเนินงานต่าง ๆ ทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เพื่อทำให้สมาชิกทุกคนในสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ มีความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับร่วมกันในการทำเพื่อประโยชน์ต่อส่วนร่วม

ประการที่ 6 สมาชิกทุกคนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องมีความรัก ความสามัคคีกัน ภายในสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้สมาชิกทุกคนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความสนิทสนม รักใคร่ปรองดองกันมากขึ้น ทำให้สมาชิกทุกคนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถพูดคุย ปรึกษาหารือ หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่าง ๆ ได้กันในทุก ๆ เรื่อง ส่งผลทำให้ในการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีทิศทางในการทำงานที่เหมือนกัน และทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้เป็นอย่างดี

ประการที่ 7 สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการวางแผนที่จะดำเนินงานของธนาคารปูม้าเกี่ยวกับการเพาะฟักลูกปูม้า โดยคณะกรรมการได้มีนโยบายให้คณะกรรมการนำแม่ปูม้าที่มีไข่นอกกระดองมาคนละ 2 ตัว เพื่อทำการเพาะฟักลูกปูม้าและปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ และเมื่อการดำเนินงานเป็นรูปธรรมมากขึ้นจะขยายต่อให้สมาชิกได้มาทำการเพาะฟักลูกปูม้า เพื่อไม่ทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเกิดการหยุดนิ่ง

ประการที่ 8 คณะกรรมการเมื่อมีความรู้ ความชำนาญ ในการเพาะฟักลูกปูม้าเป็นอย่างดีแล้ว ก็จะนำความรู้ที่ได้ดังกล่าวนี้ไปขยายบอกต่อให้กับสมาชิกได้เข้ามาเรียนรู้ในกระบวนการของการเพาะฟักลูกปูม้าอย่างถูกวิธี เพื่อให้ธนาคารปูม้าได้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนในชุมชนและผู้ที่มีความสนใจได้เข้ามาทำการศึกษาเกี่ยวกับการเพาะฟักลูกปูม้าอย่างถูกวิธี เพื่อปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ ซึ่งเป็นการกระตุ้นและสร้างความสนใจให้เล็งเห็นถึงประโยชน์ของทรัพยากรสัตว์น้ำ และทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ประการที่ 9 สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องมีการพัฒนาต่อยอดในการเรียนรู้การเพาะฟักพันธุ์สัตว์น้ำชนิดอื่น ๆ เพื่อสร้างสมดุลให้กับทรัพยากรสัตว์น้ำกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างสมดุล โดยไม่ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเกิดความเสื่อมโทรม ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารและความมั่นคงในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้เป็นการสร้างความท้าทายและพัฒนาความสามารถของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เป็นอย่างดี

ประการที่ 10 สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการวางแผนงานดำเนินการทำซั้งกอพื้นที่แนวเขตอนุรักษ์ เพื่อเป็นการบ่งบอกถึงในการห้ามจับสัตว์น้ำและเป็นที่ยลภัยให้กับสัตว์น้ำ นอกจากนี้ยังสามารถสร้างรายได้ให้กับทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้อีกด้วย เนื่องจากในการทำซั้งกอก็จะมีพวกหอยแมลงภู่มาเกาะอยู่ตามเส้นเชือกหรือทางมะพร้าวแล้วแต่วัสดุในการทำซั้งกอ ซึ่งทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับก็สามารถนำไปค้าขายได้ เพื่อเป็นทุนในการหมุนเวียนในการทำซั้งกอในครั้งต่อไป

ดังนั้น การพัฒนาที่ยั่งยืนที่จะทำให้เกิดผลในระยะยาวได้คนที่ทำจะต้องได้ประโยชน์ในสิ่งเหล่านั้นด้วยและจะนำไปสู่ความยั่งยืนอย่างแท้จริง ทั้งนี้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะเห็นได้ว่าเป็นของกลุ่มคนที่มีอาชีพเป็นชาวประมงพื้นบ้านเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นหลักด้วยเช่นกัน ซึ่งในการดำเนินงานของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ นอกจากจะช่วยสร้างความสมดุลในกับทรัพยากรสัตว์น้ำแล้วสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับก็สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ โดยไม่ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเกิดความเสื่อมโทรม อีกทั้งการดำเนินงานในการจัดการของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่มีสมรรถนะองค์การที่มีความเข้มแข็ง ทำให้การดำเนินงานในการพัฒนาที่ยั่งยืนของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำสามารถทำให้เกิดผลในระยะยาวได้และนำไปสู่ความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้อย่างแท้จริง และทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับก็สามารถก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

แนวทางการพัฒนาความยั่งยืนด้านเครือข่าย

ประการที่ 1 สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องมีการสร้างเครือข่ายที่มีเป้าหมายในการทำงานที่เหมือนกัน เพื่อให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการขับเคลื่อนกระบวนการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง และมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ประการที่ 2 สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องมีการประสานงานร่วมกันระหว่างกลุ่มเครือข่ายอยู่เสมอ เนื่องจากการประสานงานจะช่วยทำให้การสื่อสารของผู้ส่งและผู้รับเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและตรงกัน เพื่อนำไปสู่การทำงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และไม่มีขัดแย้งในการดำเนินงานระหว่างกัน

ประการที่ 3 การทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มเครือข่ายของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีขับเคลื่อนการทำงานด้วยกระบวนการทำงานในรูปแบบของกิจกรรม ซึ่งเป็นตัวนำในการดำเนินงานร่วมกัน และกิจกรรมก็สามารถเป็นตัวเชื่อมโยงความสัมพันธ์ที่ีระหว่างกันกับกลุ่มเครือข่ายและทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เป็นอย่างดี

ประการที่ 4 กิจกรรมที่ทำร่วมกันระหว่างกลุ่มเครือข่ายของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถใช้ในการเป็นพื้นที่การแลกเปลี่ยนความรู้ และเป็นพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ซึ่งในบางครั้งอาจจะมีความคิดเห็นที่จะมีความแตกต่างระหว่างกัน แต่ในความแตกต่างระหว่างกันนี้ ก็จะไม่เป็นการสร้างความแตกแยก แต่จะเป็นการสร้างความหลากหลายทางความคิด และความหลากหลายทางความคิดนี้เองที่ทำให้เกิดทางเลือกในการหาแนวทางการพัฒนาที่มีความหลากหลายเพิ่มขึ้น ซึ่งในจุดนี้เองที่ทำให้ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถนำแนวทางในการพัฒนาดังกล่าวนี้ไปใช้ในการดำเนินการพัฒนากับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้ เพื่อให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความเข้มแข็ง และมีการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ประการที่ 5 การกระชับความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มเครือข่ายของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถช่วยในการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เป็นอย่างดี เพราะถ้าหากสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีปัญหาในการดำเนินงานก็สามารถติดต่อหรือประสานงานให้เครือข่ายเข้ามาช่วยเหลือ และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการทำงานที่ดีขึ้น และมีประสิทธิภาพ

ประการที่ 7 สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กลุ่มเครือข่ายเห็นเป็นที่ประจักษ์ว่าสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการดำเนินงานในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างแท้จริง และสามารถทำให้เกิดผลในระยะยาวได้ไม่ใช่เพียงการดำเนินงานในระยะสั้นหรือเพียงชั่วคราวในการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เพราะสิ่งเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับกลุ่มเครือข่ายในการดำเนินงานร่วมกันว่าจะไม่ทอดทิ้งกันเปรียบเสมือนเป็นสัญญาทางใจในการดำเนินงานร่วมกัน

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องสามารถดำเนินงานต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองเป็นหลักมากกว่าการพึ่งพาคนอื่น ซึ่งสิ่งนี้จะเป็นตัวที่สะท้อนทำให้สามารถคาดการณ์อนาคตของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เป็นอย่างดี เพราะไม่มีใครยืมจมูกคนอื่นหายใจได้นานเท่ากับการหายใจได้ด้วยตนเอง แต่คนเราก็ไม่สามารถอยู่คนเดียวได้บนโลกใบนี้ ฉะนั้นการมีเพื่อนหรือการคบค้าสมาคมกับคนอื่นจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่จะทำให้คนเราสามารถอยู่บนโลกใบนี้ได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการดำเนินงานของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องสามารถพึ่งพาตนเองได้เป็นหลัก และจะต้องมีเครือข่ายในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ รวมถึงเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สรุป

จากการศึกษาการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ โดยผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 52 คน โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักแบ่งแยกเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายนโยบาย ประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 15 คน ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 1 คน และฝ่ายปฏิบัติ ประกอบด้วย แกนนำสมาชิก จำนวน 3 คน และผู้ให้ข้อมูลรอง ประกอบด้วย สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 25 คน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 6 คน และนักวิชาการ จำนวน 2 คน และใช้เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ ซึ่งทำการรวบรวมนำข้อมูลที่ได้จากการตอบคำถามของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านกับความคิดเห็นรวมของผู้เชี่ยวชาญทั้งกลุ่ม จำนวน 11 คน มาทำการวิเคราะห์ ในการเสนอผลการสรุปผู้วิจัยจะนำเสนอระดับความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญของการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ข้อที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีทั้งหมด 6 ข้อ และข้อที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความคิดเห็นมาก มีทั้งหมด 5 ข้อ ด้านการมีส่วนร่วม ข้อที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีทั้งหมด 5 ข้อ และข้อที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความคิดเห็นมาก มีทั้งหมด 4 ข้อ ด้านสมรรถนะองค์กร ข้อที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีทั้งหมด 8 ข้อ และข้อที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความคิดเห็นมาก มีทั้งหมด 5 ข้อ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ข้อที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีทั้งหมด 2 ข้อ และข้อที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความคิดเห็นมาก มีทั้งหมด 2 ข้อ และด้านเครือข่าย ข้อที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีทั้งหมด 4 ข้อ ส่วนในความยั่งยืนมี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ข้อที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีทั้งหมด 6 ข้อ ด้านสังคม ข้อที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีทั้งหมด 9 ข้อ และข้อที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความคิดเห็นมาก มีทั้งหมด 1 ข้อ และด้านเศรษฐกิจ ข้อที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีทั้งหมด 6 ข้อ

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าในแต่ละด้านของแต่ละข้อที่ผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความคิดเห็นในประเด็นของการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับและความยั่งยืน ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เนื่องจากการจัดการต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่จะทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถดำเนินงานและขับเคลื่อนสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับต่อไปได้ หากเปรียบเทียบการติดต่อกับร่างกายของมนุษย์ที่ทุกส่วนของร่างกาย ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญในการดำเนินชีวิต หากขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปอาจทำให้การดำเนินชีวิตประสบต่อปัญหา ฉะนั้นการจัดการของทุกองค์ประกอบ ทุกด้าน และทุกข้อ ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญที่จะส่งผลต่อความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

จากการศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม จำนวน 160 ชุด และนำมาคำนวณหาค่าทางสถิติในประเด็นของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ส่งผลต่อความยั่งยืน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ พบว่า รวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.77 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาทางด้านที่สูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านที่ต่ำสุด คือ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ พบว่า รวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.88 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาทางด้านที่สูงสุด คือ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านที่ต่ำสุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ส่วนผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า ปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง ส่วนปัจจัยการจัดการด้านเทคโนโลยีการสื่อสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และส่วนปัจจัยการจัดการด้านเครือข่ายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง และส่วนรูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น พบว่า สมการที่เหมาะสมที่สุดของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีทั้งหมด 2 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์การ และปัจจัยการจัดการด้านเครือข่าย

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าผลจากการคำนวณหาค่าทางสถิติของแบบสอบถาม ในประเด็นของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ทำให้สามารถวิเคราะห์สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้อย่างง่ายขึ้น อีกทั้งทำให้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่เป็นข้อดีที่ควรส่งเสริมและข้อเสียที่ควรปรับปรุงได้อย่างชัดเจน เพื่อให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลอย่างสูงสุด

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ซึ่งผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่ม โดยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ และการวิเคราะห์ค่าทางสถิติที่ได้ ตลอดจนประเด็นข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้ร่วมในการอภิปรายสนทนากลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ แนวทางการพัฒนาความยั่งยืนด้านสมรรถนะองค์กรการ เป็นสิ่งที่ทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถวางรากฐานในกระบวนการทำงานให้มีความเข้มแข็ง และมีความมั่นคง ตลอดจนทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีศักยภาพในการทำงานที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด ส่งผลทำให้คุณภาพชีวิตของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความยั่งยืนในระยะยาว อีกทั้งแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนด้านเครือข่าย เป็นสิ่งที่ทำให้การทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีช่องทาง ในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานจากเครือข่ายที่มีการสนับสนุนและส่งเสริมการทำงาน ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ส่งผลทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นไปได้อย่างราบรื่น รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด ส่งผลทำให้สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเกิดความยั่งยืนในระยะยาว ต่อการดำเนินชีวิตของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนด้านสมรรถนะองค์กร และแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนด้านเครือข่าย สามารถส่งผลต่อความยั่งยืนของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เป็นอย่างดี เนื่องจากในการดำเนินงานของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมาจากคนในพื้นที่โดยตรง จึงสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างชัดเจน และสามารถตอบสนองต่อคนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งทำให้การดำรงชีวิตของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

อภิปรายผล

การศึกษาการจัดการเพื่อความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีข้อค้นพบที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายผล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลจากข้อค้นพบ โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก และเทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ พบประเด็นที่น่าสนใจ ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสมรรถนะองค์การ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และด้านเครือข่าย ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เกิดกระบวนการในการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด สอดคล้องกับ สุรชาติ ฌ หนองคาย (2552, น. 58, 59) ที่ศึกษาความแตกต่างระหว่างการบริหารกับการจัดการ อธิบายว่า การจัดการเป็นกระบวนการที่ทำให้องค์การเกิดการดำเนินงานได้อย่างเป็นขั้นตอนและมีระบบ จึงทำให้องค์การประสบความสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุดภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่นเดียวกับ ศศิบังอร ธรรมคุณ, ประวิทย์ ทองไชย และกนก พานทอง (2561, น. 103) ที่ศึกษาวิถีประมงพื้นบ้านหาดวอนนภาในบริบทสังคมเมือง พบว่า การปรับตัวในการเปลี่ยนแปลงของชาวประมงพื้นบ้านในการร่วมมือกันดำเนินงานตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยมีกระบวนการในการจัดการชุมชน ซึ่งทุกคนในชุมชนจะต้องร่วมกันเปลี่ยนแปลงการดำรงชีวิต ความเป็นอยู่ของตนเอง และชุมชน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในวิถีของชาวประมงพื้นบ้านกับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้น ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้นในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดของมนุษย์ การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมจึงเป็นเรื่องสำคัญ และสำหรับการทำงานในระบบขององค์การก็ควรให้ความสำคัญต่อการปรับตัวในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อความอยู่รอดขององค์การ ทั้งนี้การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสมรรถนะองค์การ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และด้านเครือข่าย จึงมีความสำคัญ ในการขับเคลื่อนองค์การให้เกิดกระบวนการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านภาวะผู้นำ

จากผลการศึกษาการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านภาวะผู้นำ โดยผ่านความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่าระดับความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในระดับมากที่สุด จะเกี่ยวข้องกับการที่ผู้นำได้รับการยอมรับจากสมาชิก มีความซื่อสัตย์ มีความเสียสละ มีความตั้งใจในการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง และเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ซึ่งส่งผลทำให้ผู้นำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถทำให้สมาชิกปฏิบัติตามบรรล่วัตถุประสงค์ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ตั้งไว้ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ นฤมล จิตรเอื้อ, เฉลิมชัยกิตติศักดิ์นาวิน และนลินณัฐ ศิวสวัสดิ์ (2560, น. 1752) ที่ศึกษาบทบาทภาวะผู้นำในการพัฒนาองค์การสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ อธิบายว่า ผู้นำเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาองค์การ

และต้องเป็นผู้นำที่มีความมุ่งมั่นเป็นแบบอย่างที่ดี มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายอย่างชัดเจน เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม และสร้างความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจให้กับสมาชิก และมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งภาวะผู้นำขององค์การที่มีความมุ่งมั่นจะสามารถแสดงบทบาทหน้าที่ของการเป็นผู้นำได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด เช่นเดียวกับ เอกณรงค์ วรสีหะ (2560) ที่อธิบายว่าผู้นำเป็นบุคคลที่สามารถทำให้ผู้อื่นคล้อยตามได้อย่างง่ายดาย ส่งผลทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นประสบความสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงทำให้ผู้นำเปรียบเสมือนเป็นเสาหลักภายในกลุ่ม ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าผู้ที่จะสามารถเป็นผู้นำได้นั้นจะต้องเกิดจากการยอมรับจากผู้อื่น ไม่ใช่จะสถาปนาตัวเองขึ้นมาเป็นผู้นำเองได้ โดยปราศจากการยอมรับจากบุคคลอื่น หากผู้นำไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นจะส่งผลทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างยากลำบาก ดังนั้นผู้นำที่ดีต้องได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น และจะสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น ทั้งนี้ลักษณะของผู้นำสามารถที่จะแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ผู้นำแบบเป็นทางการ และผู้นำแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งสิ่งที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งไม่ว่าจะเป็นผู้นำแบบเป็นทางการหรือเป็นผู้นำแบบไม่เป็นทางการ จะต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเงื่อนไขและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาคำแนะนำการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านภาวะผู้นำ โดยผ่านความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่าระดับความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในระดับมากเกี่ยวข้องกับเรื่องของผู้ที่สร้างแรงจูงใจให้สมาชิกในการทำงาน และความใส่ใจต่อสมาชิก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องให้ความสำคัญอย่างเหมาะสม ไม่น้อยจนเกินไปและไม่มากจนเกินควร เพราะจะทำให้การทำงานของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับอาจเกิดปัญหาในการทำงานที่ล่าช้าขึ้นได้

ทั้งนี้ สภาพแวดล้อมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้นการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงจึงสามารถทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับอยู่รอดต่อไปได้ ซึ่งจากผลการศึกษาคำแนะนำการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านภาวะผู้นำ โดยผ่านความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่าระดับความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในระดับมากเกี่ยวข้องกับเรื่องผู้นำมีการกระตุ้นทางความคิดให้กับสมาชิกได้เรียนรู้อยู่เสมอ และผู้นำมีความใฝ่รู้หาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมการที่ผู้นำให้สมาชิกเรียนรู้อยู่เสมอและการหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ อาจจะไม่ใช่ว่าสิ่งที่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงไปของสภาวะแวดล้อมได้ หากภายในสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับไม่มีความพร้อมในการเรียนรู้ ซึ่งนั่นเป็นสิ่งที่ผู้นำจะต้องประเมินสมาชิกของตนเองก่อนว่ามีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้แค่ไหน เพราะบางครั้งสิ่งใหม่ ๆ อาจจะไม่ใช่ว่าคำตอบที่ดีที่สุดในการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นได้ ขณะที่ อรุณรุ่ง เอื้ออารีสุขสกุล และธีระวัฒน์ จันทิก (2559, น. 856) ซึ่งศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง : เปลี่ยนความท้าทายมุ่งสู่ความสำเร็จขององค์การอย่างยั่งยืน พบว่า ปัจจุบันองค์การต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมทางที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่อย่างไรก็ตามองค์การที่มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศก็ต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา เพื่อรองรับในการเปลี่ยนแปลงขององค์การ เพื่อนำองค์การไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับ Krishnan (2002, p. 31) ที่ศึกษา Transformational Leadership and Value System Congruence อธิบายว่า สภาพแวดล้อมที่ซับซ้อนขององค์การที่เผชิญอยู่ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่วนที่มีความสำคัญ

สำหรับหลาย ๆ องค์การให้ความสำคัญกับผู้นำในการเปลี่ยนแปลงองค์การ และเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม เพื่อส่งเสริมการเตรียมความพร้อม ในการรับมือกับสภาพแวดล้อมขององค์การที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด เช่นเดียวกับ ฌ็องปอลิน นิลเป็ง (2560, น. 16-17) ที่ศึกษาผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 อธิบายว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งทีทุกคนไม่อาจสามารถหลีกเลี่ยงได้ และในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อโครงสร้างขององค์การที่ทำให้คนที่ทำงานภายในองค์การได้รับผลกระทบในการดำเนินงาน และยังส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมขององค์การด้วย ผู้นำจะต้องตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลง และมีมาตรการความพร้อม ในการเตรียมรับมือต่อความเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทุกลมื่อทุกเวลา ทั้งนี้สามารถเพิ่มขีดความสามารถให้กับองค์การ ในการพึ่งพาตนเองให้ได้ และองค์การจะสามารถอยู่รอดได้ ทั้งนี้ผู้นำเป็นคนกลางคนสำคัญที่จะต้องทำหน้าที่ในการวางแผนการดำเนินงาน ปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการทำงาน และการลงมือปฏิบัติการดำเนินการทำงาน รวมถึงการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารได้เป็นอย่างดี มีการให้กำลังใจในการทำงานซึ่งกันและกัน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ส่งผลทำให้สามารถดำเนินงานได้อย่างรวดเร็ว

อีกทั้งการพัฒนาภาวะผู้นำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ซึ่งทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการทำงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด สอดคล้องกับ วัลลภา บุญรอด (2552, น. 25) ที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงสู่การพัฒนาภาวะผู้นำ พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำจะช่วยส่งเสริมความมั่นคงให้กับองค์การ เนื่องจากบทบาทหน้าที่ของผู้นำมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อองค์การ แต่อย่างไรก็ตามในการจัดการองค์การก็ควรที่จะตระหนักถึงความเหมาะสมของตัวองค์การเองด้วย ซึ่งจากผลการศึกษากิจการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านภาวะผู้นำ โดยผ่านความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่าระดับความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในระดับมากเกี่ยวข้องกับเรื่องผู้นำมีความกล้าตัดสินใจ ซึ่งความกล้าตัดสินใจของผู้นำจะต้องมาจากความคิดเห็นของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้วย เนื่องจากในความกล้าตัดสินใจของผู้นำเพียงฝ่ายเดียวอาจจะทำให้การทำงานของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเกิดความกดดันและไม่รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเกิดความชะงักหยุดนิ่งในการทำงานขึ้นได้ ขณะที่ พสุธิตา ตันตราจิดน และธีระวัฒน์ จันทิก (2559, น. 945) ซึ่งศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำของบุคลากรรุ่นใหม่เพื่อมุ่งสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อให้มีศักยภาพในการกล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ และความสามารถ ทำให้เกิดการเสริมสร้างองค์การที่ดีขึ้น และสามารถพัฒนาองค์การได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามผู้นำสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องให้สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีอำนาจในการตัดสินใจร่วมกันด้วย สอดคล้องกับ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และจาตุรนต์ ชูติธพงษ์ (2560, น. 131) ที่ศึกษาการหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์: ทิศทางการพัฒนาผู้นำในศตวรรษที่ 21 พบว่า ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีการกระจายอำนาจเสริมสร้างกำลังใจ มีคุณธรรมจริยธรรม และกระตุ้นผู้ตามให้มีความเป็นผู้นำ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการพัฒนาองค์การให้สามารถขับเคลื่อนได้อย่างต่อเนื่อง

การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านการมีส่วนร่วม

จากผลการศึกษาการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านการมีส่วนร่วม โดยผ่านความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จะเห็นได้ว่าระดับความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในระดับมากที่สุดจะเกี่ยวข้องกับการรับฟังแสดงความคิดเห็นของสมาชิก การวางแผน การร่วมตัดสินใจ การร่วมมือ และการเป็นตัวแทนของชุมชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วน ส่งผลทำให้สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของ ทำให้การดำเนินงานสามารถเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด สอดคล้องกับ จินตวีร์ เกษมสุข (2560, น. 2-3) ที่ศึกษาการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม พบว่า การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ที่ร่วมกันคิด และร่วมกันตัดสินใจ เป็นการพัฒนาที่ทำให้เกิดผลประโยชน์อย่างสูงสุด และทำให้คนในพื้นที่ที่สามารถที่จะพัฒนาขีดความสามารถของตนเองได้ในการจัดการ และควบคุมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของชุมชนได้เอง และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อการดำรงชีวิตในด้านของเศรษฐกิจ และด้านสังคม ทั้งนี้การรับฟังความคิดเห็นจากคนในพื้นที่ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ สามารถช่วยให้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง และตรงจุด แต่จากผลการศึกษาการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านการมีส่วนร่วม โดยผ่านความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่าระดับความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในระดับมากเกี่ยวข้องกับเรื่องการให้ข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงแก่สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ การปรึกษาหารือ การร่วมติดตามตรวจสอบประเมินผลการทำงาน และร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่ต้องยอมรับว่าในการทำงานจะต้องมีการสื่อสารเฉพาะฝ่ายที่รับผิดชอบในเรื่องนั้น ๆ ตามหน้าที่ของแต่ละฝ่าย จึงทำให้ในการทำงานฝ่ายที่รับผิดชอบตามหน้าที่ของตนจึงรู้ดีที่สุดในข้อมูลนั้น ๆ เป็นไปได้ยากที่ทุกคนภายในองค์กรจะรับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรได้ทั้งหมด

ขณะที่ เจมส์ แอล. เครย์ตัน (2551, น 21-25) ที่ศึกษาคู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม อธิบายว่า การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ส่งผลทำให้เกิดประโยชน์ในด้านของการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างดีขึ้น เนื่องจากการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่สามารถนำมาสู่การพิจารณาหาทางเลือกต่าง ๆ ที่สามารถใช้ในการเป็นประโยชน์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของคนในพื้นที่อย่างแท้จริง ทั้งนี้การมีส่วนร่วมเป็นประโยชน์ในด้านการใช้ต้นทุนน้อย และลดความล่าช้า เนื่องจากสถานการณ์ในการดำเนินงานอาจจะเกิดความขัดแย้งขึ้นได้ ฉะนั้นการที่นำคนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมก็อาจจะช่วยลดความขัดแย้งตรงนี้ได้ และทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความรู้สึกการเป็นเจ้าของ เมื่อจะต้องมีการดำเนินงานก็จะมาช่วยเหลือกันอย่างกระตือรือร้น อีกทั้งการมีส่วนร่วมเป็นประโยชน์ด้านการคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม ซึ่งเป็นกระบวนการในการดำเนินงานการตัดสินใจที่มีความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญในการเป็นแรงผลักดันให้กับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้ขับเคลื่อนดำเนินงานต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามหากขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับอาจทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานต่อไปได้ อีกทั้งในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ก็อาจจะไม่สามารถแก้ไขได้ไม่ครบทุกด้าน ทุกประเด็น และ

ไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับ สมฤดี นิโครพัฒน์ยั้ง (2553, น. 49-50) ที่ศึกษาจับสถานการณ์ธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม อธิบายว่า การเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่อาจเกิดปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการได้ ถ้าหากภาครัฐไม่เปิดเผยข้อมูลทั้งหมด หรือเปิดเผยเฉพาะเพียงบางส่วน ก็จะส่งผลทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนลดลง ทั้งนี้ถ้าหากเจ้าหน้าที่ภาครัฐขาดทักษะในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ รวมถึงการจัดการการเข้าร่วมกิจกรรมของภาครัฐจะให้ออกสื่อกับภาคเอกชนมากกว่าภาคประชาชน ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนลดลงอย่างน่าผิดหวัง จนอาจจะนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนในที่สุด อย่างไรก็ตาม สุปราณี โลภักดีสวัสดิ์ และวิโรจน์ เกษภูาลักษณ์ (2558, น. 1474) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา เขื่อนขุนด่านปราการชลอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก พบว่า ภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน ซึ่งสามารถตอบโจทย์ในการแก้ไขปัญหาอย่างตรงจุด เนื่องจากทางออกที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหาให้ตรงจุดควรเน้นกระบวนการของการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เพราะการได้หลากหลายแนวทาง หลากหลายทางความคิด อาจนำไปสู่ทางออกที่ดีที่สุด และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถาวร

การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านสมรรถนะองค์การ

จากผลการศึกษาการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านสมรรถนะองค์การ โดยผ่านความคิดเห็นมาจากผู้เชี่ยวชาญ จะเห็นได้ว่าระดับความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในระดับมากที่สุดจะเกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน การปฏิบัติงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การร่วมมือกันของทุกฝ่าย มีแผนงานยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน มีแผนปฏิบัติตามยุทธศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม การแบ่งหน้าที่ของสมาชิกอย่างชัดเจน ความโปร่งใส และการสื่อสารอย่างทั่วถึง ซึ่งเห็นได้ชัดเจนนว่าหากองค์การมีการตั้งเป้าหมายขององค์การอย่างชัดเจน และมีแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้คนภายในองค์การรู้หน้าที่ของตน รวมถึงการสื่อสารที่มีความทั่วถึง ทำให้ทุกฝ่ายร่วมมือปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ช่วยให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีแรงผลักดันในการทำงานที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ ลัดดา พิศาลบุตร และปิยะดา พิศาลบุตร (2558, น. 93) ที่ศึกษาการสร้างสมรรถนะทรัพยากรมนุษย์ในองค์การธุรกิจการเกษตรในการเปลี่ยนถ่ายจากเศรษฐกิจเก่าไปสู่เศรษฐกิจใหม่ พบว่า สมรรถนะองค์การเป็นสิ่งที่ทุกคนภายในองค์การจำเป็นต้องมีเหมือนกัน และเป็นสิ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ และเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมขององค์การ เพราะสมรรถนะองค์การจะเป็นตัวกำหนดคุณสมบัติโดยพื้นฐานของคนภายในองค์การว่าควรปฏิบัติหน้าที่อย่างไร จึงจะมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับองค์การ ทั้งนี้ สมรรถนะองค์การในการสื่อสารภายในสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับก็เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เนื่องจากสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับก็จะมีสมาชิกที่มีหน้าที่การทำงานที่แตกต่างกันออกไป แต่ทุกฝ่ายของการทำงานในแต่ละหน้าที่ที่จะต้องมีความสอดคล้องในการดำเนินงานที่มีจุดหมายเดียวกัน สอดคล้องกับ นิศดารก์ เวชยานนท์ (2552, น. 96) ที่ศึกษาการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของการนำเอากรอบสมรรถนะมาใช้ในองค์การภาครัฐ และภาคเอกชนของไทย พบว่า องค์การจะต้องให้ความสำคัญต่อกระบวนการสื่อสาร

ภายในองค์การ ซึ่งจะนำไปสู่ความผูกพันของคนภายในองค์การ ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนภายในองค์การเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การดำเนินงานของคนในองค์การมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อองค์การอย่างสูงสุด เช่นเดียวกับ ปารีชาติ เยพิทักษ์ และธีระวัฒน์ จันทิก (2559, น. 650) ที่ศึกษาการรับรู้การสนับสนุนขององค์การและความพอใจในงานที่มีผลต่อความผูกพันขององค์การ พบว่า การพัฒนาองค์การจำเป็นต้องสร้างการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การ และสร้างความพึงพอใจในงานให้เกิดขึ้น เพราะสิ่งเหล่านี้สามารถทำให้องค์การเกิดการขับเคลื่อน อีกทั้งการพัฒนาสมรรถนะขององค์การของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในการพัฒนาสมรรถนะขององค์การ เพื่อให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับอย่างสูงสุด

อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านสมรรถนะขององค์การ โดยผ่านความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จะเห็นได้ว่าระดับความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในระดับมากจะเกี่ยวข้องกับการกำหนดกลยุทธ์ สมาชิกมีความรู้ในระบบของการทำงาน สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความยืดหยุ่น การระดมทุน และสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งในการทำงานของภาคประชาชนส่วนใหญ่จะไม่ได้เป็นไปในเชิงรุกแต่จะเป็นไปในเชิงตั้งรับมากกว่า ซึ่งสิ่งดังกล่าวในข้างต้นของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจึงยังไม่มีความเด่นชัดมากนักในการพัฒนาสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ขณะที่ ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี และจินตกานต์ สุธรรมดี (2560, น. 267) ซึ่งศึกษาการประยุกต์ใช้สมรรถนะ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อธิบายว่า การพัฒนาขีดความสามารถของคนภายในองค์การ เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และความสามารถที่มาจากตัวบุคคลนั้นที่สะท้อนออกมาในรูปของพฤติกรรมการทำงาน ซึ่งจะมีความสัมพันธ์ในเชิงของเหตุผล และก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างสูงสุดที่องค์การต้องการ เช่นเดียวกับ ปิยะดา พิศาลบุตร และจิราวรรณ คงคล้าย (2559, น. 1324) ที่ศึกษาแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถขององค์การ ด้านการพัฒนาสมรรถนะทรัพยากรมนุษย์ พบว่า การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การด้วย การพัฒนาบุคคลจะช่วยให้่องค์การสามารถขับเคลื่อนได้อย่างรวดเร็ว และสามารถที่จะพัฒนาองค์การให้มีระดับความสามารถที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้การพัฒนาระดับสมรรถนะขององค์การจะใช้รูปแบบวิธีในการเพิ่มสมรรถนะแบบใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และเป้าหมายขีดความสามารถขององค์การ

การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร

จากผลการศึกษาการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยผ่านความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จะเห็นได้ว่าระดับความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในระดับมากที่สุดจะเกี่ยวข้องกับการเพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์ ซึ่งทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถดำเนินงานได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว และเป็นไปตามเป้าหมายของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ตั้งไว้สอดคล้องกับ พิริยา ศิริวรรณ (2559, น. 43) ที่ศึกษาการสื่อสารภายในองค์กร คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เรื่องที่ไม่อาจมองข้าม พบว่า การสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญสำหรับองค์การ ซึ่งถือเป็นรากฐานที่สำคัญขององค์การที่ทำให้เกิดความร่วมมือของผู้ร่วมงาน ทำให้องค์การสามารถขับเคลื่อนไปตามเป้าหมายขององค์การที่ตั้งไว้อันจะนำไปสู่ความสำเร็จขององค์การ ทั้งนี้การสื่อสารที่มีความ

ชัดเจน ถูกต้อง และการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายจะสามารถเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งจากผลการศึกษากิจการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยผ่านความคิดเห็นมาจากผู้เชี่ยวชาญ จะเห็นได้ว่าระดับความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในระดับมากจะเกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับส่วนใหญ่จะไม่ค่อยเน้นในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตแต่จะเน้นในการพูดคุยแบบกันเองมากกว่า เพราะสามารถทำให้ผู้รับสารเข้าใจข้อมูลข่าวสารของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้ง่ายมากกว่า อีกทั้งทำให้รู้จักสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เป็นอย่างดี ขณะที่ สุรเดช สุเมธาวิวัฒน์ (2559, น. 116) ซึ่งศึกษาการสื่อสารการตลาดในยุคไทยแลนด์ 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า การสื่อสารโดยใช้สื่อหลายประเภทสามารถช่วยสร้างความน่าสนใจของผู้รับสาร ซึ่งดีกว่าการใช้สื่อเพียงสื่อเดียวในการส่งสาร ทั้งนี้การสื่อสารหลายช่องทางสามารถโต้ตอบและสร้างปฏิสัมพันธ์ต่อผู้รับสารได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว อย่างไรก็ตามหากองค์การนำเอาเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสารขององค์การสามารถเพิ่มช่องทางสำหรับการสื่อสารภายในองค์การได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ ปัจจุบันถือได้ว่าเทคโนโลยีการสื่อสารมีความก้าวหน้าเป็นอย่างมาก และเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตของคนในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสิ่งที่แต่ละองค์การจะขาดไม่ได้ ซึ่งจากผลการศึกษากิจการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยผ่านความคิดเห็นมาจากผู้เชี่ยวชาญ จะเห็นได้ว่าระดับความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในระดับมากจะเกี่ยวข้องกับการสื่อสารผ่านทางออนไลน์ช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อสื่อสาร ทั้งนี้การสื่อสารผ่านทางออนไลน์บางครั้งก็ไม่สามารถตอบโต้ได้ดีเสมอไป หากอยู่ในบริบทที่สมาชิกไม่ได้ใช้การสื่อสารผ่านทางออนไลน์อยู่ตลอด ซึ่งอาจจะทำให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารกระจายไปไม่ทั่วถึง ทั้งนี้การพูดแบบปากต่อปากจึงเป็นสิ่งที่สามารถสื่อสารได้อย่างทั่วถึงมากกว่า ซึ่งสมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความสนิทสนมและรู้จักกันเป็นอย่างดี ฉะนั้นการพูดแบบปากต่อปากจึงเป็นทางเลือกที่ดีในการกระจายข้อมูลข่าวสารของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ขณะที่ จิราภรณ์ ชมยิ้ม, ปณิตชณิชา เฟ่งผล, ณพัชรวิดี แสงบุญนำ หงษ์ทอง, เศรษฐชัย ชัยสนิท และวชิราพรณ แก้วประพันธ์ (2558, น.42-43) ซึ่งศึกษาวิวัฒนาการและแนวโน้มของเทคโนโลยี พบว่า เทคโนโลยีการสื่อสารมีบทบาทและความสำคัญมากในปัจจุบัน อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เทคโนโลยีการสื่อสารสามารถช่วยให้การสื่อสารระหว่างกันเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว ช่วยลดปัญหาอุปสรรคในเรื่องของเวลาและระยะทาง โดยการใช้ระบบโทรศัพท์ และอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม บัญชีเสรีไม่ได้ว่าเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นสิ่งที่จำเป็นกับชีวิตมนุษย์ไปแล้ว และเป็นอุปกรณ์ ที่ถูกนำมาใช้งานมากที่สุดในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ สามารถ อัยกร (2558, น. 107) ที่ศึกษาโปรแกรมไลน์กับการติดต่อสื่อสารภายในองค์การ พบว่า โปรแกรมไลน์ถือเป็นการติดต่อสื่อสารสองทาง ซึ่งสามารถช่วยให้องค์การมีการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งไลน์สามารถติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลโดยผ่านระบบทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถติดต่อสื่อสารทั้งในการสร้างกลุ่มเฉพาะโดยไม่จำกัดช่วงเวลา อีกทั้งสามารถรองรับการส่งไฟล์ข้อมูลได้มากมายภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม สมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับก็ต้องมีการศึกษาและเรียนรู้โดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารอยู่เสมอ เนื่องจากจะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม กฎหมาย แก้วมุดม่อง (2558, น. 14-15) ที่ศึกษาสภาพการใช้ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของบุคลากรหอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า บุคลากรภายในองค์กรในแต่ละส่วนงานควรมีความกระตือรือร้น ในการพัฒนาตนเองให้เท่าทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่หรือมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งมีความจำเป็นต่อการนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านเครือข่าย

จากผลการศึกษาการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านเครือข่าย โดยผ่านความคิดเห็นมาจากผู้เชี่ยวชาญ จะเห็นได้ว่าระดับความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในระดับมากที่สุดจะเกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน การร่วมมือช่วยเหลือ ร่วมกัน การสร้างความเข้มแข็งให้กับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และมีการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ซึ่งการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีเครือข่ายในการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ และได้รับความร่วมมือในด้านต่าง ๆ จากเครือข่าย ซึ่งนั่นเองทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ มีความเข้มแข็งมากขึ้น ดังที่ กังสดาล กนกหงษ์ (2561, น. 269) ซึ่งศึกษาแนวทางการพัฒนา และการจัดการเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพืชผักอินทรีย์ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การเกิดเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน นับเป็นจุดเริ่มที่สำคัญในการเชื่อมโยงคนให้เข้ามาสู่กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยก่อให้เกิดกระบวนการในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันแก้ปัญหาโอกาสคิดวิเคราะห์หาสาเหตุหาแนวทางการแก้ไข การทดลองปฏิบัติ และสรุปผลที่ได้จากการศึกษาร่วมกัน ซึ่งสามารถช่วยให้ชุมชนสามารถยกระดับการเรียนรู้ในการจัดการปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนเองได้ เช่นเดียวกับ ทิพย์วิมล แสงสุวรรณ และวิชชุตตา สร้างเอี่ยม (2560, น. 177) ที่ศึกษาบทบาทของเครือข่ายในการจัดการพลังงานชุมชน กรณีศึกษา: กลุ่มอาสาสมัครพลังงานชุมชนจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกของเครือข่ายในทุกกระบวนการของการดำเนินงาน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการ จนถึงการประเมินผล สามารถทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง และเกิดผลสัมฤทธิ์ของความเป็นเครือข่าย รวมถึงเกิดความสามัคคี เกิดการเรียนรู้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเพิ่มโอกาสในการแก้ไขปัญหา เกิดจัดการทรัพยากรภายในท้องถิ่น และเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้กับชุมชนอื่น ๆ หรือในจังหวัดใกล้เคียง ตลอดจนทำให้กลุ่มเกิดพลังในการร่วมดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

ทั้งนี้ การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเครือข่ายกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ทำให้ช่วยกระตุ้นให้สมาชิกในเครือข่ายเกิดความตระหนักในการฟื้นฟูทรัพยากรมากขึ้น ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น สอดคล้องกับ เสาวลักษณ์ รุ่งตะวันเรืองศรี, ญัตติพงศ์ แก้วทอง และหัตทยา คุณไธ (2556, น. 30) ที่ศึกษาการพัฒนาศักยภาพชุมชนในการวิจัยด้วยกระบวนการเรียนรู้ด้านการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของทรัพยากรป่าชายเลนชุมชนบ้านบุโบย ตำบลแหลมสน อำเภอลงขัน จังหวัดสตูล พบว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการป่าชายเลนกับเครือข่าย ส่งผลทำให้เกิดการเรียนรู้ถึงหลักการจัดการกลุ่ม และมีเครือข่ายเป็นที่ปรึกษาในการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันได้ อีกทั้งกระบวนการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม เป็นหลักการที่สะท้อนคุณค่าของทรัพยากร และเมื่อชุมชนได้นำหลักการไปใช้ปฏิบัติ ทำให้ชุมชนเกิดความตระหนักต่อการใช้

ประโยชน์จากทรัพยากร และการอนุรักษ์ทรัพยากรที่ยั่งยืน ฉะนั้นในการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับการที่มีเครือข่ายสามารถช่วยให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีแรงผลักดันในการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ อัจฉรา ศรีพันธ์ (2555, น. 18) ที่ศึกษากลยุทธ์การสื่อสารแบบการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย พบว่า การพัฒนาที่จำเป็นต้องอาศัยแรงขับเคลื่อนที่มาจากรากฐานของประเทศ โดยเฉพาะชุมชนในรูปแบบของการสร้างเครือข่ายในระดับชุมชน และการบูรณาการข้อมูลข่าวสารจากทุกภาคส่วน

สรุปได้ว่า การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ประกอบทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสมรรถนะองค์กร ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และด้านเครือข่าย ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญในการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ส่งผลทำให้เกิดกระบวนการในการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้อย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

ความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลจากข้อค้นพบ โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก และเทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ พบประเด็นที่น่าสนใจ ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านสิ่งแวดล้อม

จากผลการศึกษาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านสิ่งแวดล้อม โดยผ่านความคิดเห็นมาจากผู้เชี่ยวชาญ จะเห็นได้ว่าระดับความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในระดับมากที่สุดจะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในคลองนาทับและทะเลอ่าวไทย การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ และเครื่องมือที่ใช้ในการทำประมงถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญในการสร้างความสมดุลระหว่างทรัพยากรไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรมและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ทรัพยากรได้เป็นอย่างดี ขณะที่ อนันตชัย ยूरประถม และคณะ (2557, น. 26-27) ซึ่งศึกษาไขความหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน อธิบายว่า แนวคิดความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมมีมุมมองในการเน้นการรักษาหรืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และชีววิทยา อีกทั้งเป็นการพิทักษ์รักษาความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศ เพื่อให้เกิดความเสถียรภาพในระบบนิเวศ ซึ่งมีความแตกต่างจากผลการศึกษาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในเรื่องของสถานการณ์ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ และเครื่องมือที่ใช้ในการทำประมงถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้เกิดความยั่งยืนในด้านของสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำดีขึ้น และมีการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ขณะที่ นิสาพร วัฒนศัพท์ และดารุณี สมศรี (2560, น. 145) ซึ่งศึกษาการประเมินสถานะความมั่นคงทางอาหารและพลังงานของชุมชนในพื้นที่เขื่อนสิริกิติ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ด้วย Jarman Underprivileged Area Score พบว่า การที่มนุษย์ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม อีกทั้งไม่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรจนมากเกินไป

เพราะส่งผลทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากร จนกลายเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ย้อนกลับมาหา มนุษย์ได้จนยากที่จะแก้ไขได้ ทั้งนี้ สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจึงต้องร่วมมือกันจากหลาย ฝ่าย ในการหาแนวทางเพื่อทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีความอุดมสมบูรณ์ สามารถตอบสนองต่อความ ต้องการได้โดยไม่ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมให้กับทรัพยากรสัตว์น้ำ อีกทั้งยังรักษาวิถีชีวิตในการ ประกอบอาชีพของชาวประมงพื้นบ้านให้สามารถดำรงต่อไปได้ สอดคล้องกับ กฤษฎา พรหมณัฐชวม และดำรง โลหะลักษณะเดช (2557, น. 610) ที่ศึกษายุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรประมงแบบมี ส่วนร่วมที่หาดสำราญ อำเภอสำราญ จังหวัดตรัง พบว่า การจัดการทรัพยากรประมง โดยการสร้าง ประการังเทียมในการฟื้นฟูทรัพยากรประมง ซึ่งจะไม่มีการจับสัตว์น้ำในช่วงฤดูวางไข่ อีกทั้งได้มีการ กำหนดยุทธศาสตร์ในการฟื้นฟูของระบบนิเวศน์ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากชาวประมงพื้นบ้านร่วมกับ กรมประมงกำหนดช่วงในการทำประมงอย่างเหมาะสม เพื่อให้สัตว์น้ำได้มีการวางไข่และขยายพันธุ์ ต่อไป อีกทั้งได้กำหนดยุทธศาสตร์เพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำให้เป็นแหล่งเพาะเลี้ยง โดยกรมประมงจะเป็น หน่วยงานหลักที่ร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นให้มีการจัดกิจกรรมในการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำคืนสู่ธรรมชาติ ส่งผลทำให้แนวโน้มของจำนวนทรัพยากรสัตว์น้ำมีเพิ่มขึ้น รวมถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์ น้ำของชาวบ้านสามารถใช้ได้อย่างยั่งยืนไม่ส่งผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตและไม่ส่งผลกระทบต่อ ทรัพยากรสัตว์น้ำให้เกิดความเสื่อมโทรม

ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและ กันในการพึ่งพิงเพื่อดำรงอยู่จะเห็นได้ว่าการประกอบอาชีพของมนุษย์จะมีความสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้อยู่ตัว และการร่วมตัวกันของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับก็ทำให้เห็นได้ ว่าคนในพื้นที่ส่วนใหญ่จะมีที่อยู่อาศัยใกล้ ๆ กับคลองนาทับและทะเลอ่าวไทย จึงไม่น่าแปลกใจที่คน ในพื้นที่จะประกอบอาชีพการทำประมงเป็นหลัก และทรัพยากรสัตว์น้ำจึงเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับการ ประกอบอาชีพของการทำประมง ฉะนั้นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งที่ไม่ สามารถแยกออกจากกันได้ สอดคล้องกับ ยุทธ วรฉัตรธาร (2559, น. 1) ที่ศึกษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ทำไมต้องพัฒนาความยั่งยืน พบว่า ป่าชายเลนเป็นแหล่งของการกำเนิดของปลาในทะเล ที่ส่งผลทำให้เกิดอาชีพของการทำประมงขึ้นมา ทำให้มนุษย์มีปลาไว้เป็นอาหารในการดำรงชีพ หาก ป่าชายเลนมีความเสื่อมโทรมหรือถูกทำลายก็จะส่งผลทำให้ปริมาณของปลาในทะเลก็ขาดหายไปด้วย ส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพการทำประมงได้รับความเดือดร้อน ฉะนั้นระบบความสัมพันธ์ระหว่าง มนุษย์และสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงต่อกัน ดังนั้นการใช้ทรัพยากรจึงต้อง ควบคู่ไปกับการดูแลและรักษาทรัพยากร เพื่อสร้างความสมดุลและทำให้เกิดความยั่งยืนในการใช้ ทรัพยากรต่อไป เช่นเดียวกับ อัยรวี วีระพันธ์พงศ์ (2560, น. 222) ที่ศึกษาการจัดการทรัพยากรร่วม ของชุมชนท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชนคลองลัดมะยม แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร พบว่า คนในชุมชนมีการใช้ทรัพยากรภายในชุมชนเป็นหลัก ฉะนั้นการที่คนในชุมชนมีการใช้ทรัพยากร อย่างคุ้มค่าควบคู่กับการดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากร ส่งผลให้ทรัพยากรเกิดความยั่งยืนและถูกส่ง ต่อไปยังคนรุ่นหลัง และเป็นไปในแนวทางเดียวกับ ทิพย์ทิศา สัมพันธ์มิตร, วัฒนรงค์ มากพันธ์ และวิษุ ดา กล้าเวช (2556, น. 65) ที่ศึกษาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการจับผึ้งหลวงเพื่อการใช้ประโยชน์อย่าง ยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนบ้านถ้ำพระพุทธรอยต่อระหว่างจังหวัดตรังและจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การกลอุบายเป็นวิธีอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการปลูกผึ้งในเรื่องของภูมิปัญญา และเป็นการ

ถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่คนรุ่นหลังต่อไป ทำให้ภูมิปัญญาสามารถอยู่คู่กับชุมชนต่อไปได้ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความสามัคคีให้กับชาวบ้านในชุมชน ทำให้ไม่เกิดการแย่งชิงทรัพยากร เนื่องจากมีการทำข้อตกลงร่วมกันภายในชุมชน ทำให้เกิดการร่วมมือในการปฏิบัติเป็นอย่างดี ส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านสังคม

จากผลการศึกษาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านสังคม โดยผ่านความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จะเห็นได้ว่าระดับความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในระดับมากที่สุดจะเกี่ยวข้องกับ การมุ่งส่งเสริมการพัฒนาคนให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรสัตว์น้ำ ความตระหนักมีจิตสำนึกในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ สมาชิกเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการเพาะฟักสัตว์น้ำและการปล่อยสัตว์น้ำลงสู่ทะเล การส่งเสริมการสร้างแนวเขตอนุรักษ์ การรณรงค์ห้ามจับสัตว์น้ำวัยอ่อน การตั้งกฎกติกาของชุมชนโดยชุมชนและเพื่อชุมชน และการใช้มาตรการทางกฎหมายเข้ามาควบคุม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะหล่อหลอมทำให้เกิดการพัฒนา ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในสิ่งใหม่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม ส่งผลทำให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเกิดความยั่งยืนในที่สุด ขณะที่ อนันตชัย ยุธประถม และคณะ (2557, น. 26) ซึ่งศึกษาไขความหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน อธิบายว่าแนวคิดความยั่งยืนด้านสังคมมีมุมมองที่เน้นการค้นคว้าและรักษาไว้ให้เกิดเสถียรภาพของระบบในด้านสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งเป็นการสร้างความเท่าเทียมซึ่งกันและกัน ขจัดความยากจนรักษาวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย และการมีส่วนร่วมของทุกระดับในสังคม ซึ่งมีความแตกต่างจากผลการศึกษาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ถึงแม้ว่าด้านที่ใช้จะเป็นด้านเดียวกันแต่เมื่ออยู่ในบริบทที่ต่างกันการให้ความหมายจึงมีความแตกต่างกัน ฉะนั้นการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในด้านของสังคมจึงทำให้ทุกคนเกิดความตระหนักในเรื่องของทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น และมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จึงทำให้การทำงานมีความราบรื่นเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเกิดความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ ไกรวัล ขวัญอ่อน และคณะ (2559, น. 467) ที่ศึกษาแนวทางในการสร้างความยั่งยืนของกิจกรรมธนาคารปูม้า ชุมชนตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี พบว่า กิจกรรมของธนาคารปูม้าที่จะส่งผลไปสู่ความยั่งยืนของชุมชน ซึ่งการที่จะก่อให้เกิดผลของความยั่งยืนนี้ได้ต้องทำให้คนในชุมชนทุกคนเล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากร อันเป็นการสร้างจิตสำนึกให้กับคนในชุมชนได้รู้จักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร โดยคนในชุมชนจะต้องมีจุดมุ่งหมายเดียวกันในการดำเนินงาน เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรปูม้าให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยไม่เกี่ยงกันว่าเป็นหน้าที่ของใคร แต่ทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบ นึกถึงประโยชน์ของส่วนร่วมเป็นหลัก และถือประโยชน์ส่วนตนเป็นรอง เช่นเดียวกับ กมลศักดิ์ วงศ์ศรีแก้ว, จิระพงศ์ เรืองกุน และสายใจ ชุนประเสริฐ (2560, น. 56) ที่ศึกษาการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษา ชุมชนพุนบำเพ็ญ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า คนในชุมชนมีความสามารถในการพึ่งตนเองได้ เนื่องจากคนในชุมชน มีความรักและหวงแหนชุมชน มีความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของชุมชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวที่สะท้อนทำให้เห็นถึงความเข้มแข็งของคนในชุมชน อีกทั้งมีการสร้างจิตสำนึกให้ตระหนักเล็งเห็นถึงความสำคัญ มีการจัดกิจกรรมการพัฒนาชุมชนที่สามารถต่อยอดจัดทำเป็นแม่บทในการพัฒนาชุมชน มีการติดตาม

และตรวจสอบการดำเนินงานของกิจกรรมอยู่เสมอ จึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด ทั้งนี้ การทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ เป็นการกระตุ้นทำให้ทุกคนในชุมชนหรือบุคคลภายนอกได้เล็งเห็นถึง ปัญหาและความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น อีกทั้งในการร่วมมือกันของการดำเนินงาน ทำให้คนในชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน และทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น สอดคล้องกับ อัยรวี วีระพันธ์พงศ์ (2557, น. 68) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพึ่งพาตนเองของ ชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนคลองลัดมะยม เขตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร พบว่า ชุมชนที่มีความผูกพันที่ เข้มแข็ง ทำให้คนในชุมชนมีความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และพยายามช่วยกันรักษาความเป็น ชุมชนแบบดั้งเดิมเอาไว้ ทั้งนี้เพราะคนในชุมชนมีมุมมองว่าชุมชนในรูปแบบดั้งเดิมเป็นชุมชนที่พึ่งพา มีความเอื้ออาทร ถ้อยทีถ้อยอาศัย และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยได้พยายามรื้อฟื้นกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน ทำให้คนในชุมชนเกิดปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น ส่งผลให้คนในชุมชนมีความผูกพันที่เหนียว แน่นมากขึ้น นำไปสู่ความร่วมมือในการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ทำให้เกิด การขับเคลื่อนในการเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ สมทรง บรรจงจิตินันต์ (2560, น. 198) ที่ศึกษาแนวทางจัดการชุมชนพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านหัวคูตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การรวมพลังเพื่อการเปลี่ยนแปลงและ การพัฒนาที่เข้มแข็งของคนในชุมชนสามารถทำให้คนในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และสามารถ ขับเคลื่อนกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและคนในชุมชนมี สภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เช่นเดียวกับ สุเมธ งามกนก (2554, น. 9) ซึ่งศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง : จากสถานศึกษาสู่ชุมชนยั่งยืน พบว่า การส่งเสริมการดำเนินชีวิตของครอบครัวและชุมชนให้พอ กิน พอใช้ เป็นพื้นฐานโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น ย่อมทำให้สามารถพึ่งพาตนเองในการดำเนินชีวิตได้โดย ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับชุมชนและสังคมได้บนพื้นฐานของ การแบ่งปัน ร่วมมือ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นำไปสู่การเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง มีการพัฒนาอย่าง สมดุลและยั่งยืน

ความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านเศรษฐกิจ

จากผลการศึกษาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านเศรษฐกิจ โดยผ่านความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จะเห็นได้ว่าระดับความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญ ให้อยู่ในระดับมากที่สุดจะเกี่ยวข้องกับการสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพการทำประมง และมีความมั่นคงต่อการดำรงชีวิต การใช้ภูมิปัญญาในการสร้างมูลค่าเพิ่ม การขยายตัวของตลาดภายใน ชุมชนสู่ตลาดชุมชนภายนอก ตลาดภายในชุมชนสามารถแข่งขันกับตลาดชุมชนภายนอก และภาครัฐมี นโยบายเข้ามาสนับสนุนเศรษฐกิจภายในชุมชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลทำให้สมาชิกของสมาคม เรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความยั่งยืน และทำให้เกิดการกระตุ้นในการเข้ามามีส่วนร่วมของ สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในการดำเนินงาน และเป็นความยั่งยืนที่ทำให้เกิดประโยชน์สุข เนื่องจากในการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับทำให้เกิดประโยชน์ในด้านของ ทรัพยากรสัตว์น้ำ จนสามารถสร้างรายได้ในการประกอบอาชีพการทำประมง และก่อให้เกิดเป็น ความสุขของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ขณะที่ อนันตชัย ยूरประถม และคณะ (2557, น. 25-26) ซึ่งศึกษาไขความหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน อธิบายว่า แนวคิดความยั่งยืน

ด้านเศรษฐกิจมีมุมมองที่เน้นในการสร้างรายได้อย่างสูงสุด โดยใช้ต้นทุนในการปฏิบัติน้อย จึงมีความสำคัญที่จะสามารถใช้ประโยชน์จากแนวคิดนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด ซึ่งมีความแตกต่างจากผลการศึกษาคความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่จะมีเรื่องของนโยบายของภาครัฐที่ต้องมีการสนับสนุน เพื่อกระตุ้นให้เศรษฐกิจดีขึ้น และทำให้อาชีพการทำประมงดีขึ้น มีความมั่นคงในอาชีพ ขณะที่ จริยาวัฒน์ โลหะพูนตระกูล (2553, น. 8, 13) ซึ่งศึกษาการพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนด้วยการจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษาตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ พบว่า การเกิดขึ้นของตลาดน้ำบางน้ำผึ้งเกิดมาจากความพยายามในการช่วยกันพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดภาวะสถานการณ์ผลผลิตด้านการเกษตรล้นตลาด ราคาตกต่ำ ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนตกต่ำ จึงทำให้มีการจัดทำศูนย์จำหน่ายสินค้าเกษตรหรือทำให้เป็นตลาดน้ำ เพื่อที่จะจำหน่ายสินค้า ทั้งด้านการเกษตรและด้านสินค้าท้องถิ่นอื่น ๆ ควบคู่กันไปกับการกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว ส่งผลทำให้ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งมีการส่งเสริมอาชีพ รายได้เพิ่มขึ้น มีการจ้างงานมากขึ้น มีกองทุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และมีการออมทรัพย์ของชุมชนมีจำนวนมากขึ้นด้วย ทั้งนี้ การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นการช่วยส่งเสริมในการประกอบอาชีพของชาวประมงพื้นบ้านให้สามารถดำเนินต่อไปได้ และเป็นการรักษาวิถีชีวิตในการทำประมงให้อยู่คู่กับชุมชน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นด้วย

ทั้งนี้ ไพจิตร ประดิษฐ์ผล และมนสิชา เพชรานนท์ (2553, น. 107) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตในชุมชนท่องเที่ยวโฮมสเตย์ กรณีศึกษา โฮมสเตย์บ้านปราสาท อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา พบว่าแนวทางในการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน หน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในด้านของเศรษฐกิจ เพราะเป็นสิ่งที่สะท้อนทำให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตได้เป็นอย่างดี อันประกอบด้วย ด้านรายได้ และด้านการเงินออม ซึ่งทั้ง 2 ด้านนี้มีความสัมพันธ์ในการมีส่วนร่วมของการท่องเที่ยวที่สามารถเพิ่มรายได้ และช่วยทำให้มีเงินออมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ให้แก่คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นการกระจายรายได้ และทำให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น อีกทั้งสามารถสร้างเป็นอาชีพเสริมได้ให้กับคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี โดยอาจจะใช้กลุ่มเดิมที่มีอยู่ภายในชุมชนนำมาพัฒนาให้มีสินค้าที่มีความหลากหลาย ทำให้สินค้านั้นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ตลอดจนการส่งเสริมการตลาดและขยายตลาด เป็นการรองรับสินค้าของชุมชนที่มีการผลิตที่เพิ่มขึ้นอีกด้วย เช่นเดียวกับ พิไลวรรณ ประพฤติ และพรพิมล เชื้อดวงมูย (2559, น. 154, 157) ที่ศึกษาแผนอนุรักษ์และการจัดการป่าชายเลนด้วยตนเองจากการใช้เครื่องมือประเมินชนบทแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงในกันช่วยฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากร อีกทั้งชุมชนได้รับการสนับสนุนในด้านวิชาการและในด้านการสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรม และชุมชนมีการเรียนรู้การดำเนินกิจกรรมในเชิงรุกมากกว่าการตั้งรับ ส่งผลให้ชุมชนเกิดการพัฒนาตนเองได้เป็นอย่างดี มีศักยภาพในการจัดการทรัพยากรในหลายประเด็นที่โดดเด่นเพิ่มขึ้น อันได้แก่ ความพร้อมขององค์การชุมชนในการดำเนินการจัดทำกิจกรรม และทำให้ทรัพยากรมีความอุดมสมบูรณ์ มีการใช้ภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงพื้นบ้าน อีกทั้งมีวัดอุทิศที่สามารถแปรรูปให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสัตว์น้ำ และเป็นการสร้างเสริมกิจกรรมให้กับกลุ่มอาชีพได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามการ

สนับสนุนจากนโยบายของภาครัฐก็เป็นสิ่งหนึ่งที่เป็นแรงผลักดัน และมีความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน สอดคล้องกับ จิรรัตน์ ธีระวราพฤกษ์ และธรรพร พชรฐิติกุล (2560, น. 130) ที่ศึกษาแนวความคิดการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนกับการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศในประเทศไทย พบว่า หากขาดด้านการพัฒนาเศรษฐกิจขององค์กร ชุมชน และสังคม ขาดการให้ความสำคัญเรื่องของกฎระเบียบ ข้อบังคับของภาครัฐ และนโยบายของภาครัฐ จะส่งผลทำให้การประสบความสำเร็จในการพัฒนาเป็นไปได้ยาก

สรุปได้ว่า ความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จะมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างกันทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ซึ่งทั้ง 3 ด้านดังกล่าวนี้จะส่งผลต่อกันอย่างเกี่ยวโยง ทั้งนี้ความยั่งยืนจะเกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืนต้องเกิดมาจากภายในจิตใจของทุกคนที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหา และทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการดำเนินงาน เพื่อร่วมกันหาแนวทางการแก้ไข อีกทั้งต้องยึดถือประโยชน์ส่วนร่วมเป็นหลัก และถือประโยชน์ส่วนตนเป็นรอง จึงทำให้เกิดเป็นความยั่งยืนอย่างแท้จริง

ปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ส่งผลต่อความยั่งยืน

ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลจากข้อค้นพบ โดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ส่งผลต่อความยั่งยืน คือ ด้านสมรรถนะองค์กร และด้านเครือข่าย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านสมรรถนะองค์กร

จากผลการวิจัยปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านสมรรถนะองค์กร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง สอดคล้องกับ สุดารัตน์ ไชยประสิทธิ์, ธีรภัทร กุโลภาส และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2559, น. 119) ที่ศึกษากลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า การบริหารเพื่อเสริมสร้างการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ ไอริน โรจน์รักษ์ (2558, น. 58) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นองค์กรนวัตกรรมกับสมรรถนะในการสร้างสรรค์นวัตกรรม : กรณีศึกษาสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน พบว่า จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระดับความเป็นองค์กรกับระดับสมรรถนะขององค์กรจะอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และองค์กรมีการทำงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสมรรถนะองค์กรของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ มีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เป็นอย่างดี การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ สาวิตรี ขวัญทองห้าว และกริช แรงสูงเนิน (2559, น. 85-86) ที่ศึกษาการสร้างองค์กรแห่งความเป็นเลิศด้านแผนกสินเชื่อก่อน: กรณีศึกษาธนาคารออมสิน พบว่า การสร้างองค์กรแห่งความเป็นเลิศต้องเป็นองค์กรที่มีปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำให้องค์กรมีกระบวนการทำงานที่มีความรวดเร็ว และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้

ทั้งนี้ ปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านสมรรถนะองค์การสามารถช่วยทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด สอดคล้องกับ วรรณญา เยาวรัตน์ ลี, ภัทรี พิรสัตต์ และศักดิ์ชาย จันทรเรือง (2560, น. 124) ที่ศึกษาปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเพื่อความอยู่รอดขององค์การธุรกิจในประเทศไทย พบว่า ความอยู่รอดขององค์การมาจากปัจจัยร่วม 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยองค์การสมรรถนะสูง ซึ่งประกอบด้วย การบรรลุเป้าหมาย การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ และการเติบโตขององค์การ และปัจจัยการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์การการขึ้นและสั่งการ และการควบคุม ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้ส่งผลทำให้องค์การ มีความเข้มแข็งสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นสมรรถนะองค์การของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจึงเปรียบเสมือนเป็นฐานในการสร้างบ้าน หากบ้านมีรากฐานที่มีความมั่นคงตัวบ้านก็จะมีความปลอดภัยไม่พังทลายง่าย ๆ จึงทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความเข้มแข็ง และมีความพร้อมในการรับมือกับทุกสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถดำเนินงานต่อไปได้อย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด สอดคล้องกับ ชาติชาย คงเพชรดิษฐ์ และธีระวัฒน์ จันทิก (2559, น. 912) ที่ศึกษาการบริหารการเปลี่ยนแปลง: บทบาทของภาวะผู้นำและการสื่อสารในองค์การ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อองค์การ และมีความสัมพันธ์กันจะเป็นปัจจัยส่งผลให้องค์การให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลง และเตรียมความพร้อมขององค์การให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่องค์การจะต้องเผชิญได้ เพื่อความอยู่รอดขององค์การ

อีกทั้งการพัฒนาสมรรถนะองค์การของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นอย่างมาก เนื่องจากจะทำให้การพัฒนาการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถ มีการดำเนินงานได้อย่างดี ขึ้น สามารถลดอุปสรรคในการดำเนินงานลดลง และสามารถควบคุมสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี จนทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการพัฒนาได้อีกในหลาย ๆ ด้านของการทำงาน สอดคล้องกับ นภัสนันท์ ผาสุข (2559, น. 220) ที่ศึกษาสมรรถนะระดับบุคคลและระดับองค์การที่ส่งผลกระทบต่อผลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในสังกัดศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้: การวิเคราะห์โมเดลพหุระดับแบบพหุกลุ่ม อธิบายว่า สมรรถนะองค์การเป็นสิ่งที่สนับสนุนทำให้เกิดการดำเนินงานขององค์การที่ดีขึ้น ส่งผลทำให้การปฏิบัติงานของคนภายในองค์การมีการทำงานที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด สอดคล้องกับ จอมภัก จันทะคัต (2561, น. 174) ที่ศึกษาปัจจัยสมรรถนะที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า หากบุคคลมีการพัฒนาสมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำหน้าที่ ให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นอีก จะสามารถทำให้บุคคลมีประสิทธิภาพ การทำงานในระดับที่สูงเพิ่มขึ้น ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้ในการดำเนินงานจะส่งผลต่อกับระดับองค์การ เช่นเดียวกับ ปิยะดา พิศาลบุตร, จิราวรรณ คงคล้าย และเฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน (2559, น. 1324) ที่ศึกษาแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถขององค์การด้านพัฒนาสมรรถนะทรัพยากรมนุษย์ พบว่า การพัฒนาระดับสมรรถนะขององค์การจะต้องใช้วิธีการในการเพิ่มสมรรถนะให้กับแต่ละบุคคลขององค์การ เพื่อทำให้องค์การมีการดำเนินงานที่เป็นไปตาม

วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ รวมถึงก้าวข้ามผ่านขีดจำกัดความสามารถขององค์การได้เป็นอย่างดี

ปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านเครือข่าย

จากผลการวิจัยปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านเครือข่ายพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง ทั้งนี้ในการสร้างกลุ่มเครือข่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในต่างพื้นที่ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้รับการช่วยเหลือจากหลาย ๆ ภาคส่วน ในการดำเนินงานมากขึ้น ส่งผลทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ประสบความสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ สายฝน แสงหิรัญ ทองประเสริฐ (2558, น. 98-99) ที่ศึกษาเครือข่ายองค์กรชุมชนเพื่อการจัดการภัยพิบัติในคาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา อธิบายว่า การเชื่อมโยงการดำเนินงานของเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน สามารถแก้ไขปัญหาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี และทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด เช่นเดียวกับ นันธิดา จันทร์ศิริ (2557, น. 152) ที่ศึกษาการจัดการเครือข่ายในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พบว่า การจัดการเครือข่ายสามารถที่จะช่วยสร้างแนวทางให้นำไปสู่การปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการจัดการเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ทั้งนี้การร่วมมือกันของเครือข่ายจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการจัดการกับปัญหาได้อย่างมีระบบ ดังนั้นการสร้างเครือข่ายของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจากหลาย ๆ ภาคส่วนในการดำเนินงาน จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากจะทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และส่งผลทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความต่อเนื่อง และมีความเข้มแข็งมากขึ้น สอดคล้องกับ จันทนา อินทปัญญา (2548, น. 17) ที่ศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน อธิบายว่า การแก้ไขปัญหาบางครั้งภาครัฐไม่สามารถดำเนินการเองได้ จำเป็นที่จะต้องอาศัยภาคประชาชนและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมการดำเนินงานมีระบบ และเป็นเครือข่าย จะช่วยให้การดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาประสบผลสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมาจากกลุ่มคนในชุมชนที่มารวมกลุ่มกัน เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ก็สามารถทำให้การดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาสามารถแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี และส่งผลทำให้สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ มุรธาธิ์ รักษาติเจริญ (2558, น. 84) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำทางการเกษตรอย่างยั่งยืนของชุมชนในลุ่มน้ำลำเชียงไกร พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำภายในชุมชนของตนเอง สามารถช่วยทำให้เกิดความยั่งยืนของชุมชนในระยะยาวได้เป็นอย่างดี เนื่องจากคนในชุมชนย่อมรู้จักพื้นที่ของตนเองเป็นอย่างดี ซึ่งง่ายต่อการพัฒนาที่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด และตอบสนองความต้องการของคนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ฉะนั้นในการแก้ไขปัญหาโดยมีคนในพื้นที่และคนภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ก็จะทำให้ปัญหาที่ใหญ่กลายเป็นปัญหาที่เล็กน้อยได้อย่างง่ายดาย ดังเช่นการมีส่วนร่วมของเครือข่ายและสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน จน

ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ขวัญภา สุขคร, พัชพร วิภาศรีนิมิต และสิริรัฐเศรษฐ์ สุภาจันทร์สุข (2560, น. 1986) ที่ศึกษายุทธศาสตร์การจัดการลุ่มน้ำวังแบบมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า การจัดการลุ่มน้ำให้ประสบความสำเร็จจะต้องมีกระบวนการในการสร้างเครือข่ายในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับชุมชน ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ และเชื่อมโยงกับเครือข่ายลุ่มน้ำหลัก และลุ่มน้ำสาขาในทุกพื้นที่ เพื่อที่จะร่วมพลังกันในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับ วิภาวี ฤกษ์ฤต และกิตติศักดิ์ ปลาทอง (2556, น. 85) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการชุมชนในภาวะมหาอุทกภัย ปี 2554: เรียนรู้ความสำเร็จจากชุมชนเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ ความสามัคคี ความเสียสละของชุมชน การติดต่อสื่อสาร และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการสร้างเครือข่ายของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถช่วยทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด อีกทั้งยังสามารถช่วยทำให้สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคงระยะยาวจนเกิดความยั่งยืน สอดคล้องกับ ปกรณ์ชัย สุพัฒน์, พงศธร ทวีธวานิชย์, ญัฐกร โต๊ะสิงห์, ทองอุ่น มั่นหมาย และมนัญญา นาคสิงห์ทอง (2559, น. 117) ที่ศึกษาวิถีการผลิตกับความมั่นคงของชีวิตจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า สมาชิกในแต่ละชุมชนได้พัฒนาชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น โดยเริ่มจากการพัฒนาจิตใจ ให้เกิดความพอเพียงในทุกระดับของการดำเนินชีวิต ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และขยายไปถึงระดับสังคม เพื่อสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างชุมชนให้เกิดเป็นสังคมที่มีความมั่นคงในการดำเนินชีวิต

สรุปได้ว่า ปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านสมรรถนะองค์การส่งผลทำให้เกิดแรงขับเคลื่อนขององค์การในการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้านเครือข่าย สามารถเป็นแรงเสริมในการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เป็นอย่างดี ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้สามารถส่งผลทำให้เกิดความยั่งยืนของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในการดำรงชีวิตได้เป็นอย่างดี

การพัฒนาความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลจากข้อค้นพบ โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ในการสนทนากลุ่ม พบประเด็นที่น่าสนใจ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ความยั่งยืนด้านสมรรถนะองค์การ

สมรรถนะองค์การของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เป็นสิ่งที่ช่วย ทำให้การดำเนินงานของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการดำเนินงานที่ดีขึ้น และมีประสิทธิภาพในการทำงาน ส่งผลทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับ นฤมล ตีระพัฒนเกียรติ, สุรัชย์ วงษ์ชาติ และอมรรักษ์ สวนชูผล (2559, น. 175) ที่ศึกษาการส่งผลกระทบต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานในองค์การ อธิบายว่า สมรรถนะองค์การในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การ เป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในองค์การให้ทำงานตามที่องค์การต้องการได้เป็นอย่างดี และเป็นสิ่งที่สนับสนุนวิสัยทัศน์ขององค์การ ในการปฏิบัติงานขององค์การให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้องค์การสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ ชูชุกิ โยชิยุกิ แพลโดย ทินภาส พาหะนิชย์ (2561, น. 24) ที่ศึกษาผู้นำต้องมีโค้ช พบว่า การสร้างวิสัยทัศน์ขององค์การ สามารถทำให้ดึงดูดความสนใจของสมาชิกให้มีการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการทำงานด้วยความสมัครใจ และเต็มใจในการทำงาน ไม่ใช่เป็นการบังคับด้วยหลักเกณฑ์ขององค์การในการทำงาน ซึ่งในการทำงานด้วยความสมัครใจของสมาชิกจะส่งผลให้เกิดเป็นพลังในการขับเคลื่อนขององค์การ ทั้งนี้การทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความเข้มแข็งและมีความยั่งยืน สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับทุกคนจะต้องมีความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้วย เนื่องจากสิ่งนี้จะช่วยทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีความยั่งยืนมากขึ้น สอดคล้องกับ จตุพร สังฆวรรณ (2557, น.207) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ อธิบายว่า การสร้างความยั่งยืนให้กับองค์การจำเป็นต้องอาศัย 2 ด้าน คือ ด้านบุคคล และด้านองค์การ ซึ่งองค์การจะต้องสร้างหัวใจเก่าแก่ให้เกิดขึ้นกับสมาชิกภายในองค์การ โดยการทำให้สมาชิกในองค์การรู้สึกว่าเป็นเจ้าขององค์การ ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง และประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่วางไว้ได้เป็นอย่างดี

อนึ่ง การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีความสมดุลกันระหว่างทรัพยากรกับผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้ว่า ทรัพยากรมีความสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ฉะนั้นการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จึงทำให้เกิดการกระตุ้นสร้างความตระหนักให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีต่อมนุษย์ เพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเกิดการฟื้นฟูและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ได้ต่อไป สอดคล้องกับ บัวพันธ์ พรหมพิงพิง และคณะ (2555, น. 7) ที่ศึกษาการประเมินคุณประโยชน์ของระบบนิเวศ: การเปลี่ยนแปลงและผลต่อความอยู่ดีมีสุขของมนุษย์ พบว่า สิ่งแวดล้อมกับมนุษย์มีความสัมพันธ์ที่มีความเชื่อมโยงระหว่างกัน หากสิ่งแวดล้อมดีก็จะส่งผลทำให้ความเป็นอยู่ของมนุษย์ดีขึ้นตามไปด้วย แต่ถ้าหากสิ่งแวดล้อมไม่ดีก็จะส่งผลทำให้การดำรงชีวิตของมนุษย์ได้รับ

ผลกระทบตามไปด้วย ฉะนั้นสิ่งแวดล้อมจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก เช่นเดียวกับ เกศกนก บุญเพชร, จิราพร แก้วขวัญทอง, พรพรรณ สกุลหงษ์ และอุทัยปริญญาสุทินันท์ (2561, น. 115) ที่ศึกษาศูนย์การเรียนรู้เพาะฟักลูกปูบ้านหัวเขากับการสร้างความมั่นคงทางอาหารของชุมชนหัวเขาแดง พบว่า การสร้างความสมดุลระหว่างทรัพยากรกับผู้ใช้ทรัพยากรเป็นเรื่องที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากทรัพยากรเป็นแหล่งอาหารที่ทำให้คนในชุมชนสามารถดำรงอยู่ได้ อีกทั้งทำให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งอาหารของชุมชนที่จักนำไปสู่การสร้างความมั่นคงทางอาหารของชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

ทั้งนี้ สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการดำเนินงานธนาคารปูม้า เพื่อที่จะเพาะฟักลูกปูม้าปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ อีกทั้งมีการดำเนินการในการทำซั้งกอพื้นที่แนวเขตอนุรักษ์ เพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเกิดการฟื้นฟุมิแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ วิโชคศักดิ์ รัตนศักดิ์ (2561, น.201) ที่ศึกษาประมงพื้นบ้านตีนพื้นทะเลแต่ทำไม่รัฐแก้ IUU Fishing เข้าทางประมงพาณิชย์ พบว่าการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำของชาวประมงพื้นบ้านมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การทำซั้งกอ การทำปะการังเทียม การทำธนาคารปูม้า ธนาคารกุ้ง การทำแนวเขตอนุรักษ์ และการรักษาป่าชายเลน ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้เกิดขึ้นมาจากการที่คนในชุมชนมีการกำหนดกติกาของชุมชนเองในการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ ทำให้ส่งผลดีต่อการฟื้นฟูทรัพยากรของสัตว์น้ำมากมายหลายสายพันธุ์ ทั้งนี้ การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ในการเพาะฟักลูกปูม้า เพื่อปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ เป็นการปรับเปลี่ยนวิธีคิด และวิธีปฏิบัติในการดำเนินชีวิตของชาวประมงพื้นบ้าน ซึ่งแต่เดิมที่พอจับทรัพยากรสัตว์น้ำขึ้นมาได้ก็จะนำมาขายต่อที่ตลาดทันที ซึ่งทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเกิดความเสื่อมโทรมขึ้นได้ แต่พอมีการปรับเปลี่ยนวิธีคิด และวิธีปฏิบัติ ก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการนำแม่ปูม้าที่มีไข่นอกกระดองมาทำการเพาะฟักก่อน เพื่อปล่อยลูกปูม้าคืนสู่ธรรมชาติ และค่อยนำแม่ปูม้าไปขายต่อที่ตลาด ซึ่งก็จะทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำไม่เกิดความเสื่อมโทรม สอดคล้องกับ อนุกุล ต้นสุพล (2559, น. 198) ที่ศึกษานิเวศวิทยาวัฒนธรรม: กุญแจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า มนุษย์ควรที่จะมีการปรับเปลี่ยนวิธีคิด และปรับเปลี่ยนวิธีปฏิบัติ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่ทำให้เกิดความยั่งยืนขึ้นได้จริง เพราะถ้าหากมนุษย์ไม่มีการปรับเปลี่ยน วิธีคิด และปรับเปลี่ยนวิธีปฏิบัติก็เป็นไปได้ยากที่จะทำให้เกิดความยั่งยืนขึ้นได้จริง

อีกทั้งการที่คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม และเป็นสมบัติให้กับคนรุ่นหลังได้มีกิน และมีใช้จากทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่เข้ามาเป็นสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถเป็นแรงผลักดันสนับสนุน ทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีอำนาจในการต่อรอง และสามารถดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด สอดคล้องกับ วงศ์ตระกูล มาเกตู (2559, น. 72) ที่ศึกษาการสร้างการประกันความมั่นคงทางอาหารในระดับชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนป่าตรง อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน และมีผลในระยะยาวจะต้องเป็นการ

ดำเนินการโดยคำนึงถึงคนรุ่นหลังเป็นหลักในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร โดยจะต้องมีการอนุรักษ์ทรัพยากร เช่นเดียวกับ จิรัชยา เจียวกิก, วันชัย ธรรมสัจการ, เกษตรชัย และหิม และอุทิศ สัจรัตน์ (2560, น. 33) ที่ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการชุมชนชาวประมงชายฝั่งทะเลอันดามัน พบว่า คนในชุมชนจะต้องร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกันดำเนินการในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันรับผลประโยชน์ และร่วมกันในการประเมินผล ซึ่งเป็นการยึดหลักการแก้ไขปัญหาของชุมชนร่วมกัน ส่งผลทำให้คนในชุมชนกินดี อยู่ดี และมีความสุข ดังนั้นการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน จึงเป็นการสร้างพลังให้เกิดกับคนในท้องถิ่น เช่นเดียวกับ ญัฐนันท์ วิริยะวิทย์ (2560, น. 162) ที่ศึกษากลยุทธ์การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์อย่างมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านจำรุง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดระยอง พบว่า การให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด ฉะนั้นการดำเนินงานในการพัฒนาที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในการดำรงชีวิต สอดคล้องกับ อุทัย ปริญญาสุทธินันท์ (2559, น.137) ที่ศึกษาการพัฒนาชุมชน : ประเด็นทบทวนในสังคมที่เปลี่ยนแปลง พบว่า การพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง และมีความยั่งยืนให้แก่ชุมชน จำเป็นต้องมีการดำเนินงานในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด และนำไปสู่ความยั่งยืนของชุมชน

ความยั่งยืนด้านเครือข่าย

การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับกลุ่มคนที่มีแนวความคิดเดียวกันในหลาย ๆ ฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ และภาคประชาชน ทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความรวดเร็ว ในการทำงานมากขึ้น เนื่องจากเครือข่ายจะมีการช่วยเหลือและสนับสนุนในการดำเนินงานต่าง ๆ ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เป็นอย่างดี และเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับ ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับให้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลทำให้สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อีกทั้งในการแก้ไขปัญหาที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ สมใจ เกาด้วง, บุษบงค์ สุวรรณะ, พิชามณูย์ เลิศวัฒน์พรชัย, และสุทิตา ไพบูลย์วัฒนกิจ (2558, น. 25) ที่ศึกษาการพัฒนาเครือข่ายเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลนครนครปฐม อธิบายว่า สร้างเครือข่ายการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน จะต้องได้รับความร่วมมือ จากภาครัฐ ภาคเอกชน และคนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เนื่องจากการเชื่อมโยงของกลุ่มคนหรือกลุ่มองค์กรจะช่วยให้การพัฒนาเครือข่ายมีความความเข้มแข็งมากขึ้น สอดคล้องกับ โกสินทร์ ชำนาญพล (2558, น. 275) ที่ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดการเครือข่ายการตลาดวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อธิบายว่า การจัดการเครือข่ายจะต้องมีการ

ทำงานร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อการสนับสนุนและส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการ ตั้งแต่ระดับชุมชน ระดับจังหวัด ระดับประเทศ และขยายสู่ระดับต่างประเทศ โดยมีการดำเนินงานในการวางแผนร่วมกันที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เครือข่ายมีความเข้มแข็งและยั่งยืน เช่นเดียวกับ อาแว มะแสะ (2558, น. 105) ที่ศึกษาการส่งเสริมการดำรงชีพอย่างยั่งยืนในชนบท ด้วยการพัฒนาบนฐานชุมชน พบว่า การแก้ไขปัญหาของชุมชนจะต้องให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการของการพัฒนาชุมชนในทุก ๆ ขั้นตอน ซึ่งจะทำให้การแก้ไขปัญหาของชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดีและตอบสนองต่อความต้องการของคนในชุมชน อีกทั้งเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับคนในชุมชนในการดำรงชีวิตให้มีความมั่นคงมากขึ้น

ทั้งนี้ หากในการดำเนินงานทำงานที่ภาครัฐ และภาคประชาชน ไม่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาร่วมกันก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาและความขัดแย้งระหว่างกันได้ ถึงแม้จะมีเป้าหมายในการพัฒนาที่เหมือนกันก็ตาม สอดคล้องกับ ไชยา เกษารัตน์, ชาลี ไตรจันทร์, อิศรัญญ์ รินไธสง และอาคม ใจแก้ว (2557, น. 39) ที่ศึกษาความไม่สมดุลระหว่างผลประโยชน์สาธารณะของรัฐกับประชาชน อันเกิดจากการดำเนินโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน: ข้อมูลเชิงคุณภาพจากโครงการถมที่ดินในทะเลและการก่อสร้างหรือขยายสิ่งก่อสร้างบริเวณหรือในทะเล พื้นที่ตำบลสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา พบว่า การดำเนินงานในการพัฒนาของภาครัฐ และภาคประชาชนในบางครั้ง อาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกันได้ แต่อย่างไรก็ตามเป้าหมายของการพัฒนามีเหมือนกันนั่นคือความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ทั้งนี้การที่ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้สร้างเครือข่ายจากหลายฝ่ายที่มีทั้งภาครัฐ และภาคประชาชน สามารถช่วยให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสามารถลดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นได้ระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน สอดคล้องกับ ธนิช เลิศชาญฤทธ์ (2559, น.195) ที่ศึกษาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม อธิบายว่า การสร้างพันธมิตรและเครือข่ายในหลาย ๆ ฝ่าย ในการทำงานร่วมกันสามารถลดความขัดแย้งในการดำเนินงานได้เป็นอย่างดี อีกทั้งทำให้เกิดความสามัคคีและอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ เช่นเดียวกับ พระดาวเหนือ บุตรสีทา (2557, น. 156) ที่ศึกษาการสร้างเครือข่ายและการจัดการเครือข่ายในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของชุมชนบ้านพบธรรมนำสุข อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย อธิบายว่า การสร้างเครือข่ายทำให้เกิดการดำเนินงานร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความสามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

อีกทั้ง ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเกิดขึ้นได้เนื่องจากสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการทำงานด้วยความสมัครใจ และเป็นจิตอาสาในการทำงานเพื่อส่วนร่วม ซึ่งงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นงานที่ต้องใช้ใจเป็นอย่างมาก หากสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับไม่มีใจในการทำงานก็จะส่งผลทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับไม่มีความต่อเนื่อง สอดคล้องกับ นุศจี ทวีวงศ์ (2552, น. 17) ที่ศึกษาสิทธิประมงพื้นบ้าน อธิบายว่า กระบวนการพัฒนาที่ดีจะต้องเกิดขึ้นมาจากจิตสำนึกภายในจิตใจของทุกคน นอกจากนี้ทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้องจะต้องมีการตั้งเป้าหมายร่วมกัน เพื่อที่จะประสบความสำเร็จไปพร้อมกัน ทั้งนี้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องสามารถพึ่งพาตนเองได้เป็นหลัก และจะต้องไม่รอให้ภาครัฐดำเนินการแก้ไขเพียงฝ่ายเดียว เพราะอาจจะทำให้เกิดความล่าช้าในการแก้ไขปัญหา และการแก้ไขปัญหาอาจจะไม่ตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

ฉะนั้นการร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาในรูปแบบของเครือข่ายสามารถทำให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้อย่างสูงสุด สอดคล้องกับ วิทวัส ขุนหนู (2561, น. 174) ที่ศึกษาการพัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการป้องกันอุทกภัย กรณีศึกษา อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การมีส่วนร่วมของเครือข่ายที่ดี ควรสร้างจิตสำนึกให้กับคนในชุมชนได้มีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของพื้นที่ และไม่รอรับการช่วยเหลือจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว แต่ต้องรู้จักการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามหน่วยงานภาครัฐควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนพร้อมกับสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ควรมีความจริงจังในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์สุขของทุกคน อีกทั้งการสร้างเครือข่ายของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีมาจากหลายฝ่าย หลายภาคส่วน ทั้งภายในชุมชน และภายนอกชุมชน ทำให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาาร่วมกันได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ มีความเข้มแข็ง สอดคล้องกับ ทวี วัชรเกียรติศักดิ์ (2559, น. 53) ที่ศึกษาการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนโดยการพัฒนากลุ่มอาชีพในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพลสงคราม อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การพัฒนาชุมชนจะต้องมีการสร้างความเข้มแข็งที่มาจากภายในชุมชนและภายนอกชุมชนด้วยการบูรณาการระหว่างเครือข่ายทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน

อย่างไรก็ตาม การทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งทำให้สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ และความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ส่งผลให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง และมีความเข้มแข็ง อันจักนำไปสู่ความยั่งยืนของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ สอดคล้องกับ มนัสนยา ชุณหวุฒิยานนท์ และรุ่งโรจน์ กมลเดชเดชา (2558, น. 29) ที่ศึกษาการสร้างเครือข่าย ไตรภาคีเพื่อพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี: กรณีศึกษาระบบขนส่งทางรางของ ประเทศไทย พบว่า การเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ภายใต้เครือข่าย ทำให้เกิดการทำงานร่วมกันในการสร้างองค์ความรู้และกำลังคน ซึ่งเป็นการแพร่กระจายความรู้ ทำให้เกิดเป็น แรงในการขับเคลื่อนและพัฒนาองค์การ รวมถึงพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ และความเชี่ยวชาญที่ ตอบสนองต่อความต้องการขององค์การ เช่นเดียวกับ โกศล ดีศีลธรรม (2554, น. 204) ที่ศึกษา องค์กรทำดีเพื่อสังคม อธิบายว่า การดำเนินงานระหว่างเครือข่าย ทำให้เกิดความร่วมมือกันในการ ทำงาน และมีการแลกเปลี่ยนความรู้ทำให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งสามารถเป็นเกาะกำบังที่ช่วยสร้างให้ ชุมชนมีความเข้มแข็ง และเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างความสุขที่ยั่งยืนของชุมชน และเป็นไปในแนวทาง เดียวกับ สรัญญา จุฑานิล (2556, น. 213) ที่ศึกษาการบริหารเครือข่ายของสถาบันพัฒนาองค์กร ชุมชน สำนักงานปฏิบัติการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อธิบายว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ร่วมกันของเครือข่ายจากทุกภาคส่วนเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่าย และเป็น รากฐานที่ดีในการร่วมมือกันพัฒนาที่นำไปสู่ความยั่งยืนได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในการจัดการ ดำเนินงานด้านสมรรถนะองค์การที่ทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีศักยภาพ ในการ ดำเนินงานที่ดีขึ้น และทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานได้ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดการการดำเนินงานด้านเครือข่าย ทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนา ทับได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานจากหลายฝ่าย ซึ่งช่วยให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ มีการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด ส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของ สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีความมั่นคงในการ ดำรงชีวิตในระยะยาวได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. หน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องควรเข้ามาสนับสนุน และส่งเสริมในการเรียนรู้ การเพาะปลูกพันธุ์สัตว์น้ำให้กับทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เพื่อให้สมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้เกิดการเรียนรู้ในการเพาะปลูกพันธุ์สัตว์น้ำต่าง ๆ เพิ่มเติม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อยอดในการเพาะปลูกพันธุ์สัตว์น้ำต่าง ๆ เองได้ ส่งผลทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีแนวโน้มปริมาณที่เพิ่มขึ้น และสามารถตอบสนองต่อความต้องการในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำได้อย่างเพียงพอ อีกทั้งการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำก็ไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมต่อทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีปริมาณที่ลดลง

2. หน่วยงานภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องควรมีการลงสำรวจพื้นที่อย่างจริงจัง และสม่ำเสมอ เพื่อกำหนดนโยบายในการช่วยฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำอันเป็นแหล่งอาหารที่มีความสำคัญในการประกอบอาชีพของชาวประมงพื้นบ้านให้สามารถดำรงอยู่ได้ อีกทั้งสามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดมากขึ้น และมีความสอดคล้องต่อวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ส่งผลทำให้คนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิตในระยะยาว

3. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับควรที่จะใช้สื่อ และเทคโนโลยีในการสื่อสารทางออนไลน์ในหลาย ๆ ช่องทาง เพื่อเพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเพิ่มช่องทางในการกระจายข้อมูลข่าวสารให้กับบุคคลภายนอกได้รับรู้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นที่รู้จักต่อบุคคลภายนอกมากขึ้น อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ

4. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับควรที่จะมีการกระตุ้นให้เยาวชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกให้เยาวชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ อันเป็นแหล่งอาหารที่สร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิต เนื่องจากอาหารคือปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ หากไม่มีอาหารมนุษย์ก็ไม่สามารถมีชีวิตอยู่ต่อได้

ข้อเสนอแนะสำหรับกรวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการสร้างความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำของผู้ที่มีส่วนได้และส่วนเสียในฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อที่จะสามารถนำไปสู่กระบวนการดำเนินการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำร่วมกันในรูปแบบต่าง ๆ ต่อไป

2. ควรศึกษาสถานการณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำ ทั้ง 2 ชายฝั่งทะเล คือ ฝั่งอ่าวไทย และฝั่งอันดามัน เพื่อทำให้เห็นปรากฏการณ์ของสถานการณ์ทรัพยากรสัตว์น้ำได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันจักส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐได้นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบกับการตัดสินใจในการสร้างนโยบายการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรสัตว์น้ำต่อไป

3. ควรศึกษาข้อกำหนดที่ใช้ในการบังคับเกี่ยวกับทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องของข้อกำหนดที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาของทรัพยากรสัตว์น้ำได้ อันจักส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในการประกอบอาชีพของชาวประมง และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร

4. ควรศึกษากระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องกับทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อเป็นการสร้างเสริมกระบวนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และมีความสอดคล้องต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน อีกทั้งทำให้การฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำมีปริมาณที่มีความสมดุลกับผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างเพียงพอ อันจักไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร และความมั่นคงในการดำรงชีวิตของคนในชุมชน

บรรณานุกรม

- กมลศักดิ์ วงศ์ศรีแก้ว จิระพงศ์ เรืองกุน และสายใจ ชุนประเสริฐ. (2560). การพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนพุนบำเพ็ญ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*. 5 (1), 46-57.
- กมลินทร์ พิณีจิวาดล กิตติภูมิ เนียมหอม และพันธ์รบ ราชพงศา. (2559). *การพัฒนาอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา.
- กฤษฎา แก้วผุดผ่อง. (2558). สภาพการใช้ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของบุคลากรหอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย*. 2, 9-15.
- กฤษฎา พรหมณ์ชูเอม และดำรง โลหะลักษณะเดช. (2557). *ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรประมงแบบมีส่วนร่วมที่หาดสำราญ อำเภอสำราญ จังหวัดตรัง*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กังสดาล กนกหงษ์. (2561). แนวทางการพัฒนาและการจัดการเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพืชผักอินทรีย์ จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*. 6 (2), 261-284.
- กิตติชัย รัตน์ะ. (2559). *การสร้างกลุ่มและเครือข่ายในการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม*. ค้นเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2560. จาก: <http://www.ieat.go.th>
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ นิรัชกร ทองน้อย และฉลาด จันทรมบัติ. (2555). การจัดการเครือข่าย : กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. *วารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 4 (1), 192-207.
- เกศกนก บุญเพชร จิราพร แก้วขวัญทอง พรพรรณ สกุลหงษ์ และอุทัยปริญญาสุทินันท์. (2561). ศูนย์การเรียนรู้เพาะปลูกปูบ้านหัวเขากับการสร้างความมั่นคงทางอาหารของชุมชนหัวเขาแดง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 37 (1), 106-117.
- เกษตรชัย และหิม. (2558). *การประยุกต์ใช้โปรแกรม R เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ*. สงขลา: เอเพ็ค ก๊อปปี้เซ็นเตอร์.
- โกศล ดีศีลธรรม. (2554). *องค์กรที่ดีเพื่อสังคม*. กรุงเทพฯ: นำอักษรการพิมพ์.
- โกสินทร์ ชำนาญพล. (2558). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเครือข่ายการตลาดวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ไกรวัล ขวัญอ่อน พิราพร นุชประเสริฐ วิภาวี พิทักษ์กมลพันธ์ พรธวัล ขำงาม และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2559). แนวทางการสร้างความยั่งยืนของกิจกรรมธนาคารปูม้า ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 9 (1), 456-469.
- ขวัญนภา สุขคร พัทพร วิภาศรีนิมิต และสิริณัฐเศรษฐ์ สุภาจันทรสุข. (2560). ยุทธศาสตร์การจัดการลุ่มน้ำวังแบบมีส่วนร่วมของชุมชน. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 10 (2), 1906-3431.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- จตุพร สังขวรรณ. (2557). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- จริยาวัฒน์ โลหะพุนตระกูล. (2553). การพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนด้วยการจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษาตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ. *วารสารมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติวิชาการ*. 14 (27), 1-19.
- จอมกัต จันทะคัต. (2561). ปัจจัยสมรรถนะที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*. 7 (1), 162-177.
- จันทนา อินทปัญญา. (2548). การจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน. *วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม*. 1 (1), 1-20.
- จรัส จันทนาวิวัฒน์. (2557). *ถอดบทเรียนและองค์ความรู้กระบวนการสร้างเครือข่ายในโครงการเครือข่ายชุมชนหัวใจสีเขียว กรณีศึกษาพื้นที่เขื่อนภูมิพล*. นนทบุรี: การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย.
- จินตวีร์ เกษมศุข. (2560). *การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม*. ค้นเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2560, จาก: <http://www.edupol.org>
- จิรรัตน์ ธีระวราพฤกษ์ และธราธร พชรฐิติกุล. (2560). แนวคิดการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนกับการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศในประเทศไทย. *วารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม*. 13 (3), 120-131.
- จิรัชยา เจียวกิก วันชัย ธรรมสัจการ เกษตรชัย และหิม และอุทิต สังขรัตน์. (2560). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการชุมชนชาวประมงชายฝั่งทะเลอันดามัน. *วารสารพัฒนาสังคม*. 19 (2), 21-35.
- จิราภรณ์ ชมยิ้ม ปันท์ชนิข เพ่งผล ณพัชรวิดี แสงบุญนำ หงษ์ทอง เศรษฐชัย ชัยสนธิ และวชิราพรรณ แก้วประพันธ์. (2558). วิวัฒนาการและแนวโน้มของเทคโนโลยี. *วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี*. 12 (1), 36-43.
- จุฑารัตน์ ชมพันธ์ุ. (2556). ธรรมชาติและการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจในโครงการพัฒนา. *วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม*. 9 (1), 85-106.
- เจมส์ แอล. เครย์ตัน. (2551). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม* (วันชัย วัฒนศัพท์ ถวิลวดี บุรีกุล และเมธิตา พงษ์ศักดิ์ศรี. ผู้แปล). ขอนแก่น: ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท.
- ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี และจินตกานต์ สุธรรมดี. (2560). การประยุกต์ใช้สมรรถนะเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*. 11 (1), 262-269.
- ชัยเสถียร พรหมศรี. (2553). การบริหารวิกฤตการณ์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*. 2 (1), 41-54.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชาติชาย คงเพชรดิษฐ์ และธีระวัฒน์ จันทิก. (2559). การบริหารการเปลี่ยนแปลง: บทบาทของภาวะผู้นำและการสื่อสารในองค์กร. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 9 (1), 895-919.
- ไชยา เกษารัตน์ ชาลี ไตรจันทร์ อิศริฐฐ์ รินไธสง และอาคม ใจแก้ว. (2557). ความไม่สมดุระหว่างผลประโยชน์สาธารณะของรัฐกับประชาชน อันเกิดจากการดำเนินโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน: ข้อมูลเชิงคุณภาพจากโครงการถมที่ดินในทะเลและการก่อสร้างหรือขยายสิ่งก่อสร้างบริเวณหรือในทะเล พื้นที่ตำบลสะกอม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*. 7 (1), 33-39.
- ชูชุกิ โยชิยุกิ แปลโดย ทินภาส พาหะนิษย์. (2561). *ผู้นำต้องมีโค้ช*. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- ฐิตารีย์ วัลย์เลิศ สมเจตน์ ภูศรี และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร. (2554). รูปแบบการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนในฝัน จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารการบริหารและพัฒนา*. 3 (2), 150-164.
- ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์. (2554). แนวทางการกำกับสื่อใหม่ในยุคการหลอมรวมเทคโนโลยี. *วารสารนักบริหาร*. 31 (4), 126-134.
- ณัฐนันท์ วิริยะวิทย์. (2560). กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์อย่างมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านจ่ารุง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดระยอง. *วารสารสมาคมนักวิจัย*. 22 (2), 154-164.
- ณัฐปาลิน นิลเป็ง. (2560). ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21. *วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ*. 35 (1), 16-19.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). *การมีส่วนร่วม: แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ทวิ วัชรเกียรติศักดิ์. (2559). การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนโดยการพัฒนากลุ่มอาชีพในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพลสงคราม อำเภอนอนสูง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*. 5 (1), 43-54.
- ทิพย์ทิวา สัมพันธ์มิตร วัฒนรงค์ มากพันธ์ และวิชุดา กล้าเวช. (2556). การอนุรักษ์ภูมิปัญญาการจับฝั้งหลวงเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนบ้านลำพระพุทธรอยต่อระหว่างจังหวัดตรังและจังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารมหาวิทยาลัยทักษิณ*. 16 (2), 55-66.
- ทิพย์วิมล แสงสุวรรณ และวิชุดา สร้างเอี่ยม. (2560). บทบาทของเครือข่ายในการจัดการพลังงานชุมชน กรณีศึกษา: กลุ่มอาสาสมัครพลังงานชุมชนจังหวัดสิงห์บุรี. ค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2562, จาก: <http://gseda.nida.ac.th>
- ธนากร เอี่ยมปาน. (2559). ปัจจัยส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักบินกองทัพอากาศ. *วารสารสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์*. 6 (1), 98-110.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). *ผลผลิตประมงในภาคใต้*. ค้นเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2561, จาก: <http://www2.bot.or.th>
- ธนิก เลิศชาญฤทธิ. (2559). *การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด หินหยางการพิมพ์.
- นภัสนันท์ ผาสุก. (2559). *สมรรถนะระดับบุคคลและระดับองค์การที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในสังกัดศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้: การวิเคราะห์โมเดลทฤษฎีแบบบทกลุ่ม*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- นฤมล จิตรเอื้อ เฉลิมชัยกิตติศักดิ์นาวิน และนลินณัฐ ดีสวัสดิ์. (2560). บทบาทภาวะผู้นำในการพัฒนาองค์การสู่องค์การแห่งการเรียนรู้. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 10 (2), 1738-1754.
- นฤมล ตีระพัฒนเกียรติ, สุรัชย์ วงษ์ชาติ และอมรรักษ์ สวนชุมพล. (2559). การส่งผลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานในองค์การ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*. 8 (2), 174-179.
- นันธิดา จันท์ศิริ. (2557). การจัดการเครือข่ายในกระบวนการนโยบายสาธารณะ. *สารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์*. 15 (1), 45-153.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2558). เครือข่ายสังคมในสังคมเครือข่าย. *วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*. 8 (2), 120-127.
- นิสดารก์ เวชยานนท์. (2552). การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของการนำเอากรอบสมรรถนะมาใช้ในองค์การภาครัฐและภาคเอกชนของไทย. *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*. 49 (1), 67-100.
- นिसافر วัฒนศัพท์ และดารุณี สมศรี. (2560). การประเมินสถานะความมั่นคงทางอาหารและพลังงานของชุมชนในพื้นที่เขื่อนสิริกิติ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ด้วย Jarman Underprivileged Area Score. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 13 (1), 143-161.
- นุศจี ทวีวงศ์. (2552). *สิทธิประมงพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.
- บัวพันธ์ พรหมพักพิง และคณะ. (2555). *การประเมินคุณประโยชน์ของระบบนิเวศ: การเปลี่ยนแปลงและผลต่อความอยู่ดีมีสุขของมนุษย์*. ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปกรณชัย สุพัฒน์ พงศธร ทวีธนวนิชย์ ญัฐกร โต๊ะสิงห์ ทองอุ่น มั่นหมาย และมนัญญา นาคสิงห์ทอง. (2559). วิธีการผลิตกับความมั่นคงของชีวิตจังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 35 (2), 107-120.
- ปาริชาติ เยพิทักษ์ และธีระวัฒน์ จันทิก. (2559). การรับรู้การสนับสนุนขององค์การและความพอใจในงานที่มีผลต่อความผูกพันขององค์การ. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 9 (10), 643-654.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ปิยะดา พิศาลบุตร และจิราวรรณ คงคล้าย. (2559). แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถขององค์กร ด้านการพัฒนาสมรรถนะทรัพยากรมนุษย์. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 9 (1), 1315-1325.
- ปิยะดา พิศาลบุตร จิราวรรณ คงคล้าย และเฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน. (2559). แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรด้านพัฒนาสมรรถนะทรัพยากรมนุษย์. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 9 (1), 1315-1326.
- พระดาวเหนือ บุตรสีทา. (2557). *การสร้างเครือข่ายและการจัดการเครือข่ายในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของชุมชนบ้านพบธรรมนำสุข อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- พระมหาดนัย อุปวฑฒโน และอำนาจ บัวสิริ. (2558). รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสันติสุข: ศึกษากรณี วัดปัญญานันทาราม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 3 (1), 23-36.
- พสุธิดา ต้นตราจิด และธีระวัฒน์ จันทิก. (2559). การพัฒนาภาวะผู้นำของบุคลากรรุ่นใหม่เพื่อมุ่งสู่องค์การแห่งการเรียนรู้. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 9 (1), 932-946.
- พสุธิดา ต้นตราจิด และธีระวัฒน์ จันทิก. (2559). การพัฒนาภาวะผู้นำของบุคลากรรุ่นใหม่เพื่อมุ่งสู่องค์การแห่งการเรียนรู้. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 9 (1), 932-946.
- พิกุล ปัทมาทร ชยากานต์ เรื่องสุวรรณ และธีระวัฒน์ เยี่ยมแสง. (2556). การศึกษาระดับปฏิบัติการด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. *วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์*. 7 (3), 157-168.
- พิริยา ศิริวรรณ. (2559). การสื่อสารภายในองค์กร (คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล) เรื่องที่ไม่อาจมองข้าม. *วารสารเวชบันทึกศิริราช*. 9 (1), 38-43.
- พิไลวรรณ ประพฤติ และพรพิมล เชื้อดวงมุข. (2559). แผนอนุรักษ์และการจัดการป่าชายเลนด้วยตนเองจากการใช้เครื่องมือประเมินชนบทแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา. *วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน*. 9 (1), 149-162.
- พิสนุ พองศรี. (2552). *การวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- ไพจิตร ประดิษฐ์ผล และมนสิชา เพชรานนท์. (2553). คุณภาพชีวิตในชุมชนท่องเที่ยวโฮมสเตย์กรณีศึกษา โฮมสเตย์บ้านปราสาท อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา. *วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 9, 90-109.
- มนันยา ชุมหุฒิชยานนท์ และรุ่งโรจน์ กมลเดชเดชา. (2558). การสร้างเครือข่ายไตรภาคีเพื่อพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี: กรณีศึกษาระบบขนส่งทางรางของประเทศไทย. *วารสารสถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง*. 1 (1), 17-31.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- มูรธาธีร์ รักษาติเจริญ. (2558). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการย่านทางเกษตรอย่างยั่งยืนของชุมชนในกลุ่มน้ำลำเชียงไกร. *วารสารวิจัยและพัฒนาวิจัยและพัฒนาวไลยลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 10 (1), 76-87.
- ยุทธ วรรณิธรธาร. (2559). *ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำไมต้องพัฒนาความยั่งยืน*. ค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2562, จาก: <https://www.set.or.th>
- รสสุคนธ์ ชัยแก้ว. (2559). แนวทางการสร้างความยั่งยืนในการผลิตก๊าซชีวภาพระดับครัวเรือนและชุมชน กรณีศึกษา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*. 4 (1), 146-161.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2554). นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในองค์การ. *วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ*. 1 (1), 23-30.
- ลัดดา พิศาลบุตร และปิยะดา พิศาลบุตร. (2558). การสร้างสมรรถนะทรัพยากรมนุษย์ในองค์การธุรกิจการเกษตรในการเปลี่ยนถ่ายจากเศรษฐกิจเก่าไปสู่เศรษฐกิจใหม่. *วารสารเกษตรมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*. 1 (2), 87-98.
- วงศ์ตระกูล มาเกต. (2559). การสร้างการประกันความมั่นคงทางอาหารในระดับชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนป่าตอง อำเภอมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*. 11 (38), 67-76.
- วรรณชาติ สิทธิชัย. (2553). *หลักการจัดการทั่วไป*. ค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2560, จาก: <http://www.wch.ac.th>
- วรวิทย์ ชูชาติ และชุติมาวดี ทองจีน. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นจังหวัดปทุมธานี. *วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจปริทัศน์*. 12 (1), 116-127.
- วรัญญา เขาวรัตน์ ลี ภัทรี ฟริสตัด และศักดิ์ชาย จันทร์เรือง. (2560). ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลอิทธิพลต่อการพัฒนาเพื่อความอยู่รอดขององค์การธุรกิจในประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี*. 11 (1), 109-129.
- วัลลภา บุญรอด. (2552). การเปลี่ยนแปลงสู่การพัฒนาภาวะผู้นำ. *วารสารพยาบาลทหารบก*. 10, 18-25.
- วิโชคศักดิ์ รมรงค์ไพรี. (2561). *ประมงพื้นบ้านต้นพื้นทะเลแต่ทำไมไม่รู้แก่ IUU Fishing เข้าทางประมงพาณิชย์*. สงขลา: โฟ-บาร์ด.
- วิทวัส ขุนหนู. (2561). การพัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการป้องกันอุทกภัย กรณีศึกษาอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารปาริชาติ*. 31 (1), 163-181.
- วิภาวี กฤษณะภูต และกิตติศักดิ์ ปลาทอง. (2556). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการชุมชนในภาวะมหาอุทกภัย ปี 2554: เรียนรู้ความสำเร็จจากชุมชนเทศบาลนครปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์*. 30 (2), 65-88.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2551). การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายของการบริหาร การจัดการการบริหารการพัฒนา และการบริหารจัดการ. ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก: <http://mgmtsci.stou.ac.th>
- วิลาวัลย์ โพธิ์ทอง. (2561). เทคโนโลยีกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครู. วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 11 (2), 18-26.
- ศศิบังอร ธรรมคุณ ประวิทย์ ทองไชย และกนก พานทอง. (2561). วิถีประมงพื้นบ้านหาดวอนนภา ในบริบทสังคมเมือง. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้. 11 (1), 95-104.
- สนธยา พลศรี. (2550). เครือข่ายการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- สมใจ เกาต์วง บุษบงศ์ สุวรรณะ พิชามณูชู้ เลิศวัฒน์พรชัย และสุทิดา ไพบูลย์วัฒนกิจ. (2558). การพัฒนาเครือข่ายเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลนครนครปฐม. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. 2 (1), 15-26.
- สมทรง บรรจงธิดาทนต์. (2560). แนวทางจัดการชุมชนพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านหัวคู ตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 7 (1), 185-199.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และจาตุรนต์ ชุติธพงษ์. (2560). การหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์: ทิศทางการพัฒนาผู้นำในศตวรรษที่ 21. วารสารการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. 6 (3), 125-133.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และจาตุรนต์ ชุติธพงษ์. (2560). การหยั่งรู้เชิงกลยุทธ์: ทิศทางการพัฒนาผู้นำในศตวรรษที่ 21. วารสารการจัดการ. 6 (3), 125-133.
- สมฤดี นิโครพัฒน์ยั้ง. (2553). จับสถานการณ์ธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม. นนทบุรี: สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.
- สร้อยญา จุฑานิล. (2556). การบริหารเครือข่ายของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สำนักงานปฏิบัติการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สวรินทร์ เบ็ญเต็มอะหลี และอุทัย ปริญาสุทธินันท์. (2555). วิถีคนและวิถีคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา. วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา. 4 (8), 129-139.
- สามารถ อัยกร. (2558). โปรแกรมไลน์กับการติดต่อสื่อสารภายในองค์การ. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 9 (1), 102-107.
- สายฝน แสงหิรัญ ทองประเสริฐ. (2558). เครือข่ายองค์กรชุมชนเพื่อการจัดการภัยพิบัติในคาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- สาวิตรี ขวัญทองห้าว และกริช แรงสูงเนิน. (2559). การสร้างองค์กรแห่งความเป็นเลิศด้านแผนกสินเชื่อ : กรณีศึกษาธนาคารออมสิน. วารสารการเป็นผู้ประกอบการและนวัตกรรมทางธุรกิจ. 1 (1), 73-89.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2553). *Competency : เครื่องมือในการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: สถาบันดำรงราชานุภาพ.
- สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมศุลกากร. (2559). *มูลค่าการส่งออกสูงสุด*. ค้นเมื่อ 19 กันยายน 2560, จาก: <http://dataservices.mof.go.th>
- สุขุม เฉลยทรัพย์ และคณะ. (2551). *เทคโนโลยีสารสนเทศ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุขุม เฉลยทรัพย์ และคณะ. (2555). *เทคโนโลยีสารสนเทศ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- สุจิตราภรณ์ จุสปาโล. (2559). ศักยภาพการพึ่งพาตนเองในการจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งของชุมชนในตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมือง จังหวัดสตูล. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 36 (1), 50-65.
- สุดารัตน์ ไชยประสิทธิ์ ธีรภัทร กุโลภาส และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2559). กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรดิตถ์*. 8 (2), 112-130.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2550). *ภาวะความเป็นผู้นำ*. กรุงเทพฯ: ส.เอเซียเพรส.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). *ภาวะผู้นำในองค์กรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บริษัทปัญญาชน ดิสทริบิวเตอร์ จำกัด.
- สุปราณี โล่ภักดีสวัสดิ์ และวิโรจน์ เจษภูาลักษณ์. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา เขื่อนขุนด่านปราการชลอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 8 (2), 1454-1475.
- สุพรรณิ ไชยอำพร และวิไลลักษณ์ รุ่งเมืองทอง. (2557). แนวคิดว่าด้วยเรื่องอาหาร...ความท้าทายต่อนโยบายด้านอาหารมนุษย์ของรัฐ. *วารสารพัฒนาสังคม*. 16 (2), 103-117.
- สุพัตรา ยอดสุรางค์. (2560). ปกิณภฎาวิจัย: ชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์*. 15 (1), 105-113.
- สุเมธ งามกนก. (2554). เศรษฐกิจพอเพียง : จากสถานศึกษาสู่ชุมชนยั่งยืน. *วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม*. 7 (1), 6-17.
- สุรชาติ ฅ หนองคาย. (2552). ความแตกต่างระหว่างการบริหารกับการจัดการ. *วารสารบริหารงานสาธารณสุข*. 14 (1), 58-62.
- สุรเดช สุเมธาภิววัฒน์. (2559). การสื่อสารการตลาดในยุคไทยแลนด์ 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 2 (2), 110-117.
- เสาวลักษณ์ รุ่งตะวันเรืองศรี ญัตติพงศ์ แก้วทอง และหัตยา คุณไณ. (2556). การพัฒนาศักยภาพชุมชนในการวิจัยด้านกระบวนการเรียนรู้ด้านการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของทรัพยากรป่าชายเลนชุมชนบ้านบุโบย ตำบลแหลมสน อำเภอละงู จังหวัดสตูล. *วารสารการจัดการมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์*. 2 (3), 21-31.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อนันตชัย ยूरประถม จรัสวรรณ กิตติสุนทรากุล วิชญพล บัญชาวิชระชัย เสาวพร วิฑยะถาวร นริรัตน์ สันธยาติ และจิวิสา ติทยานนท. (2557). *ไขความหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. นนทบุรี: วนิดาการพิมพ์.
- อนุกุล ต้นสุพล. (2559). นิเวศวิทยาวัฒนธรรม: กุญแจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 12 (1), 193-221.
- อภิชาติ ใจอารีย์. (2559). กระบวนการมีส่วนร่วมแบบพหุภาคีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาการจัดการป่าชุมชนบ้านพุเตย จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 36 (1), 111-136.
- อรุณรุ่ง เอื้ออารีสุขสกุล และธีระวัฒน์ จันทิก. (2559). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง: เปลี่ยนความท้าทายมุ่งสู่ความสำเร็จขององค์การอย่างยั่งยืน. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 9 (1), 845-860.
- อัจฉรา ศรีพันธ์. (2555). กลยุทธ์การสื่อสารแบบการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ของประเทศไทย. *วารสารวิชาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนนคร*. 7 (1), 5-19.
- อัยรวี วีระพันธ์พงศ์. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพึ่งพาตนเองของชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนคลอง ลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร. *วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ กาลสินธุ์*. 3 (1), 59-82.
- อัยรวี วีระพันธ์พงศ์. (2560). การจัดการทรัพยากรร่วมของชุมชนท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชนคลองลัดมะยม แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 4 (2), 210-229.
- อาแว มะแส. (2558). การส่งเสริมการค้าอย่างยั่งยืนในชนบทด้วยการพัฒนาบนฐานชุมชน. *วารสารพัฒนาสังคม*. 17 (1), 89-110.
- อุทัย ปริญญาสุทินันท์. (2559). การพัฒนาชุมชน : ประเด็นทบทวนในสังคมที่เปลี่ยนแปลง. *วารสารพัฒนาสังคม*. 18 (1), 123-141.
- เอกณรงค์ วรสีหะ. (2560). *ภาวะผู้นำ (Leadership)*. ค้นเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2560, จาก: <http://www.teacher.ssru.ac.th>
- ไอริน โรจนรัถย์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นองค์การนวัตกรรมกับสมรรถนะ ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม : กรณีศึกษาสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 2 (2), 46-60.
- Condomines and Hennequin. (2014). Studying sensitive issues: the contributions of a mixed approach. *Revue Interdisciplinaire Management, Homme & Entreprise*. 2 (14), 3-19.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- International Economic Development Council. (2011). *High Performing Economic Development Organizations*. Washington D. C. : International Economic Development Council.
- Jan Van Dijk. (2006). *The network society*. London: SAGE Publications.
- Jenkins. (2006). *Convergence culture: Where old and new media collide*. New York: New York University Press.
- Krishnan. (2002). Transformational Leadership and Value System Congruence. *Value-Based Management*. 15, 19–33.
- Lebel Mungkung Gheewala and Lebel. (2010). Innovation cycles, niches and sustainability in the shrimp aquaculture industry in Thailand. *Environmental Science & Policy*. 13 (4), 291-302.
- Macmillan. (1971). *The Delphi Technique. Paper Presented at the annual meeting of the California Junior Colleges Associations Committee on Research and Development*. Monterey: California.
- United Nations. (2015). *Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development*. Retrieved November 28, 2017, from: <https://sustainabledevelopment.un.org>
- Wongphuka Chai-Aroon Phainoi and Boon-long. (2017). Social entrepreneur competencies of social activists involved with children and youths: A case study of Nan province, Thailand. *Kasetsart Journal of Social Sciences*. 38 (2), 143-149.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องมีการจัดการในการดำเนินงานอย่างความเหมาะสมกับบริบทของชุมชน ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เพราะจะทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ตั้งไว้ ทั้งนี้การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งมีประเด็นของการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่สามารถแยกเป็น 3 ส่วน อันประกอบด้วย ผู้นำ (ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง), ผู้ตาม (การมีส่วนร่วม), และองค์การ (สมรรถนะองค์การ) โดยรายละเอียดดังนี้

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้นำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อผู้ตามหรือสมาชิกให้เกิดการดำเนินการทำงานตามเป้าหมายของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ตั้งไว้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งความพฤติกรรมของภาวะผู้นำจะมี 4 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1 การสร้างแรงบันดาลใจ ผู้นำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการกระตุ้น สร้างแรงจูงใจให้สมาชิกช่วยกันฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ทรัพยากรที่เป็นสิ่งหล่อเลี้ยงในการดำรงชีวิต โดยการพูดจริง ทำจริง และทำให้เกิดผล ทั้งนี้ผลที่แสดงออกมาจะเป็นสิ่งที่ทำให้สมาชิกเกิดความยอมรับ และมีความกระตือรือร้นในการดำเนินการทำงานมากขึ้น เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ

2 การใช้ความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้นำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับให้ความสนใจ ดูแลสมาชิกทุกคน และเปิดรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุกคนในการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ อีกทั้งหากสมาชิกคนใดมีปัญหาหรือข้อสงสัยใดในการดำเนินงานก็สามารถที่จะปรึกษาหารือกับผู้นำได้ทุกเมื่อ ทำให้สมาชิกเกิดความเข้าใจและสามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง รวมถึงทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นำและสมาชิกมากขึ้น

3 การกระตุ้นทางปัญญา สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีการเข้าร่วมทำกิจกรรมไปอบรม ฟังบรรยาย และศึกษาดูงานจากพื้นที่อื่น ๆ ที่มีการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ อีกทั้งผู้นำมีการเปิดประเด็นพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาทางทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกร่วมกันหาแนวทางการแก้ไขปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อให้เกิดวิธีการใหม่ ๆ ที่มีความเหมาะสมตามสถานการณ์ รวมถึงสมาชิกได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น

4 การมีอิทธิพลที่เป็นอุดมคติ ผู้นำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นบุคคลที่มีความขยัน อดทน และซื่อสัตย์ ทำให้สมาชิกต่างให้การยอมรับ และนับถือ ส่งผลให้การดำเนินการทำงานของสมาชิกปฏิบัติด้วยความเต็มใจ และสมาชิกมีแนวคิดร่วมเดียวกันกับผู้นำ ที่จะฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ จึงทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

การมีส่วนร่วม สามารถแบ่งได้เป็นระดับ 7 ระดับ และเรียงตามลำดับจากระดับที่ต่ำสุดไปหาระดับที่สูงสุด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1 การให้ข้อมูล สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการดำเนินการในการกระจายข้อมูลข่าวสารในการจัดทำกิจกรรมการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้กับสมาชิกทุกคนอย่างทั่วถึง และมีบุคคลภายนอกที่มีความสนใจก็สามารถมาเข้าร่วมกิจกรรมได้ ทั้งนี้ในการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับยังมีข้อจำกัดในการกระจายข้อมูลข่าวสารที่ไม่สามารถทำให้บุคคลภายนอกได้รับรู้ถึงกิจกรรมมากนัก จึงทำให้ในการเข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

2 การเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับไม่ปิดกั้นเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวกับปัญหาของการดำเนินงานและปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อนำไปแก้ไขและปรับเปลี่ยนให้ดีขึ้น ทั้งนี้สมาชิกส่วนใหญ่ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการทำประมงเป็นหลักจึงทำให้สามารถที่จะรับรู้ถึงปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์ทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นอย่างดี ทำให้ข้อมูลที่ได้จากสมาชิกมีประโยชน์เป็นอย่างมากในการนำมาดำเนินการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

3 การปรึกษาหารือ สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการปรึกษาหารืออยู่บ่อยครั้ง หลังเสร็จสิ้นภารกิจในการดำเนินงาน โดยการตั้งวงกินข้าวพูดคุยกันเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางต่อไปในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการ แต่ก็สามารถทำให้เกิดการดำเนินงานภายในสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับอย่างต่อเนื่อง และเป็นการพูดคุยได้ทุกเรื่องราว จึงทำให้สมาชิกทุกคนมีความสนิมสนมกันเป็นอย่างมาก

4 การวางแผนร่วมกัน สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะมีการประชุมที่จัดโดยคณะกรรมการ เพื่อร่วมกันวางแผนในการดำเนินการทำงานทุกขั้นตอน ก่อนที่จะมีการดำเนินการทำงานใด ๆ ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และเมื่อได้ข้อสรุปจึงนำไปบอกต่อในรูปแบบของการบอกแบบปากต่อปากให้กับสมาชิกได้รับรู้ ในการดำเนินการทำงานในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำด้วยกัน

5 การร่วมปฏิบัติ สมาชิกเมื่อได้รับหน้าที่ที่มอบหมายในการดำเนินการทำงานก็มีความสามัคคี ร่วมมือ ร่วมใจกัน เพื่อที่จะฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำตามวัตถุประสงค์ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ตั้งไว้

6 การร่วมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเข้ามาทำหน้าที่ในการทำการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ก่อนการดำเนินงานและหลังดำเนินงาน เพื่อนำข้อมูลมาทำการปรับปรุงแก้ไขหาวิธีการให้ดีขึ้นในการดำเนินงานในครั้งต่อไป

7 การควบคุมโดยประชาชน การรวมตัวกันของคนในชุมชนเข้ามาเป็นสมาชิกที่มีการจดทะเบียนเป็นสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรสัตว์น้ำ เนื่องจากทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตของคนในชุมชนเป็นอย่างมาก และในการรวมตัวกันของคนในชุมชนเป็นสิ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นได้ว่าคนในชุมชนได้มีการเล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ และอีกสิ่งหนึ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นได้ถึงการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่ยังมีข้อบกพร่องในการทำงาน จึงทำให้คนในชุมชนลุกขึ้นมาต่อสู้กับปัญหาดังกล่าว เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำของคนในชุมชน

สมรรถนะองค์การ เป็นสิ่งที่องค์การจะต้องสามารถที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามสถานการณ์ที่เหมาะสม เพื่อให้้องค์การสามารถอยู่รอดต่อไปได้อย่างเข้มแข็ง ซึ่งองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูงมีคุณลักษณะ 5 ประการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1 การตั้งเป้าหมาย ก่อนการดำเนินการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการตั้งเป้าหมายในการดำเนินการทำงานเสมอ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

2 การร่วมมือกัน สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการร่วมมือกันของคนภายในองค์การ และองค์การภายนอกที่เข้ามาให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ

3 การกำหนดกลยุทธ์ สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการวางแผนก่อนการดำเนินการทำงาน เพื่อให้สมาชิกทุกคนภายในองค์การได้มีการรับรู้ถึงหน้าที่ในการดำเนินการทำงาน ซึ่งจะให้องค์การมีการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4 องค์กรมีความยืดหยุ่น สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการดำเนินการทำงานขององค์การอย่างยืดหยุ่นและมีความเหมาะสมกับคนในองค์การ ซึ่งเป็นการทำงานในรูปแบบของพี่น้อง จึงทำให้องค์การสามารถที่จะมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

5 การสื่อสารขององค์การ สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการสื่อสารระหว่างคนในองค์การโดยการจัดประชุมอยู่ทุก ๆ สัปดาห์ หากสมาชิกคนใดไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ก็จะมีการบอกต่อกันแบบปากต่อปากในการประสานงานของสมาชิกให้มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารร่วมกันอย่างทั่วถึง เนื่องจากสมาชิกมีความสนิทสนมกันอยู่แล้วเป็นพื้นฐาน ทำให้การกระจายข้อมูลข่าวสารมีความรวดเร็ว

สรุปได้ว่า การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับถือได้ว่าเป็นการดำเนินงานที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ที่ทำให้เกิดการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ทรัพยากรสัตว์น้ำในชุมชนดีขึ้น อีกทั้งเป็นการสร้างแรงกระตุ้นทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ รวมถึงการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับทำให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง โดยมีผู้นำที่มีความเข้มแข็งและสมาชิกต่างให้การยอมรับ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันตามวัตถุประสงค์ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการร่วมมือ ร่วมใจ ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ทำให้สมรรถนะขององค์การสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความเข้มแข็ง

การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืน

ทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นสิ่งที่หล่อเลี้ยงชีวิตของคนในชุมชนในการดำรงชีวิต เนื่องจากคนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในการทำการประมง ดังนั้นการที่คนในชุมชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ และเรียนรู้ที่จะศึกษาในการเพาะพักทรัพยากรสัตว์น้ำ หรือหลีกเลี่ยงการใช้อุปกรณ์ที่ผิดกฎหมาย เป็นต้น ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งคนในชุมชนสามารถใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำได้อย่างยั่งยืน อันประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม โดยรายละเอียด ดังนี้

ด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรสัตว์น้ำมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น และทรัพยากรสัตว์น้ำมีความเพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชน ทั้งนี้การกระตุ้นของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับทำให้คนในชุมชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ และมีการส่งเสริมในการเพาะพักพันธุ์สัตว์น้ำ ทำให้สถานการณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำดีขึ้น เป็นการสร้างความสมดุลระหว่างผู้ใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำและทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งผู้ใช้ทรัพยากรเปรียบเสมือนกับเป็นผู้ล่า ส่วนทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นผู้ถูกล่า ถ้าหากผู้ถูกล่าโดนผู้ล่าแสวงหาประโยชน์เพียงอย่างเดียวไม่นานผู้ถูกล่าก็จะค่อย ๆ หายไป จนทำให้ผู้ล่าดำเนินชีวิตต่อไปไม่ได้ ฉะนั้นถ้าผู้ล่าอยากล่าก็ต้องเพาะพักสัตว์น้ำ หรือไม่จับสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็ก หรือสัตว์น้ำที่มีไข่ เป็นต้น เพื่อเป็นการทดแทนทรัพยากรสัตว์น้ำที่สูญหายไป ซึ่งจะทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำซ้ำหน้อยแต่ดีกว่าไม่มีทรัพยากรสัตว์น้ำให้ใช้อีกเลย

ด้านเศรษฐกิจ การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ส่งผลให้คนในชุมชนที่ประกอบการทำอาชีพการประมงมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการจับทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นได้ถึงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำ ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนในการดำรงชีวิต ในการใช้จ่ายภายในครอบครัวของตน ทำให้คุณภาพในการดำรงชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น โดยไม่ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเกิดความเสื่อมโทรม ทั้งนี้การที่คนในชุมชนรู้จักที่จะฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ อันจักส่งผลดีต่อคนในชุมชนได้มีทรัพยากรสัตว์น้ำที่เพิ่มขึ้น และสามารถใช้จ่ายประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำที่เพิ่มขึ้น

ด้านสังคม การดำเนินการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ทำให้มีทรัพยากรสัตว์น้ำที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเกิดจากการร่วมมือ ร่วมใจของคนในชุมชน อันจักส่งผลให้คนในชุมชนมีทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์และไม่เกิดการแย่งชิงทรัพยากรสัตว์น้ำที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งของคนในชุมชนได้ หรือไม่เกิดความขาดแคลนของทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำ ทำให้คนในชุมชนมีการแบ่งปันอาหารซึ่งกันและกัน เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ส่งผลให้คนในชุมชนมีความสามัคคีปรองดองช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความสนิทสนมมากยิ่งขึ้น เป็นการกระชับความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันของคนในชุมชน

สรุปได้ว่า การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ส่งผลทำให้เกิดความยั่งยืนของชุมชนในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ ทั้งนี้ การฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำที่เกิดจากภายในตัวของบุคคลที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างแท้จริง จักนำไปสู่ความยั่งยืนในระยะยาวที่ทำให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น (แผนภาพที่ 6)

แผนภาพที่ 6 การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืน
ที่มา : วิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัย (2561)

ภาคผนวก ข
รายนามกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

รายนามกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

1. นายวิโชคศักดิ์ รัตนรงค์ไพรี นายกสมาคมรักษ์ทะเลไทย
2. นายบรรจง นະแส ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิสมาคมรักษ์ทะเลไทย
3. นายจรัส หวังมณีย์ เจ้าหน้าที่ภาคสนามทะเลสาบและอ่าวไทย
ในจังหวัดสงขลา (สมาคมรักษ์ทะเลไทย)
4. นายชำนาญ มานิล หัวหน้ากลุ่มพัฒนาฟื้นฟูทรัพยากรจังหวัดสงขลา
5. นายสมพล ดีเยาะ ประธานสหกรณ์ประมงพื้นบ้าน
ชุมชนบาลาเซาะห์เก่าแสน
6. นายรุ่งเรือง ระหมันยะ ประธานสมาคมรักษ์ทะเลจะนะ
7. นายสมบัติ กาญจไพโรหาร ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการมีส่วนร่วม
(สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 6)
8. นายสายัญ ทองศรี เจ้าหน้าที่ประสานงาน
(สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 6)
9. นายสักริยา อะยามา อุปนายกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ
10. นายสาธิต สำหนิ เลขาธิการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤทธิ ดวงสุวรรณ นักวิชาการ

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเดลฟาย รอบที่ 1

แบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 1
เรื่อง การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเพื่อความยั่งยืนของสมาชิกในชุมชน
ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

.....

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

- 1.) แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
- 2.) แบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ
- 3.) ผู้วิจัยได้แนบแผนผังตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ในการตอบแบบสอบถามของท่าน
- 4.) ผู้วิจัยได้แนบข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ในการตอบแบบสอบถามของท่าน
- 5.) ผู้วิจัยได้แนบข้อมูลเกี่ยวกับ บริบทของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ในการตอบแบบสอบถามของท่าน
- 6.) ผู้วิจัยได้แนบข้อมูลเกี่ยวกับ แนวคิดการจัดการและความยั่งยืน ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ในการตอบแบบสอบถามของท่าน
- 7.) คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนของชุมชน ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลาต่อไป

ผู้วิจัยขออนุเคราะห์ท่านได้โปรดส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถาม

นางสาว เกศกนก บุญเพชร
นักศึกษาปริญญาโท
สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเดลฟาย รอบที่ 2

แบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2
เรื่อง การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเพื่อความยั่งยืนของสมาชิกในชุมชน
ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

.....

คำชี้แจง แบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2 ซึ่งเป็นการรวบรวมคำตอบที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามเดลฟายในรอบที่ 1
2. แบบสอบถามมี 2 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืน โดยในแต่ละข้อคำถาม เป็นคำถามเพื่อให้ให้นักในระดับของการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืน โดยช่วยพิจารณาว่าในแต่ละข้อคำถามควรเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับในแต่ละด้านอย่างไร และหากมีประเด็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับในแต่ละด้านสามารถเพิ่มเติมได้ในข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของแต่ละด้าน ทั้งนี้ในแต่ละข้อคำถามมีเกณฑ์ของระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยขออนุเคราะห์ท่านได้โปรดส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
 มา ณ โอกาสนี้ ที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถาม

นางสาว เกศกนก บุญเพชร
 นักศึกษาปริญญาโท
 สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม
 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสารของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ					
34. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต					
35. การเพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้แก่บุคคลภายนอกได้รู้จักมากขึ้น					
36. มีการติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์ เช่น Facebook, LINE					
37. การสื่อสารผ่านทางออนไลน์ช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อสื่อสารหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัจจัยด้านเครือข่ายของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ					
38. เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ร่วมกันจนสามารถเกิดประเด็นหรือแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาของชาวประมงพื้นบ้าน					
39. เกิดการร่วมมือช่วยเหลือร่วมกันของเครือข่ายประมงพื้นบ้านทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่					
40. การร่วมกันของเครือข่ายประมงพื้นบ้านสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ					
41. มีการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความยั่งยืน	ระดับ				
	5	4	3	2	1
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม					
42. ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในคลองนาทับ					
43. ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลอ่าวไทย					
44. มีการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ					
45. มีการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ					
46. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ					
47. เครื่องมือที่ใช้ในการทำประมงถูกต้องตามกฎหมาย					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัจจัยด้านการสังคม					
48. มีการมุ่งส่งเสริมการพัฒนาคนให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรสัตว์น้ำ					
49. เกิดความตระหนักมีจิตสำนึกในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ					
50. เกิดความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ					
51. เกิดการส่งเสริมการเพาะฟักสัตว์น้ำ					
52. เกิดการส่งเสริมปล่อยสัตว์น้ำลงสู่ทะเล					
53. เกิดการส่งเสริมการสร้างแนวเขตอนุรักษ์					
54. เกิดการรณรงค์ห้ามจับสัตว์น้ำวัยอ่อน					
55. เกิดการช่วยเหลือของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่มีต่อสมาชิก					
56. มีการตั้งกฎกติกาของชุมชนโดยชุมชนและเพื่อชุมชน					
57. มีการใช้มาตรการทางกฎหมายเข้ามาควบคุม					

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเดลฟาย รอบที่ 3

แบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 3
เรื่อง การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งเพื่อความยั่งยืนของสมาชิกในชุมชน
ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

.....

คำชี้แจง แบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 3 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ตอบแบบสอบถามฉบับที่แล้วในแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2 ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่

- 1.1 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน ได้ทราบความเห็นรวมของผู้เชี่ยวชาญทั้งกลุ่ม
- 1.2 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตรวจสอบคำตอบของตนเองในรอบที่ 2 หากประสงค์ จะ เปลี่ยนแปลงคำตอบเสียใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญทั้งกลุ่ม สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยการตอบแบบสอบถามฉบับนี้
- 1.3 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความเห็นสอดคล้องกับกลุ่มได้ยืนยันที่จะไม่เปลี่ยนแปลงคำตอบเดิม

2 ข้อคำถามในแบบสอบถามรอบที่ 3 ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการแสดงตำแหน่งของ คำมัธยฐาน สัญลักษณ์แสดงค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และสัญลักษณ์แสดงตำแหน่งที่ท่านได้ตอบ คำถามในแบบสอบถามรอบที่ 2 ดังนี้

M สัญลักษณ์แสดงตำแหน่งของคำมัธยฐาน หมายถึง ค่าเฉลี่ยกึ่งกลางของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งกลุ่ม

↔ สัญลักษณ์แสดงค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ หมายถึง ช่วงความเห็นสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้งกลุ่ม

***** สัญลักษณ์แสดงตำแหน่งของคำตอบที่ท่านได้ตอบคำถามไว้ในแบบสอบถามรอบที่ 2

3. ผู้วิจัยขอความกรุณาให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้ทบทวนคำตอบของท่านในรอบที่ 2 อีกครั้ง ในแบบสอบถามรอบที่ 3 ฉบับนี้ หากท่านประสงค์ยืนยันคำตอบเดิมหรือต้องการจะเปลี่ยนแปลงคำตอบ ในข้อใดก็ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความเห็น ตามความคิดเห็นของท่าน

3.1 คำตอบของท่านสอดคล้องกับความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอยู่แล้ว (↔) และท่านยืนยันคำตอบเดิม ให้ทำเครื่องหมายลงในช่อง “สอดคล้อง ยืนยันคำตอบเดิม”

3.2 คำตอบของท่านไม่สอดคล้องกับความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (ไม่อยู่ในช่วงของค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ หรือ ↔) แต่ท่านต้องการเปลี่ยนคำตอบให้สอดคล้องกับความเห็นกลุ่ม ให้ท่านทำเครื่องหมายลงในช่อง “ไม่สอดคล้อง ยืนยันคำตอบกลุ่ม”

3.3 คำตอบของท่านไม่สอดคล้องกับความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (ไม่อยู่ในช่วงของค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ หรือ ↔) แต่ท่านยังคงยืนยันคำตอบเดิมให้ท่านทำเครื่องหมายลงในช่อง “ไม่สอดคล้อง ยืนยันคำตอบเดิม”

ผู้วิจัยขออนุเคราะห์ท่านได้โปรดส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้ ที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถาม

นางสาว เกศกนก บุญเพชร
นักศึกษาปริญญาโท
สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืน
คำชี้แจง

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	ระดับ					สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม	ไม่สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม
	5	4	3	2	1			
ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ								
1. มีการสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิกในการทำงาน	↔	M						
2. มีความใส่ใจต่อสมาชิกทั้งในเวลางาน	↔	M						
3. มีการกระตุ้นทางความคิดให้กับสมาชิกได้เรียนรู้อยู่เสมอ	↔	M						
4. สมาชิกให้การยอมรับ	M	↔						
5. มีความซื่อสัตย์ในการทำงานอย่างโปร่งใส	M	↔						
6. มีความเสียสละทำเพื่อส่วนร่วม	M	↔						
7. มีความตั้งใจในการทำงาน	M	↔						
8. มีความใฝ่รู้หาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ	↔	M						
9. มีความกล้าตัดสินใจในการทำงาน	↔	M						
10. มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง	M	↔						
11. เปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น	M							

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ							
12. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการให้ข้อมูลข่าวสารกับสมาชิกอย่างทั่วถึง	←	M	→				
13. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่	←	M	→				
14. การปรึกษาหารือในการทำงานร่วมกัน	←	M	→				
15. การวางแผนในการทำงานร่วมกัน	←	M	→				
16. การร่วมตัดสินใจในการทำงานร่วมกัน	←	M	→				
17. การร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกัน	←	M	→				
18. การร่วมติดตามตรวจสอบในการประเมินผลการทำงานร่วมกัน	←	M	→				
19. การร่วมรับผลประโยชน์ในการทำงานร่วมกัน	←	M	→				
20. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นตัวแทนของชุมชนในการทำเพื่อชุมชน	←	M	→				
ปัจจัยด้านสมรรถนะองค์การของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ							
21. มีการตั้งเป้าหมายก่อนการทำงาน	←	M	→				
22. มีการปฏิบัติงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	←	M	→				
23. มีการร่วมมือกันของทุกฝ่ายในการทำงาน	←	M	→				
24. มีการกำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน	←	M	→				

25. มีแผนงานยุทธศาสตร์การทำงานที่ชัดเจน	M	↔						
26. มีแผนปฏิบัติตามยุทธศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม	M	↔						
27. สมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับระบบในการทำงานขององค์การ			M	↔				
28. มีการแบ่งหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนอย่างชัดเจน	M	↔						
29. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความยืดหยุ่นในการทำงาน			M	↔				
30. ความโปร่งใสในการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	M	↔						
31. การสื่อสารของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถรับรู้ได้อย่างทั่วถึง	M	↔						
32. การระดมทุนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถจัดการดำเนินงานเองได้			M	↔				
33. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถพึ่งพาตนเองในการดำเนินงานเองได้			M	↔				
ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสารของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ								
34. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต			M	↔				
35. การเพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้แก่บุคคลภายนอกได้รู้จักมากขึ้น	M	↔						
36. มีการติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์ เช่น Facebook, LINE	M	↔						
37. การสื่อสารผ่านทางออนไลน์ช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อสื่อสารหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ			M	↔				

ปัจจัยด้านเครือข่ายของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ							
38. เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ร่วมกันจนสามารถเกิดประเด็นหรือแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาของชาวประมงพื้นบ้าน	M	↔					
39. เกิดการร่วมมือช่วยเหลือร่วมกันของเครือข่ายประมงพื้นบ้านทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่	M	↔					
40. การร่วมกันของเครือข่ายประมงพื้นบ้านสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	M	↔					
41. มีการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ	M	↔					

ความยั่งยืน	ระดับ					สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เดิม	ไม่สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เดิม
	5	4	3	2	1			
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม								
42. ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในคลองนาทับ	M	↔						
43. ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลอ่าวไทย	M	↔						
44. มีการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ	M	↔						
45. มีการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ	M	↔						
46. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ	M	↔						
47. เครื่องมือที่ใช้ในการทำประมงถูกต้องตามกฎหมาย	M	↔						

ปัจจัยด้านการสังคม								
48. มีการมุ่งส่งเสริมการพัฒนาคนให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรสัตว์น้ำ	M ↔							
49. เกิดความตระหนักมีจิตสำนึกในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ	M ↔							
50. เกิดความสัมพันธ์อันดีของสมาชิก	M ↔							
51. เกิดการส่งเสริมการเพาะฟักสัตว์น้ำ	M ↔							
52. เกิดการส่งเสริมปล่อยสัตว์น้ำลงสู่ทะเล	M ↔							
53. เกิดการส่งเสริมการสร้างแนวเขตอนุรักษ์	M ↔							
54. เกิดการรณรงค์ห้ามจับสัตว์น้ำวัยอ่อน	M ↔							
55. เกิดการช่วยเหลือของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่มีต่อสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	M ↔							
56. มีการตั้งกฎกติกาของชุมชนโดยชุมชนและเพื่อชุมชน	M ↔							
57. มีการใช้มาตรการทางกฎหมายเข้ามาควบคุม	M ↔							
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ								
58. เกิดการสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพการทำประมง	M ↔							
59. การประกอบอาชีพการทำประมงมีความมั่นคงต่อการดำรงชีวิต	M ↔							
60. มีการใช้ภูมิปัญญาในการสร้างมูลค่า เช่น การทำลอบปู	M ↔							
61. เกิดการขยายตัวของตลาดภายในชุมชนสู่ตลาดชุมชนภายนอก	M ↔							
62. ตลาดภายในชุมชนสามารถแข่งขันกับตลาดชุมชนภายนอก	M ↔							

63. ภาครัฐมีนโยบายเข้ามาสนับสนุน เศรษฐกิจภายในชุมชนซึ่งมีความสอดคล้อง วิถีชีวิตของคนในชุมชน	M 							
---	--	--	--	--	--	--	--	--

ภาคผนวก ฉ
แบบสอบถามเชิงปริมาณ

แบบสอบถาม
เรื่อง การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเพื่อความยั่งยืนของชุมชน
ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

.....

คำชี้แจง แบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
2. แบบสอบถามมี 3 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืน โดยในแต่ละข้อคำถาม เป็นคำถามเพื่อให้ให้นักในระดัของการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืน โดยช่วยพิจารณาว่าในแต่ละข้อคำถามควรเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับในแต่ละด้านอย่างไร ซึ่งมีเกณฑ์ของระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
 ระดับคะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
 ระดับคะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
 ระดับคะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
 ระดับคะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด
 ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยขออนุเคราะห์ท่านได้โปรดส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
 มา ณ โอกาสนี้ ที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถาม

นางสาว เกศกนก บุญเพชร
 นักศึกษาปริญญาโท
 สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม
 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือเติมคำในช่องว่าง..... ตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. สถานภาพ ประธาน/คณะกรรมการ สมาชิก
3. อายุ น้อยกว่า 20 ปี 20-30 ปี
 31-41 ปี 42-52 ปี
 53-63 ปี 64 ปีขึ้นไป
4. ศาสนา พุทธ อิสลาม อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. วุฒิการศึกษา
 ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
 ปวช., ปวส., อนุปริญญา ปริญญาตรี
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
6. อาชีพ ทำประมง ค้าขาย
 รับราชการ รับจ้างทั่วไป
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
7. รายได้ต่อเดือน
 0 - 5,000 บาท 5,001-10,000 บาท
 10,001-15,000 บาท 15,001-20,000 บาท
 20,001-25,000 บาท มากกว่า 25,000 บาท

ส่วนที่ 2 การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืน

คำชี้แจง

โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วกรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ระดับ 5 = มากที่สุด

ระดับ 4 = มาก

ระดับ 3 = ปานกลาง

ระดับ 2 = น้อย

ระดับ 1 = น้อยที่สุด

การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	ระดับ				
	5	4	3	2	1
ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ					
1. มีการสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิกในการทำงาน					
2. ในการทำงานมีความใส่ใจต่อสมาชิกเพื่อให้กระบวนการทำงานเป็นไปตามเป้าหมาย					
3. มีการกระตุ้นทางความคิดให้กับสมาชิกได้เรียนรู้อยู่เสมอ					
4. สมาชิกให้การยอมรับในการเป็นผู้นำ					
5. มีความซื่อสัตย์ในการทำงานอย่างโปร่งใส					
6. มีความเสียสละทำเพื่อส่วนรวม					
7. มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย					
8. มีความใฝ่รู้หาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ					
9. มีความกล้าตัดสินใจในการทำงาน					
10. มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง					
11. เปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น					
ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ					
12. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการให้ข้อมูลข่าวสารกับสมาชิกอย่างทั่วถึง					
13. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่					
14. การปรึกษาหารือในการทำงานร่วมกัน					
15. การวางแผนในการทำงานร่วมกัน					
16. การร่วมตัดสินใจในการทำงานร่วมกัน					
17. การร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกัน					
18. การร่วมติดตามตรวจสอบในการประเมินผลการทำงานร่วมกัน					
19. การร่วมรับผลประโยชน์ในการทำงานร่วมกัน					
20. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นตัวแทนของชุมชนในการทำเพื่อชุมชน					
ปัจจัยด้านสมรรถนะของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ					
21. มีการตั้งเป้าหมายก่อนการทำงานอย่างชัดเจน					
22. มีการปฏิบัติงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน					

23. มีการร่วมมือกันของทุกฝ่ายในการทำงาน					
24. มีการกำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน					
25. มีแผนงานยุทธศาสตร์การทำงานที่ชัดเจน					
26. มีแผนปฏิบัติตามยุทธศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม					
27. สมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับระบบในการทำงานขององค์การ					
28. มีการแบ่งหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนอย่างชัดเจน					
29. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความยืดหยุ่นในการทำงาน					
30. ความโปร่งใสในการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ					
31. การสื่อสารของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถรับรู้ได้อย่างทั่วถึง					
32. การระดมทุนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถจัดการดำเนินงานเองได้					
33. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถพึ่งพาตนเองในการดำเนินงานเองได้					
ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสารของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ					
34. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต					
35. มีการเพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้แก่บุคคลภายนอกได้รู้จักมากขึ้น					
36. มีการติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์ เช่น Facebook, LINE					
37. การสื่อสารผ่านทางออนไลน์ช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อสื่อสารหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ					
ปัจจัยด้านเครือข่ายของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ					
38. เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ร่วมกันจนสามารถเกิดประเด็นหรือแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาของชาวประมงพื้นบ้าน					
39. เกิดการร่วมมือช่วยเหลือร่วมกันของเครือข่ายประมงพื้นบ้าน					
40. การร่วมกันของเครือข่ายประมงพื้นบ้านสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ					
41. มีการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ					

ความยั่งยืน	ระดับ				
	5	4	3	2	1
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม					
42. สถานการณ์ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในคลองนาทับ					
43. สถานการณ์ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลอ่าวไทย					
44. มีการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น					
45. มีการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น					
46. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ					
47. เครื่องมือที่ใช้ในการทำประมงถูกต้องตามกฎหมาย					
ปัจจัยด้านสังคม					
48. มีการมุ่งส่งเสริมการพัฒนาคนให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรสัตว์น้ำ					
49. เกิดความตระหนักมีจิตสำนึกในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ					
50. สมาชิกเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน					
51. เกิดการส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการเพาะพักสัตว์น้ำ					
52. เกิดการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปล่อยสัตว์น้ำลงสู่ทะเล					
53. เกิดการส่งเสริมการสร้างแนวเขตอนุรักษ์ให้กับทรัพยากรสัตว์น้ำ					
54. เกิดการรณรงค์ห้ามจับสัตว์น้ำวัยอ่อนเพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำโตเต็มวัย					
55. เกิดการช่วยเหลือของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่มีต่อสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ					
56. มีการตั้งกฎกติกาของชุมชนโดยชุมชนและเพื่อชุมชน					
57. มีการใช้มาตรการทางกฎหมายเข้ามาควบคุม					
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ					
58. เกิดการสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพการทำประมง					
59. การประกอบอาชีพการทำประมงมีความมั่นคงต่อการดำรงชีวิต					

ภาคผนวก ช
ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ศาสนา วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน จำนวน 160 ชุด โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของความถี่ และ ค่าร้อยละ ซึ่งผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (160 คน)	ร้อยละ (100)
เพศ		
ชาย	75	46.88
หญิง	85	53.13
สถานภาพ		
ประธาน/คณะกรรมการ	12	7.50
สมาชิก	148	92.50
อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	4	2.50
20-30 ปี	32	20.00
31-41 ปี	25	15.63
42-52 ปี	43	26.88
53-63 ปี	35	21.88
64 ปีขึ้นไป	21	13.13
ศาสนา		
พุทธ	0	0
อิสลาม	160	100
อื่น ๆ	0	0
วุฒิการศึกษา		
ประถมศึกษา	75	46.88
มัธยมศึกษา	51	31.88
ปวช./ ปวส./ อนุปริญญา	29	18.13
ปริญญาตรี	4	2.50
อื่น ๆ	1	0.63

ตารางที่ 17 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=160)	ร้อยละ (100)
อาชีพ		
ทำประมง	76	47.50
ค้าขาย	46	28.75
รับราชการ	2	1.25
รับจ้างทั่วไป	32	20.00
อื่น ๆ	4	2.50
รายได้ต่อเดือน		
0-5,000 บาท	48	30.00
5,001-10,000 บาท	57	35.63
10,001-15,000 บาท	35	21.88
15,001-20,000 บาท	15	9.38
20,001-25,000 บาท	3	1.88
มากกว่า 25,000 บาท	2	1.25

จากตารางที่ 17 จะเห็นได้ว่าข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 160 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.13 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 46.88 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 92.50 และ ประธาน/คณะกรรมการ คิดเป็นร้อยละ 7.50 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 42-52 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.88 รองลงมา มีอายุ 53-63 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.88 อายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 อายุ 31-41 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.63 อายุ 64 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.13 และอายุ น้อยกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.50 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 100 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.88 รองลงมา มีมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 31.88 ปวช./ ปวส./ อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 18.13 ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 2.50 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.63 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพทำประมง คิดเป็น ร้อยละ 47.50 รองลงมา ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 28.75 รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 20.00 อื่น ๆ คิด เป็นร้อยละ 2.50 และรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 1.25 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.63 รองลงมา รายได้ต่อเดือน 0-5,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 30.00 รายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.88 รายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.38 รายได้ต่อเดือน 20,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.88 และรายได้ต่อเดือน มากกว่า 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.25 ตามลำดับ

ปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านภาวะผู้นำ โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Dev.) ซึ่งผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านภาวะผู้นำ

ด้านภาวะผู้นำ	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. มีการสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิกในการทำงาน	4.02	1.05	มาก
2. ในการทำงานมีความใส่ใจต่อสมาชิก เพื่อให้กระบวนการทำงานเป็นไปตามเป้าหมาย	3.75	0.88	มาก
3. มีการกระตุ้นทางความคิดให้กับสมาชิกได้เรียนรู้ อยู่เสมอ	3.57	1.01	มาก
4. สมาชิกให้การยอมรับในการเป็นผู้นำ	3.68	1.02	มาก
5. มีความซื่อสัตย์ในการทำงานอย่างโปร่งใส	3.83	0.91	มาก
6. มีความเสียสละทำเพื่อส่วนรวม	3.84	0.96	มาก
7. มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย	3.91	0.93	มาก
8. มีความใฝ่รู้หาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ	3.81	0.97	มาก
9. มีความกล้าตัดสินใจในการทำงาน	3.91	0.98	มาก
10. มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง	3.84	0.96	มาก
11. เปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น	3.81	0.95	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.81	0.97	มาก

จากตารางที่ 18 จะเห็นได้ว่าข้อมูลปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านภาวะผู้นำ พบว่า รวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.81 ทั้งนี้เมื่อพิจารณา รายข้อที่สูงที่สุด คือ ข้อที่ 1 มีการสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิกในการทำงาน และข้อที่ต่ำสุด คือ 3. มีการกระตุ้นทางความคิดให้กับสมาชิกได้เรียนรู้ อยู่เสมอ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านการมีส่วนร่วม โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Dev.) ซึ่งผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านการมีส่วนร่วม

ด้านการมีส่วนร่วม	Mean	Std. Dev.	ระดับ
12. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ มีการให้ข้อมูลข่าวสารกับสมาชิกอย่างทั่วถึง	3.93	0.98	มาก
13. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่	3.81	0.91	มาก
14. การปรึกษาหารือในการทำงานร่วมกัน	3.81	1.00	มาก
15. การวางแผนในการทำงานร่วมกัน	3.85	0.95	มาก
16. การร่วมตัดสินใจในการทำงานร่วมกัน	3.86	0.92	มาก
17. การร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกัน	3.93	0.97	มาก
18. การร่วมติดตามตรวจสอบในการประเมินผลการทำงานร่วมกัน	3.84	1.04	มาก
19. การร่วมรับผลประโยชน์ในการทำงานร่วมกัน	3.73	1.03	มาก
20. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นตัวแทนของชุมชนในการทำเพื่อชุมชน	3.83	0.98	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.84	0.98	มาก

จากตารางที่ 19 จะเห็นได้ว่าข้อมูลปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า รวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.84 ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายชื่อที่สูงสุด มีอยู่ 2 ข้อ ที่เท่ากัน คือ ข้อที่ 12 สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการให้ข้อมูลข่าวสารกับสมาชิกอย่างทั่วถึง และ ข้อที่ 17. การร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกัน และข้อที่ต่ำสุด คือ 19. การร่วมรับผลประโยชน์ในการทำงานร่วมกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านสมรรถนะองค์การ โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Dev.) ซึ่งผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านสมรรถนะองค์การ

ด้านสมรรถนะองค์การ	Mean	Std. Dev.	ระดับ
21. มีการตั้งเป้าหมายก่อนการทำงานอย่างชัดเจน	3.87	0.98	มาก
22. มีการปฏิบัติงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	3.88	0.96	มาก
23. มีการร่วมมือกันของทุกฝ่ายในการทำงาน	3.91	1.01	มาก
24. มีการกำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน	3.77	0.97	มาก
25. มีแผนงานยุทธศาสตร์การทำงานที่ชัดเจน	3.79	0.96	มาก
26. มีแผนปฏิบัติตามยุทธศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม	3.79	0.97	มาก
27. สมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับระบบในการทำงานขององค์การ	3.78	0.98	มาก
28. มีการแบ่งหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนอย่างชัดเจน	4.19	1.06	มาก
29. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความยืดหยุ่นในการทำงาน	3.83	1.00	มาก
30. ความโปร่งใสในการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	3.77	1.01	มาก
31. การสื่อสารของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถรับรู้ได้อย่างทั่วถึง	3.76	1.03	มาก
32. การระดมทุนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถจัดการดำเนินงานได้	3.68	0.95	มาก
33. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถพึ่งพาตนเองในการดำเนินงานเองได้	3.74	1.04	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.83	1.00	มาก

จากตารางที่ 20 จะเห็นได้ว่าข้อมูลปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านสมรรถนะองค์การ พบว่า รวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.83 ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายชื่อที่สูงที่สุด คือ ข้อที่ 28. มีการแบ่งหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนอย่างชัดเจน และข้อที่ต่ำสุด คือ 32. การระดมทุนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถจัดการดำเนินงานได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Dev.) ซึ่งผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร

ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	Mean	Std. Dev.	ระดับ
34. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต	3.44	1.18	ปานกลาง
35. มีการเพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้แก่บุคคลภายนอกได้รู้จักมากขึ้น	3.48	1.16	ปานกลาง
36. มีการติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์ เช่น Facebook, LINE	3.28	1.20	ปานกลาง
37. การสื่อสารผ่านทางออนไลน์ช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อสื่อสารหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	3.49	1.23	ปานกลาง
รวมโดยเฉลี่ย	3.43	1.19	ปานกลาง

จากตารางที่ 21 จะเห็นได้ว่าข้อมูลปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร พบว่า รวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เท่ากับ 3.43 ทั้งนี้เมื่อพิจารณา รายข้อที่สูงที่สุด คือ 37. การสื่อสารผ่านทางออนไลน์ช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อสื่อสารหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และข้อที่ต่ำที่สุด คือ 36. มีการติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์ เช่น Facebook, LINE

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านเครือข่าย โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Dev.) ซึ่งผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านเครือข่าย

ด้านเครือข่าย	Mean	Std. Dev.	ระดับ
38. เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ร่วมกันจนสามารถเกิดประเด็นหรือแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาของชาวประมงพื้นบ้าน	3.67	1.07	มาก
39. เกิดการร่วมมือช่วยเหลือร่วมกันของเครือข่ายประมงพื้นบ้าน	3.70	1.13	มาก
40. การร่วมกันของเครือข่ายประมงพื้นบ้านสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	3.71	1.12	มาก
41. มีการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ	3.70	1.18	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.69	1.12	มาก

จากตารางที่ 22 จะเห็นได้ว่าข้อมูลปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านเครือข่าย พบว่า รวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.69 ทั้งนี้เมื่อพิจารณา รายข้อที่สูงที่สุด คือ 40. การร่วมกันของเครือข่ายประมงพื้นบ้านสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และข้อที่ต่ำสุด คือ 38. เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ร่วมกันจนสามารถเกิดประเด็นหรือแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาของชาวประมงพื้นบ้าน

ความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Dev.) ซึ่งผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านสิ่งแวดล้อม	Mean	Std. Dev.	ระดับ
42. สถานการณ์ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในคลองนาทับ	3.84	1.05	มาก
43. สถานการณ์ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลอ่าวไทย	3.78	1.02	มาก
44. มีการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	3.85	0.97	มาก
45. มีการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	3.74	0.90	มาก
46. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ	4.20	0.96	มาก
47. เครื่องมือที่ใช้ในการทำประมงถูกต้องตามกฎหมาย	4.01	0.91	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.90	0.98	มาก

จากตารางที่ 23 จะเห็นได้ว่าข้อมูลความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า รวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.90 ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายข้อที่สูงที่สุดคือ 46. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ และข้อที่ต่ำสุดคือ 45. มีการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านสังคม โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Dev.) ซึ่งผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านสังคม

ด้านสังคม	Mean	Std. Dev.	ระดับ
48. มีการมุ่งส่งเสริมการพัฒนาคนให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรสัตว์น้ำ	3.88	0.98	มาก
49. เกิดความตระหนักมีจิตสำนึกในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ	3.82	0.96	มาก
50. สมาชิกเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน	3.88	0.93	มาก
51. เกิดการส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการเพาะฟักสัตว์น้ำ			
52. เกิดการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปล่อยสัตว์น้ำลงสู่ทะเล	3.84	0.94	มาก
53. เกิดการส่งเสริมการสร้างแนวเขตอนุรักษ์ให้กับทรัพยากรสัตว์น้ำ	3.91	0.96	มาก
54. เกิดการรณรงค์ห้ามจับสัตว์น้ำวัยอ่อนเพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำโตเต็มวัย	3.98	0.97	มาก
55. เกิดการช่วยเหลือของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่มีต่อสมาชิกสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	3.93	0.99	มาก
56. มีการตั้งกฎกติกาของชุมชนโดยชุมชนและเพื่อชุมชน	3.86	1.02	มาก
57. มีการใช้มาตรการทางกฎหมายเข้ามาควบคุม	3.83	1.06	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.88	0.98	มาก

จากตารางที่ 24 จะเห็นได้ว่าข้อมูลความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านสังคม พบว่า รวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.88 ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายข้อที่สูงที่สุด คือ 54. เกิดการรณรงค์ห้ามจับสัตว์น้ำวัยอ่อนเพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำโตเต็มวัย และข้อที่ต่ำที่สุด คือ 49. เกิดความตระหนักมีจิตสำนึกในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านเศรษฐกิจ โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Dev.) ซึ่งผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจ	Mean	Std. Dev.	ระดับ
58. เกิดการสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพการทำประมง	3.86	0.99	มาก
59. การประกอบอาชีพการทำประมงมีความมั่นคงต่อการดำรงชีวิต	3.95	0.92	มาก
60. มีการใช้ภูมิปัญญาในการสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น การส่งออกการทำลอบปู เป็นต้น	3.90	0.98	มาก
61. เกิดการขยายตัวของตลาดภายในชุมชนสู่ตลาดชุมชนภายนอก	3.92	1.00	มาก
62. ตลาดภายในชุมชนสามารถแข่งขันกับตลาดชุมชนภายนอก	3.76	0.93	มาก
63. ภาครัฐมีนโยบายเข้ามาสนับสนุนเศรษฐกิจภายในชุมชนซึ่งมีความสอดคล้องวิถีชีวิตของคนในชุมชน	3.77	1.06	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.86	0.98	มาก

จากตารางที่ 25 จะเห็นได้ว่าข้อมูลความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ด้านเศรษฐกิจ พบว่า รวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.86 ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายข้อที่สูงที่สุด คือ 59. การประกอบอาชีพการทำประมงมีความมั่นคงต่อการดำรงชีวิต และข้อที่ต่ำที่สุด คือ 63. ภาครัฐมีนโยบายเข้ามาสนับสนุนเศรษฐกิจภายในชุมชนซึ่งมีความสอดคล้องวิถีชีวิตของคนในชุมชน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกับความยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสมรรถนะองค์การ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และด้านเครือข่ายกับความยั่งยืน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ โดยนำเสนอข้อมูลในค่าสหสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมโดยนำเสนอข้อมูลในค่าสหสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม &	t	p-value	r	95% ช่วงความเชื่อมั่น	
				ขอบเขตล่าง	ขอบเขตบน
1. ด้านภาวะผู้นำ	5.340	0.000	0.391	0.251	0.515
2. ด้านการมีส่วนร่วม	4.770	0.000	0.355	0.211	0.483
3. ด้านสมรรถนะองค์การ	8.981	0.000	0.581	0.468	0.676
4. ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	8.866	0.000	0.576	0.463	0.672
5. ด้านเครือข่าย	11.765	0.000	0.683	0.591	0.758

จากตารางที่ 26 จะเห็นได้ว่าข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ส่วนปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ส่วนปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยการจัดการ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และส่วนปัจจัยการจัดการด้านเครือข่ายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ ในระดับสูง

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านสังคม โดยนำเสนอข้อมูลในค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านสังคม

ความยั่งยืน ด้านสังคม &	t	p-value	r	95% ช่วงความเชื่อมั่น	
				ขอบเขตล่าง	ขอบเขตบน
1. ด้านภาวะผู้นำ	8.851	0.000	0.576	0.462	0.671
2. ด้านการมีส่วนร่วม	7.824	0.000	0.528	0.407	0.632
3. ด้านสมรรถนะองค์กร	11.237	0.000	0.666	0.570	0.745
4. ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	8.452	0.000	0.558	0.441	0.656
5. ด้านเครือข่าย	11.303	0.000	0.669	0.573	0.746

จากตารางที่ 27 จะเห็นได้ว่าข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านสังคม พบว่า ปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนด้านสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนด้านสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนด้านสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง ส่วนปัจจัยการจัดการด้านเทคโนโลยีการสื่อสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนด้านสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และส่วนปัจจัยการจัดการด้านเครือข่ายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนด้านสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ โดยนำเสนอข้อมูลในค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ

ความยั่งยืน ด้านเศรษฐกิจ &	t	p-value	r	95% ช่วงความเชื่อมั่น	
				ขอบเขตล่าง	ขอบเขตบน
1. ด้านภาวะผู้นำ	6.191	0.000	0.442	0.308	0.559
2. ด้านการมีส่วนร่วม	7.106	0.000	0.492	0.365	0.601
3. ด้านสมรรถนะองค์กร	10.008	0.000	0.623	0.518	0.709
4. ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	7.323	0.000	0.503	0.378	0.611
5. ด้านเครือข่าย	9.893	0.000	0.618	0.512	0.706

จากตารางที่ 28 จะเห็นได้ว่าข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ พบว่า ปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง ส่วนปัจจัยการจัดการด้านเทคโนโลยีการสื่อสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และส่วนปัจจัยการจัดการด้านเครือข่ายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง

รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น

รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำเสนอข้อมูลในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นด้วยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย และค่าความคลาดเคลื่อน (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม	Estimate	Std. Error	t-value	p-value
ค่าคงที่	1.794	0.236	7.589 ***	0.000
1. ด้านภาวะผู้นำ	0.065	0.088	0.733	0.465
2. ด้านการมีส่วนร่วม	-0.326	0.107	-3.051 **	0.003
3. ด้านสมรรถนะองค์กร	0.407	0.139	2.921 **	0.004
4. ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	0.080	0.059	1.341	0.182
5. ด้านเครือข่าย	0.348	0.069	5.009 ***	0.000
Residual standard error = 0.5191		Degree of freedom = 154		
Multiple R ² = 0.5191		Adjusted R ² = 0.5235		
F-statistic = 33.25		p-value = 0.000		

*** P<.001

จากตารางที่ 29 แสดงผลการนำตัวแปรทั้งหมดเข้าไปในสมการของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ด้วยวิธีการนำตัวพยากรณ์ทั้งหมดเข้าไปในสมการ (Enter Method) ผลปรากฏว่าปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านเครือข่าย ส่วนปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีทั้งหมด 2 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์กร และปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติมีทั้งหมด 2 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำ และปัจจัยการจัดการด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยมีประสิทธิภาพของการพยากรณ์ร้อยละ 52.35 และความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์เท่ากับ 0.5191

รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น

รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำเสนอข้อมูลในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงด้วยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย และค่าความคลาดเคลื่อน (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม	Estimate	Std. Error	t-value	p-value
ค่าคงที่	1.844	0.224	8.246 ***	0.000
2. ด้านการมีส่วนร่วม	-0.317	0.098	-3.216 **	0.001
3. ด้านสมรรถนะองค์กร	0.484	0.130	3.713 ***	0.000
5. ด้านเครือข่าย	0.385	0.064	6.038 ***	0.000
Residual standard error = 0.52			Degree of freedom = 156	
Multiple R ² = 0.5113			Adjusted R ² = 0.5019	
F-statistic = 54.4			p-value = 0.000	

*** P<.001

จากตารางที่ 30 แสดงผลรูปแบบสุดท้ายหรือสมการที่เหมาะสมที่สุดของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม โดยวิธีการนำตัวแปรออกจากรูปแบบ (Backward Method) พบว่า สมการที่เหมาะสมที่สุดของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีทั้งหมด 2 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์กร และปัจจัยการจัดการด้านเครือข่าย และส่วนปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อ ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วม โดยมีประสิทธิภาพของการพยากรณ์ร้อยละ 50.19 และความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์เท่ากับ 0.52

รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสังคมด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น

รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านสังคม โดยนำเสนอข้อมูลในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น ด้วยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย และค่าความคลาดเคลื่อน (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านสังคม

ความยั่งยืนด้านสังคม	Estimate	Std. Error	t-value	p-value
ค่าคงที่	1.048	0.238	4.397 ***	0.000
1. ด้านภาวะผู้นำ	0.265	0.089	2.977 **	0.003
2. ด้านการมีส่วนร่วม	-0.125	0.108	-1.161	0.248
3. ด้านสมรรถนะองค์กร	0.301	0.140	2.143 *	0.034
4. ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	0.033	0.060	0.549	0.584
5. ด้านเครือข่าย	0.280	0.070	4.010 ***	0.000
Residual standard error = 0.5233		Degree of freedom = 154		
Multiple R ² = 0.5396		Adjusted R ² = 0.5246		
F-statistic = 36.09		p-value = 0.000		

*** P<.001

จากตารางที่ 31 แสดงผลการนำตัวแปรทั้งหมดเข้าไปในสมการของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสังคม ด้วยวิธีการนำตัวพยากรณ์ทั้งหมดเข้าไปในสมการ (Enter Method) ผลปรากฏว่าปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านเครือข่าย ส่วนปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการ ด้านภาวะผู้นำ ส่วนปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์กร และส่วนปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสังคมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีทั้งหมด 2 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยการจัดการด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยมีประสิทธิภาพของการพยากรณ์ร้อยละ 52.46 และความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์เท่ากับ 0.5233

รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสังคมด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น

รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านสังคม โดยนำเสนอข้อมูลในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงด้วยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย และค่าความคลาดเคลื่อน (ตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านสังคม

ความยั่งยืนด้านสังคม	Estimate	Std. Error	t-value	p-value
ค่าคงที่	1.030	0.238	4.332 ***	0.000
1. ด้านภาวะผู้นำ	0.229	0.083	2.764 **	0.006
3. ด้านสมรรถนะองค์การ	0.218	0.106	2.053 *	0.042
5. ด้านเครือข่าย	0.309	0.063	4.888 ***	0.000
Residual standard error = 0.5231		Degree of freedom = 156		
Multiple R ² = 0.5339		Adjusted R ² = 0.5249		
F-statistic = 59.56		p-value = 0.000		

*** P<.001

จากตารางที่ 32 แสดงผลรูปแบบสุดท้ายหรือสมการที่เหมาะสมที่สุดของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสังคม โดยวิธีการนำตัวแปรออกจากรูปแบบ (Backward Method) พบว่า สมการที่เหมาะสมที่สุดของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืน ด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการ ด้านเครือข่าย ส่วนปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำ และส่วนปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์การ โดยมีประสิทธิภาพของการพยากรณ์ร้อยละ 52.49 และความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์เท่ากับ 0.5231

รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ส่งผลต่อ ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น

รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ โดยนำเสนอข้อมูลในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงด้วยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย และค่าความคลาดเคลื่อน (ตารางที่ 33)

ตารางที่ 33 รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ

ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ	Estimate	Std. Error	t-value	p-value
ค่าคงที่	1.372	0.268	5.118 ***	0.000
1. ด้านภาวะผู้นำ	0.009	0.100	0.085	0.932
2. ด้านการมีส่วนร่วม	-0.026	0.121	-0.216	0.830
3. ด้านสมรรถนะองค์กร	0.398	0.158	2.523 *	0.013
4. ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	0.019	0.067	0.282	0.778
5. ด้านเครือข่าย	0.262	0.079	3.329 **	0.001
Residual standard error = 0.5885		Degree of freedom = 154		
Multiple R ² = 0.4424		Adjusted R ² = 0.4243		
F-statistic = 24.43		p-value = 0.000		

*** P<.001

จากตารางที่ 33 แสดงผลการนำตัวแปรทั้งหมดเข้าไปในสมการของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ ด้วยวิธีการนำตัวพยากรณ์ทั้งหมดเข้าไปในสมการ (Enter Method) ผลปรากฏว่าปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านเครือข่าย ส่วนปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์กร และส่วนปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีทั้งหมด 3 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยการจัดการด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยมีประสิทธิภาพของการพยากรณ์ร้อยละ 42.43 และความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์เท่ากับ 0.5885

รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ส่งผลต่อ ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น

รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ โดยนำเสนอข้อมูลในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงด้วยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย และค่าความคลาดเคลื่อน (ตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ

ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ	Estimate	Std. Error	t-value	p-value
ค่าคงที่	1.367	0.247	5.536 ***	0.000
3. ด้านสมรรถนะองค์กร	0.387	0.095	4.085 ***	0.000
5. ด้านเครือข่าย	0.274	0.070	3.891 ***	0.000
Residual standard error = 0.5831		Degree of freedom = 157		
Multiple R ² = 0.4418		Adjusted R ² = 0.4347		
F-statistic = 62.14		p-value = 0.000		

*** P<.001

จากตารางที่ 34 แสดงผลรูปแบบสุดท้ายหรือสมการที่เหมาะสมที่สุดของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ โดยวิธีการนำตัวแปรออกจากรูปแบบ (Backward Method) พบว่า สมการที่เหมาะสมที่สุดของปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีทั้งหมด 2 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์กร และปัจจัยการจัดการด้านเครือข่าย โดยมีประสิทธิภาพของการพยากรณ์ ร้อยละ 43.47 และความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์เท่ากับ 0.5831

ภาคผนวก ซ
ภาพประกอบภาคสนาม

ภาพประกอบภาคสนาม

ภาพที่ 1 การประชุมของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ
ที่มา: ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย (2561)

ภาพที่ 2-5 การจัดกิจกรรมการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ
ที่มา: ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย (2561)

ภาพประกอบภาคสนาม (ต่อ)

ภาพที่ 6-8 การสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนาความยั่งยืน
ที่มา: ถ่ายภาพโดยผู้ช่วยผู้วิจัย (2561)

ภาคผนวก ด
บทความนำเสนอ

สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับการจัดการและความมั่นคงทางอาหารของชุมชน
ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association with Management and Community
Food Security of Na Thap Sub-district, Chana District, Songkhla Province

เกศกนก บุญเพชร^{1*}

อุทัย ปริญาสุทธีรัตน์^{2*}

เกษตรชัย และทีม^{3*}

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความมั่นคงทางอาหารของชุมชน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลภาคสนาม มีผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยแบ่งแยกเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายนโยบาย ฝ่ายบริหาร และฝ่ายปฏิบัติ และผู้ให้ข้อมูลรอง ประกอบด้วย สมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งสงขลา เจ้าหน้าที่สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา เจ้าหน้าที่ส่วนบริหารการจัดการทรัพยากรทะเลและชายฝั่งสงขลา และนักวิชาการ ร่วมกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและเขียนรายงานผล โดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา พบว่า การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ อันประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีส่วนร่วม และด้านสมรรถนะองค์กร ส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางอาหารของชุมชน อันได้แก่ ด้านการมีอาหารเพียงพอ ด้านการเข้าถึงอาหาร ด้านการใช้ประโยชน์จากอาหาร และด้านเสถียรภาพทางอาหาร ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่เป็นชาวประมงพื้นบ้านและมีคนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำด้วยความสมัครใจ เพื่อเป็นผลประโยชน์ต่อส่วนรวม อันจักนำไปสู่ความยั่งยืนของชุมชน

คำสำคัญ : สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ความมั่นคงทางอาหาร ความยั่งยืน

Abstract

This qualitative research aimed to investigate the management of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association and community food security using in-depth interviews, participant observation and non-participant observation as instruments to collect field data from three groups of key informants: policy, administration, and practice. Data were also collected from secondary informants consisting of members of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association, officials of Songkhla Coastal Aquaculture Research Institute, officials of Songkhla Fisheries Office, officials of Marine and Coastal Resources Administration Office (Songkhla), and academicians. Additionally, data were collected from related documents and research reports. Content analysis was performed with the data, and a report was written using analytical description.

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

* Corresponding author: e-mail: gift_999@hotmail.com

The study found that the management of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association consisting of transformational leadership, participation, and organizational competencies resulted in community food security in terms of food availability, food accessibility, food utilization, and food stability. Most members who were native fishers and some people in the community voluntarily participated in aquatic animal restoration for benefits of the community as a whole which would lead to its sustainability.

Keywords: Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association, food security, sustainability.

บทนำ

ประเทศไทยมีพื้นที่ความยาวที่ติดกับชายฝั่งทะเลกว่า 3,148.23 กิโลเมตร ทั้งฝั่งของอ่าวไทยและฝั่งของอันดามัน ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ถึง 23 จังหวัด อันประกอบด้วย จังหวัดทางฝั่งอันดามัน 6 จังหวัด และฝั่งอ่าวไทย 17 จังหวัด ที่เป็นพื้นที่ที่ติดกับชายฝั่งทะเล (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2556) ทั้งนี้พื้นที่ในภาคใต้มีจังหวัดที่อยู่ติดกับทะเลมากกว่าภาคอื่นถึง 12 จังหวัด และเป็นพื้นที่ที่อยู่ติดกับชายฝั่งทะเลทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน ซึ่งเป็นความได้เปรียบของพื้นที่ในภาคใต้ที่ทำให้มีทรัพยากรที่มีความหลากหลาย อีกทั้งทำให้คนในภาคใต้ส่วนใหญ่ที่อยู่ติดกับชายฝั่งทะเลจะมีการประกอบอาชีพทำการประมงเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากมีทรัพยากรในทะเลที่มีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นสิ่งสำคัญการหล่อเลี้ยงชีวิตของคนในพื้นที่ให้ดำรงอยู่ได้ (สุพรรณิ ไชยอำพร และวิไลลักษณ์ รุ่งเมืองทอง, 2557, น. 110) ดังนั้นทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก ในการนำมาบริโภคและนำมาประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเอง ซึ่งทำให้การจับทรัพยากรสัตว์น้ำในช่วงปี พ.ศ. 2553 มีปริมาณถึง 312,355.4 เมตริกตัน และมีมูลค่าถึง 11,274.01 ล้านบาท แต่ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2554 กลับมีปริมาณการจับทรัพยากรสัตว์น้ำลดลงเป็น 272,858.9 เมตริกตัน และมีมูลค่า 10,765.36 ล้านบาท (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559) ซึ่งจากสถิติข้างต้นจะเห็นได้ว่าความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในภาคใต้เริ่มมีแนวโน้มจำนวนของทรัพยากรสัตว์น้ำลดลง และสะท้อนให้เห็นถึงความวิกฤตของทรัพยากรสัตว์น้ำที่เกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างประมาท อันนำไปสู่ปัญหาในการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำที่ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการได้ และนำไปสู่ปัญหาในการดำรงชีวิต

อนึ่ง การเกิดวิกฤตการณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำลดลง ทำให้คนในชุมชน ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ติดกับทะเลฝั่งอ่าวไทยและคลองนาทับที่มีการประกอบอาชีพทำการประมง ได้รับผลกระทบโดยตรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สาเหตุที่ทำให้เกิดวิกฤตทรัพยากรสัตว์น้ำลดลงของชุมชนเกิดจากการได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาจากภาครัฐผ่านโครงการต่าง ๆ และกลุ่มธุรกิจโรงงานอุตสาหกรรม หรือน้ำเสียจากบ่อกักกูดน้ำ ที่ปล่อยสิ่งที่ไม่พึงประสงค์สู่คลองนาทับ ส่งผลทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีจำนวนลดลงอย่างน่าเป็นห่วง (สวรินทร์ เบ็ญเด็มอะหลี และอุทัย ปริญญาสุธินันท์, 2555, น. 131) ส่งผลให้แหล่งหาอาหารของชุมชนเกิดวิกฤตขาดความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นแหล่งที่คนในชุมชนหาอาหารในการเลี้ยงชีพ ทรัพยากรสัตว์น้ำที่ลดลงทำให้คนในชุมชนขาดความมั่นคงทางอาหาร เนื่องจากคนในชุมชนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีวิถีการดำรงชีวิตอยู่กับทะเลอ่าวไทยและคลองนาทับในการทำประมงเลี้ยงชีพ ทำให้อาหารหลักในการประกอบการทำอาหารจะเกี่ยวข้องกับอาหารทะเลในอ่าวไทยและคลองนาทับ จากปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นทำให้คนในชุมชนเกิดการตื่นตัว ตื่นรู้ และกระตือรือร้นในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำ จึงเกิดการรวมตัวกันจดทะเบียนเป็นสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการทำงาน เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ อย่างไรก็ตามการเกิดวิกฤตดังกล่าวนี้ก็ได้มีแต่เรื่องที่เลวร้ายเสมอไป เพราะวิกฤตดังกล่าวนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหม่ของคนในชุมชน ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ให้มีทิศทางเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น อีกทั้งการเกิดวิกฤตการณ์ในครั้งนี้เปรียบเสมือนเป็นบทเรียนครั้งสำคัญของคนในชุมชนที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งสิ่งดังกล่าวนี้ทำให้คนใน

ชุมชนได้สังเกตเห็นประเด็นของความสำคัญในปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น จึงรวมตัวกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันและลดปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวให้ลดลงหรือไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นซ้ำอีก (ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2553, น. 42)

สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ มีการดำเนินการก่อตั้งธนาคารปูม้าคลองนาทับขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำ โดยมีการจัดกิจกรรมให้คนในชุมชนได้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการเพาะฟักสัตว์น้ำอย่างถูกวิธี ซึ่งจะเริ่มต้นจากการเพาะฟักลูกปูม้าก่อนในเริ่มแรก เนื่องจากสมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการไปศึกษาเกี่ยวกับการเพาะฟักปูม้าจนเป็นแรงบันดาลใจในการนำมาจัดกิจกรรมในพื้นที่ของตน ซึ่งมีความเหมาะสมกับพื้นที่ของชุมชนที่อยู่ติดกับทะเลและคลองนาทับในการเพาะฟักลูกปูม้า จนกระทั่งทำให้คนในชุมชนเกิดการต่อยอดทางความรู้ในการเรียนรู้ที่จะเพาะฟักสัตว์น้ำชนิดอื่น ๆ ต่อไป เพื่อเป็นการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของคนในชุมชนในการนำมาใช้ประโยชน์ในการบริโภคและค้าขาย ทั้งนี้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ได้ก่อตั้งธนาคารปูม้าขึ้นถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้คนในชุมชนเกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ในการเพาะฟักสัตว์น้ำมากขึ้น เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีปริมาณเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำได้เป็นอย่างดี อีกทั้งการเพาะฟักสัตว์น้ำดังกล่าวเป็นการทำให้คนในชุมชนได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและเป็นการส่งเสริมให้เกิดการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น อันนำไปสู่ความมั่นคงทางอาหารของชุมชนที่ได้มีแหล่งอาหารที่มีความอุดมสมบูรณ์ อีกทั้งทรัพยากรสัตว์น้ำถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่คนในชุมชนนำมาเป็นอาหารหลักในการดำรงชีวิต อาหารทุกมื้อจะต้องมีอาหารที่มาจากทะเลอ่าวไทยและคลองนาทับ ซึ่งเป็นวิถีการดำรงชีวิตของคนในชุมชนที่มีความผูกพันกับการทำประมงจับทรัพยากรสัตว์น้ำ

ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความมั่นคงทางอาหารของชุมชน ตำบลนาทับ อำเภोजันนะ จังหวัดสงขลา ทั้งนี้เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้กับคนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในประเด็นดังกล่าวนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความมั่นคงทางอาหารของชุมชน ตำบลนาทับ อำเภोजันนะ จังหวัดสงขลา

วิธีการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยการเข้าร่วมกิจกรรมในการเพาะฟักสัตว์น้ำในทุกขั้นตอนและเข้าร่วมการประชุมของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ขอบเขตเนื้อหาเป็นวิธีการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความมั่นคงทางอาหารของชุมชน มีผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 52 คน โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ โดยแบ่งแยกเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายนโยบาย ประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 15 คน ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 1 คน และฝ่ายปฏิบัติ ประกอบด้วย แกนนำสมาชิก จำนวน 3 คน และผู้ให้ข้อมูลรอง ประกอบด้วย สมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 25 คน เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งสงขลา จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่ส่วนบริหารการจัดการทรัพยากรทะเลและชายฝั่งสงขลา จำนวน 2 คน และนักวิชาการ จำนวน 2 คน ร่วมกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและเขียนรายงานผลโดยการพรรณานาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษา อันได้แก่ ความเป็นมาของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับนำไปสู่ความสำเร็จของการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ และความมั่นคงทางอาหารของชุมชนกับทรัพยากรสัตว์น้ำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ รายละเอียดมีดังนี้

ความเป็นมาของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

การรวมตัวกันของคนในชุมชน ตำบลนาทับ อำเภอนาทับ จังหวัดสงขลา เพื่อร่วมกันก่อตั้งเป็นสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และได้จดทะเบียนเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2554 ซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 18/5 หมู่ที่ 2 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ในการช่วยกันฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการประมงเป็นหลัก ทั้งนี้เมื่อปีพ.ศ. 2555 สมาชิกของสมาคมเรือประมงคลองนาทับ ได้มีการไปศึกษาดูงานของธนาคารปูม้าฝักเบี้ยว จังหวัดเพชรบุรี จึงเกิดความสนใจที่จะนำวิธีการดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่ของตน จนกระทั่งทำให้ปลายปีพ.ศ. 2555 สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้มีการดำเนินการร่วมกันก่อตั้งธนาคารปูม้าคลองนาทับขึ้น ซึ่งได้รับเงินทุนสนับสนุนในการก่อตั้งจำนวน 58,000 บาท และเงินทุนจากสมาชิกจำนวน 4,000 บาท รวมเงินทุนที่ได้ทั้งหมดจำนวน 62,000 บาท โดยใช้สถานที่ในพื้นที่ของนายอดิเรก หมดหมาน (นายค อบต. ตำบลนาทับ)

จนกระทั่งเมื่อปีพ.ศ. 2557 ได้มีเหตุจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงสถานที่ดำเนินการทำงานของธนาคารปูม้าคลองนาทับ ทำให้ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการทำหนังสือของประมาณต่อโครงการพัฒนาโรงไฟฟ้าจะนะชุดที่ 2 และได้งบประมาณในการก่อสร้างและอุปกรณ์ต่าง ๆ จำนวน 120,000 บาท อีกทั้งได้รับงบประมาณสนับสนุนจากบริษัท เอ็กซ์-วัน อินเทอร์เน็ต (ประเทศไทย) จำนวน 400,000 บาท รวมเงินทุนสนับสนุนทั้งหมดเป็นจำนวน 520,000 บาท และปลายปีพ.ศ. 2557 จึงได้เปิดดำเนินการทำงานธนาคารปูม้าคลองนาทับในสถานที่แห่งใหม่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 2 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา อีกทั้งในวันที่ 25-27 ตุลาคม 2557 ได้มีการจัดโครงการส่งเสริมอาชีพในการทำลอบปู เพื่อเพิ่มรายได้ โดยได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลตำบลนาทับจำนวน 120,000 บาท และการสนับสนุนจากบริษัท เอ็กซ์-วัน อินเทอร์เน็ต (ประเทศไทย) จำนวน 10,000 บาท รวมทั้งหมดจำนวน 130,000 บาท ต่อมาได้เกิดปัญหาภายในสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จนทำให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครั้งนี้อยู่ที่สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้ทำการยุติการดำเนินการทำงานประมาณ 1 ปี และได้มีการฟื้นตัวขึ้นมาใหม่ ในปีพ.ศ. 2560 ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับชุดใหม่มาดำเนินการ เพื่อให้ธนาคารปูม้าคลองนาทับได้มีการดำเนินต่อไป เพื่อที่จะฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ให้เกิดการกระตุ้นเล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ ทั้งนี้จากการที่คนในชุมชนได้มีการเรียนรู้ในการเพาะฟักลูกปูมาจนเกิดความเชี่ยวชาญ ต่อไปในอนาคตก็อาจที่จะสามารถต่อยอดจากความรู้เดิมนำมาเพิ่มเติมจนทำการเพาะฟักสัตว์น้ำชนิดอื่น ๆ ได้ สรุปได้ว่า สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ มีการดำเนินการก่อตั้งธนาคารปูม้าคลองนาทับ เพื่อที่จะฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ โดยเริ่มต้นจากการเพาะฟักลูกปูมาก่อน เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้จนเกิดความชำนาญจนสามารถที่นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการเพาะฟักสัตว์น้ำชนิดอื่นต่อไป ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการกระตุ้นให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น เพราะทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ในการนำมาใช้ประโยชน์ในการนำมาบริโภคและประกอบอาชีพทำการค้าขาย ทั้งนี้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำควบคู่กับการเพาะฟักทรัพยากรสัตว์น้ำ จะทำให้เกิดความสมดุลของทรัพยากรสัตว์น้ำ ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ โดยไม่ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำ อันจักนำไปสู่ความยั่งยืนของทรัพยากรสัตว์น้ำ

การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับนำไปสู่ความสำเร็จของการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ

การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องมีการจัดการในการดำเนินงานอย่างความเหมาะสมกับคนในชุมชน ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เพราะจะทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ตั้งไว้ ทั้งนี้การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งมีประเด็นของการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่สามารถแยกเป็น 3 ส่วน อันประกอบด้วย ผู้นำ (ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง), ผู้ตาม (การมีส่วนร่วม), และองค์การ (สมรรถนะองค์กร) โดยรายละเอียดดังนี้

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้นำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อผู้ตามหรือสมาชิกให้เกิดการดำเนินการทำงาน ซึ่งความพฤติกรรมของผู้นำจะมี 4 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ **1 การสร้างแรงบันดาลใจ** ผู้นำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการกระตุ้น สร้างแรงจูงใจให้สมาชิกช่วยกันฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำทรัพยากรที่เป็นสิ่งหล่อเลี้ยงในการดำรงชีวิต โดยการพูดจริง ทำจริง และทำให้เกิดผล ทั้งนี้ผลที่แสดงออกมาจะเป็นสิ่งที่ทำให้สมาชิกเกิดความยอมรับ และมีความกระตือรือร้นในการดำเนินการทำงานมากขึ้น เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ **2 การใช้ความเป็นปัจเจกบุคคล** ผู้นำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับให้ความสนใจ ดูแลสมาชิกทุกคน และเปิดรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุกคนในการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ อีกทั้งหากสมาชิกคนใดมีปัญหาหรือข้อสงสัยใดในการดำเนินงานก็สามารถที่จะปรึกษาหารือกับผู้นำได้ทุกเมื่อ ทำให้สมาชิกเกิดความเข้าใจและสามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง รวมถึงทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นำและสมาชิกมากขึ้น **3 การกระตุ้นทางปัญญา** สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมไปอบรม ฟังบรรยาย และศึกษาดูงานจากพื้นที่อื่น ๆ ที่มีการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ อีกทั้งผู้นำมีการเปิดประเด็นพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาทางทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกร่วมกันหาแนวทางการแก้ไขปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อให้เกิดวิธีการใหม่ ๆ ที่มีความเหมาะสมตามสถานการณ์ รวมถึงสมาชิกได้สังเกตเห็นความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น และ **4 การมีอิทธิพลที่เป็นอุดมคติ** ผู้นำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ และซื่อสัตย์ ทำให้สมาชิกต่างให้การยอมรับ และนับถือ ส่งผลให้การดำเนินงานของสมาชิกปฏิบัติด้วยความเต็มใจ และสมาชิกมีแนวคิดร่วมเดียวกันกับผู้นำ ที่จะฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ จึงทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

การมีส่วนร่วม สามารถแบ่งได้เป็นระดับ 7 ระดับ และเรียงตามลำดับจากระดับที่ต่ำสุดไปหาระดับที่สูงสุด โดยมีรายละเอียด ดังนี้ **1 การให้ข้อมูล** สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการดำเนินการในการกระจายข้อมูลข่าวสารในการจัดทำกิจกรรมการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้กับสมาชิกทุกคนอย่างทั่วถึง และมีบุคคลภายนอกที่มีความสนใจก็สามารถมาเข้าร่วมกิจกรรมได้ ทั้งนี้ในการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับยังมีข้อจำกัดในการกระจายข้อมูลข่าวสารที่ไม่สามารถทำให้บุคคลภายนอกได้รับรู้ถึงกิจกรรมมากนัก จึงทำให้ในการเข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ **2 การเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน** สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับไม่ปิดกั้นเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวกับปัญหาของการดำเนินงานและปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อนำไปแก้ไขและปรับปรุงให้ดีขึ้น ทั้งนี้สมาชิกส่วนใหญ่ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการทำประมงเป็นหลักจึงทำให้สามารถที่จะรับรู้ถึงปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์ทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นอย่างดี ทำให้ข้อมูลที่ได้จากสมาชิกมีประโยชน์เป็นอย่างมากในการนำมาดำเนินการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ **3 การปรึกษาหารือ** สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการปรึกษาหารืออยู่บ่อยครั้ง หลังเสร็จสิ้นภารกิจในการดำเนินงาน โดยการตั้งวงกินข้าวพูดคุยกันเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางต่อไปในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการ แต่ก็สามารถทำให้เกิดการดำเนินงานภายในสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับอย่างต่อเนื่อง และเป็นการพูดคุยได้ทุกเรื่องราว จึงทำให้สมาชิกทุกคนมีความสนิมสนมกันเป็นอย่างมาก **4 การวางแผนร่วมกัน** สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะมีการประชุมที่จัดโดยคณะกรรมการ เพื่อร่วมกันวางแผนในการดำเนินการทำงานทุกขั้นตอน ก่อนที่จะมีการดำเนินการทำงานใด ๆ ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และเมื่อได้ข้อสรุปจึงนำไปออกต่อในรูปแบบของการบอกแบบปากต่อปากให้กับสมาชิกได้รับรู้ ในการดำเนินการทำงานในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำด้วยกัน **5 การร่วมปฏิบัติ** สมาชิกเมื่อได้รับหน้าที่ที่มอบหมายในการดำเนินการทำงานก็มีความสามัคคี ร่วมมือ ร่วมใจกัน เพื่อที่จะฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำตามวัตถุประสงค์ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ตั้งไว้ **6 การร่วมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล** สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเข้ามาทำหน้าที่ในการทำการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ก่อนการดำเนินงานและหลังดำเนินงาน เพื่อได้นำข้อมูลมาทำการปรับปรุงแก้ไขวิธีการให้ดีขึ้นในการดำเนินงานในครั้งต่อไป

และ 7 การควบคุมโดยประชาชน การรวมตัวกันของคนในชุมชนเข้ามาเป็นสมาชิกที่มีการจดทะเบียนเป็นสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรสัตว์น้ำ เนื่องจากทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตของคนในชุมชนเป็นอย่างมาก และในการรวมตัวกันของคนในชุมชนเป็นสิ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นได้ว่าคนในชุมชนได้มีการเล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ และอีกสิ่งหนึ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นได้ถึงการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่ยังมีข้อบกพร่องในการทำงาน จึงทำให้คนในชุมชนลุกขึ้นมาต่อสู้กับปัญหาดังกล่าว เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำของคนในชุมชน

สมรรถนะองค์กร เป็นสิ่งที่องค์กรจะต้องสามารถที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามสถานการณ์ที่เหมาะสม เพื่อให้้องค์กรสามารถอยู่รอดต่อไปได้อย่างเข้มแข็ง ซึ่งองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงมีคุณลักษณะ 5 ประการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1 การตั้งเป้าหมาย ก่อนการดำเนินการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการตั้งเป้าหมายในการดำเนินการทำงานเสมอ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ 2 การร่วมมือกัน สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการร่วมมือกันของคนภายในองค์กร และองค์กรภายนอกที่เข้ามาให้ความร่วมมือ และสนับสนุนในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ 3 การกำหนดกลยุทธ์ สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการวางแผนก่อนการดำเนินการทำงาน เพื่อให้สมาชิกทุกคนภายในองค์กรได้มีการรับรู้ถึงหน้าที่ในการดำเนินการทำงาน ซึ่งจะทำให้้องค์กรมีการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 4 องค์กรมีความยืดหยุ่น สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการดำเนินการทำงานขององค์กรอย่างยืดหยุ่นและมีความเหมาะสมกับคนในองค์กร ซึ่งเป็นการทำงานในรูปแบบของพี่น้อง จึงทำให้องค์กรสามารถที่จะมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว และ 5 การสื่อสารขององค์กร สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการสื่อสารระหว่างคนในองค์กรโดยการจัดประชุมอยู่ทุก ๆ สัปดาห์ หากสมาชิกคนใดไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ก็จะมีกรบอกต่อกันแบบปากต่อปากในการประสานงานของสมาชิกให้มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารร่วมกันอย่างทั่วถึง เนื่องจากสมาชิกมีความสนิทสนมกันอยู่แล้วเป็นพื้นฐาน ทำให้การกระจายข้อมูลข่าวสารมีความรวดเร็ว

สรุปได้ว่า การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับถือได้ว่าเป็นการดำเนินงานที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ที่ทำให้เกิดการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ทรัพยากรสัตว์น้ำในชุมชนดีขึ้น อีกทั้งเป็นการสร้างแรงกระตุ้นทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ รวมถึงการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับทำให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง โดยมีผู้นำที่มีความเข้มแข็งและสมาชิกต่างให้การยอมรับ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันตามวัตถุประสงค์ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการร่วมมือ ร่วมใจ ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ทำให้สมรรถนะขององค์กรสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีความเข้มแข็ง

ความมั่นคงทางอาหารของชุมชนกับทรัพยากรสัตว์น้ำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่มีการดำเนินงานเพาะฟักสัตว์น้ำปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ส่งผลทำให้สถานการณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำดีขึ้น และทำให้เกิดความมั่นคงทางอาหารของชุมชน ซึ่งมีวิถีการดำรงชีวิตที่มีความผูกพันกับทะเลอ่าวไทยและคลองนาทับในการประกอบอาชีพทำประมงจับทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อนำมาบริโภคและค้าขาย ทั้งนี้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ส่งผลทำให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร อันประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ การมีอาหารที่เพียงพอ การเข้าถึงอาหาร การใช้ประโยชน์จากอาหาร และเสถียรภาพทางอาหาร โดยรายละเอียดดังนี้

การมีอาหารที่เพียงพอ การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ส่งผลให้ปริมาณทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น และมีปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชนในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้คนในชุมชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ ทรัพยากรที่อยู่คู่กับวิถีของคนในชุมชน รวมถึงเป็นการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำจะได้ไม่สูญหาย และเป็นการรักษาวิถีการดำรงชีวิตของคนในชุมชนต่อไป อีกทั้งทำให้คนในชุมชนไม่มีความขาดแคลนอาหารของทรัพยากรสัตว์น้ำ และมีแหล่งที่หาอาหารของทรัพยากรสัตว์น้ำได้ตลอดทั้งปี

การเข้าถึงอาหาร สมาชิกส่วนใหญ่ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะประกอบอาชีพการทำประมง เนื่องจากพื้นที่ของชุมชนจะอยู่ใกล้กับคลองนาทับและทะเลอ่าวไทย ทำให้การเข้าถึงทรัพยากรสัตว์น้ำของชุมชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายมาก ทั้งนี้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับก็ไม่ได้มีการกีดกันหรือห้ามไม่ให้จับทรัพยากรสัตว์น้ำแต่อย่างใด แต่ก็มีการประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือไม่จับทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็กหรือสัตว์น้ำที่มีไข่ไปขายก่อนนำไปเพาะฟัก ถ้าหากไม่สะดวกที่จะทำการเพาะฟักเองสามารถนำมาฝากที่ธนาคารปูม้าได้ เพื่อทำการเพาะฟักสัตว์น้ำ และเมื่อเพาะฟักเสร็จแล้วก็จะคืนสัตว์น้ำที่เป็นแม่พันธุ์ให้กลับเจ้าของดั้งเดิม ทำให้คนในชุมชนมีทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์

การใช้ประโยชน์จากอาหาร การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่มีการจัดกิจกรรมในการการเพาะฟักสัตว์น้ำ ส่งผลทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีแนวโน้มดีขึ้น คนในชุมชนสามารถใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตนเองได้ โดยไม่ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเกิดความเสื่อมโทรม ซึ่งการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำของคนในชุมชนจะนำไปเป็นอาหารสำหรับในการบริโภคภายในครัวเรือนของคนในชุมชนหรือนำไปค้าขาย เพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวของตน ซึ่งถือได้ว่าทรัพยากรสัตว์น้ำสามารถสร้างรายได้และสร้างอาชีพให้กับคนในชุมชนได้ อีกทั้งทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีงบประมาณที่สนับสนุนเพิ่มขึ้น เพราะเมื่อสมาชิกมีรายได้จากการค้าขายทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นก็จะมีงบประมาณในการสนับสนุนให้กับทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ทำให้เกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

เสถียรภาพทางอาหาร การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เป็นแรงกระตุ้นทำให้คนในชุมชนเล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำมากขึ้น ทำให้คนในชุมชนไม่มีความขาดแคลนของทรัพยากรสัตว์น้ำที่เป็นแหล่งอาหารหลักของคนในชุมชน เนื่องจากคนในชุมชนสามารถหาทรัพยากรสัตว์น้ำได้ทุกเมื่อตามต้องการในการนำมาใช้ประโยชน์ในการนำมาเพื่อบริโภคหรือค้าขาย อีกทั้งการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรสัตว์น้ำของคนในชุมชนก็สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย ทำให้คนในชุมชนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำได้เป็นตามต้องการ ทั้งนี้ทำให้ชุมชนมีความเสถียรภาพทางอาหารอย่างมั่นคงมากขึ้น อีกทั้งทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีแรงขับเคลื่อนให้เกิดการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง เพราะทุกคนให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ

สรุปได้ว่า การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้คนในชุมชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ ส่งผลให้สถานการณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำดีขึ้น และเป็นการรักษาวิถีชาวเลของคนในชุมชนที่ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพการทำประมงให้สามารถดำเนินต่อไปได้ ทั้งนี้ทำให้เกิดความมั่นคงทางอาหารของคนในชุมชนที่มีแหล่งอาหารที่มีความอุดมสมบูรณ์ ทำให้การประกอบอาชีพของคนในชุมชนส่วนใหญ่จะมีการนำทรัพยากรสัตว์น้ำมาทำเป็นอาหารในทุกมื้อของวัน ส่งผลให้คนในชุมชนได้รับโปรตีนที่มีส่วนช่วยในการเสริมสร้างร่างกายได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

การศึกษาสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความมั่นคงทางอาหาร ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลามีข้อค้นพบที่น่าสนใจและควรมานำอภิปรายผล รายละเอียดดังนี้

มุมมองสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร

สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นองค์กรที่มุ่งเน้นสร้างประโยชน์ให้กับส่วนร่วมเป็นหลัก โดยไม่มุ่งเน้นการสร้างผลกำไรหรือแสวงหากำไรให้กับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับแต่อย่างใด ทั้งนี้ในการดำเนินงานขององค์กรจึงมีลักษณะเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร สอดคล้องกับ พูลนิจ ปิยะอนันต์ (2561, น. 29-30) อธิบายว่า องค์กรที่ไม่แสวงหากำไรจะมีลักษณะของการบริหารจัดการในลักษณะรูปแบบของกองทุนที่จะต้องเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้ และในการดำเนินกิจการในการทำงานขององค์กรนั้นจะต้องไม่มีการแสวงหากำไร

ซึ่งส่วนใหญ่มักจะก่อตั้งอยู่ในรูปแบบของมูลนิธิหรือสมาคม เป็นต้น อีกทั้งองค์การที่ไม่แสวงหาผลกำไรภาครัฐจะเข้ามาควบคุมกำกับดูแล และองค์การที่ไม่แสวงหากำไรจะต้องมีการไปจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เพื่อที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นการเก็บภาษี ทั้งนี้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นองค์การที่ไม่แสวงหาผลกำไรเป็นองค์การที่มุ่งเน้นในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ อันเป็นวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งสมาคม เพื่อทำให้เกิดรวมตัวกันของคนในชุมชน ตำบลจะนะ อำเภอนาทับจังหวัดสงขลา อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น และสามารถมีอำนาจในการต่อรองกับผู้ที่เข้ามาทำลายฐานทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อเป็นการรักษาสิทธิของตนเองและชุมชนของตน เช่นเดียวกับ (สิทธิ์ สุนทรายุทธ์, 2558, น. 56) อธิบายว่า องค์การไม่แสวงหาผลกำไรเป็นองค์การที่เป็นส่วนหนึ่งของตัวแทนภาคประชาชนในการที่จะออกเสียงหรือให้ข้อมูลด้านต่าง ๆ ทางสังคม เพื่อทางเลือกและประกอบการพิจารณาการกำหนดนโยบายโดยภาครัฐหรือผู้กำหนดนโยบาย ทั้งนี้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับถือได้ว่าเป็นองค์การที่เป็นตัวแทนของคนในชุมชนที่เป็นกระบอกเสียงกระจายข้อมูลข่าวสารเล่าถึงสถานการณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี และเป็นองค์การที่กระตุ้นทำให้คนในชุมชนเกิดการลุกขึ้นมารักษาสิทธิของตนที่พึงมีต่อชุมชน เพื่อไม่ให้บุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดเข้ามาทำลายทรัพยากรภายในชุมชนได้อย่างง่ายดาย เป็นการปกป้องทรัพยากรของชุมชน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของคนในชุมชนที่พึงมีต่อทรัพยากรดังกล่าว

ทั้งนี้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีลักษณะการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ในการทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น และทำให้คนในชุมชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ อันเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำมากขึ้น จึงทำให้การทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการทำงานอย่างต่อเนื่อง และทำให้เกิดผลดีต่อคนหมู่มาก เช่นเดียวกับ กระทรวงมหาดไทย (2556, น. 17) อธิบายว่า ในการดำเนินการก่อตั้งเป็นสมาคมจะต้องเป็นไปในลักษณะของการกระทำที่มีความเกี่ยวข้องกับสาธารณประโยชน์ไม่ใช่เป็นการก่อตั้งเป็นไปในลักษณะอื่นที่เน้นไปทางบันเทิงเพราะถ้าหากไปเป็นในลักษณะเช่นนี้จะจดทะเบียนเป็นสมาคมไม่ได้ ฉะนั้นการก่อตั้งสมาคมจะต้องเป็นกิจการที่ชอบด้วยกฎหมาย กิจการใดที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายจะก่อตั้งเป็นสมาคมไม่ได้ และสมาคมจะต้องมีลักษณะการดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามวัตถุประสงค์ของสมาคมที่ตั้งไว้ หากไม่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องก็จะก่อตั้งเป็นสมาคมไม่ได้ ทั้งนี้สมาคมสามารถที่จะหาผลกำไรและรายได้ได้แต่จะต้องนำมาเป็นของส่วนกลางของสมาคม เพื่อนำมาประกอบใช้ในการดำเนินการทำงานตามวัตถุประสงค์ของสมาคม จะนำผลกำไรและรายได้ที่ได้นั้นมาแบ่งกันไม่ได้เป็นส่วนส่วนบุคคลไม่ได้

มุมมองการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับนำไปสู่ความสำเร็จของการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ

การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับทำให้เกิดการดำเนินงานในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรมมากขึ้น การรวมตัวกันของคนในชุมชนที่จะลุกขึ้นมาต่อสู้ เพื่อทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีแนวโน้มดีขึ้น ทั้งนี้การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะประกอบด้วย ผู้นำ ผู้ตาม และสมรรถนะขององค์การ ที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเกิดการดำเนินงานที่บรรลุเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ตั้งไว้ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ สุรชาติ ฅ หนองคาย (2552, น. 58, 59) อธิบายว่า การจัดการเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนและทำให้องค์การประสบความสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่ตั้งไว้ เพื่อให้้องค์การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายองค์การอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ผู้นำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะเป็นผู้ที่มีความใส่ใจดูแลสมาชิกเป็นอย่างดี และรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุกเรื่องราว ซึ่งการที่สมาชิกมีการแสดงความคิดเห็นถือว่าเป็นการพัฒนาศักยภาพที่ดีของสมาชิกให้กล้าคิดที่จะคิด กล้าที่จะทำในสิ่งที่คิด โดยมีผู้นำเป็นผู้สนับสนุนให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550, น. 340-341) อธิบายว่า ผู้นำจะต้องมีความเข้าใจถึงความแตกต่างของบุคคลขององค์การที่มีความหลากหลาย มีการช่วยเหลือให้การสนับสนุนผู้ตาม เพื่อให้ผู้ตามสามารถที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความเป็นผู้นำ ซึ่งจะทำให้องค์การสามารถที่จะปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับ พระมหาดนัย อุปวตพัฒนา และอำนาจ บัวศิริ (2558, น. 34) กล่าวว่า ทำให้การจัดการเป็นประเด็นและสิ่งสำคัญหลัก ๆ ขององค์การที่ทำให้้องค์การมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

โดยอาศัยผู้นำในการขับเคลื่อนองค์การให้บรรลุเป็นไปตามเป้าหมายขององค์การที่ตั้งไว้ และผู้ตามก็ต้องมีความตระหนักรู้ถึงหน้าที่ของตนในองค์การที่ต้องทำตามเป้าหมายขององค์การที่ตั้งไว้ให้บรรลุผล

ทั้งนี้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการประชุมปรึกษาหารืออยู่บ่อยครั้ง เพื่อพยายามปรับปรุง แก้ไข ปัญหาสถานการณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำให้ดีขึ้น อีกทั้งการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะมีการวางแผนก่อนล่วงหน้า เพื่อเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ในการดำเนินงานได้ และเมื่อพบเจอกับปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นก็นำมาปรับปรุง แก้ไขในการดำเนินงานครั้งต่อไป ซึ่งการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะประสบความสำเร็จไม่ได้หากขาดความร่วมมือ ร่วมใจช่วยกันของสมาชิกที่เป็นแรงผลักดันสนับสนุนในการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ วิภาวี ฤกษ์ณัฐ และกิตติศักดิ์ ปลาทอง (2554, น. 86) กล่าวว่า การรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก และเกิดความสามัคคีกันร่วมกันเอาชนะปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นดังกล่าวได้ เช่นเดียวกับ นิสตารักษ์ เวชยานนท์ (2552, น. 96) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของคนภายในองค์การเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การดำเนินงานของงานขององค์การมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด และทำให้สมรรถนะขององค์การของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเข้มแข็งขึ้น

มุมมองความมั่นคงทางอาหารของชุมชนกับทรัพยากรสัตว์น้ำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

คนในชุมชนมีวิถีชีวิตที่มีความผูกพันกับการประกอบอาชีพของการทำประมง ซึ่งทะเลอ่าวไทยและคลองนาทับถือได้ว่าเป็นแหล่งทำมาหากินของคนในชุมชนที่หล่อเลี้ยงชีวิตของคนในชุมชนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ในการเพาะฟักสัตว์น้ำปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ เพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีจำนวนเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าการเพาะฟักสัตว์น้ำจะใช้เวลาบ้าง แต่ก็ทำให้คนในชุมชนมีทรัพยากรสัตว์น้ำในการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน อาจจะไม่แตกต่างต่อไปไม่เหลือทรัพยากรสัตว์น้ำให้ได้อีกเลย อันจะทำให้เกิดปัญหาความมั่นคงทางอาหารซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญและเกี่ยวพันในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ดังที่ Food and Agriculture Organization of the united nations (2006) ระบุว่า องค์ประกอบของความมั่นคงทางอาหารแบ่งออกเป็น 4 มิติย่อย ดังนี้ 1 การมีอาหารเพียงพอ 2 การเข้าถึงอาหาร 3 การใช้ประโยชน์จากอาหาร และ 4 เสถียรภาพทางอาหาร ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งนี้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่เกิดจากการรวมตัวกันของคนในชุมชนที่ลุกขึ้นมาทำการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น เป็นการชี้ให้เห็นได้ว่าคนในชุมชนไม่หวังพึ่งพาหน่วยงานภาครัฐเพียงอย่างเดียวในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์สัตว์น้ำที่เป็นแหล่งความมั่นคงทางอาหารของชุมชน หากแต่ช่วยกันแก้ไขปัญหาและสามารถพึ่งพาตนเองได้ แต่หากคนในชุมชนคิดแต่จะหวังพึ่งพาหน่วยงานภาครัฐเพียงอย่างเดียวในการรับผิดชอบกับปัญหาสถานการณ์ของสัตว์น้ำก็อาจจะประสบปัญหาได้ เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐมีข้อจำกัดในการดำเนินงาน จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคไม่น้อยในการดำเนินงาน และอาจจะทำให้คนในชุมชนต้องประสบกับปัญหาความมั่นคงทางอาหารที่หนักมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สิรินทิพย์ นรินทร์ศิลป์ (2557, น. 449-450) กล่าวว่า การเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของหน่วยงานภาครัฐที่มีการทำงานที่มีข้อจำกัดหลายประการ ซึ่งส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐต้องใช้เวลาในการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร ทั้งนี้หนทางในการที่จะแก้ไขปัญหาของสถานการณ์ทรัพยากรสัตว์น้ำให้ดีขึ้นได้จะต้องมีการประสานการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ที่มีการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ให้มีการดำเนินงานการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำประสบความสำเร็จมากขึ้น อันเป็นการเพิ่มความมั่นคงทางอาหารให้กับชุมชน สอดคล้องกับ Nasuchon and Charles (2010, p.168) หากหน่วยงานภาครัฐละเลยไม่ใส่ใจกับปัญหาของชุมชน และชุมชนเองก็ขาดความรู้ในการจัดการกับปัญหา ทั้งนี้ก็ไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาได้ แต่ถ้าหากทั้ง 2 ฝ่ายระหว่างหน่วยงานภาครัฐและชุมชนร่วมมือกันก็จะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างราบรื่น เช่นเดียวกับ Bennett and Dearden (2014, p.115) การดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ช่วยกันแก้ไขปัญหาทรัพยากรก็จะสามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรได้อย่างระยะยาว อย่างไรก็ตาม วงศ์ตระกูล มาเกตุ (2559, น. 72) กล่าวว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนในการ

ดำเนินการพัฒนาจะต้องคำนึงถึงคนรุ่นหลัง ที่จะต้องผ่านกระบวนการของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งคนในชุมชนให้ความร่วมมือ ร่วมใจในการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การรวมตัวของคนในชุมชนเป็นสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร และเกิดการพัฒนายั่งยืนของชุมชน อันนำไปสู่ความยั่งยืนของชุมชน ที่มีความสัมพันธ์ 3 ด้าน ดังนี้ **ด้านสิ่งแวดล้อม** ทรัพยากรสัตว์น้ำมีความอุดมสมบูรณ์ **ด้านเศรษฐกิจ** คนในชุมชนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำตามที่ต้องการในการนำไปบริโภคหรือนำไปค้าขาย เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว และ**ด้านสังคม** คนในชุมชนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

สรุป

สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เป็นการรวมตัวกันของคนในชุมชน เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำ ทั้งนี้การที่คนในชุมชนรวมตัวกันและได้มีการจดทะเบียนเป็นสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เพื่อที่จะเป็นเครื่องมือในการต่อรองอำนาจที่จะเข้ามาทำลายทรัพยากรในชุมชน ทั้งนี้ทำให้คนในชุมชนเกิดความตื่นตัว ร่วมรับรู้ปัญหา และร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง อีกทั้งยังเป็นการสร้างความกระตือรือร้นทำให้คนในชุมชนเล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อที่จะฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์ อันจักส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางอาหารของชุมชนที่สามารถใช้ประโยชน์จากสัตว์น้ำได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

หน่วยงานภาครัฐควรเข้ามาให้การสนับสนุนงบประมาณกับสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับควรที่จะใช้สื่อและเทคโนโลยีในการสื่อสาร เช่น การใช้สื่อทางออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการกระจายข่าวสารให้บุคคลภายนอกได้รับรู้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

ควรศึกษาสถานการณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำ ทั้ง 2 ชายฝั่งทะเล คือ อ่าวไทยและอันดามัน เพื่อทำให้เห็นปรากฏการณ์ของสถานการณ์ทรัพยากรสัตว์น้ำได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันจักส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐได้นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการสร้างนโยบายแก้ไขปัญหาของทรัพยากรสัตว์น้ำต่อไป

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2550). *ภาวะความเป็นผู้นำ*. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส.

วารสาร

ชัยเสกข์ พรหมศรี. (2553). *การบริหารวิกฤตการณ์*. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 2 (1), 41-54.

นิสดารัก เวชยานนท์. (2552). *การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของการนำเอารอบสมรณะมาใช้ในองค์การภาครัฐและภาคเอกชนของไทย*. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์. 49 (1), 67-100.

พระมหาตมย์ อุปวตฺตโน และอำนาจ บัวศิริ. (2558). *รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสันติสุข: ศึกษากรณี วัดปัญญานันทาราม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี*. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 3 (1), 23-36.

เอกสารอ้างอิง

- วงศ์ตระกูล มาเกต (2559). การสร้างการประกันความมั่นคงทางอาหารในระดับชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนป่าตรง อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี. วารสารวิจัยและพัฒนา. 11 (38), 67-85.
- วิภาวี ฤกษ์ฉะภูต และกิตติศักดิ์ ปลาทอง. (2554). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการชุมชนในภาวะมหาอุทกภัย ปี 2554: เรียนรู้ความสำเร็จจากชุมชนเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์. 30 (2), 65-88.
- สรวินทร์ เบญจเต็มอะหลี และอุทัย ปริญญาสุทจินันท์. (2555). วิถีคนและวิถีคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา. วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา. 4 (8), 129-139.
- สิทธิ์ สุนทรายุทธ์, 2558. การศึกษาการจัดการองค์การไม่แสวงหาผลกำไร: ความเชื่อมโยงระหว่างการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต่อความอยู่รอดทางการเงินขององค์กร. วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 9 (2), 54-87.
- สิรินทิพย์ นรินทร์ศิลป์. (2557). ความร่วมมือด้านความมั่นคงทางอาหารอาเซียน. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย. 6 (3), 443-469.
- สุพรรณิ ไชยอำพร และวิไลลักษณ์ รุ่งเมืองทอง. (2557). แนวคิดว่าด้วยเรื่องอาหาร...ความท้าทายต่อนโยบายด้านอาหารมนุษย์ของรัฐ. วารสารพัฒนาสังคม. 16 (2), 103-117.
- สุรชาติ ฦ หนองคาย. (2552). ความแตกต่างระหว่างการบริหารกับการจัดการ. วารสารบริหารงานสาธารณสุข. 14 (1), 58-62.
- Bennett and Dearden (2014). Why local people do not support conservation: Community perceptions of marine protected area livelihood impacts, governance and management in Thailand. Marine Policy. 44, 107-116.
- Nasuchon and Charles (2010). Community involvement in fisheries management: Experiences in the Gulf of Thailand countries. Marine Policy. 34, 163-168.
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์**
- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2556). อาณาเขตทางทะเลไทย. ค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2561, จาก: <http://marinegiscenter.dmcr.go.th>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). ผลผลิตประมงในภาคใต้. ค้นเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2561, จาก: <http://www2.bot.or.th>
- พูลนิจ ปิยะอนันต์. (2561). การบัญชีสำหรับกิจการไม่แสวงหากำไร. ค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2561, จาก: <http://bdcms.nida.ac.th>
- Food and Agriculture Organization of the united nations. (2006). food security. Retrieved 30 March 2018, from <http://www.fao.org>

ภาคผนวก ต
บทความตีพิมพ์

การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความมั่นคงทางอาหาร เพื่อความยั่งยืนของชุมชน ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

เกศกนก บุญเพชร¹, อุทัย ปริญาสุทธีรัตน์², เกษตรชัย และทีม³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความมั่นคงทางอาหารของชุมชนที่นำไปสู่ความยั่งยืน และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสู่ความยั่งยืน ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคเดลฟายประยุกต์ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ทั้งนี้การใช้เทคนิคเดลฟายประยุกต์ ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามเดลฟายจำนวน 3 รอบ จนกระทั่งความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน รวมทั้งมีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายนโยบาย ประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และฝ่ายปฏิบัติ ประกอบด้วย แกนนำสมาชิก และผู้ให้ข้อมูลรอง คือ สมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จากนั้นผู้วิจัยจึงนำวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและเขียนรายงานผลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา พบว่า การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการดำเนินการเป็น 3 ส่วนหลัก คือ ภาวะผู้นำเป็นแกนหลักในการกำหนดเป้าหมาย และการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่เป็นแรงผลักดันในการดำเนินงาน อีกทั้งสมรรถนะองค์กรทำให้เกิดการขับเคลื่อนขององค์กรได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ส่งผลทำให้เกิดความมั่นคงทางอาหารของชุมชน ทำให้คนในชุมชนมีแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ และเพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชน อีกทั้งเป็นการรักษาวิถีชีวิตในการประกอบอาชีพการทำประมงในชุมชนต่อไป รวมถึงจักนำไปสู่ความยั่งยืนของชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม

คำสำคัญ : สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ความมั่นคงทางอาหาร ความยั่งยืน

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนมนุษยและสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

³รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

* Corresponding author: e-mail: gift_999_@hotmail.com

**Management of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association and Food
Security for Community Sustainability of Na Thap Sub-district, Chana
District, Songkhla Province**

Keskanok Boonpech¹, Utai Parinyasutinun², Kasetchai Laeheem³

Abstract

The purposes of this study were to investigate the management of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association and community food security leading to sustainability and to explore guidelines for development of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association towards sustainability using qualitative research methods and Delphi techniques, in-depth interviews, focus group discussions, participant observation and non-participant observation to collect data from the field. In using Delphi techniques, experts answered three rounds of questionnaires until a consensus was reached. For in-depth interviews, focus group discussions, participant observation and non-participant observation, there were three groups of primary key informants: the policy group consisted of the chairman and committee members of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association; the administration group consisted of officers of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association; and the practice group consisted of the core leader of association members. The secondary key informants were members of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association. Then, the data were analyzed together with data from related documents and research reports; content analysis was conducted and a report was written using descriptive analysis.

The study found that the management of Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association was in three major parts: leadership as the core for goal-setting; member participation as the drive force for operations; and organizational competencies to continuously mobilize the organization. Revival of aquatic animals contributes to community food security providing people in the community with abundant food sources that are adequate for the needs of people in the community. Additionally, it conserves the way of life in fishing in the community that will lead to sustainability of the community environmentally, economically and socially.

Keywords: Khlong Na Thap Coastal Fishing Boats Association, food security, sustainability

¹ Master student, Major Program of Human and Social Development, Faculty of Liberal Art, Prince of Songkhla University

² Asst Prof Dr. Department of Educational Foundation, Faculty of Liberal Art, Prince of Songkhla University

³ Assoc Prof Dr. Department of Educational Foundation, Faculty of Liberal Art, Prince of Songkhla University

* Corresponding author: e-mail: gift_999_@hotmail.com

บทนำ

อาหารเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อร่างกายของมนุษย์ในการดำรงชีวิต มนุษย์จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้จำเป็นต้องมีการบริโภคอาหารเข้าสู่ร่างกาย เพื่อให้ร่างกายได้รับสารอาหารที่มีส่วนช่วยต่อการเจริญเติบโตทางร่างกายของมนุษย์ และช่วยทำให้ร่างกายของมนุษย์สามารถทำงานได้ตามปกติ (Chanyachailert et al., 2012) ทั้งนี้ทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นทรัพยากรที่ผู้คนส่วนใหญ่นิยมนำมาบริโภคเป็นอาหารอย่างมาก จนทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ในปีช่วงปี พ.ศ. 2553 ทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดเป็นลำดับ 12 ของประเทศ (Information Technology Office, Department of Customs, 2016) ซึ่งเป็นตัวที่สะท้อนทำให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำภายในประเทศได้อย่างชัดเจน อีกทั้งการส่งออกของทรัพยากรสัตว์น้ำสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการนิยมการบริโภคของทรัพยากรสัตว์น้ำ จนทำให้ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกอาหารทะเลรายใหญ่ของโลก โดยยอดการส่งออกอาหารทะเลคิดเป็นร้อยละ 25 ของปริมาณอาหารทะเลในตลาดโลก และคิด 10 อันดับของประเทศที่มีการส่งออกอาหารทะเลมากที่สุดของโลก (Intarapoom et al., 2016) ทั้งนี้ ภาคใต้เป็นพื้นที่ที่อยู่ติดกับทะเลมากกว่าภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย จึงทำให้คนในพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในภาคใต้ที่อยู่ติดกับบริเวณทะเลส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำการประมงในการดำรงชีวิต และทรัพยากรในทะเลจึงเป็นสิ่งสำคัญในการหล่อเลี้ยงชีวิต (Chai-umpom and Rungmaungthong, 2014) ซึ่งทำให้การจับทรัพยากรสัตว์น้ำในช่วงปี พ.ศ. 2553 มีปริมาณถึง 312,355.4 เมตริกตัน และมีมูลค่าถึง 11,274.01 ล้านบาท แต่ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2554 กลับมีปริมาณการจับทรัพยากรสัตว์น้ำลดลงเป็น 272,858.9 เมตริกตัน และมีมูลค่า 10,765.36 ล้านบาท (Bank of Thailand, 2016) ซึ่งจากสถิติข้างต้นจะเห็นได้ว่าความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในภาคใต้เริ่มลดลง และสะท้อนให้เห็นถึงความวิกฤตของทรัพยากรสัตว์น้ำ อันนำไปสู่ปัญหาความมั่นคงทางอาหาร

อนึ่ง การเกิดวิกฤตการณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำลดลง ทำให้คนในชุมชน ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ติดกับทะเลฝั่งอ่าวไทยและคลองนาทับที่มีการประกอบอาชีพทำการประมงได้รับผลกระทบโดยตรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สาเหตุที่ทำให้เกิดวิกฤตทรัพยากรสัตว์น้ำลดลงของชุมชนเกิดจากการได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาจากภาครัฐผ่านโครงการต่าง ๆ และกลุ่มธุรกิจโรงงานอุตสาหกรรม หรือน้ำเสียจากบ่อกุ้งกุลาดำ ที่ปล่อยสิ่งที่ไม่พึงประสงค์สู่คลองนาทับ ส่งผลทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีจำนวนลดลง (Bendem-Ahlee and Parinyasutinun, 2012) จึงทำให้คนในชุมชนเกิดการตื่นตัว และกระตือรือร้น ร่วมตัวกัน ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำ รวมถึงมีการจดทะเบียนเป็นสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการทำงาน เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ อย่างไรก็ตามการเกิดวิกฤตดังกล่าวนี้ก็ได้มีแต่เรื่องที่เลวร้ายเสมอไป เพราะวิกฤตดังกล่าวนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหม่ของคนในชุมชน ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ให้มีทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น อีกทั้งการเกิดวิกฤตการณ์ในครั้งนี้เปรียบเสมือนเป็นบทเรียนครั้งสำคัญของคนในชุมชนที่ได้รับผลกระทบได้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น เพื่อป้องกันและลดปัญหาไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำอีก (Phromsri, 2010)

สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ มีการดำเนินการก่อตั้งธนาคารปูม้าคลองนาทับขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำ โดยมีการจัดกิจกรรมให้คนในชุมชนได้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการเพาะฟักสัตว์น้ำอย่างถูกวิธี ซึ่งจะเริ่มต้นจากการเพาะฟักลูกปูม้าก่อนในเริ่มแรก เนื่องจากสมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการไปศึกษาเกี่ยวกับการเพาะฟักปูม้าจนเป็นแรงบันดาลใจในการนำการจัดกิจกรรมในพื้นที่ของตน ซึ่งมีความเหมาะสมกับพื้นที่ของชุมชนที่อยู่ติดกับทะเลและคลองนาทับในการเพาะฟักลูกปูม้า จนกระทั่งทำให้คนในชุมชนเกิดการต่อยอดทางความรู้ในการเรียนรู้ที่จะเพาะฟักสัตว์น้ำชนิดอื่น ๆ ต่อไป เพื่อเป็นการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของคนในชุมชนในการนำมาใช้ประโยชน์ในการบริโภคและค้าขาย ทั้งนี้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ได้ก่อตั้งธนาคารปูม้าขึ้นถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้คนในชุมชนเกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ในการเพาะฟักสัตว์น้ำมากขึ้น อีกทั้งมีการสร้างแนวเขตอนุรักษ์ เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีปริมาณเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำได้เป็นอย่างดี อีกทั้งการเพาะฟักสัตว์น้ำดังกล่าวเป็นการทำให้คนในชุมชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและเป็นกำลังที่สำคัญในการขับเคลื่อนทำให้เกิดการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น อันนำไปสู่ความมั่นคงทางอาหารของชุมชนที่จะได้มีแหล่งอาหารที่มีความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของชุมชน

ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความมั่นคงทางอาหารของชุมชนที่นำไปสู่ความยั่งยืน และศึกษาแนวทางการพัฒนาสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสู่ความยั่งยืน ทั้งนี้เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้กับคนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาไปประเด็นดังกล่าวนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความมั่นคงทางอาหารของชุมชนที่นำไปสู่ความยั่งยืน

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสู่ความยั่งยืน

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการผู้วิจัยใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเริ่มมาจาก Bum (1978) ซึ่ง (Bass and Avolio, 1994 อ้างถึงใน Auareesuksakun and Chuntuk, 2016) มีการนำเสนอภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีอิทธิพลต่อผู้ตามในการปฏิบัติการทำงาน ซึ่งมีองค์ประกอบพฤติกรรมของผู้นำ 4 ด้าน ดังนี้ 1) การสร้างแรงบันดาลใจ 2) การใช้ความเป็นปัจเจกบุคคล 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) การมีอิทธิพลที่เป็นอุดมคติ อีกทั้งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน (Bureekul, 2008) ซึ่งมี 7 ระดับ และเรียงตามลำดับจากระดับที่ต่ำสุดไปหาระดับที่สูงที่สุด ดังนี้ 1) ระดับการให้ข้อมูล 2) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน 3) ระดับการปรึกษาหารือ 4) ระดับการวางแผนร่วมกัน 5) ระดับการร่วมปฏิบัติ 6) ระดับการร่วมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล และ 7) ระดับการควบคุมโดยประชาชน รวมถึงผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดสมรรถนะองค์การ Buyteindijk, 2006 (อ้างถึงใน Yodsurang, 2017) อธิบายองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูง เป็นองค์การที่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาและสามารถตอบสนองความต้องการได้เป็นอย่างดี ซึ่งองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูงมีคุณลักษณะ 5 ประการ ดังนี้ 1) มีการ

ตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจน 2) มีการร่วมมือกัน 3) มีการกำหนดกลยุทธ์และการจัดวางแนวทาง 4) องค์การมีการยืดหยุ่นสามารถปรับตัว และ 5) การสื่อสารขององค์การ

การศึกษาเกี่ยวกับความมั่นคงทางอาหาร (Food and Agriculture Organization of the united nations, 2006) ระบุว่า องค์ประกอบของความมั่นคงทางอาหารแบ่งออกเป็น 4 มิติย่อย ดังนี้ 1 การมีอาหารเพียงพอ คือ อาหารได้มาจากการผลิตภายในประเทศหรือการนำเข้าอาหารเข้ามา รวมถึงความช่วยเหลือด้านอาหาร 2 การเข้าถึงอาหาร คือ ความสามารถของบุคคลที่จะกำหนดควบคุมกลุ่มสินค้าหนึ่ง ๆ ได้ภายใต้บริบททางกฎหมาย การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม 3 การใช้ประโยชน์จากอาหาร คือ เพื่อตอบสนองความต้องการทางกายภาพทั้งหมด และ 4 เสถียรภาพทางอาหาร คือ บุคคลสามารถเข้าถึงอาหารได้อย่างเพียงพอตลอดเวลาและไม่เสี่ยงกับการไม่สามารถเข้าถึงอาหารอันเป็นผลมาจากวิกฤตที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน

การศึกษาเกี่ยวกับความยั่งยืนเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับเริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่ทศวรรษ 1980 เป็นต้นมา โดยมีกรณีศึกษาเรื่อง "อนาคตร่วมของเรา" (Our Common Future) หรือที่เรียกว่า "Brundtland Report" ได้มีการนิยาม การพัฒนาอย่างยั่งยืน ว่าเป็นการพัฒนาที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของคนในปัจจุบันได้ โดยไม่เป็นการกระทบที่ส่งผลกระทบต่อคนรุ่นหลัง และมีการเน้นถึงความสมดุลในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม หรือ Profit-People-Planet ในมุมมองของ Triple bottom line ที่มี ความเชื่อมโยงระหว่างกัน (Yourapratom et al., 2014)

วิธีการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะแรก ใช้เทคนิคเดลฟายประยุกต์ ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 11 คน ตอบแบบสอบถามเดลฟายจำนวน 3 รอบ จนกระทั่งความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน และระยะที่ 2 ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยมีผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 44 คน ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลหลักแบ่งแยกเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายนโยบาย ประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 15 คน ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 1 คน และฝ่ายปฏิบัติ ประกอบด้วย แกนนำสมาชิก จำนวน 3 คน และข้อมูลรอง ประกอบไปด้วย สมาชิกของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ จำนวน 25 คน ร่วมกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและเขียนรายงานผลโดยการพัฒนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษา อันได้แก่ รู้จักสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ความมั่นคงทางอาหารของชุมชน ความยั่งยืนของชุมชน และแนวทางการพัฒนาสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสู่ความยั่งยืน รายละเอียดมีดังนี้

รู้จักสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

การรวมตัวกันของคนในชุมชน ตำบลนาทับ อำเภอนาทับ จังหวัดสงขลา เพื่อร่วมกันก่อตั้งเป็นสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และได้จดทะเบียนเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2554 ซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 18/5 หมู่ที่ 2 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ในการช่วยกันฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการประมงเป็นหลัก ทั้งนี้เมื่อปี.ศ. 2555 สมาชิกของสมาคมเรือประมง

คลองนาทับ ได้มีการไปศึกษาดูงานของธนาคารปูม้าฝักเบี้ยว จังหวัดเพชรบุรี จึงเกิดความสนใจที่จะนำวิธีการดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่ของตน จนกระทั่งทำให้ปลายปีพ.ศ. 2555 สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้มีการดำเนินการร่วมกันก่อตั้งธนาคารปูม้าคลองนาทับขึ้น ซึ่งได้รับเงินทุนสนับสนุนในการก่อตั้งจำนวน 58,000 บาท และเงินทุนจากสมาชิกจำนวน 4,000 บาท รวมเงินทุนที่ได้ทั้งหมดจำนวน 62,000 บาท โดยใช้สถานที่ในพื้นที่ของนายอดิเรก หมัดหมาน (นายก อบต. ตำบลนาทับ)

จนกระทั่งเมื่อปีพ.ศ. 2557 ได้มีเหตุจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงสถานที่ดำเนินการทำงานของธนาคารปูม้าคลองนาทับ ทำให้ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการทำหนังสือขอยืมงบประมาณต่อโครงการพัฒนาโรงไฟฟ้าจะนะชุดที่ 2 และได้งบประมาณในการก่อสร้างและอุปกรณ์ต่าง ๆ จำนวน 120,000 บาท อีกทั้งได้รับงบประมาณสนับสนุนจากบริษัท เอ็กซ์-วัน อินเตอร์เทรด (ประเทศไทย) จำนวน 400,000 บาท รวมเงินทุนสนับสนุนทั้งหมดเป็นจำนวน 520,000 บาท และปลายปีพ.ศ. 2557 จึงได้เปิดดำเนินการทำงานธนาคารปูม้าคลองนาทับในสถานที่แห่งใหม่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 2 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา อีกทั้งในวันที่ 25-27 ตุลาคม 2557 ได้มีการจัดโครงการส่งเสริมอาชีพในการทำลอบปู เพื่อเพิ่มรายได้ โดยได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลตำบลนาทับจำนวน 120,000 บาท และการสนับสนุนจากบริษัท เอ็กซ์-วัน อินเตอร์เทรด (ประเทศไทย) จำนวน 10,000 บาท รวมทั้งหมดจำนวน 130,000 บาท ต่อมาได้เกิดปัญหาภายในสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่ไม่สามารถจัดการเรื่องงบประมาณในการดำเนินงานได้ จึงทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้ทำการยุติการดำเนินการทำงานประมาณ 1 ปี และได้มีการฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ ในปีพ.ศ. 2560 ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับชุดใหม่มาดำเนินการ เพื่อให้ธนาคารปูม้าคลองนาทับได้มีการดำเนินต่อไป เพื่อที่จะฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ให้เกิดการกระตุ้นเล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ ทั้งนี้จากการที่คนในชุมชนได้มีการเรียนรู้ในการเพาะฟักลูกปูม้าจนเกิดความเชี่ยวชาญ ต่อไปในอนาคตก็อาจที่จะสามารถต่อยอดจากความรู้เดิมนำมาเพิ่มเติมจนทำการเพาะฟักสัตว์น้ำชนิดอื่น ๆ

สรุปได้ว่า สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ มีการดำเนินการก่อตั้งธนาคารปูม้าคลองนาทับ เพื่อที่จะฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ โดยเริ่มต้นจากการเพาะฟักลูกปูม้าก่อน เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้จนเกิดความชำนาญจนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการเพาะฟักสัตว์น้ำชนิดอื่นต่อไป ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการกระตุ้นให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น เพราะทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ในการนำมาใช้ประโยชน์ในการนำมาบริโภคและประกอบอาชีพทำการค้าขาย ทั้งนี้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำควบคู่กับการเพาะฟักทรัพยากรสัตว์น้ำ จะทำให้เกิดความสมดุลของทรัพยากรสัตว์น้ำ ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ โดยไม่ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำ อันจักนำไปสู่ความยั่งยืนของทรัพยากรสัตว์น้ำ

การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ

การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะต้องมีการจัดการซึ่งมีความสำคัญในการขับเคลื่อนในการดำเนินงาน ซึ่งการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่สามารถแยกเป็น 3 ส่วน อันประกอบด้วย ผู้นำ (ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง), ผู้ตาม (การมีส่วนร่วม), และองค์การ (สมรรถนะองค์การ) ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญผนวกกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 3 รอบ มีข้อคำถามทั้งหมด 63 ข้อ แต่ผู้วิจัยขอเสนอผลในด้านของการจัดการที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อีกทั้งมีการวิเคราะห์เป็นคำขวัญฐาน (Md) และคำพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) ดังตารางที่ 1

ข้อคำถาม	ค่ามัธยฐาน (Md)	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR)	ระดับความคิดเห็น
ด้านภาวะผู้นำ			
4. สมาชิกให้การยอมรับในการเป็นผู้ให้	5.00	0.5	มากที่สุด
5. มีความซื่อสัตย์ในการทำงานอย่างโปร่งใส	5.00	1	มากที่สุด
6. มีความเสียสละทำเพื่อส่วนร่วม	5.00	0.5	มากที่สุด
7. มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย	5.00	0.5	มากที่สุด
10. มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง	5.00	1	มากที่สุด
11. เปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น	5.00	0.5	มากที่สุด
การมีส่วนร่วม			
13. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่	5.00	0	มากที่สุด
15. การวางแผนในการทำงานร่วมกัน	5.00	1	มากที่สุด
16. การร่วมตัดสินใจในการทำงานร่วมกัน	5.00	1	มากที่สุด
17. การร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกัน	5.00	1	มากที่สุด
20. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นตัวแทนของชุมชนในการทำเพื่อชุมชน	5.00	0.5	มากที่สุด
สมรรถนะองค์การ			
21. มีการตั้งเป้าหมายก่อนการทำงานอย่างชัดเจน	5.00	0	มากที่สุด
22. มีการปฏิบัติงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	5.00	1	มากที่สุด
23. มีการร่วมมือกันของทุกฝ่ายในการทำงาน	5.00	1	มากที่สุด
25. มีแผนงานยุทธศาสตร์การทำงานที่ชัดเจน	5.00	1	มากที่สุด

26. มีแผนปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ อย่างเป็นรูปธรรม	5.00	1	มากที่สุด
28. มีการแบ่งหน้าที่ของสมาชิก แต่ละคนอย่างชัดเจน	5.00	1	มากที่สุด
30. ความโปร่งใสในการทำงาน ของสมาคมเรือประมงชายฝั่ง คลองนาทับ	5.00	0.5	มากที่สุด
31. การสื่อสารของสมาคม เรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ สามารถรับรู้ได้อย่างทั่วถึง	5.00	1	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย 1 ด้านผู้นำ พบว่า ข้อคำถามที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 4.50-5.00 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ 4. สมาชิกให้การยอมรับในการเป็นผู้นำ 5. มีความซื่อสัตย์ในการทำงานอย่างโปร่งใส 6. มีความเสียสละทำเพื่อส่วนร่วม 7. มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย 10. มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง และ 11. เปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น อีกทั้ง 6 ข้อที่กล่าวมามีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 ซึ่งถือว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน 2 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ข้อคำถามที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 4.50-5.00 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ 13. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ 15. การวางแผนในการทำงานร่วมกัน 16. การร่วมตัดสินใจในการทำงานร่วมกัน 17. การร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกัน และ 20. สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเป็นตัวแทนของชุมชนในการทำเพื่อชุมชน อีกทั้ง 5 ข้อที่กล่าวมามีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 ซึ่งถือว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน 3 ด้านสมรรถนะองค์กร พบว่า ข้อคำถามที่มีค่ามัธยฐานระหว่าง 4.50-5.00 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ 21. มีการตั้งเป้าหมายก่อนการทำงานอย่างชัดเจน 22. มีการปฏิบัติงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน 23. มีการร่วมมือกันของทุกฝ่ายในการทำงาน 25. มีแผนงานยุทธศาสตร์การทำงานที่ชัดเจน 26. มีแผนปฏิบัติตามยุทธศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม 28. มีการแบ่งหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนอย่างชัดเจน 30. ความโปร่งใสในการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ และ 31. การสื่อสารของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสามารถรับรู้ได้อย่างทั่วถึง อีกทั้ง 8 ข้อที่กล่าวมามีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 ซึ่งถือว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน นอกจากนี้ทั้ง 3 ด้านที่ได้กล่าวมาอื่นประกอบด้วย ผู้นำ การมีส่วนร่วม และสมรรถนะองค์กร ยังมีประเด็นเพิ่มเติมที่ได้มาจากผู้เชี่ยวชาญ คือ ในด้านของเทคโนโลยี และด้านเครือข่ายที่จะเป็นช่วยทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงที่สุดมากยิ่งขึ้น

ความมั่นคงทางอาหารของชุมชน

การจัดการการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ส่งผลเกิดความมั่นคงทางอาหารของชุมชน โดยรายละเอียดดังนี้ 1 การมีอาหารที่เพียงพอ การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะมีการพูดคุยหรือตกลงกันก่อนในการทำงาน เพื่อให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งมีการเปิดรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ ของสมาชิก เพื่อให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ได้มีการทำกิจกรรมการเพาะฟักปล่อยลูกปูสู่ธรรมชาติ โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ที่ประกอบอาชีพการทำประมงมีทั้งผู้ที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกก็ให้ความร่วมมือ และอีกกิจกรรมที่ทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะจัดขึ้นเป็นการสร้างแนวเขตอนุรักษ์ในช่วงไม่มีมรสุม เพื่อเป็นการสร้างที่อยู่อาศัยให้กับพวกสัตว์น้ำวัยอ่อนได้มีการเจริญเติบโต ส่งผลให้ปริมาณทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น และเพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชน โดยไม่ต้องออกไปไกล ๆ ก็สามารถได้ทรัพยากรสัตว์น้ำตามความต้องการ อีกทั้งเป็นการรักษาวิถีการดำรงชีวิตของคนในชุมชนที่มีการประกอบอาชีพการทำประมง รวมถึงทำให้คนในชุมชนมีแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ **2 การเข้าถึงอาหาร** สมาชิกส่วนใหญ่มีอาชีพการทำประมง และสภาพพื้นที่ของชุมชนจะอยู่ใกล้กับคลองนาทับและทะเลอ่าวไทย ทำให้การเข้าถึงทรัพยากรสัตว์น้ำของคนในชุมชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายมาก ทั้งนี้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับก็ไม่ได้มีการกีดกันหรือห้ามไม่ให้จับทรัพยากรสัตว์น้ำแต่อย่างใด แต่จะเป็นการดำเนินการประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือไม่จับทรัพยากรสัตว์น้ำวัยอ่อน และไม่จับทรัพยากรสัตว์น้ำในแนวเขตอนุรักษ์ เพื่อเป็นที่อาศัยของทรัพยากรสัตว์น้ำวัยอ่อน กิจกรรมการดำเนินงานของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่จัดขึ้นเป็นการกระตุ้นให้เห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำมากขึ้น **3 การใช้ประโยชน์จากอาหาร** กิจกรรมการดำเนินงานการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ส่งผลทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีแนวโน้มดีขึ้น ทำให้การออกเรือหาทรัพยากรสัตว์น้ำลดระยะทาง ลดค่าน้ำมัน และสามารถลดค่าใช้จ่ายลง ซึ่งเมื่อรายจ่ายลดลงนั้นหมายความว่ารายได้ก็เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ทำให้เห็นว่าทรัพยากรสัตว์น้ำจะไม่วันหมดหากมีการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืนและไม่เห็นแก่ได้จนเกินไป การดำเนินงานของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะเป็นตัวช่วยในการกระตุ้นเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ และเป็นการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันของชุมชน ทั้งนี้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำของคนในชุมชนจะนำไปเป็นอาหารสำหรับการบริโภค และนำไปค้าขายเพื่อสร้างรายได้ อีกทั้งทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีงบประมาณที่สนับสนุนเพิ่มขึ้น เนื่องจากสมาชิกมีรายได้จากการค้าขายทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นก็จะมีงบประมาณในการสนับสนุนให้กับทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเพิ่มขึ้นด้วย และ **4 เสถียรภาพทางอาหาร** การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เป็นการกระตุ้นและแรงจูงใจ ทำให้คนในชุมชนได้หันกลับมาใส่ใจกับทรัพยากรสัตว์น้ำมากขึ้น ส่งผลทำให้คนในชุมชนมีแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ และมีความเสถียรภาพทางอาหารอย่างมั่นคงมากขึ้น ทั้งนี้ทำให้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำได้อย่างไม่มีหมด หากทุกคนให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำประมงอย่างยั่งยืน ไม่เห็นแก่ได้จนเกินไป ปล่อยให้ทรัพยากรสัตว์น้ำวัยอ่อนได้เจริญเติบโตเต็มวัย และปล่อยให้ทรัพยากรสัตว์น้ำได้มีการวางไข่ เพื่อให้มีทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำดีขึ้น ส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางอาหารของคนในชุมชน ทั้งนี้คนในชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำในการนำมาบริโภคและค้าขาย โดยไม่ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเกิดความเสื่อมโทรม สามารถใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำได้ตามความต้องการ อีกทั้งเป็นการรักษาวิถีชีวิตชาวเลภูมิปัญญาในการทำการประมงของคนในชุมชนให้สามารถดำเนินต่อไปได้

ความยั่งยืนของชุมชน

ทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นสิ่งที่หล่อเลี้ยงชีวิตของคนในชุมชนในการดำรงชีวิต เนื่องจากคนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในการทำการประมง ดังนั้นการที่คนในชุมชนได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ และเรียนรู้ที่จะศึกษาในการเพาะฟักทรัพยากรสัตว์น้ำ หรือหลีกเลี่ยงการใช้อุปกรณ์ที่ผิดกฎหมาย เป็นต้น ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งคนในชุมชนสามารถใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำได้อย่างยั่งยืน อันประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม โดยรายละเอียด ดังนี้

ด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรสัตว์น้ำมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น และทรัพยากรสัตว์น้ำมีความเพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชน ทั้งนี้การกระตุ้นของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับทำให้คนในชุมชนได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ และมีการส่งเสริมในการเพาะฟักพันธุ์สัตว์น้ำ ทำให้สถานการณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำดีขึ้น เป็นการสร้างความสมดุลระหว่างผู้ใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำและทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งผู้ใช้ทรัพยากรเปรียบเสมือนกับเป็นผู้ล่า ส่วนทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นผู้ถูกล่า ถ้าหากผู้ถูกล่าโดนผู้ล่าแสวงหาประโยชน์เพียงอย่างเดียวไม่นานผู้ถูกล่าก็จะค่อย ๆ หายไป จนทำให้ผู้ล่าดำเนินชีวิตต่อไปไม่ได้ ฉะนั้นถ้าผู้ล่าอยากล่าก็ต้องเพาะฟักสัตว์น้ำ หรือ ไม่จับสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็ก หรือสัตว์น้ำที่มีไข่ เป็นต้น เพื่อเป็นการทดแทนทรัพยากรสัตว์น้ำที่สูญเสียไป ซึ่งจะทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำชั่วคราวน้อยแต่ดีกว่าไม่มีทรัพยากรสัตว์น้ำให้อีกเลย

ด้านสังคม การดำเนินการทำงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ทำให้มีทรัพยากรสัตว์น้ำที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเกิดจากการร่วมมือ ร่วมใจของคนในชุมชน อันจักส่งผลให้คนในชุมชนมีทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์และไม่เกิดการแย่งชิงทรัพยากรสัตว์น้ำที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งของคนในชุมชนได้ หรือไม่เกิดความขาดแคลนของทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำ ทำให้คนในชุมชนมีการแบ่งปันอาหารซึ่งกันและกัน เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ส่งผลให้คนในชุมชนมีความสมัครใจปรองดอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความสนิทสนมมากยิ่งขึ้น เป็นการกระชับความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันของคนในชุมชน

ด้านเศรษฐกิจ การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ส่งผลให้คนในชุมชนที่ประกอบการทำอาชีพการประมงมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการจับทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นได้ถึงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำ ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนในการดำรงชีวิตในการใช้จ่ายภายในครอบครัวของตน ทำให้คุณภาพในการดำรงชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น โดยไม่ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเกิดความเสื่อมโทรม ทั้งนี้การที่คนในชุมชนรู้จักที่จะฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ อันจักส่งผลต่อคนในชุมชนได้มีทรัพยากรสัตว์น้ำที่เพิ่มขึ้น และสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำที่เพิ่มขึ้น

สรุปได้ว่า การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ส่งผลทำให้เกิดความยั่งยืนของชุมชนในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ ทั้งนี้การฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำที่เกิดจากภายในตัวของบุคคลที่สังเกตเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างแท้จริง จักนำไปสู่ความยั่งยืนในระยะยาวที่ทำให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น (แผนภาพที่ 1)

แผนภาพที่ 1 การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความมั่นคงทางอาหารสู่ความยั่งยืน
ที่มา : วิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัย (2561)

แนวทางการพัฒนาสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับสู่ความยั่งยืน

สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเกิดจากการรวมตัวของคนในชุมชนที่ประสบกับปัญหาวิกฤตทางด้านทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีจำนวนลดลง ส่งผลให้คนในชุมชนได้รับความเดือดร้อน ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำการประมงเป็นหลัก ดังนั้นการเกิดปัญหาดังกล่าวนี้ทำให้ได้รับผลกระทบโดยตรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงทำให้เกิดการรวมตัวกันเพื่อที่จะหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ ให้สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำได้อย่างยั่งยืน อันนำไปสู่การก่อตั้งเป็นธนาคารปูม้าซึ่งเป็นแห่งแรกของตำบลนาทับ และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้คนในชุมชนได้มาทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเพาะฟักสัตว์น้ำอย่างถูกต้องและเกิดการเรียนรู้ในการเพาะฟักสัตว์น้ำอย่างถูกวิธี เพื่อปล่อยคืนสู่ธรรมชาติทดแทนกับสิ่งที่สูญเสียไปของทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นการสร้างสมดุลระหว่างทรัพยากรสัตว์น้ำและผู้ใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างสมดุล ส่งผลทำให้คนในชุมชนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำได้อย่างยั่งยืน ไม่เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำ อีกทั้งการก่อตั้งธนาคารปูม้าของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ ทำให้เกิดการกระตุ้นให้คนในชุมชนได้มีความสนใจและสังเกตเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะเป็นพลังที่สำคัญในการขับเคลื่อน เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น และทำให้สถานการณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำดีขึ้นอีกด้วย โดยเกิดจากการร่วมมือ ร่วมใจกันในการแก้ไขปัญหาของคนในชุมชน ทั้งนี้การที่คนในชุมชนได้ร่วมรับรู้ปัญหา และร่วมแก้ไขปัญหาไปพร้อม ๆ กัน จะทำให้คนในชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและเกิดความหวงแหนทรัพยากรภายในชุมชนของตน

อีกทั้งสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้มีการให้สมาชิกได้มีการเรียนรู้ที่จะพัฒนาประยุกต์ใช้ความรู้ในการเรียนรู้ที่จะเพาะฟักสัตว์น้ำชนิดอื่น ๆ ด้วย ซึ่งเป็นการต่อยอดจากพื้นฐานความรู้เดิมที่เกิดจากการเพาะฟักลูกปูม้า ในการนำความรู้นั้นไปประยุกต์และปรับใช้ในการเพาะฟักพันธุ์สัตว์น้ำชนิดอื่น ๆ ต่อไป เพื่อเป็นการเพิ่มจำนวนของทรัพยากรสัตว์น้ำชนิดอื่น ๆ ด้วย ทั้งนี้การแก้ไขปัญหาของทรัพยากรสัตว์น้ำให้เกิดความยั่งยืนได้ในระยะยาวนั้นต้องเริ่มต้นมาจากภายในตัวของบุคคลก่อน จึงจะทำให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาวได้ มิใช่เพียงทำให้เกิดชั่วคราวและปัญหาก็กกลับมาเป็นแบบเดิมอีกหรืออาจจะเป็นปัญหาที่แยงลงไปกว่าเดิม การเริ่มต้นจากตัวบุคคลก่อนจึงเป็นการแก้ไขปัญหาอย่างตรงจุด และทำให้บุคคลนั้นเกิดความสมัครใจที่จะทำอย่างจริงจัง ไม่ได้เกิดความการบังคับซึ่งสิ่งนี้จะทำให้การแก้ไขปัญหาไม่เกิดผล ทั้งนี้แม้ว่าการเริ่มแก้ปัญหาที่ตัวบุคคลก่อนอาจจะต้องใช้เวลา เพื่อที่จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความเข้าใจ และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แต่นั่นก็เป็นการแก้ไขปัญหาที่ทำให้เกิดผลในระยะยาวได้เป็นอย่างดี ข้าพหอยแต่ก็คุ้มกับผลลัพธ์ที่จะได้ และเป็นแรงผลักดันให้เกิดความยั่งยืนในชุมชน อีกทั้งทำให้คนในชุมชนมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้ถ้ามีการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอย่างสม่ำเสมอก็จะทำให้เกิดความยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามคนในชุมชนจะต้องพึ่งพาตนเองให้ได้ก่อนที่จะพึ่งพาคนอื่นสิ่งนี้สำคัญเป็นอย่างยิ่ง

สรุปได้ว่า การพัฒนาที่ทำให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาวได้นั้นต้องเริ่มมาจากตัวบุคคลก่อน ถึงจะทำให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาวได้ ถึงแม้ว่าจะต้องใช้เวลาในการที่จะทำให้บุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ และเกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม ก็คุ้มค่ากลับสิ่งที่จะได้มา ทั้งนี้ถ้าได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐก็จะทำให้เกิดเป็นความยั่งยืนที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามคนในชุมชนก็ต้องรู้จักที่จะพึ่งพาตนเองก่อนที่จะพึ่งพาคนอื่น

อภิปรายผล

การศึกษาการจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความมั่นคงทางอาหาร ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีข้อค้นพบที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายผล รายละเอียดมีดังนี้

มุมมองการจัดการกับการบริหารจัดการที่ดี

การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับทำให้เกิดการดำเนินงานในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับประกอบด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม และสมรรถนะองค์กร เป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเกิดการขับเคลื่อนในการทำงานและประสบความสำเร็จที่ตั้งไว้ ดังที่ (Na Nongkhai, 2009) อธิบายว่า การจัดการเป็นกระบวนการที่ทำให้องค์กรเกิดการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนและทำให้องค์กรประสบความสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้ เพื่อให้องค์กรการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลภายใต้เงื่อนไขของสภาพแวดล้อมที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ความต่อเนื่องของการดำเนินงานของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับทำให้องค์กรสามารถเห็นหน้าต่อไปได้อย่างเข้มแข็ง อีกทั้งรูปแบบของการดำเนินงานจะมีความยืดหยุ่นและเป็นไปในลักษณะไม่เป็นทางการมากนัก ทำให้ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สอดคล้องกับ (Prasertsri, 2011) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงขององค์กรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อองค์กร หากองค์กรหรือหน่วยงานใดไม่ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงตาม

สภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อาจจะทำให้องค์กรไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ ส่งผลทำให้องค์กรนั้นต้องประสบกับความล้มเหลวและไม่สามารถดำเนินงานต่อไปได้อีก และการสื่อสารก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับการดำเนินงานของทางสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เพราะจะทำให้การดำเนินงานของคนภายในองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และไม่มีความขัดแย้งกันของคนภายในองค์กร ดังที่ (Doherty, 2011) กล่าวว่า การสื่อสารในองค์กรก็เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ในการเปลี่ยนแปลงองค์กร ซึ่งการสื่อสารภายในองค์กรจะสามารถช่วยขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงองค์กรไปในทิศทางที่ดีได้แม้ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ที่มีความกดดันสูงก็สามารถนำพาองค์กรให้อยู่รอดและมีความก้าวหน้าต่อไปได้ อีกทั้งการได้รับความร่วมมือจากคนภายในองค์กรก็ถือเป็นจุดแข็งขององค์กรที่จะช่วยให้องค์กรเข้มแข็งและมีการทำงานอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะมีความแตกต่างกับการบริหารจัดการที่ดี โดยการจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะเน้นกระบวนการทำงานที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด แต่การบริหารจัดการที่ดีจะเน้นในหลักของการนำคุณธรรมและจริยธรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการทำงาน ซึ่งการบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาล 2 คำนี้มีความหมายแบบเดียวกันสามารถใช้แทนกันได้ แต่ส่วนใหญ่คำที่ใช้ในประเทศไทยมักจะใช้คำว่า ธรรมาภิบาล เช่นเดียวกับ (Phonwatthana, 2014) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล เป็นการปฏิบัติงานโดยจะมุ่งเน้นในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามครรลองธรรม และทำให้องค์กรมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล มีความเป็นธรรม สุจริต และโปร่งใส รวมถึงมีการคำนึงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้องกัน เช่นเดียวกับ (Jansiri, 2012) กล่าวว่า การนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการภายในองค์กร จึงเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการให้เป็นการบริหารจัดการที่ดีและนำไปสู่สังคมที่ดี จึงมีการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนภายในองค์กร และสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ๆ ด้วย

อย่างไรก็ตาม การจัดการกับการจัดการที่ดี ถึงแม้จะมีกระบวนการของการทำงานที่แตกต่างกันในการมุ่งเน้นของการดำเนินงาน แต่ก็ยังสังเกตเห็นได้ว่าก็ยังมีส่วนที่เป็นจุดร่วมด้วยกันในเรื่องของความร่วมมือของการดำเนินงาน เพื่อให้งานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับจะประสบความสำเร็จไม่ได้หากขาดความร่วมมือ ร่วมใจของสมาชิกที่เป็นแรงผลักดันสนับสนุนให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ (Wedchayanon, 2009) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของคนภายในองค์กรเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การดำเนินงานของคนในองค์กรมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด และทำให้สมรรถนะองค์กรของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเข้มแข็งขึ้น

มุมมองความมั่นคงของมนุษย์กับความมั่นคงทางอาหาร

การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับเกิดจากที่คนในชุมชนได้รับความเดือดร้อนของภาวะความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงมีการรวมตัวกันของคนในชุมชน เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งถือได้ว่าการรวมตัวกันของคนในชุมชนเป็นการสร้างเสริมพลังให้กับคนในชุมชนในการแก้ไขปัญหาของชุมชน และทำให้เกิดเป็นความมั่นคงของมนุษย์ เช่นเดียวกับ Keizo อังถึงโน (Buntham, 2012) กล่าวว่า ความมั่นคงของมนุษย์เป็นหัวใจที่มีความสำคัญในการนำไปใช้เพื่อที่จะเตรียมรับมือกับภัยคุกคามต่าง ๆ ที่เข้ามาส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ในการดำรงชีวิตประจำวัน และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เช่นเดียวกับ (Suphakham, 2016) ความมั่นคงของมนุษย์เป็นสิ่ง

ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างบริบทแวดล้อมทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ การทหาร และทางวัฒนธรรม ส่งผลทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอย่างปลอดภัย

ทั้งนี้ความมั่นคงของมนุษย์ก็มีความเกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางอาหาร เนื่องจากอาหารเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในการเพาะฟัก สัตว์น้ำปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ เพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีจำนวนเพิ่มขึ้น อันจะทำให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ดังที่ (Food and Agriculture Organization of the united nations, 2006) ระบุว่า องค์ประกอบของความมั่นคงทางอาหารแบ่งออกเป็น 4 มิติย่อย ดังนี้ 1 การมีอาหารเพียงพอ 2 การเข้าถึงอาหาร 3 การใช้ประโยชน์จากอาหาร และ 4 เสถียรภาพทางอาหาร ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งนี้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่เกิดจากการรวมตัวกันของคนในชุมชนที่ลุกขึ้นมาทำการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ซึ่งชุมชนก็มีสิทธิตามกฎหมายในการจัดการทรัพยากร ดังที่ (Anekjumnongporn and Siribantengsin, 2012) กล่าวว่า ชุมชนมีสิทธิในการจัดการทรัพยากร ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เพื่อดำรงไว้ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ตลอดจนจัดการเพื่อให้อยู่อย่างยั่งยืน อีกทั้งสิทธิชุมชนก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ชุมชนมีพลังและความเข้มแข็ง นอกจากนี้การที่คนในชุมชนรวมตัวกันโดยไม่หวังพึ่งหน่วยงานภาครัฐเพียงอย่างเดียวในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์สัตว์น้ำซึ่งเป็นแหล่งความมั่นคงอาหารของชุมชนก็เป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างจิตสำนึกให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำมากขึ้น แต่ในทางกลับกันหากคนในชุมชนคิดแต่จะหวังพึ่งพาหน่วยงานจากภาครัฐเพียงอย่างเดียวในการรับมือกับปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำก็อาจจะประสบปัญหาที่หนักขึ้นได้ เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐมีข้อจำกัดในการดำเนินงาน จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารของชุมชน สอดคล้องกับ (Narinsin, 2014) กล่าวว่า การเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของหน่วยงานภาครัฐที่มีการทำงานที่มีข้อจำกัดหลายประการ ซึ่งส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐต้องใช้ระยะเวลาในการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของชุมชน ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐควรมีการสนับสนุนและให้การยอมรับให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองด้วย เพื่อให้เป็นการแก้ไขปัญหาที่มาจากหลายฝ่ายที่สามารถแก้ไขปัญหาเดียวกันได้อย่างตรงจุดไม่ใช่เป็นการแก้ไขปัญหาที่มาจากฝ่ายเดียวเพราะนั้นจะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้อย่างตรงจุดและอาจจะเกิดปัญหาอย่างอื่นตามมาได้ สอดคล้องกับ (Taweewong, 2009) กล่าวว่า หน่วยงานภาครัฐจะต้องยอมรับกระบวนการพัฒนาที่มีความแตกต่างหลากหลายแต่มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถจัดการทรัพยากรของชุมชนได้เป็นอย่างดี และเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาประเทศ และการพัฒนาประเทศจะไม่ได้เกิดจากระบบคิดของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอีกต่อไป ทั้งนี้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เพื่อแก้ไขปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำ เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐ และมีการสนับสนุนจากภาคเอกชน ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินงานสามารถทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น อันเป็นการเพิ่มความมั่นคงทางอาหารให้กับชุมชน

อย่างไรก็ตาม ความมั่นคงของมนุษย์กับความมั่นคงทางอาหาร เป็นสิ่งที่มีความเชื่อมโยงกัน เนื่องจากมนุษย์ทุกคนต้องการความมั่นคงในการดำรงชีวิต และต่อสู้ดิ้นรนเพื่อให้ได้มา ทั้งนี้ความมั่นคงทางอาหารก็เป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญของมนุษย์ในการดำรงชีวิต เพราะมนุษย์ทุกคนต่างก็ต้องการอาหารเพื่อให้สามารถมีชีวิตอยู่ได้ ดังนั้นการดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในการฟื้นฟู

ทรัพยากรสัตว์น้ำที่เป็นแหล่งอาหารของคนในชุมชน ทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำได้ อันจักนำไปสู่ความมั่นคงทางอาหารและทำให้เกิดความมั่นคงของมนุษย์

มุมมองการพัฒนาที่ยั่งยืนกับความยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับมีกระบวนการจัดการในการดำเนินงานที่จะฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ อันประกอบด้วย ภาวะผู้เฝ้าการเปลี่ยนแปลงจะกำหนดทิศทางในการดำเนินการทำงานเป็นหลัก การมีส่วนร่วมเป็นกำลังที่สำคัญในการสนับสนุนในการดำเนินงาน และสมรรถนะองค์กรจะขับเคลื่อนสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับให้เกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จนเกิดผลลัพธ์เป็นความยั่งยืนของชุมชน สอดคล้องกับ (Diesendorf, 1999) อธิบายว่า ความยั่งยืนเป็นเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม อีกทั้งเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและความอยู่ดีมีสุข ทั้งนี้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาร่วมกันฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้สถานการณ์ดีขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับประสบความสำเร็จมากขึ้น สอดคล้องกับ (Nasuchon and Charles, 2010) หากหน่วยงานภาครัฐละเลยไม่ใส่ใจกับปัญหาของชุมชน และชุมชนเองก็ขาดความรู้ในการจัดการกับปัญหา ทั้งนี้ก็ไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาได้ แต่ถ้าหากทั้ง 2 ฝ่ายระหว่างหน่วยงานภาครัฐและชุมชนร่วมมือกันก็จะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างราบรื่น เช่นเดียวกับ (Bennett and Dearden, 2014) การดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ช่วยกันแก้ไขปัญหาทรัพยากรก็จะสามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรได้อย่างระยะยาว ขณะที่ (Maket, 2016) กล่าวว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนในการดำเนินการพัฒนาจะต้องคำนึงถึงคนรุ่นหลัง ที่จะต้องผ่านกระบวนการของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งคนในชุมชนให้ความร่วมมือ ร่วมใจในการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นส่วนที่มีความสำคัญที่ทำให้เกิดความยั่งยืนที่เป็นเป้าหมายสูงสุดของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ เพราะหากขาดกระบวนการในการดำเนินงานในการพัฒนาที่ยั่งยืนของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับก็จะไม่ส่งผลทำให้เกิดความยั่งยืนของทรัพยากรสัตว์น้ำภายในชุมชน ที่มาจากความร่วมมือ ร่วมใจ ในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำของชุมชน

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาที่ยั่งยืนกับความยั่งยืน เป็นสิ่งที่มีความเชื่อมโยงถึงกันซึ่งการแก้ไขปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำของการดำเนินงานโดยสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่มีการกระตุ้นให้คนในชุมชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำให้ทำการเพาะฟักสัตว์น้ำและปล่อยคืนสู่ธรรมชาติเป็นกระบวนการของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่จักนำไปสู่ความยั่งยืนของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การรวมตัวของคนในชุมชนเป็นสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการดำเนินงานเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร และเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน อันนำไปสู่ความยั่งยืนของชุมชน ที่มีความสัมพันธ์ 3 ด้าน ดังนี้ ด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรสัตว์น้ำมีความอุดมสมบูรณ์ ด้านเศรษฐกิจ คนในชุมชนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำตามที่ต้องการในการนำไปบริโภคหรือนำไปค้าขาย เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว และด้านสังคม คนในชุมชนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

สรุป

การจัดการของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับที่มีการดำเนินงานเป็น 3 ส่วนหลัก คือ ภาวะผู้นำที่เป็นแกนหลักในการกำหนดทิศทางเป้าหมายขององค์กร และการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่เป็นแรงสนับสนุนให้องค์กรเกิดการดำเนินงาน อีกทั้งสมรรถนะองค์กรที่ขับเคลื่อนทำให้องค์กรเกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การดำเนินงานของสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำส่งผลทำให้เกิดความมั่นคงทางอาหารที่ทำให้ชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น และยังคงรักษาวิถีชีวิตภูมิปัญญาของชุมชนในการประกอบอาชีพของชาวประมงต่อไป อันจักนำไปสู่ความยั่งยืนของคนในชุมชนให้มีชีวิตที่อยู่ดีมีสุขมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐควรเข้ามาให้การสนับสนุนและมีการลงสำรวจพื้นที่อย่างจริงจัง เพื่อกำหนดนโยบายการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำที่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องต่อวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ควรศึกษา การสร้างความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรธรรมชาติของผู้มีส่วนได้เสียฝ่ายต่าง ๆ ในชุมชน ที่อาจพัฒนาไปเป็นความร่วมมือกับรัฐ เพื่อการจัดการทรัพยากรร่วมกันในรูปแบบต่าง ๆ ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการได้รับทุนผลการเรียนดีเด่น ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

Reference

- Anekjumnongpom, P. and Siribanterngsin, N. (2012). Community Rights to Solve the Problem of Inequality in Thai Society (สิทธิชุมชนกับการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย). **Executive Journal**. 32 (1): 183-189.
- Auareesuksakun, A. and Chuntuk, T. (2016). Transformational Leadership: Changing Challenges to Achieve Organization Sustainability (ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง: เปลี่ยนความท้าทายสู่ความสำเร็จขององค์กรอย่างยั่งยืน). **Veridian E-Journal, Silpakorn University**. 9 (1), 845-860.
- Bank of Thailand. (2016). **Fishery production in the Southern part (ผลผลิตประมงในภาคใต้)** [Online]. Retrieved May 15, 2018 from <http://www2.bot.or.th>.
- Bendem-Ahlee, S. and Parinyasutinun, U. (2012). Human way of life and the way of life of people along Na Thap Canal, Na Thap Sub-district, Chana District, Songkhla Province (วิถีคนและวิถีคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา). **Journal of Humanities and Social Sciences**. 4(8): 129-139.

- Bennett and Dearden. (2014). Why local people do not support conservation: Community perceptions of marine protected area livelihood impacts, governance and management in Thailand. **Journal of Marine Policy**, 44: 107-116. [Online]. Retrieved May 15, 2018 from <https://www.sciencedirect.com>.
- Buntham, N. (2012). **Human security (ความมั่นคงของมนุษย์)**. Bangkok: Square Print 93.
- Bureekul, T. (2008). **Participation: concept, theory, and process. (การมีส่วนร่วม: แนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการ)**. Bangkok: King Prajadhipok's Institute.
- Chai-umpom, S., & Rungmaungthong, V. (2014). Food concepts: Challenges to government policy on human food (แนวคิดที่ช่วยเรื่องอาหาร...ความท้าทายต่อนโยบายด้านอาหารมนุษย์ของรัฐ). **Journal of Social Development**. 16(2): 103-117.
- Chanyachailert, T., Satchawatcharaphong, S., & Michai, T. (2012). **From nutritional bases to sweet, fatty, and salty labels (จากพื้นฐานโภชนาการสู่ฉลากหวาน มัน เค็ม)**. Bangkok: Thai Dietetic Association and Food Industry Group, the Federation of Thai Industries.
- Diesendorf. (1999). **Sustainability and Sustainable Development**. Retrieved March 30, 2018 from <http://markdiesendorf.com>.
- Doherty, W. (2011). Communication for Organizational Changes (การสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงองค์กร). **Naresuan University Journal**. 19 (3): 1-8.
- Food and Agriculture Organization of the united nations. (2006). **food security**. Retrieved March 30, 2018 from <http://www.fao.org>.
- Information Technology Office, Department of Customs. (2016). **Top export values**. Retrieved March 30, 2018 from <http://dataservices.mof.go.th>.
- Intarapoom, I., Srisompun, O., & Sinsiri, N. (2016). The ASEAN and food security (ภูมิภาคอาเซียนกับความมั่นคงทางอาหาร). **Khon Kaen Agriculture Journal**. 44(1): 191-200.
- Jansiri, N. (2012). Governance: Contexts and approaches in public administration (ธรรมาภิบาล: บริบทและมุมมองด้านการบริหารรัฐกิจ). **Walailak Journal of Social Sciences**. 7(7): 125-145.
- Maket, W. (2016). Guarantees of food security in the community: A case study of Pa Trong community, Mueang District, Prachinburi Province (การสร้างการประกันความมั่นคงทางอาหารในระดับชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนป่าตอง อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี). **Research and Development Journal, Loei Rajabhat University**. 11(38): 67-85.
- Na Nongkhai, S. (2009). Differences between administration and management (ความแตกต่างระหว่างการบริหารกับการจัดการ). **Journal of Public Health Administration**. 14(1): 58-62.
- Narinsin, S. (2014). ASEAN food security cooperation (ความร่วมมือด้านความมั่นคงทางอาหารอาเซียน). **Journal of politics, administration and law**. 6(3): 443-469.
- Nasuchon and Charles. (2010). Community involvement in fisheries management: Experiences in the Gulf of Thailand countries. **Marine Policy**. 34: 163-168. [Online]. Retrieved May 15, 2018 from <https://www.sciencedirect.com>.

- Phonwatthana, L. (2014). Good governance and university administration (ธรรมาภิบาลกับการบริหารมหาวิทยาลัย). **Journal of Educational Administration, Burapha University**. 8(2): 16-27.
- Phromsri, C. (2010). Crisis management (การบริหารวิกฤตการณ์). **Journal of Humanities and Social Sciences, Surat Thain Rajabhat University**. 2(1): 41-54.
- Prasertsri, R. (2011). Innovation and Organization Change (นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในองค์กร). **Journal of Administrative and Management Innovation**. 1 (1), 23-30.
- Suphakham, R. (2016). Human security and ASEAN: Public diplomacy, the ASEAN way and its identity gap (ความมั่นคงมนุษย์กับอาเซียน: การทูตสาธารณะ วิถีอาเซียนกับช่องว่างทางอัตลักษณ์). **Journal of East Asian Studies Center**. 16(1): 60-86.
- Taweewong, N. (2009). **Community Rights (สิทธิชุมชน)**. Bangkok: Sustainable Development Foundation.
- Wedchayanon, N. (2009). The Study of Comparing the Difference in the Application of Competency Model between Public and Private Organizations (การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของการนำเอากรอบสมรรถนะมาใช้ในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนของไทย). **NIDA Development Journal**. 49(1): 67-100.
- Yodsurang, S. (2017). Research: Community about community development (ปริญญานิพนธ์: ชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน). **Journal of Public Administration**. 15 (1): 105-113.
- Yourapratom, A., Kittisuntrakul, C., Bunchavachirachai, W., Vitthayathavorn, S. Santhayati, N. & Tipayanon, J. (2014). **Sustainable Development (ไขความหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน)**. Nonthaburi: Vanida publishing.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล นางสาวเกศกนก บุญเพชร
 รหัสนักศึกษา 6011120008
 วุฒิการศึกษา

วุฒิ	สถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ศิลปศาสตรบัณฑิต (ชุมชนศึกษา)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	2560

ทุนการศึกษา

ทุนผลการเรียนดีเด่นเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท ปีการศึกษา 2560

การเผยแพร่และตีพิมพ์บทความ

เกศกนก บุญเพชร อุทัย ปริญญาสุทธินันท์ และเกษตรชัย และหีม. (2561). *สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับการจัดการและความมั่นคงทางอาหารของชุมชน ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา*. การประชุมวิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 8 วันที่ 22 มิถุนายน 2561. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

เกศกนก บุญเพชร อุทัย ปริญญาสุทธินันท์ และเกษตรชัย และหีม. (2562). การจัดการสมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับกับความมั่นคงทางอาหารเพื่อความยั่งยืนของชุมชน ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 39 (4), XX-XX.